comando

SVEN HASSEL

LICHIDAȚI PARISUL!

Sven Hassel

LICHIDAŢI PARISUL !

Liquidate Paris

CAPITOLUL ÎNTÎI

— Mă întreb, spuse Micuțul, punându-şi mâna la ochi şi uitându-se în zare, dacă poți să ajungi în Anglia înot?

— Probabil că da, răspunse Legionarul, cu o voce plictisită.

— Dac-ai fi peşte, adăugă Bătrânul.

— Şi ai avea cu tine şi hrană câtă îți trebuie...

— Oricum, ți-ar lua o groază de timp.

— Hm!

Micuțul îşi aținti din nou privirea către orizont, încruntându-se şi scărpinându-se în vârful capului.

— Dar a făcut-o careva? spuse el într-un târziu.

— Sigur, dar nu de-aici.

— Unde-ai ajunge, dac-ai porni de-aici? insistă Micuțul, care nu ar fi fost el dacă nu s-ar fi ținut cu-ncăpățânare de o idee, când îi căşuna pe ea.

Legionarul ridică din umeri.

— Al naibii să fiu dacă ştiu... Poate la Dover.

— Atunci, cam cât de departe zici că ar fi? încercă iar Micuțul.

— Mm... treizeci de kilometri. Optzeci de kilometri. Un drum al dracului de greu, în orice caz.

— De ce nu l-am încerca?

Bătrânul zâmbi:

— Pentru că te-ai îneca înainte să ajungi la jumătate.

— Faci pariu?

— De ce nu? Sunt sigur de ceea ce îți spun!

— Desigur, murmură Barcelona, există întotdeauna şi un alt punct de vedere. Dacă te-ai rătăci, ceea ce ar fi foarte probabil, fiindcă fiecare părticică din mare arată exact la fel ca oricare altă părticică din mare, nu ai cum să ştii unde-ai ajunge până la urmă. S-ar putea să fii destul de norocos să te trezeşti pe coasta Irlandei, dar dacă ai trece pe lângă ea, ar trebui să o ții aşa tot înainte, până în Groenlanda.

— Aş fi în stare să risc, spuse Micuțul. Aş prefera să înot de acum încolo de-a lungul şi de-a latul oceanului, pentru tot restul vieții, decât să mai lupt în războiul ăsta mizerabil.

Oricât ar părea de absurd, am început efectiv să ne antrenăm pentru asta. În fiecare zi înotam cu puțin mai departe decât în ziua precedentă, făcând mereu eforturi până când simțeam că am ajuns la capătul puterilor, regula fiind ca cel mai slab să „țină pasu' " cu cel mai puternic. În ce mă priveşte, eu am renunțat la ideea de a ajunge înot până în Groenlanda în ziua în care eram gata să mă înec din cauza unui cârcel. Dacă n-ar fi fost Gregor, pentru mine războiul s-ar fi terminat. Dar vreo doi din grup şi-au continuat încă o vreme programul de antrenament. Amândoi s-au întors la miezul nopții, după ultima lor excursie pe apă, complet epuizați, dar declarând plini de entuziasm că au văzut la orizont țărmul Angliei.

— Încă vreo două săptămâni, îşi dădu cu părerea Micuțul, şi cred că vom reuşi.

N-au avut însă această şansă. Din anumite motive necunoscute nouă,

paza s-a dublat de-a lungul întregii coaste şi, înainte ca Micuțul şi echipa lui de candidați la traversarea înot a Canalului Mânecii să fi găsit mijloacele de a trece neobservați, istoria a pus capăt ambițiilor lor prin debarcarea din Normandia. Războiul intervenise din nou.

NICI O CRUŢARE PENTRU PLUTONUL NOUĂZECI ŞI UNU

Se aruncau grenade în mijlocul nostru. Cazemata în care ne aflam fusese lovită deja în plin şi stătea înclinată asemenea unui beţiv, cu un umăr adânc înfipt în nisip şi cu celălalt arătând spre cer. Acoperişul se lăsase în jos de la mijloc.

Părerea mea este că grenadele sunt şi mai diabolice decât bombele. Îți toacă nervii cu şi mai multă cruzime. Zgomotul pe care îl fac este infernal, şi au obiceiul să cadă unde sunt mai puțin aşteptate. Când este vorba de o bombă, ai măcar şansa de a-i calcula punctul probabil de aterizare.

Încă o explozie. Cazemata şi-a primit a doua lovitură în plin. De data aceasta, acoperişul s-a prăbuşit definitiv. O ploaie de țărână şi nisip căzu cu zgomot pe lângă urechile noastre, bucăți de beton se făcură țăndări de jur-împrejur şi toate luminile se stinseră brusc. Aceia dintre noi care puteau, au ieşit afară. Maiorul Hinka fu proiectat violent, cu capul înainte, şi aterizâ cu un zgomot surd pe un morman de dărâmături. Se ridică de acolo încet, cu multă grijă. Avea sânge pe față, uniforma îi era zdrențuită, iar ciotul brațului drept îi ieşea într-un mod grotesc printr-o ruptură a mânecii. Îşi pierduse brațul cu doi ani în urmă. Ciotul nu apucase încă să se vindece cum trebuie.

O hoardă de şobolani chițăind se revărsă dintre ruinele cazematei dărâmate. Unul, intrând în panică, se repezi la maior, i se agăță de piept, căscându-şi puternic botul hidos, dând la iveală un şir de dinți ascuțiți şi galbeni. Micuțul azvârli cu dosul palmei animalul, care zbură prin aer şi în clipa în care atinse pământul fu apucat de camarazii din pluton şi sfâşiat în bucățele.

Din larg, artileria marinei trăgea asupra noastră fără oprire, demolând încetul cu încetul zidurile de beton în care ne pusesem speranțele de a fi protejați. Trupele de infanterie recent debarcate înaintau, iar noi le respingeam cum ne pricepeam mai bine, aruncând grenade. Micuțul legăna neglijent în mână o grenadă, în vreme ce ajuta la scoaterea unui supraviețuitor de sub dărâmăturile cazematei. Îl priveam înmărmurit: cuiul grenadei era pe jumătate scos, iar el nu dădea nici un semn că ar fi observat. Micuțul însă ştia ce face, când era vorba de grenade. El şi cu mine eram, ca să zic aşa, campionii în domeniu. Micuțul le arunca la o distanță de 118 metri; eu la 110. Până la acea dată, nimeni nu fusese în stare să ne depăşească performanțele.

Între timp, distracția continua. Dura deja de câteva ceasuri bune şi începuse să ne plictisească. Era ca şi cum ne-am fi aflat în interiorul unei tobe uriaşe, în care ar fi bătut un milion de nebuni. După un timp, simțurile ți se toceau şi îl percepeai ca pe un simplu zgomot de fond.

Porta propuse un joc de cărți, dar cine se putea concentra asupra lui? Nervii ne erau încordați la maximum, iar urechile ne pocneau la cea mai

mică schimbare în calitatea zgomotului provocat de infernul ce făcea ravagii de jur-împrejurul nostru. Bănuiam însă că aceasta nu era decât o joacă de copii, în comparație cu ceea ce, cu siguranță, avea să urmeze. Mai curând sau mai târziu, vor lansa un atac pe scară largă, un adevărat măcel. Dea Domnul să nu folosească aruncătoare de flăcări. Dacă ar face-o, am fi pierduți. Ştiam că ei nici nu cruțau şi nici nu aşteptau cruțare. Avuseseră grijă să ne informeze că singura noastră posibilitate de a scăpa era să ne predăm, căci intenționau să lupte până când ar fi şters de pe fața pământului şi pe ultimul dintre noi. Propagandă, fireşte. Lansam şi noi astfel de prostii. Când ar fi sosit momentul, fie că s-ar fi folosit aruncătoarele de flăcări, fie că nu, noi trebuia să luptăm până la ultimul, cu spatele la zid, fără ca vreun gând de a ne preda să ne treacă prin mințile noastre bine instruite.

Bătrânul stătea în picioare, singur şi părăsit, într-un colț, legănându-se uşor dintr-o parte în alta, privindu-şi cu o expresie înghețată casca de oțel pe care o ținea cu ambele mâini. Nu ştia că-l privesc, şi pe obrajii lui am văzut două şiroaie curate de lacrimi rostogolindu-se prin stratul de fum şi murdărie. Iată, mi-am zis, un om care nu mai putea îndura prea mult dezgustătoarele imagini şi zgomote şi mirosuri ale războiului.

Bombardamentul continua. Absolut pe neaşteptate, fără nici un semn prevenitor, tavanul noului nostru adăpost se prăbuşi. Pentru o clipă, dominară panica şi confuzia. Ca un telegraf bătând în neştire, în minte mi se întipărea gândul: deci asta simți când eşti îngropat de viu. Deci asta simți când eşti îngropat de viu. Deci asta... Şi apoi, deodată, m-am trezit în picioare, lângă Micuțul, amândoi chinuindu-ne să sprijinim o traversă grea, pentru a preveni o nouă alunecare de pământ. Micuțul nu spunea nimic: stătea doar acolo, transpirând şi strângând din dinți. Aveam senzația că fiecare oscior din trup mi se frânge sub apăsare. Aproape că-mi doream ca Micuțul să renunțe la această luptă inegală pentru ca pe urmă şi eu, fără să mă fac de râs, să pot da drumul părții mele de povară şi să mă scufund în pace pentru a-mi da sfârşitul sub dărâmături. Dar Micuțul rămase cu încăpățânare pe poziție şi, înainte ca eu să mă fac de ruşine, apăru Gregor cu un ciocan şi nişte proptele. Nu eram îngropați de vii, dar fusesem pe aproape.

Un capăt al adăpostului era, evident, expus încă pericolului, aşa că ne îngrămădeam în tăcere şi treceam fără un cuvânt, de la unul la altul, țigări aprinse şi o sticlă de calvados. Singurul zgomot, în afara urletului bătăliei ce se desfăşura afară, erau gemetele răniților, care te umpleau de milă. Un băietan de şaptesprezece-optsprezece ani urla din toate puterile, în agonie, zăcând într-un colț cu ambele picioare zdrobite până la măduvă de greutatea unui tun. L-au scos în grabă şi l-au îmbibat cu morfină, dar eu nu aş fi pariat pe şansele lui. Oricum, sigur era că n-ar mai fi putut vreodată să umble.

Porta se târa printre picioarele oamenilor, căutându-şi pachetul de cărți pe care-l împrăştiase explozia. Legionarul desfăşură calm un mic postav verde şi începu să joace zaruri, cu mâna stângă contra mâinii drepte. Noi, ceilalți, stăteam în picioare, sau aşezați, înghesuiți unul într-altul, într-o atmosferă încordată ca un arc. Atinsesem acea limită a spaimei şi tensiunii care te aduce în pragul nebuniei, când orice remarcă

întâmplătoare sau incident neînsemnat îi poate duce pe oameni dincolo de limita raționalului şi îi poate transforma în animale sălbatice care să se sfâşie şi să se arunce în luptă unul împotriva celuilalt. A fost o uşurare când a apărut o a doua hoardă de şobolani: ne-a dat un pretext legitim pentru a acționa violent şi, probabil, a prevenit un mic dezastru.

Orele treceau, încet, greoi, una după alta, într-o procesiune ordonată, târându-se înainte, spre o nouă zi sau o nouă noapte. Nu mai eram siguri ce oră era, sau de câtă vreme ne aflam acolo. Stăteam şi aşteptam, pur şi simplu. Nu puteam face nimic altceva. Unii dintre noi fumau, alții stăteau de vorbă, alții dormeau. Majoritatea şedeau şi priveau. Legionarul îşi strânsese demult postavul verde, iar Micuțul îşi scosese muzicuța şi ne cânta, iarăşi şi iarăşi, aceleaşi melodii. Câțiva dintre noi îl ocărau, dar majoritatea sufeream în tăcere. Dacă nu altceva, armata te învăța măcar să ai răbdare.

Afară nu puteai să-ți dai seama dacă era zi sau noapte. Un nor gros de fum atârna ca un giulgiu între cer şi pământ. Nu părea posibil ca cineva — sau chiar ceva — să fi supraviețuit crâncenului atac.

La un moment dat, Porta a scos cele patruzeci şi nouă de cărți de joc pe care reuşise să le salveze şi a început să le împartă celor care stăteau în apropierea lui, dar chiar şi entuziasmul lui se topi în fața totalei noastre letargii. În primul rând, era aproape imposibil să vezi cărțile fără să aprinzi mereu chibrituri, iar pe de altă parte, cui naiba îi mai păsa dacă pierde sau câştigă?

— Nici măcar să trişezi nu-ți mai vine, fir-ar să fie, mormăi Porta, adunând pachetul şi amestecând cărțile cu un aer supărat.

Nimeni nu se deranjă măcar să nege. Continuam să ne îndeplinim istovitoarea sarcină de a aştepta.

— Ați putea să mâncați, dracului, în loc să stați pe nenorocitele voastre de funduri şi să nu faceți nimic.

Porta trecu cu privirea roată peste noi, în întuneric. Nimeni nu mişcă nici măcar un muşchi. Dând din umeri cu indiferență, el îşi scoase rația de supraviețuire şi începu să o halească. Priveam cu ochii goi. Nici măcar maiorul Hinka nu comentă, deşi deschiderea rației de supraviețuire, ca să nu mai vorbim de consumarea ei, era interzisă în mod expres până la, sau fără, ordinul unui comandant. Porta continuă să mestece cu sârg, folosindu-şi vârful baionetei drept furculiță. Când îşi termină rația, bău din apa ce se folosea pentru răcirea mitralierelor. Nimeni nu protestă. Nimănui nu-i păsa. Cine ar fi vrut să răcească mitralierele când în orice clipă era în pericol să fie făcut fărâme de către inamic? Porta, aparent imperturbabil, îşi încheie masa scobindu-şi unicul dinte rămas cu o bucată de cârpă unsuroasă, folosită la curățirea puştilor. Se aşeză apoi pe spate, cu mâinile sub cap şi cu un zâmbet de mulțumire pe buze, ca unul care ar fi terminat o masă cu trei feluri de mâncare şi o sticlă de vin.

În sfârşit, bombardamentul dădu semne că s-ar potoli. Ne ridicarăm cu grijă, luarăm puştile în mână, împinserăm plăcile protectoare din dreptul deschizăturilor din zid şi instalarăm mitralierele în poziție. Ar fi fost un adevărat miracol dacă, în iadul lumii de afară, cineva ar mai fi rămas în viață. Peisajul devenise de nerecunoscut de când îl văzusem

utima oară. De jur-împrejur, pe distanță de kilometri, zăceau împrăştiate dărâmături. Instalațiile cu sârmă ghimpată, supravegheate cu atât drag de Rommel, dispăruseră cu desăvârşire. Maiorul Hinka făcu încercări disperate, dar lipsite de succes, de a contacta baza la telefonul de campanie. Nu mai exista telefon. Nu mai exista bază. Toate pozițiile pe care le deținusem fuseseră pesemne rase de pe fața pământului de bombardament.

Iar acum, inamicul se revărsa din ambarcațiunile de desant şi mişuna cu miile pe plaje. Val după val de figuri îmbrăcate în kaki, cărora nici nu le trecea prin minte că ar putea să mai întâmpine vreo opoziție. La urma urmei, cine ar fi putut supraviețui atacului sălbatic, pentru a putea opune vreo rezistență?

Şi apoi, deodată, mortierele începură să arunce o cascadă neîntreruptă de grenade în mijlocul hoardelor kaki. Pentru o clipă, infanteria ezită,dădu înapoi, evident şocată de această primire neaşteptată. Comandanții lor nu le oferiră nici un răgaz. Dădeau ordine cu glas ridicat, încolo şi încoace, şi îşi grăbeau oamenii prin mişcări nerăbdătoare de brațe şi zmucituri din cap. Mitralierele tăiau în plin în şirurile care se apropiau, secerându-i cu zecile. Aruncătorul de flăcări al lui Porta îşi trimitea limbile lui drăceşti printre aceştia, înhățând ici pe câte unul, dincolo pe altul. Ne ridicarăm din gaura noastră de iad pentru a-i privi cum mor. Era acum rândul nostru să le arătăm ce înseamnă o distrugere în masă. Siluetele în kaki cădeau una peste alta, călcau peste camarazii lor căzuți, se împiedicau şi se încurcau în picioare, dar continuau să vină. Am văzut un soldat împiedicându-se de un morman de dărâmături şi străpuns în cădere de sârma ghimpată ascunsă. Țipetele lui erau îngrozitoare chiar şi pentru urechile mele surescitate. A fost o binefacere când, prins în focul mitralierelor, a fost aproape tăiat în două. Cel puțin au încetat țipetele.

Maiorul Hinka se ridică brusc în picioare şi se năpusti afară strigându-ne să-l urmăm. Pornirăm pe urmele lui, cu Micuțul şi Legionarul în frunte. Cu o mână țineam arma care atârna la spate, prinsă de cureaua agățată în jurul gâtului. Cu mâna liberă, trăgeam grenade de la brâu şi le aruncam în puzderia de inamici. Peste tot în jurul nostru, erau oameni care țipau, strigau, trăgeau cu arma, încurcați în sârma ghimpată, murind în tăcere pe nisipul îmbibat cu unsoare. Chiar în fața mea a răsărit un soldat în kaki. Îşi pierduse casca. L-am izbit cu genunchiul în stomac, l-am doborât cu patul puştii, l-am lăsat lat acolo şi am alergat mai departe. Deodată mi-am dat seama că Barcelona era lângă mine. Ne-am croit drum împreună, bălăcindu-ne cu bocancii noştri grei într-o mare de sânge şi cadavre.

Iar acum, inamicul se retrăgea. La început lent, apoi accelerându-şi gradat ritmul, până s-a ajuns la o năvală nebunească spre mare, lăsând în urmă, în goană, arme, măşti de gaze, căşti. Venise rândul nostru, şi triumfasem. Dar cum şi de ce, pentru cine şi în ce scop? Pentru Patrie? Pentru Führer? Pentru onoare, pentru glorie, pentru medalii şi promovare? Nicidecum. Nici pe departe. Am luptat din instinct. Pentru a ne conserva prețioasele noastre vieți cu orice preț. Şi fiecare minut fusese un coşmar.

Ba luptând umăr la umăr cu un prieten, ba, în clipa următoare, întorcându-ți capul să constați că ceea ce fusese cândva o ființă umană acum nu mai este decât o masă sângerândă de carne sfârtecată şi de oase zdrobite. Şi timp de câteva minute te simți distrus, simți că lacrimile te înecă, îți izbeşti capul cu patul puştii, simți că înnebuneşti, nu mai suporți. Iar câteva clipe mai târziu, eşti din nou în focul bătăliei, luptând din nou pe viață şi pe moarte, plin de ură pentru toți şi pentru toate, luptând pentru a ucide şi ucigând din plăcere.

De îndată ce sosi un moment de acalmie, gândurile lui Porta se întoarseră din nou la mâncare. N-am cunoscut niciodată pe cineva care să mănânce atât de mult şi atât de des, ca acest om. Iar în timp ce el şedea şi se îndopa, Micuțul porni să-şi îndeplinească obişnuita sarcină macabră de a inspecta gurile cadavrelor pentru a găsi dinți de aur pe care îi extrăgea cu grijă şi îi băga într-un săculeț pe care-l ținea totdeauna asupra sa. Bătrânul obişnuia să facă mare scandal şi să bombăne că o să-l ducă în fața Curții marțiale, dar nu se inventase încă amenințarea care să aibă cel mai mic efect asupra Micuțului.

Cei mai mulți dintre noi ne întinsesem pe jos, în spatele adăpostului de beton şi îl priveam pe Porta cum îşi deschidea prada — cutii cu conserve şterpelite cine ştie de pe unde. Se dovedi că prima cutie era plină de unsoare pentru curățat armamentul. La fel şi a doua. Şi a treia, şi a patra. Era clar că tâmpitul jefuise un depozit de armament. El era însă singurul căruia nu i se părea amuzant ce se întâmplase, şi chiar începu să amenințe că ne sparge capul, până când Legionarul îi abătu atenția sugerând că ar trebui să legăm cutiile de o grenadă de mână şi apoi totul de un baton de fosfor, ca să le aruncăm în rândurile inamice. Dacă nu ar fi pus Bătrânul piciorul în prag, Porta ar fi încercat, fără îndoială, noua armă, acolo şi atunci.

Atacul începu din nou. Mitralierele se înfierbântaseră la maximum. Barcelona mânuia mortierul cel mare, iar mănuşile lui cu armură de oțel atârnau în zdrențe. Nu cunoşteam repaus, nu aveam loc să respirăm, nu aveam timp să gândim. Lupta era pe viață şi pe moarte, şi atât noi cât şi inamicul înotam în sânge până la glezne. Fâşia de nisip care ne despărțea, odată atât de lină şi argintie, se transformase acum într-un amestec inform, lipicios, brun-ruginiu.

În depărtare, pe mare, părea să fi crescut o adevărată pădure de catarge. Între mare şi plajă, o puzderie de nave de desant revărsau tot mai multe siluete pe uscat. Multe mergeau numai câțiva metri pe plajă, înainte de a se prăbuşi definitiv. Dar asaltul continua. O întreagă armată era aruncată pe coasta Normandiei pentru a ataca. Dacă încercarea dădea greş, le-ar fi trebuit cu siguranță ani de zile înainte de a-şi putea aduna forțele pentru a face o nouă tentativă.

Toți eram, de acum, pe jumătate înnebuniți de sete, şi nu mai făceam nazuri ca mai înainte în a-i urma exemplul lui Porta şi a ne îmbuiba cu apa folosită pentru răcirea mitralierelor. Era caldă, unsuroasă şi urât mirositoare până la dumnezeu, dar şampanie să fi fost, nu era mai binevenită. De altfel, nici noi nu eram prea frumos mirositori, dacă tot veni vorba.

Un grup dintre ai noştri stătea şi privea cu indiferență cum un soldat

necunoscut ardea până se făcea scrum, într-o pală de un albastru pur. Era un nou tip de grenadă folosită de inamic. Conținea fosfor şi ardea violent în contact cu aerul.

Explozii puternice, izbucnite ca la un semnal, ne-au aruncat din nou în acțiune. Țâşnirăm înainte, înlăturându-i grăbiți pe muribunzi şi răniți, dintre care mulți ni se agățau de picioare, se târau spre noi prin nisipul năclăit. Era contraofensiva, nu aveam nici timp, nici lor de milă. Alergam înainte, cu grenadele şuierând pe la urechi şi explodând în dreapta şi în stânga. Alergam fără să ne gândim la nimic, orbeşte, ca roboții. Cine stătea pe gânduri, era pierdut.

Şi mai multe vapoare, şi mai multe ambarcațiuni, şi mai multe nave de desant. Siluetele în kaki care ieşeau din apă şi se revărsau pe plajă păreau să nu se mai sfârşească. Dar majoritatea nu erau decât nişte copii. Tot ce ştiau învățaseră acasă, pe terenul de instrucție, în cursul manevrelor, în sala de lectură. Aici era botezul focului pentru ei, şi alergau ca nebunii, nevinovați, spre gurile puştilor noastre.

Încet, ne retrăgeam. Englezii ne urmăreau. Îi ademeneam până ajungeau exact acolo unde doream noi, dedesubt, în bătaia aruncătoarelor noastre de flăcări. Ei se făceau una cu pământul, căutându-şi adăpost în spatele povârnişurilor calcaroase ce se ridicau pe plajă. Cât despre noi, ne adăposteam printre ruinele de beton ale cazematei, strecurându-ne în cratere şi gropi de obuze. Eram jegoşi, eram extenuați şi miroseam îngrozitor. Nu încape îndoială. M-am trezit dorindu-mi, în mod absurd, să putem fi comparați, în starea în care ne aflam, cu bravii luptători de la Nürnberg, toți membri devotați al Partidului, care executau marşuri şi contra-marşuri ca nişte jucării mecanice, în veşnică paradă, cu toată pompa strălucitoare şi cu figurile sufocant de bine îngrijite, bătând în tobe, suflând în trompete şi fluturând frumoasele lor stegulețe. Noi zăceam murdari, plini de sânge şi de păduchi, în tranşeele noastre, dar eu aveam cumva sentimentul că, în comparație cu noi, marionetele acelea de la Nürnberg puteau să pară complet stupide!

M-am uitat întâmplător spre camaradul din stânga. Şi-a arătat dinții către mine, în ceea ce trebuia să fie un zâmbet, şi m-a străfulgerat gândul că el nu mai era o ființa umană, ci un animal sălbatic. Eram toți animale sălbatice, noi toți cei care luptam în acest război nenorocit. Un geamăt de mânie şi spaimă se ridică şi mă înăbuşi, mă făcu să tremur din tot trupul şi să-mi clănțăne dinții. Am muşcat cu furie patul puştii, am strigat şi am urlat, am chemat-o pe mama aşa cum fac întotdeauna bărbații când îi lasă brusc nervii. Era o melodie frecventă în linia întâi. Mai devreme sau mai târziu, tuturor ni se întâmpla asta. Şi atunci, nu aveai decât un singur gând: să scapi dracului de acolo! Să te ridici şi să fugi! La dracu' — Curtea lor marțială; la dracu' — închisorile lor, Torgau-rile lor; la dracu' — toată adunătura lor de rahat...

Am fost oprit cu o smucitură, de mi-au trosnit oasele, de un genunchi înfipt în spate. O mână uriaşă m-a apucat de păr. O alta, la fel de mare, mi-a îndesat casca înapoi în cap. M-am uitat în sus şi l-am văzut pe Micuțul.

— Respiră adânc şi linişteşte-te, spuse el, ciudat de rațional având în vedere persoana. O să treacă, bătrâne, o să treacă. Nu te speria, cât ai

capul încă pe umeri.

Îmi rânji încurajator, dar fără nici un folos: mă lăsaseră nervii, şi odată cu ei şi autocontrolul. În trecut, văzusem asta întâmplându-li-se altora, urma s-o văd întâmplându-li-se şi mai multora în viitor. Poate şi lui Porta, Micuțului însuşi. Bătrânul fusese pe-aproape, Legionarul trecuse de câteva ori prin ea, deşi era, un adevărat veteran, cu o experiență de 14 ani. Dar deocamdată era rândul meu să sufăr, şi stăteam tremurând în strânsoarea de urs a Micuțului. El îmi şterse sudoarea de pe fața cu o bucată de cârpă murdară, mă împinse mai adânc în ruinele cazematei şi imi înfipse o țigară între buze. Mi-am dat seama, vag, că Bătrânul se târa spre noi.

— Ce se-ntâmplă? Nu te simți prea bine? Respiră şi încearcă să te relaxezi. Ghemuieşte-te aici până îți trece. N-ai de ce să intri-n panică, n-o să reînceapă lupta imediat.

Calm, scoase o rolă de leucoplast, rupse o fâşie şi mi-o lipi pe rana întinsă ce-mi brăzda fruntea. Cum şi când o căpătasem, nu-mi puteam aminti. Continuam să suspin, dar țigara avea un efect liniştitor. Şi, mai presus de orice, nu mai eram singur. Eram cu prieteni, prieteni cărora le păsa, prieteni care înțelegeau. Ştiam sigur că şi-ar risca viața pentru mine, că şi-ar împărți ultima coajă de pâine cu mine. Probabil că, singura consolare a războiului este această prietenie extraordinară şi generoasă între oameni constrânşi să trăiască şi să lupte împreună zi după zi, săptămână de săptămână, nu se ştie pentru cât timp.

Treptat, m-am calmat. Criza trecuse şi ştiam că, deocamdată cel puțin, puteam să continui să lupt. Vor veni şi alte atacuri, aproape sigur. Şi se vor năpusti asupra mea brusc, fără nici un avertisment. Era însă inutil să mă gândesc prea mult la asta, pentru că aş fi înnebunit.

Bătrânul propuse să jucăm cărți. Ne aşezarăm în gropile noastre de beton, ei mă lăsară să câştig, eu ştiam că m-au lăsat, ei ştiau că am ştiut, dar, ce dumnezeu, eram prieteni. Şi deodată, fără nici un motiv, ne apucă râsul, şi deşi viața nu era chiar rază, nu mai era nici aşa de cumplită ca înainte.

Ziua Z plus 1. Ziua de după... Contactul cu inamicul fusese întrerupt. Pierderile de ambele părți erau îngrozitoare. Nu prea mai rămăsese sat neatins de jur-împrejur. Cele mai multe fuseseră făcute una cu pământul. Porta continua să mănânce. Cred că ar fi putut devora o vacă întreagă fără să sufere consecințe vizibile. Înalt, subțire şi osos, tras la față şi cu ochii adânciți în orbite, mânca, râgâia, trăgea vânturi, mânca din nou, râgâia din nou, părea permanent într-o stare vecină cu inaniția. Şi totuşi rămânea expresia celei mai zdravene sănătăți. Maşina de război îi dereglase în mod evident metabolismul.

De data asta, avusese un festin cu fasole. Nu mai dăduse de cutii cu unsoare, ci descoperise o ascunzătoare cu conserve argentiniene cu carne de vită. Am tăiat-o bucăți şi am încălzit-o în căştile de metal, la spirtiere. Porta amesteca încet, cu vârful unei baionete, Micuțul îi adaugă un strop de rom pe care-l furase de pe undeva. Până şi maiorul Hinka consimți să ni se alăture la mâncare. Era cea mai bună din tot ce mâncasem de multă vreme încoace.

Eu eram de pază la mitralieră. Era o sarcină neplăcută, căci o ceață

groasă părea să se ridice din fiecare groapă şi să se întindă pe pământ ca un giulgiu. Din când în când, câte o rachetă sau un trasor îşi croiau drum prin pâclă. Camarazii mei dormeau încovrigați pe jos, ca nişte câini. Cădea o ploaie uşoară, iar vântul trecea pe undeva, pe deasupra cetei. Eram singur şi era al naibii de frig. M-am înfofolit mai tare în mantaua mea cea grozavă, mi-am tras casca pe urechi, dar ploaia tot îşi croi drum şi începu să-mi şiroiască rece pe spinare.

Verifică mitraliera. Verifică percutorul, verifică alimentarea şi ejectorul de cartuşe. Era o treabă plictisitoare, dar viețile noastre puteau depinde de ea.

De undeva, dincolo de punctul unde consideram că se află inamicul, se auzi un zgomot slab, scurt, ca un declic. Insidios şi ca de oțel. Oare ce mai pregăteau acum? Ascultare atentă de câteva minute, dar nu se întâmplă nimic.

Mai încolo, spre dreapta, e o păpădie, de un galben strălucitor, înălțându-se stingheră în pustietate. Singura floare, pe o întindere de kilometri de jur-împrejur. Cum era oare țara asta înainte să vină războiul şi să o distrugă? Copaci, câmpii şi vaci. Piciorul-cocoşului şi margarete. Iarbă grasă, verde, pământ mănos, garduri vii frumos îngrijite şi poteci unduitoare. Cum arată acum? Desfigurată şi însângerată. Mă întreb unde s-au dus oamenii, mai trăiesc ei oare, se vor mai întoarce oare vreodată?

Departe spre nord, răpăitul artileriei grele. Deodată, cerul se aprinde, devine purpuriu închis. Trebuie să fie Omaha, unde debarcă americanii. Mă întorc spre sud şi urmăresc traseul rachetelor în flăcări care brăzdează cerul nopții şi distrug orice formă de viață oriunde ating pământul.

Porta vorbeşte în somn. La început îl asculți, doar-doar va spune ceva interesant, dar curând ți se face lehamite. Monologurile lui nocturne sunt, mai mult ca sigur, mereu pe aceeaşi temă: mâncarea. Pe tăcute, Legionarul îşi părăseşte poziția încovrigată din timpul somnului şi porneşte în căutarea unui colțişor mai întunecat. Face un zgomot ca de cascadă. E greu de înțeles cum poate cineva să doarmă într-o asemenea larmă, dar, incredibil, ei dorm. Legionarul se întoarce împleticindu-se şi se prăbuşeşte cu un geamăt între Micuțul şi Gregor. Micuțul tresare în somn. Gregor se întoarce pe spate şi începe să sforăie.

Noaptea se scurge greu. După un timp, îmi dau seama că visez, iar visul este atât de viu încât pare că se întâmplă în realitate. Am din nou cinsprezece ani. Mă aflu iar în Copenhaga. Văd clar străzile umede şi alunecoase de atâta ploaie. Este o noapte ca aceea în care l-au înhățat pe Alex. Ne pierdeam vremea fără nici o noimă, ca toți tinerii şomeri din Copenhaga, când s-au năpustit asupra noastră; erau patru contra noastră, doi. Dar ne-am bătut cu ei, am reuşit să scăpăm şi nu ne-am oprit din goană până am ajuns la Havnegade. Pe unul îl izbisem eu în burtă. Eram destul de încântat. Alex şi cu mine îi uram pe curcani. Era o chestiune de mândrie să le poți răspunde cu aceeaşi monedă.

În seara următoare însă, am aşteptat zadarnic în fața restaurantului Wivel, lângă gară, căci Alex nu s-a mai arătat. Ne înțelesesem să ne întâlnim acolo ca să putem da târcoale pe la bucătării. Uneori, câte un

bucătar mai bun la suflet deschidea uşa din dos şi azvârlea resturile din farfuriile bogătaşilor în mâinile nerăbdătoare ale cerşetorilor şi şomerilor. Alex însă n-a venit deloc. Nu l-am mai văzut niciodată. Am aflat mai târziu că îl ridicaseră în timpul uneia din raziile lor periodice, odată cu un tânăr suedez (Ce naiba căuta în Copenhaga? Ar fi trebuit să aibă mai multă minte decât atât.) şi îi trimiseseră pe amândoi în detenție în Iutlanda. Alex a evadat de câteva ori, dar de fiecare dată a fost prins. Într-o bună zi, i-am văzut fotografia în ziar. Se îmbarcase clandestin pe un vapor, Odin, şi se înecase când acesta s-a scufundat. Nu sunt foarte sigur, pentru că s-a întâmplat demult, dar cred că am plâns când am citit ştirea. Alex fusese prietenul meu. Singurul meu prieten. După ce a murit el, n-am mai scăpat niciodată de senzația că sunt complet singur pe lume.

Mi-am trecut mâna amenințător, mângâietor, peste încărcătorul mitralierei. N-aveam decât să trag piedica, şi ea ar fi fost gata pregătită pentru sarcina-i ucigătoare... Doamne, cum mai uram aşa-numitele lor democrații, cu tiradele lor ipocrite şi interminabilele lor minciuni! E aşa de uşor să stai şi să dai sfaturi când te afli la loc sigur, cu burta plină şi ți-e cald şi bine. Dar ce se întâmplă cu cei 275.000 de şomeri din Copenhaga? Şi asta numai în Copenhaga! De ce nu i-ai împuşca pe toți, să termini odată cu ei? Asta le-ar rezolva câteva din problemele lor democratice.

Ultimul Crăciun la Copenhaga... Ce bine-mi aminteam de acel ultim Crăciun! Îmi aminteam cum îmi târam picioarele pe străzi, fără mănuşi, cu mâinile înfundate în buzunarele găurite, răscolind zăpada cu pantofii mei jerpeliți, privind în sus către luminile feerice din pomul din mijlocul Pieței Primăriei. Uram pomul acela. Era simbolul siguranței şi mulțumirii de sine. Al siguranței lor, nu a noastră. M-am apropiat şi am urinat pe el, cât de sus am putut, şi apoi m-am îndepărtat lăsând o urmă gălbuie în zăpada înghețată.

Rătăceam singur pe Vesterbrogade. La fiecare fereastră vedeai câte un pomişor sau luminițe aprinse, sau frumoase figurine de hârtie. Crăciun fericit! Sărbători fericite tuturor! Erau cuvintele de ordine pe buzele oricui. Crăciun fericit, Crăciun vesel. Doar vorbe frumoase, nimic mai mult. Nu însemnau nimic. Încearcă numai să bați la o uşă şi să cerşeşti din bucatele de Crăciun, şi te vei trezi cu un picior în fund cât ai clipi. Şi cu toate acestea, era perioada bunelor intenții, iar ei erau mulțumiți de ei înşişi şi împăcați cu întreaga omenire.

A doua zi de Crăciun, târziu după - amiază, m-am întâlnit cu un băiat pe care îl cunoşteam, pe nume Paul. O mulțime de lume se grăbea spre cinematograf, deoarece era ziua în care schimba programul şi rula un film nou. Îmi amintesc că rulau o mulțime de filme despre război şi unul despre moartea lui Al Capone. Toate erau foarte sângeroase, foarte potrivite pentru acea perioadă a anului. Paul şi cu mine ne-am aşezat într-o cafenea şi am împărțit o ceaşcă de cafea şi un corn. Undeva pe strada respectivă, mai în jos, era un post de poliție, aşa încât nici unul dintre noi nu ne puteam simți la largul nostru.

— Ce părere ai avea de o slujbă? mă întrebă Paul după un timp.

Vorbise foarte degajat, ca şi cum ofertele de serviciu ar fi fost pe toate drumurile.

M-am uitat fix spre el şi am ridicat din sprânceană, sceptic.

— O slujbă adevărată, cu plată adevărată în fiecare vineri, spuse el, mai degajat ca oricând.

— Fugi de-aici! spusei eu.

— Vorbesc serios.

A urmat o pauză. Îl priveam sfidător fără să cred un cuvințel din toate acestea şi provocându-l să continue, să spună limpede ce vrea să zică. După puțin timp dădu din umeri.

— Am crezut c-ar putea să te intereseze... Mi-a dat cineva o adresă din Germania. Ei duc într-adevăr lipsă de brațe de muncă acolo, dacă poți să-ți închipui aşa ceva... Sunt dispuşi să te învețe o meserie şi să te plătească în acelaşi timp. Este o fabrică, nu ştiu de care... Mi s-a spus că într-un an poți agonisi o sumă destul de bună.

O clipă am rămas încremenit. Să ai o slujbă... bani de buzunar... burta plină, haine pe tine şi un pat adevărat în care să poți dormi... Şi acuma îmi vine greu să cred că a fost adevărat. Înainte de a putea întreba mai multe amănunte, apăru lângă noi proprietarul cafenelei gesticulând furios şi arătându-ne uşa. Exista o limită pentru timpul pe care îți permitea să-l petreci de vorbă în cafenea cu o singură cafea şi un corn.

Cinsprezece zile mai târziu, Paul şi cu mine soseam în Berlin după ce călătorisem ca pasageri clandestini într-un tren de marfă Foarte curând după aceea, Paul a murit într-un accident la fabrici şi, ca urmare, am intrat în armată.

Pentru prima oară în mai mulți ani decât îmi puteam aminti, mâncam trei mese pe zi şi dormeam noaptea într-un pat. Munca era grea, dar la fabrică fusese şi mai greu. Încet am început să mă îngraş, gropile din obraji s-au împlinit, au început să mi se dezvolte muşchii. Mi-am îngrijit dinții cariați şi sparți la dentistul armatei şi totul pe gratis. Mi s-a dat o uniformă frumoasă şi am cunoscut luxul de a schimba lenjeria o dată pe săptămână. Dintr-o dată, devenisem o ființă umană. Dintr-o dată, am înțeles ce este fericirea.

Apoi a venit războiul şi odată cu el s-a sfârşit şi fericirea de a trăi pe care o aflasem de curând. Camarazii împreună cu care trăisem de când intrasem în armată fuseseră ucişi, mutilați sau transferați în alte unități. Noi, soldații, nu mai eram tratați ca ființe umane, ci ca instrumente necesare ale războiului. Eram importanți dacă se dorea continuarea războiului, dar la fel de necesare erau tancurile şi tunurile şi minele. Zilele lenjeriei curate şi ale tratamentului dentar gratuit apuseseră. Devenisem zdrențăroşi şi murdari, nespălați şi plini de paraziți. Frumoasele uniforme gri-verzui, de care eram atât de mândri cândva, se decoloraseră până ce ajunseseră de culoarea şi consistența cârpelor de vase. Regimentul îşi pierduse identitatea, contopindu-se cu restul maşinii de război. Şi părea că tot timpul suntem în marş. Mărşăluiam pe ploaie, mărşăluiam pe vreme însorită; mărşăluiam pe cele mai groaznice călduri şi pe cele mai groaznice friguri; pe ceață şi pe zăpadă, pe gheață şi prin noroi, ne potoleam setea bând apă din lacuri acoperite cu muşiță, sau din şanțuri pline de buruieni. Ne înfăşuram picioarele în cârpe când ni se găureau bocancii. Şi la ce te puteai aştepta în viitor pentru a păstra vie o rază de speranță? Pentru oricare dintre noi erau numai trei variante posibile: ori erai atât de grav rănit încât puteai fi reformat ca nefolositor; ori puteai fi luat prizonier şi să

scapi de război într-un lagăr de prizonieri”, ori — cel mai sigur — să sfârşeşti sub o lespede singuratică la marginea vreunui drum necunoscut. Visului meu i-a pus capăt lumina orbitoare a unei flăcări ce ardea pe cerul nopții. Instinctiv, m-am aruncat la pământ şi m-am târât pentru a mă adăposti. Nu a fost nevoie să-i trezesc pe ceilalți: reacțiile lor au fost la fel de spontane cu ale mele. Ce se întâmpla oare acolo, afară, în „Țara nimănui”? Am tras piedica mitralierei. Bătrânul lansă o rachetă luminoasă şi terenul din fața noastră fu scăldat în lumina crudă a acesteia. Ne țineam respirația şi ascultam. De undeva, din depărtare, se auzeau vibrațiile unor motoare grele şi, din când în când, un răpăit ascuțit de mitralieră.

— Tancuri, şopti Gregor cam agitat.

— Vin spre noi, încuviință Porta.

Bătrânul lansă încă o rachetă. Linişte. Afară, în beznă, dincolo de lumina rachetei, nu mişca nimic, şi totuşi ştiam că e ceva acolo. Stăteam înțepeniți, cu urechile ciulite şi cu ochii țintă. Mâneca goală a hainei maiorului Hinka flutura încoace şi încolo, în bătaia vântului. Lumina pieri, şi îndată auzirăm scrâşnet şi zăngănit de şenile, venind din întuneric. Soseau tancurile. In aceeaşi clipă ne-am pus în mişcare, pregătind aruncătoarele antitanc.

Era o întreagă armată. Pământul se cutremura şi gemea sub ele. Îl puteai zări deja pe primul, înaintând pe coama stâncoasă, unul din şirul lung, cenuşiu, de monştri preistorici.

Sub focul încrucişat de mitraliere grele, ne-am târât afară, în „Țara nimănui”, pentru a instala aruncătorul de grenade antitanc Pak. Nu trecu mult până l-am pus la punct, şi nici până când rachetele lui îşi atinseră ținta. S-a auzit un zgomot ca de tunet şi un fulger roşu, strălucitor, a brăzdat cerul. Churchill-ul din frunte încasă o grenadă exact sub turelă, şi ceea ce, câteva secunde mai înainte, era o fortăreață amenințătoare din oțel, îndreptându-se cu lăcomie spre pradă, se transformase brusc într-un uriaş foc de artificii.

La cincizeci de metri depărtare, înspre partea dreaptă, un Cromwell îşi croia drum, huruind, către noi. Micuțul se întoarse, îşi potrivi liniştit aruncătorul de flăcări pe umăr, ținti închizând un ochi şi apăsă pe trăgaci. O limbă de flăcări izbucni până departe. Cromwell-ul avu aceeaşi soartă ca şi Churchill-ul.

Scena se repetă, cu mici variații, de nenumărate ori. O mulțime de tancuri pieriră în flăcări, o mulțime de oameni fură arşi de vii, dar mereu veneau alții din urmă să le ia locul. Oameni şi tancuri se revărsau asupra noastră într-un şuvoi neîncetat. Pak-ul fusese ras de pe fața pământului, iar artileria inamică se distra acum pe socoteala noastră. Aerul era plin de resturi zburătoare, din care unele de origine umană. Un fum fetid ne umplea plămânii, ne ardea gâtul şi ochii. Urechile ne răsunau dureros din cauza nenumăratelor explozii. Zăceam lipit de pământ, cu pumnii strânşi, cu capul pe jumătate îngropat în nisip. Acum înțelegeam de ce oamenii numesc pământul „mamă” şi îl venerează. Aşa murdar şi plin de sânge cum era în acel moment, el era totuşi o mare mângâiere.

La câțiva metri de mine, am văzut un soldat englez lipit de pământ ca şi mine. M-a văzut şi el în aceaşi clipă. Şi pot spune că în aceaşi clipă ne pregăteam să ne ucidem reciproc. Eu nu voiam să ucid, nu aveam nici ură

personală împotriva lui, dar, pe de altă parte, nu voiam nici să fiu eu cel ucis. Fără doar şi poate, el simțea la fel. Legile războiului cereau ca unul din noi să moară, şi nu era timp atunci să stai să te gândeşti dacă legile erau înțelepte şi bune. Se punea problema ca tu să omori pe altcineva ca să poți trăi.

Aveam o grenadă în mână. Fără îndoială că şi soldatul englez avea una. Am tras cuiul grenadei cu dinții. Şedeam acolo şi număram. Douăzeci şi unu, douăzeci şi doi, douăzeci şi trei, douăzeci şi patru... Grenada a şuierat prin aer spre soldatul englez. În calea sa, a trecut pe lângă a lui care şuiera prin aer, în direcția mea. El o aruncase în exact acelaşi moment. Dar nici una nu a nimerit. Evident, am avut amândoi aceleaşi reacții şi ne-am rostogolit din calea lor la timp pentru a ne salva pielea. Eu am făcut un salt până la mitralieră şi am tras câteva rafale. Explodă o a doua grenadă. De data aceasta era gata să mă nimerească. În fața mea izbucni un fulger viu. Mi-am simțit capul — bine acoperit cu casca de oțel — plesnind, parcă, din încheieturi. Un moment am simțit frica, iar apoi, aproape imediat, m-a cuprins o furie nebună. Până în acea clipă nu resimțeam o ură personală contra inamicului. A-l ucide era o necesitate. Acum devenise o plăcere perversă. Fără îndoială, nu aveam intenția să mor pe câmpurile mocirloase ale Franței.

Ne-am aruncat unul asupra celuilalt, în luptă corp la corp. Era o luptă crâncenă pentru supraviețuire, fără scrupule. Ne-am lovit cu paturile armelor, ne-am izbit unul pe celălalt cu bocancii noştri grei, ne-am zgâriat şi ne-am tăiat cu baionetele. Englezul mi-a pus piedică şi am simțit o durere ca o împunsătură ascuțită. M-am năpustit asupra lui cu o furie reînnoită. Din nefericire pentru el, i-a căzut casca. S-a ales cu o rană adâncă în frunte, mare cât un pumn.

Eram prea istovit ca să mai continui lupta. Deocamdată nici nu era nevoie, deoarece omul zăcea la picioarele mele. L-am privit cu prudență, dorind să-l văd mort, să se sfârşească odată. Puteam să pun eu capăt luptei, dar, la fel de brusc cum mă cuprinsese, setea mea de sânge dispăru. Omul privea în sus spre mine cu ochii lipsiți de expresie, cu respirația gâfâită, crispându-se dureros... Sângele îi acoperea fața, scurgându-i-se din colțul gurii. M-am simțit slab şi vulnerabil. Mă durea piciorul şi dacă vreunul din camarazii lui m-ar fi găsit acolo, nu mă puteam aştepta la milă. M-am întors să plec, dar respirația gâfâită a omului pe care încercasem să-l omor mă ținea pe loc. Am îngenuncheat în grabă lângă el, i-am bandajat fruntea cât am putut mai bine, am scos bidonul meu de apă.

— Bea, spusei poruncitor.

El continua să mă privească fără să facă vreo mişcare pentru a primi apa. Ce aştepta prostul? Vroia să-i pun eu bidonul la gură şi să risc să-mi bage un cuțit în coaste? I-am lăsat apa la-ndemână şi am fugit cât am putut să-mi scap pielea, la adăpost, de partea noastră, în ciuda schijelor care zburau în toate părțile şi a grenadelor rătăcite. L-am găsit pe Legionar ghemuit sub rămăşițele arzânde ale unui „Churchill”, trăgând rafale rapide cu automatul lui. Nu prea departe l-am văzut pe Micuțul cu fața iluminată de flăcări, având figura aporape satanică. Mi-am scos batista din buzunar şi am legat-o strâns în jurul piciorului.

Deocamdată, inamicul fusese respins. Aveam un moment de respiro, dar acesta putea să fie foarte scurt şi noi profitam cât mai mult de el. Porta înfuleca a cincea cutie de carne conservată, Barcelona trecea din mână în mână o sticlă cu gin, Bătrânul se juca în dorul lelii cu un pachet de cărți. În spatele nostru, Formigny era în flăcări. Bombardierele grele „Wellington" erau în aer, deasupra Caen-ului, şi flăcările se ridicau sus, spre cer. Sub noi, pământul tremura şi se zguduia anticipând, parcă, o catastrofă.

Într-un jeep abandonat, Porta găsise un gramofon vechi şi câteva plăci. Le-am pus să ne cânte una după alta, îmbătați de sunetul muzicii după zgomotele oribile, obişnuite ale luptei, şi după ce am ascultat-o pe ultima le-am luat din nou de la capăt. Eram la a treia rundă când din penumbră ieşi un grup de soldați care veneau spre noi. Păreau neînarmați. Purtau un steag cu o cruce roşie mare şi pe căştile lor purtau aceeaşi emblemă. Micuțul ridică arma, dar înainte ca el să poată trage, Bătrânul i-o zmuci din mână.

— Ce dracu' vrei să faci?

Micuțul se întoarse spre el indignat.

— De ce se îngrijesc numai de răniții lor? Ai noştri de ce nu sunt ridicați?

— Cine trage în ăştia de la Crucea Roşie, zise Bătrânul, să aştepte de la mine un glonț direct între ochi. E clar?

A urmat un moment de linişte plină de stinghereală, apoi Porta izbucni în râs.

— Tu ai greşit războiul, Bătrâne! Ar trebui să te înrolezi în Armata Salvării, acolo ai ajunge general în doi timpi şi trei mişcări!

Se întoarse şi scuipă, dar Bătrânul dădu dovadă de înțelepciune rămânând liniştit. Nimeni nu se mai încumetă să ridice arma.

Ultimul dintre răniți fusese ridicat, ultimul dintre brancardieri trecuse înapoi linia inamică. Era linişte peste tot. Şi apoi, deodată, sus în tranşee, un tânăr locotent dădu un țipăt ascuțit şi căzu pe spate, în noroi. Glonțul unui machisard îşi găsise ținta. Un alt glonț veni şuierând în direcția noastră şi în câteva momente lupta sângeroasă reîncepu. Trei mitraliere îşi răpăiră replica şi câțiva din echipa de brancardieri căzură. Legionarul sări în picioare înaintea noastră şi alergă înainte,strigând spre noi să-l urmăm, aşa cum făcuse de atâtea ori în trecut, în stepele înghețate ale Rusiei, pe povârnişurile de la Monte Cassino.

În îngrozitoarea ambuscadă care urmă, aproape întreaga echipă de brancardieri şl răniții pe care îi culeseseră au fost făcuți una cu pământul. Încă o dată, pământul se umplu de cadavrele oamenilor din ambele părți. Era nevoie de o nouă echipă de brancardieri pentru a ridica noii răniți. Atac, contraatac. Moartea era cuvântul de ordine.

Nu exista nici o cruțare pentru Plutonul 91.

CAPITOLUL DOI

Porta se juca cu aparatul de radio întorcând butoanele într-o parte şi în alta, încercând să izoleze vocea sonoră a postului B.B.C., dintre bolboroselile şi pocnetele ce se auzeau.

— Eşti nebun, spuse Heide dezgustat. Te laşi prins în joc şi dus la tăietor fără să clipeşti... De fapt, ce rost are? Nu poți crede un cuvânt din ce spun ei, chiar dacă îi prinzi.

Porta făcu un semn din mână.

— Taci din gură, pentru Dumnezeu! Asta e, i-am prins.

Sunetele unui gong puternic, foarte deliberat şi amenințător. Apoi vocea rece, corectă, a postului de radio B.B.C.:

„Ici Londres., ici Londres, B.B.C. pour Iu France...”

Fireşte, ceea ce nu înțelegeam noi atunci era că, practic, întreaga mişcare de rezistență franceză asculta aceeaşi emisiune.

„Ici Londres, ici Londres... Atențiune, atențiune. Iată câteva mesaje personale: „Les sanglots longs des violons de l'autômne”. Repet: „Les sanglots longs des violons de l'autômne” (Suspinele lungi ale viorilor toamnei).

Era primul vers al unui poem, „La Chanson d'autômne” de Verlaine. Era mesajul aşteptat de toată lumea de săptămâni întregi. Locotenentul major Meyer de la Cartierul General al Armatei a XV-a, a cărui sarcină era să recepționeze toate emisiunile B.B.C, informă emoționat şi în mare grabă pe guvernatorul militar al Franței, precum şi pe şefii de comandament din Olanda-Belgia. A fost tratat cu disprețul pe care părea că-l merită. Ce să spun, aşa un mesaj important! Pur şi simplu trăncăneală fără noimă despre toamnă. Evident, tipul era un cretin. Locotenentul major Meyer a ridicat din umeri şi a continuat să asculte.

„Ici Londres, ici Londres. Continuăm să transmitem mesaje personale: „Les fleurs sont d'un rouge sombre. Les fleurs sont d'un rouge sombre” (Florile sunt roşu închis).

Era mesajul pentru rețeaua Rezistenței din Normandia.

„Hélène épouse Joe. Hélène épouse Joe.” (Elena se căsătoreşte cu Joe).”

Semnalul pentru întreaga regiune Caen. El a declanşat o întreagă serie de atentate, de sabotaje, dintre care multe au reuşit. S-au prăbuşit poduri, linii de cale ferată au sărit în aer, legături telefonice au fost tăiate. La Cartierul General al Armatei a XV-a era general acceptată acum ideea că ceva, undeva, mergea foarte prost.

— Nu poți tu să înțelegi nimic din toate astea, Meyer? întreba neliniştit generalul von Salmuth.

Meyer dădea din umeri şi continua să asculte.

Timp de trei zile a fost liniştit, după care mesajele au reînceput cu vigoarea şi inventivitatea reînnoită.

„Ici Londres, ici Londres...” „Les dés sont jetés” (Zarurile sunt aruncate). Repet: „Les dés sont jetés”.

Ca urmare, o mulțime de santinele şi-au pierdut pe când nici nu se

aşteptau viaţa, înjunghiate pe la spate şi aruncate în râuri sau mlaştini.

„Jean pense à Rita.” (Jean se gândeşte la Rita) „Jean pense à Rita.”

Crainicul pronunţa cuvintele foarte rar şi cu grijă, cu pauze între ele.

Porta râdea încântat.

— Ce de tâmpenii! Jean se gândeşte la Rita cea pierdută... Nu cred că tipul face asta. Şi la urma urmelor, cine dracu sunt ei? Cine sunt aceşti Jean şi Rita? Pare un basm pentru copii.

— Este codificat, explică Heide, care pretindea întotdeauna că ştie totul. Am fost cândva radiofonist. Foloseau mesaje de astea tot timpul.

„Le dimanche les enfants s'impatient.” (Duminica copii devin nerăbdători) „Le dimanche les efants s'impatient.”

Asta era adresat membrilor Rezistenţei care aşteptau sosirea paraşutiştilor în Normandia.

„Ici Londres. Vom transmite noi mesaje peste o oră.”

ULTIMA ORĂ

Înveleam morţii în giulgiu din pânză groasă înainte de a-i îngropa şi lângă fiecare puneam o cutie de bere goală, în care băgam actele personale.Mai curând sau mai târziu,probabil când războiul se va termina, ne închipuiam că cineva se va ocupa de nişte cimitire corespunzătoare, cu morminte adevărate, cu şiruri după şiruri de mici cruci albe şi când va veni acel timp şi vor dezgropa morţii în descompunere din şanţuri şi din porumbişte, ar fi fost bine să se cunoască identitatea fiecărui cadavru. Deci — cutiile de bere şi actele.

Ni se părea o necesitate categorică, pentru ambele părţi, să existe cimitire îngrijite, pline cu eroii căzuţi. Altfel ce le-ar putea arăta în viitor tinerilor recruţi pentru a-i impresiona?

— Iată, băieţi, aici sunt mormintele glorioşilor noştri ostaşi căzuţi pentru patrie în războiul trecut... Sub crucea de aici zace Paul Schultze, un simplu soldat care, cu ambele picioare zdrobite de o grenadă, a rămas totuşi la post şi a ţinut piept inamicului. Acest simplu soldat a salvat un întreg regiment. A murit în braţele comandantului său, cu un cântec patriotic pe buze. Erau atâtea cadavre de înmormântat, încât nu aveam suficiente cutii de bere pentru toate. După o dimineaţă de muncă grea la săpatul mormintelor ni s-a permis o jumătate de oră să mâncăm, după care am fost trimişi în misiune pentru dezamorsarea minelor.

Asta era mult mai greu decât săparea de gropi. Viaţa oricui lucra la dezamorsarea minelor era considerată, în genere, al dracului de scurtă şi, fără îndoială, deloc dulce. Minele erau magnetice şi potrivite astfel încât să explodeze la apropierea celei mai mici şi nesemnificative bucăţi de metal. De aceea, am renunţat la toate obiectele metalice pe care le aveam cu noi, scoţându-ne până şi nasturii şi înlocuindu-i cu bucăţele de lemn. Nu ni se dăduseră bocanci cu talpa de cauciuc, şi cei mai mulţi dintre noi trebuia să ne descurcăm înfăşurându-ne picioarele cu cârpe. Porta însă, atât de priceput în inventarierea cadavrelor, avusese marele noroc să pună mâna pe o pereche de bocanci americani veritabili, din cauciuc galben.

Era imposibil să te bazezi pe dispozitivul de detectare a minelor, deoarece reacţiona nu numai la mine, ci şi la cele mai minuscule particule

de metal, astfel încât, potrivit personalității fiecăruia, ori înnebuneai de teama permanentă, ori deveneai apatic datorită obişnuinței cu falsele semnale. Şi una şi alta însemnau un permanent pericol. Pentru a avea cea mai mică şansă de supraviețuire când ai de-a face cu minele, trebuie să fii mereu atent, să ai nervi de oțel, să acționezi întotdeauna cu cea mai mare precauție şi să ai mâini cât mai sigure. Locul care ți se pare cel mai lipsit de pericol poate ascunde cele mai mari primejdii.

Fireşte, Rommel fusese inițiatorul capcanei mortale cu aparență inofensivă, şi al ridicării la un atât de înalt grad de perfecțiune. Uşa care se deschide şi îți explodează în față, roaba care îți barează drumul astfel încât trebuie să o ocoleşti, iar la primul pas pământul se deschide şi te înghite; uşa dulapului care rămâne deschisă, iar când o închizi produce o asemenea nebunie încât sare în aer un întreg şir de clădiri. Apoi, este sârma aceea aproape invizibilă, ascunsă dibaci sub un covor de frunze: cei din fruntea şirului calcă pe ea, şi o jumătate de companie dispare într-o fracțiune de secundă.

Învățasem o mulțime de lucruri despre mine, şi cu cât învățam mai multe, cu atât ne plăceau mai puțin. Făcusem cunoştință cu mina P.2s, conectată în releu, care declanşa o reacție de explozii în lanț. Şi cu acele mine care trebuiau distruse prin detonare. Şi cu acelea — probabil cele mai groaznice — care trebuie demontate bucată cu bucată până ajungi la detonatorul făcut din cea mai fină sticlă posibilă... Dacă îți doreai moartea şi în plus îți era în fire să-ți petreci ore în şir căutând o singură piesă dintr-un puzzle foarte complicat, totul era în ordine, putea să-ți facă plăcere să lucrezi în astfel de condiții. Dar dacă erai cât de cât ca mine, transpirat de spaimă şi complet neîndemânatic atunci, fără nici o îndoială, te potriveai ca nuca-n perete.

Înaintam încet, înşirați, tatonând terenul pas cu pas, niciodată destul de liniştiți, nici măcar când ne aflam la coadă şi deci ne puteam aştepta să fim relativ feriți de pericol. La fiecare zece minute ne schimbam capul de coloană (ca şi bocancii de cauciuc). Astfel, ne riscam viața doar câte unul, şi fiecare ştia că perioada în care era supus pericolului avea măcar o limită. Mențineam tot timpul o distanță de siguranță între noi şi fiecare păşea cu grijă pe urmele celui din fața sa. Pentru câteva momente, totul mergea bine, inima îşi mai potolea bătăile nebune, sudoarea se mai liniştea... şi deodată, cu un şuierat care-ți îngheța sângele în vine, omul din fruntea coloanei făcea semne disperate cu mâinile şi ne oprea. Detectorul de mine reacționase din nou...

Ne oprim cu toții. Nefericitul aflat temporar în posesia bocancilor îndreaptă detectorul înainte, într-o parte, în spate. Indică locul care provoacă tot necazul, se lasă pe vine, şovăind, lângă el, şi începe să râcâie cu teamă pământul la suprafață. Trec cinci minute. Cinci minute de sudoare şi teroare. Şi tot ce iese la iveală este o bucată de şrapnel, o frântură de obuz sau o rămăşiță de grenadă. Mereu aceeaşi poveste. Sau aproape mereu.

Ne eliberăm de tensiunile noastre interioare prin adevărate crize de nervi şi înjurături la adresa prizonierului care a declarat că regiunea ar fi plină de mine, împotriva Serviciului de Informații care răspândise ştirea şi era deci răspunzător pentru faptul că ne aflam acolo. Era clar că

prizonierul minţise şi că Serviciul de Informaţii era o adunătură de tâmpiţi creduli.

Pornim mai departe ceva mai repede, supăraţi şi bombănind. O explozie bruscă ne ţintuieşte locului. Bietul om care se întâmplase să fie în frunte este aruncat cu putere spre cer, de unde cade pe pământ în mii de bucăţi, de nerecunoscut. Aşadar, prizonierul nu minţise, iar Serviciul de Informaţii nu e plin de tâmpiţi creduli, ci de tipi foarte inteligenţi, care fac o treabă excelentă,... ajutându-ne să sărim în aer. Poate este vorba despre o mină T, fabricată special pentru distrugerea tancurilor. Dacă-i aşa, atâta-ţi trebuie: greu să-ţi închipui că cineva scapă cu viaţă după explozia unei mine T. Pe de altă parte, dacă este o mină S, situaţia nu-i aşa de cruntă: mai poţi scăpa, pierzându-ţi doar picioarele. Ei, asta nu-i cea mai mare tragedie în vremurile de război pe care le trăim. O să-ţi pună o pereche de minunate picioare artificiale şi, dacă nu se dovedeşte că eşti un cretin irecuperabil, o să fii primit la un curs de subofiţeri. Există o mulţime de ologi la astfel de cursuri în ziua de azi. Poate fi şi mai rău. Poţi să te înrolezi pentru treizeci şi şase de ani, să aştepţi să devii „Feldwebel” după vreo cinsprezece-optsprezece, şi să te pensionezi la şaizeci şi cinci de ani cu un venit gras.

De aceea, în general vorbind, când nu eram implicaţi efectiv în detectare, priveam problema minelor cu sentimente amestecate. Pe de o parte, puteai să-ţi pierzi viaţa. Pe de altă parte, puteai să-ţi pierzi numai picioarele cu avantajul enorm de a deveni invalid şi a părăsi linia frontului pentru totdeauna. Dar, să fie clar: n-avea nici un rost să-ţi pierzi un singur picior sau un singur braţ. Trebuia să fie ambele, sau deloc. Erau destui şchiopi pe front, iar ciungii erau atât de numeroşi încât ajungeai să-i consideri drept fiinţe umane perfect normale şi bine adaptate. Maiorul Hinka, de pildă, îşi luase adio de la braţul drept cu vreo doi ani în urmă, şi de atunci a fost tot timpul în forul acţiunii.

Iată-mă acum pe mine, pentru un timp în postura de conducător de coloană, purtând bocancii galbeni, riscându-mi viaţa şi picioarele. Cu nervii încordaţi pentru a sesiza orice semn de pericol, m-am aplecat cu precauţie şi am netezit un smoc de iarbă deasă. O fi aici ceva... ceva metalic? Chiar în spatele meu se opriseră Porta şi Legionarul. Simţeam apriga tentaţie să mă întorc şi s-o iau la goană. Din nefericire, era imposibil. M-am aplecat încet şi mi-am pus urechea la pământ. Auzeam oare un ticăit, sau era numai imaginaţia laşului din mine? Era oare o mină magnetică, sau o mină cu acţiune întârziată? Eram deja asudat tot, dinţii îmi clănţăneau nervos şi genunchii îmi tremurau mai să se ciocnească. Era, într-adevăr, o mină. Tăcută deocamdată, dar nu mai puţin periculoasă. O cobră ar fi fost mai puţin de temut. Cu vârfurile degetelor pipăiam conturul antenelor invizibile, calota boltită, plăcuţa subţire de sticlă uşor casabilă. Era o mină T clasică.

— Acu-i acu'. Controlează-te, învinge-ţi frica, dacă vrei să trăieşti. Aminteşte-ţi tot ce te-au învăţat... Două degete pe sub calotă, două răsuciri spre stânga... Dar încet, încet... Dacă spargi sticla, s-a zis cu tine, Sven, băiatule! Roagă-te la Dumnezeu să nu aibă vreun fir ascuns, să nu fie legată de alte mine, cei care pun capcanele astea ale morţii îşi folosesc toată viclenia de care sunt în stare... Două răsuciri. Am făcut-o şi pe-asta.

Acum, doi milimetri mai sus, trei răsuciri spre dreapta... Nu se mişcă! Nenorocita nu se mişcă! Ce dracu' vrea să-nsemne asta? Un nou soi de mină? Una de care nici nu ne-au pomenit? Dumnezeule mare, fă-mă să scap de aici! Ducă-se la dracu' tribunalele lor marțiale şi acuzațiile lor de laşitate! Vreau să trăiesc. Cu puțin noroc, se sfârşeşte războiul până mă condamnă ei.

Rațiunea îmi dictează să mă întorc şi să o iau la goană. Trupul meu însă, într-un mod detaşat şi parca făcându-mi în ciudă, rămâne pe loc. Bun, am rămas. Ei, acum ce fac? Să scot blestemăția asta afară înainte de a o dezamorsa? De ce nu, când nu-i vorba decât să te sinucizi?

În tot acest timp când eu stau fără să fac nimic, blestemata de mină zace acolo, disprețuitoare, în pământ. Privind în sus, la mine, cu obrăznicie. Bătându-şi joc de mine. Apoi, îmi vine o nouă idee, şi mai îngrozitoare: dacă e o mizerie de-aia cu efect întârziat? Ținând în continuare calota cu dreapta, îmi vâr uşor mâna stângă pe sub corpul minei. Încep să trag cu dinții smocurile de iarbă de pe ambele părți. De ce n-or dresa nişte nenorocite de maimuțe să facă treaba asta? Alea ar putea să-şi folosească şi mâinile şi picioarele. Şi în plus, ar face şi o treabă mai bună, pentru că n-ar trebui să se lupte tot timpul cu spaima. De ce nu s-o fi gândit nimeni la asta mai de mult? Au folosit porumbei, şi câini, şi cai, şi porci, de ce nu şi maimuțe? (În Polonia foloseam porci. Îi mânam peste câmpurile minate pentru ca să curețe drumul. Necazul era că porcii ajunseseră să valoreze greutatea lor în aur, şi în cele din urmă s-a hotărât că oamenii sunt mai ieftini).

Cu o încetineală chinuitoare, am tras mâna în sus. Era mai grea decât prevăzusem, dar în sfârşit era afară, la vedere, în toată grozăvia ei. Oribil de urât obiect. Tare i-aş mai fi dat un şut puternic, s-o văd zburând, dar plăcerea asta trebuia amânată până când aş fi reuşit s-o dezamorsez.

I-am chemat şl pe ceilalți. Porta şi Legionarul se târâră până la mine. Porta, deşi nu făcuse o pregătire specială, era un geniu în mecanică, el se uită întâi la mină şi apoi îmi aruncă o privire disprețuitoare:

— Tâmpit nenorocit ce eşti! Ai întors mizeria asta de mină exact pe dos! Ăsta nu-i un fir franțuzesc normal, credeam că până şi tu ai fi în stare să-ți dai seama.

Se întoarse şi-i făcu semn Micuțului:

— Adu-ne o cheie franceză!

Cheia apăru. Un timp, Porta studie mina.

— În regulă, întoarce-o din nou.

M-am supus, cu un aer umil. Legionarul îşi şterse palmele transpirate de turul pantalonilor. Porta ridică cheia.

— Bun, băieți! Capetele jos, mâinile pe fund!

Se aplecă spre mină, fredonând ca pentru sine o frântură de melodie aleasă întâmplător:

Ce va fi cu noi, iubito?
Vom fi fericiți sau trişti?
Cum o vom sfârşi, iubito?
În lacrimi, sau optimişti?

Țepeni ca niște bețe, Legionarul şi cu mine stăteam şi-l priveam. Porta ridică mâna cu nepăsare.

— Uite-o! rânji el spre noi. Inofensivă ca un pui de găină.

Se întoarse şi se împăuna către ceilalți, ținând mina sub braț ca pe o minge de rugby. Deodată, o aruncă spre Gregor.

— Ia-o! încearcă tu! Eu nu mă descurc cu ea!

Gregor scoase un țipăt ascuțit de groază şi se aruncă la pământ. Porta se aplecă spre el, ridicând din sprâncene.

— Ce-i, mititelule? Te-ai speriat?

— Imbecil nenorocit! îi spuse Gregor dându-i şuturi la gioale lui Porta. Ticălos prost şi nenorocit ce eşti!

— Terminați odată, spuse Bătrânul cu oboseala în glas. N-am chef de joc şi distracție. Gândiți-vă totuşi că am pierdut şase oameni până acum cu treaba asta.

— Îmi plânge inima, spuse Porta. Hai, Sven, dă-mi gumarii. E rândul meu să fiu erou.

Îmi luă bocancii şi se îndreptă spre fruntea coloanei, să-şi ocupe locul, dar nu făcu decât câțiva metri şi se opri, se aplecă, examină locul şi ne făcu semn Legionarului şi mie, care ne aflam în spatele lui. Ne-am uitat unul la altul. Ştiam ce se întâmplase: Porta dăduse de o mină în releu şi avea nevoie de încă cineva să-l ajute. Care dintre noi să fie? Avui o clipă de ezitare, şi atunci Legionarul ridică din umeri şi înaintă. Va fi rândul meu data viitoare, şi în clipa aceea, mi-aş fi dorit să fi fost eu cel care s-a dus de data asta, ca să scap.

Porta şi Legionarul se târâră, urmărind firul. Existase cândva o vreme când ei ar fi putut tăia pur şi simplu nenorocitul de fir şi gata, dar de atunci inamicul devenise mai deştept. Acum înveleau firul în cupru. Dacă îl atingeai cu ceva metalic, curentul trecea prin el şi detona mina. Ne trebuise ceva timp până să descoperim acest nou truc. Inamicul avea grijă să nu lase instrucțiunile de folosire prin apropiere, iar noi pierdusem câțiva oameni până să descoperim secretul.

Acest mic cadou special fusese agățat într-un pom şi era conectat la trei grenade 10,5. Porta strigă enervat peste umăr:

— Vino încoace, pentru Dumnezeu! Doar nu ne ducem la biserică!

Cu o dureroasă strângere de inimă, mi-am dat seama că eu trebuie să mă duc, cu uneltele necesare; ca să scoatem nenorocitul de detonator. Nu era o treabă uşoară. Mulți oameni buni avuseseră un sfârşit rău pe când demontau detonatoare, şi, în plus, exista oricând riscul ca inamicul să ne fi pregătit încă o mică surpriză pentru a ne arunca în aer.

Porta, pe jumătate urcat în copac, ținea cele patru fire care veneau dinspre mină. M-am întins în față, strângând bine uneltele. Era o mină T. Detonatorul nu era mai mare decât un pachet de țigări, dar mie-mi era prea de-ajuns. Pe una din grenade, vreun glumeț scrisese mesajul: „Lua-v-ar dracu, Friți blestemați”. Era semnat, simplu, Isaac. Dacă te gândeai, puteai să vezi punctul de vedere al necunoscutului Isaac. Nimeni cu un astfel de nume nu avea vreun motiv special să ne iubească.

Prin cine ştie ce minune, am avut noroc. Ne-am descotorsit de mina antitanc şi de declanşatorul ei disimulat, şi am furat câteva clipe de odihnă deşi ne simțeam oarecum cu un picior în groapă. Ne-am aşezat pe

jos, înghesuiți, în semicerc, şi am fumat — ceea ce, în condițiile date, era strict interzis.

— Ştiți ce? spuse Porta deodată. Pun pariu că dacă nea Adolf ar fi obligat să vină ca noi pe un câmp minat timp de o jumătate de oră, n-ar mai fi aşa al naibii de țanțoş... Şi poate nici n-ar mai ține aşa mult la nenorocitu' ăsta de război!

Gândul ăsta, spus aşa de simplu, ne înveseli pe toți. Şedeam acolo şi râdeam fără grilă, până când ajunse la noi restul grupei, condus de locotenentul Brandt, care răspundea de întreaga operațiune. Brandt fusese cu noi încă de la început. Dispăruse din timp în timp, la cursuri de pregătire, dar se întorsese de fiecare dată la noi şi aveam tendința să-l considerăm mai curând ca pe unul de-al nostru decât ca pe un ofițer, până-ntr-acolo încât îi spunem pe numele de botez şi îl tratam cu stilul nostru propriu de familiaritate obscenă. Era un adevărat ofițer de front şi unul dintre puținii oameni care reuşeau să ne impună un anume respect — altfel acordat cu mare greutate.

— Ticăloase mine, mormăi el. Dacă o mai ține mult tot aşa, o să sfârşim cu toții jucând arşice, la casa de nebuni.

— O să visăm nenorocitele de mine, zise Porta, şi când o să ne-ntoarcem acasă şi-o să ne săpăm grădina de zarzavat. O să ne trezim încercând să detonăm şi cartofii, uitând unde, ne aflăm.

Porta spunea totdeauna „când", niciodată „dacă". Cred că de fapt toți gândeam cam în aceiaşi, termeni, dar cei mai mulți dintre noi erau prea superstițioşi pentru a o spune cu glas tare. Pe undeva, nu reuşeai nicicum să-ți imaginezi că într-o zi s-ar putea să-ți vină rândul să sfârşeşti într-un şanț, lângă o cutie de bere coținând actele tale personale. Te gândeai deseori la moarte, te trecea o sudoare rece, dar în străfundul inimii nu puteai crede cu seriozitate că asta ți s-ar putea întâmpla ție vreodată. Destul de des, înaintea unui atac masiv, ajutam la pregătirea mormântului comun, îl căptuşeam cu fân, înfigeam crucile mici de lemn. Niciodată, în tot acest timp, nu-ți imaginai propriul cadavru aruncat acolo, împreună cu ale altora, deşi, Dumnezeu mi-e martor, moartea era o experiență foarte la-ndemână. De câte ori pe zi nu auzeai şuieratul ascuțit al unei grenade, bufnitura ei în cădere, apoi explozia, apoi țipete de durere, ca să-ți dai seama că omul care se aflase lângă tine cu o secundă în urmă nu mai era... De câte ori, nu se întâmplase ca jumătate din pluton să sară în aer, de jur-împrejurul tău să zacă numai oameni morți sau muribunzi şi tu singur să fi rămas teafăr? Ştiai că norocul nu poate dura o veşnicie şi totuşi, instinctiv, simțeai că norocul tău era cu siguranță inepuizabil.

Porta iar mânca. De data aceasta era o cutie cu conserve de ananas pe care o găsise într-un jeep american abandonat.

— Curios cum niciodată până acum nu am apreciat ananasul la justa lui valoare, spuse el meditativ. Primul lucru pe care o să-l fac când s-o sfârşi războiul o să fie să mă duc într-un restaurant şi să mă îndop până mi s-o face rău şi mi-o ieşi pe urechi.

Acesta era, fireşte, semnalul pentru una din distracțiile noastre preferate: jocul de-a „când s-o sfârşi războiul...".

De fiecare dată vorbeam despre asta cu o vigoare reînnoită şi, cumva, jocul nu-şi pierdea niciodată atracția, deşi dintre noi toți Heide era

singurul care ştia sigur ce vroia să facă în viaţă. Era deja subofiţer şi se hotărâse demult să facă cerere pentru a fi primit la cursurile de ofiţeri. În acest scop, el îşi consacra zilnic d parte din timp, indiferent unde eram şi ce făceam, învăţării a zece pagini din Manualul Campaniilor Militare. Ne băteam joc de el fără milă, deşi eram probabil puţin invidioşi pe hotărârea; lui încăpăţânată de a reuşi. Toţi ştiam, dar nimeni nu ar fi recunoscut, că am fost ostaşi pentru prea multă vreme pentru a ne mai putea întoarce la viaţa civilă, obişnuită. Bătrânul zicea că numai fermierii îşi pot relua în mod fericit activitatea dinainte de război şi, probabil, avea dreptate. Pentru mine fermierii erau, oricum, o rasă aparte. Arată-le numai un câmp de cartofi, sau un şir de meri, şi ai toate şansele să-i vezi ieşindu-şi din minţi. Mulţi fermieri au dezertat din cauza unui măr în floare. Aproape toţi erau prinşi două-trei zile mai târziu şi căraţi în faţa curţii marţiale unde bolboroseau înfiguraţi vrute şi nevrute despre porci sau pruni. Din nefericire, nici o curte marţială, din câte am cunoscut, nu putea să înţeleagă şocul pe care îl trăiau aceşti oameni puşi faţă în faţă cu o părticică din adevărata natura vie, iar rezultatul era, inevitabil, plutonul de execuţie.

Trecuseră zece ore de când pornisem să croim drum prin câmpul de mine. Zece ore de tensiune, zece ore de mers, într-adevăr, pe calea morţii, zece ore fără întreruperi, căci ce înseamnă o pauză de douăzeci de minute ici şi colo, când ştii că treaba nu-i făcută nici pe jumătate?

Dar, în cele din urmă, ne-am apropiat de sfârşit. Tocmai fixasem indicatorul alb de trecere fără pericole a tancurilor şi ne puteam destinde. Eram pe punctul de a înfige ultimul par, când cu coada ochiului am văzut ceva. M-am oprit şi m-am uitat în sus. Ceilalţi stăteau înţepeniţi ca nişte statui, cu gurile căscate şi cu ochii holbaţi. Toţi se uitau spre locotenentul Brandt. Se afla ceva mai departe de grupul principal, cu picioarele imobilizate, cu braţele puţin depărtate de corp... De spaimă, am simţit cum mi se face pielea de găină pe mâini şi pe picioare. Ştiam foarte bine ce însemna poziţia aceea stranie: Klaus se afla direct pe mină. Cea mai mică mişcare şi ea va exploda. Puteam să văd firele care porneau de la ea. Klaus ştia probabil la fel de sigur ca şi noi ceilalţi că îi venise ceasul. Cei aflaţi mai aproape de el au început să se retragă, pas cu pas, mergând de-a-ndăratelea. Şi ei erau în mare pericol. Era evident, din poziţia firelor, că era legată de altele. Unul singur manifestă dorinţa să se repeadă înainte, într-o încercare eroică, dar, fără îndoială, sinucigaşă, de a veni în ajutorul locotenentului şi acesta a fost Micuţul. L-am reţinut prin forţă şi a fost nevoie de trei dintre noi pentru ca s-o putem face. Abia reuşisem să-l liniştim, când pe Barcelona îl apucă o criză de nebunie şi începu să se târască încet spre Klaus, care continua să stea imobilizat în capcana morţii.

— Prinde-l pe tâmpitu' ăla de nebun, strigă Porta.

Faţa locotenentului era oribilă, ca de plumb. Era unul dintre cei mai curajoşi oameni pe care îi cunoşteam, dar chiar şi cei mai bravi oameni au dreptul la o oarecare îngăduinţă când se află pe o mină amorsată. Noi pregăteam o seringă cu morfină, scoteam bandaje şi faşe. Dacă, printr-un miracol, supravieţuia, ar fi avut nevoie de toate bandajele de care dispuneam. Legionarul îşi scoase revolverul. Intenţia lui era clară: orice

s-ar fi întâmplat, Klaus nu trebuia să sufere mai mult decât era necesar. Considerați-o crimă, dacă vreți, dar el fusese împreună cu noi timp de şase ani, luptând umăr la umăr cu oamenii de sub comanda lui în unele dintre cele mai grele momente ale războiului. Când cunoşti, iubeşti şi respecți pe cineva aşa cum îl cunoaştem, îl iubim şi îl respectăm pe Klaus, nu te mai interesează prea mult ce va gândi restul lumii, ci vei merge mai departe, făcând ceea ce trebuia făcut.

Să fii prins în acest mod de o mină relativ simplă, expus privirilor tuturor, era una din ironiile războiului atât de greu de suportat. Şi totuşi, cred că era aproape inevitabil ca ceva asemănător să se întâmple. După zece ore de muncă încordată în mijlocul unui câmp de mine, nu este foarte surprinzător dacă atenția te părăseşte pentru o clipă sau două. Din nefericire, absența atenției — fie şi pentru o fracțiune de secundă — este prea adesea fatală în asemenea circumstanțe.

Deodată Porta îi strigă lui Klaus:

— Sări! Este singura ta şansă!

Klaus ezită — şi cine l-ar putea acuza! Una e să spui că e unica şansă şi cu totul altceva să ai curajul să-ți încerci norocul.

Între timp, noi aşteptam. Şi moartea şi ea, la fel de răbdătoare, o pradă care era foarte sigură.

După un timp — zece minute? O jumătate de oră? Zile, săptămâni, luni? Părea o veşnicie — Klaus a ridicat mâna spre noi în semn de adio, şi-a îndoit genunchii pregătindu-se pentru unica sa şansă...

Mi-am acoperit urechile cu mâinile. Klaus a rămas în poziția aceea ca un alergător în aşteptarea pistolului de start. Cred că toți i-am împărtăşi agonia ultimelor lui gânduri. Atâta timp cât rămânea pe loc era un om viu; în momentul în care se mişca, el devenea, probabil, un om mort. Îşi înfipse vârfurile degetelor în pământ pregătidu-se pentru momentul când trebuia să-şi încerce norocul. Apoi, deodată, se îndreptă din nou.

— Aruncați-mi mantalele de luptă!

Zece mantale fură aruncate imediat spre el. Numai trei au ajuns la el. Micuțul se repezi din nou, dar Porta îi trase pe loc o casma şi îl trânti la pământ.

— Să-i mulțumeşti din partea mea, spuse Klaus cu gravitate.

Îşi înfăşură cele trei mantale în jurul corpului protejându-şi abdomenul şi pieptul cum putea mai bine. Apoi ridică din nou mâna în semn de salut.

— Sări! Pentru numele lui Dumnezeu, sări!

M-am auzit imediat şi pe mine şoptind comanda dar sunetul se înecă în dangătul brusc înlănțuit al clopotelor din întreaga țara. Clopotele anunțau eliberarea Franței. Vântul ne aduse dangătul victorios care striga că Franța este liberă. Oamenii uitaseră ororile războiului, iadul debarcării din Normandia, clădirile ruinate şi câmpurile devastate. Ştiau numai că erau din nou liberi. Pe străzi soldații americani dansau cu fetele franceze. „Vive la France! Mort aux Allemands!”

Locotenentul Brandt îşi încordă muşchii şi sări. Iar o explozie care ne sparse timpanele acoperi dangătul clopotelor. O limba de foc... Am sărit înainte. Ambele picioare îi fuseseră retezate Unul zăcea în apropiere, lângă el, celălalt Dumnezeu ştie unde era. Întregul corp îi era acoperit de arsuri,

dar era conştient încă.

Bătrânul îi făcu imediat injecția cu morfină. Porta şi cu mine îi legarăm bandajele în jurul cioturilor picioarelor. Uniforma îi atârna în zdrențe: se simțea miros de carne friptă. Klaus strânse din dinți cât putu, dar curând durerea începu să îl răpună şi țipetele lui de durere izbucniră şi se împletiră cu dangătul vesel al clopotelor.

— Mai faceți-i morfină! strigă Micuțul care îşi venise în fire după lovitura de cazma a lui Porta.

— Nu mai avem, spuse Bătrânul încet.

Micuțul se întoarse spre el.

— Ce dracu vrei să zici, că nu mai avem?

— Ce am zis, spuse Bătrânul aruncând seringa cu un gest de dezgust. Nu mai avem morfină.

Ce mai putem face? Nu prea mult. Numai sa ne aşezam lângă locotenent şi să împărțim agonia cu el. Cineva îi puse o țigara între buzele care se învinețiseră deja.

— O să-ți fie bine...

— O perioadă simpatică la spital...

— O să fie în regulă când o să te ducem la bază...

— Auzi clopotele? E sfârşitul războiului!

Sfârşitul războiului şi curând sfârşitul vieții însăşi pentru locotenentul nostru. Muri peste câteva secunde şi noi pornirăm înapoi prin câmpul de mine, printre indicatoarele albe pe care el ne ajutase să le instalăm, purtându-l pe umeri, o procesiune mortuară având ca acompaniament clopotele triumfătoare. Micuțul mergea în frunte. Porta încheia procesiunea cântând din fluierul sau o melodie melancolică. Era „Călătoria lebedelor sălbatice”, una dintre melodiile care lui Klaus îi plăceau cel mai mult.

CAPITOLUL TREI

Rusul, locotenentul Koranin din Batalionul estic 439, împreună cu compania sa de tătari, făcu o descoperire uimitoare: într-un avion de desant american, lângă trei ofițeri morți, zăcea o casetă cu documente. Koranin puse imediat mâna pe caseta cu documente şi alergă cu ea la comandantul companiei sale, care cu aceeaşi iuțeală hotărî că este o problemă de competența generalului Marcks, comandantul Armatei a 84-a. În consecință, cei doi au plecat împreună cu prețioasa casetă cu documente.

Generalul îşi dădu imediat seama de valoarea descoperirii lui Koranin şi nu pierdu nici o clipă, transmițând imediat vestea Armatei a opta. Spre surprinderea şi indigantea lui însă, la Armata a Opta i s-a râs în nas şi i s-a comunicat grațios că ceea ce spune el este un nonsens. Un timp, generalul Marcks fu prea înmărmurit de furie pentru a mai face altceva decât să stea şi să fumeze, în timp ce ajutorul său de câmp şedea plin de tact de-o parte şi citea pentru sine conținutul nenorocitei de casete du documente. Ambii erau convinşi că actele sunt autentice.

— Nu cumva credeți că Serviciul Secret...

Generalul aşa credea. Serviciul Secret trebuie informat imediat. Nu încape îndoială că documentele sunt de cea mai mare importanță. Următorul pas a fost să-l contacteze pe feldmareşalul von Rundstedt şi să-i spună că el, generalul Marcks, deținea planuri strict secrete ale aliaților referitoare la invazia din Normandia. Planurile demonstrau clar adevărul asupra ceea ce până acum era considerat o chestiune de pură conjunctură: recentele debarcări erau numai preludiul invaziei totale pe care toată lumea o anticipa în ultimii patru ani.

— Prostii! zbieră von Rundstedt şi trânti telefonul.

Rămase neclintit în convingerea lui. Planurile erau falsuri. O capcană pusă la cale intenționat. Au fost plantate acolo pentru a prinde în mreje exact nişte creduli proşti ca generalul Marcks. Dacă e să judecăm, înseşi debarcările au fost efectuate cu intenția de a induce în eroare. Von Rundstedt avea propriile sale idei asupra acestui subiect. Fireşte că Aliații plănuiau o debarcare, orice idiot ştia asta, dar debarcarea din Normandia nu era preludiul ei. Ba fusese concepută ca o foarte complicată diversiune.

— Luați-i generalului Marcks comanda! ordonă von Rundstedt iritat. Omul ăsta e un idiot. Visează, şi nu are dreptul să aibă comanda unei armate. Descotorosiți-vă de el.

PE MUNTELE GOLGOTA

Era noapte. Ne deplasam pe trei coloane spre cota 112. O ceață deasă, venind dinspre Marea Nordului plutea în aer, şi îşi făcea drum sub hainele noastre, sub pielea noastră, cobora în piepturile noastre şi ne pătrundea până la oase. Noi mărşăluiam undeva, spre coada uneia dintre coloane. Avangarda dispăruse de mult în ceață. Trecuse o vreme de când îi văzusem ultima dată şi luam drept de la sine înțeleasă, pe încredere, prezența lor permanentă în fruntea coloanei.

De data asta, Porta nu vorbea despre mâncare. Se ancorase în cel

de-al doilea subiect preferat de conversație şi înşira una din interminabilele lui poveşti despre prostituate. Bătrânul încheia coloana mergând apatic, cu capul între umeri, cu nelipsita-i pipă înfiptă în colțul gurii şi casca atârnându-i de armă. Întotdeauna îi spusesem Bătrânul. Chiar de la început. De fapt, el era feldwebel Willy Beier, conducătorul plutonului nostru. Ilustra foarte puțin ideea armatei despre ostaşul perfect strivind drumul cu o pereche de bocanci cu câteva numere mai mari decât măsura lui, având uniforma ponosită şi barba nerasă de o săptămână, dar era cel mai bun conducător de pluton pe care l-am cunoscut vreodată.

Am cotit, părăsind şoseaua, şi mergeam acum prin ceea ce, în urmă cu câteva zile, era o întinsă şi minunată pădure. Copacii erau însă acum doborâți, pământul răscolit de trecerea şenilelor de tancuri; tot felul de resturi arse, jeepuri abandonate, camioane răsturnate zăceau, unele lângă altele, pe tot terenul. Nici grămezile de cadavre umane nu erau mai rare.

— Isuse, au avut nițică treabă ăştia, mormăi Micuțul, părând pentru prima oară în viață aproape impresionat.

Porta făcu o binevenită pauză în povestirea sa despre dame şi prostituție.

— Obuze grele, spuse el.

— E un tip nou de mortier, îl contrazise Heide care era întoteauna la curent cu ultimele informații. Se evaporă pe uniformă şi te ard.

— Nostim, nostim! spuse Porta aplaudând. Abia aştept să încerc una!

Într-adevăr, cadavre carbonizate erau la tot pasul. Şi mai erau şi alte privelişti cutremurătoare. Proptit de trunchiul unui copac, era un corp fără picioare. Picioare şi mâini erau împrăştiate peste tot. Micuțul dădu peste un cap retezat, acoperit încă de cască şi îi dădu un şut puternic de se rostogoli ca o minge de fotbal. Legionarul, care de obicei nu era cea mai impresionabilă persoană, îşi puse mâna la gură şi îşi întoarse privirea.

— Sunt câteva lucruri, care pur şi simplu îmi întorc stomacul pe dos, ne spuse el. Şi vederea capetelor de oameni țopăind aşa, singure, se întâmplă să facă parte din această categorie.

— E ca într-un abator aici, remarcă Gregor într-una din rarele sale dovezi de imaginație. Peste tot atârnă hălci de carne.

— Mai curând ca în bucătăria iadului, dacă vreți părerea mea, spuse Porta. Pun pariu că aici e suficientă carne friptă să hrănească jumătate din Armata germană o săptămână întreagă.

— Mai tăceți din gurile alea scârboase! izbucni Bătrânul deodată.

Ne cufundarăm într-o linişte jenantă. Porta tocmai începuse să întrebe dacă ne-a spus-o vreodată „pe aia despre...", când pământul se zgudui şi dudui sub picioarele noastre şi se auzi zgomotul asurzitor al unei explozii. Instinctiv, am căzut în genunchi toți ca unul.

— Aruncați chiştoacele! Împrăştiați-vă!

Ne-am împrăştiat în grabă. O trombă de flăcări țâşni strălucitoare spre cer, peste capetele noastre. Probabil că venea dinspre bateriile Dora, baterii de rachete cu douăsprezece țevi.

În şir indian, aplecați de la mijloc, ne-am furişat la adăpostul unuia dintre zidurile de piatră care abundau în această parte a țării. Inamicul ne făcea viața mai grea decât era absolut necesar, schimbându-şi pozițiile după fiecare nouă salvă, muncind din greu să-şi mute tunurile în locuri

noi pentru a trage asupra noastră din cine ştie ce punct neaşteptat.

— Mişcaţi-vă odată, n-auziţi? şuieră Bătrânul. Se apropie tot mai mult. Acuşi-acuşi ne cad în cârcă.

Remarca era absolut justificată: chiar în spatele nostru se ridica un nor de fum dens, străbătut din când în când de flăcări purpurii. Judecând după urletele şi ţipetele înfiorătoare care ne ajungeau la urechi de dincolo de nor, se părea că mulţi nefericiţi o păţiseră.

Ne strecurarăm pe lângă zid. Protecţia pe care ne-o oferea acesta era mai mult psihologică decât reală, dar din fericire nimeni nu stătea să se gândească atunci la asta. Un locotenent de artilerie, observator din linia întâi, sări deodată dintr-o gaură de obuz şi ne întâmpină mânios. Era plin de noroi şi de sânge şi avea o rană proaspătă în frunte.

— Ce dracu se întâmplă aici? întrebă e. Cine răspunde de adunătura asta de cretini?

Locotenentul major Löwe, care îl înlocuia pe fostul nostru locotenent, Brandt, tremura de enervare:

— Cui îi zici tu adunătură de cretini?

Locotenentul îşi ridică braţele spre cer, într-un gest de disperare.

— Nenorocitei dumitale de companii, fireşte! Nu puteţi să plecaţi dracului de-aici? Atrageţi focul inamicului spre noi!

Ghemuiţi în spatele zidului de piatră, noi urmărea discuţia cu interesul nostru obişnuit pentru astfel de ocazii.

— Vrea un şut zdravăn în fund, declară Porta cu voce tare. Ce-şi închipuie că facem aicea? Că ne jucăm de-a baba oarba?

Bateria de rachete era aşezată pe poziţie, la câteva sute de metri distanţă, pe cealaltă parte a drumului. Proiectilele veneau mereu, dese şi rapide, iar umbrela de foc lumina aerul ceţos pe distanţe de kilometri.

Noi continuam să stăm la adăpostul iluzoriu al zidului, grămadă, înghesuiţi unul într-altul, Flăcările nu mai erau acum aşa departe. Îşi adunau forţele şi, fără îndoială, vor năvăli şi ne vor înghiţi. Locotenentul Löwe dădu ordin să pornim în şir indian, subliniind că vrea să plecăm într-adevăr unul câte unul şi să nu se producă agitaţie şi indisciplină pentru ocuparea locurilor din frunte.

Am pornit disciplinaţi. Ne depărtasem foarte puţin când, uitându-ma înapoi, am văzut o avalanşă de flăcări rostogolindu-se de-a curmezişul drumului şi lovindu-se de baza zidului care fusese adăpostul nostru. Pentru o clipă conturul unui om se profila pe lumina orbitoare, apoi îşi ridică încet mâinile şi căzu înapoi, în flăcări. Era arogantul locotenent de artilerie. Dacă n-ar fi pierdut atâta timp pentru a încerca să-l pună la punct pe locotenentul Löwe, poate că ar mai fi viu. Dar, asta-i viaţa, cum îmi reaminti vesel Porta.

Mi-am amintit de altă ocazie când, din pură întâmplare, lucrurile au ieşit bine pentru noi şi prost pentru alţii, iar Porta a făcut aceeaşi remarcă. Grupul nostru se adăpostea într-o pădure în compania unor oameni dintr-un corp de tehnicieni. Ploua cu găleata şi după puţin timp eram la fel de uzi ca şi când am fi stat sub cerul liber. Micuţul, ca de obicei, se plictisise să nu facă nimic.

— Mi-ajunge! declară el. N-am putea să plecăm mai departe?

Şi aşa, a trebuit să plecăm. Înainte de a ne fi depărtat cu 50 de metri

se auzi o explozie asurzitoare şi atât copacii cât şi tehnicienii au sărit în aer în mici fărâme.

Iar altă dată, îmi amintesc, ne instalasem într-o casă părăsită într-un sat — am uitat unde eram — şi el juca o partidă de cărţi cu un grup de băieţi de la aruncătoarele anititanc. Numai purul noroc a făcut ca ochii lui Porta să rătăcească tocmai în colţul aceia de cameră unde se puteau vedea două sârme pe lângă plită.

— Staţi aşa, spuse el. Ce-i acolo?

Fiind suspicioşi atât prin natură cât şi prin experienţă, noi am pus jos cărţile şi am început să urmărim sârmele. Băieţii de la aruncătoarele antitanc au rămas la locurile lor înjurându-ne că am întrerupt jocul. Câteva secunde mai târziu noi urmărea sârmele după ce ieşisem pe uşa din spate şi înainte de a ajunge la capătul lor casa sări în aer, cuprinsă de flăcări.

Dar, asta-i viaţa.

În cele din urmă am ajuns la cota 112 şi am preluat-o în ordine de la compania pe care ni se ordonase s-o eliberăm. Erau SS-işti din Divizia a 12-a Panzergrenadieren, din diviziile Hitler Jugend. Nici unul dintre ei, cu excepţia ofiţerilor, nu avea mai mult de 17 ani, dar în ultimele trei zile aceşti băieţi liniştiţi, ţepeni, îmbătrâniseră, deveniseră adulţi cu feţele brăzdate, cu capul vârât între umeri, cu ochii ficşi şi adânciţi în orbite. Mai mult de jumătate din compania lor căzuse în luptă.

La sosirea noastră, ei şi-au împachetat fără un cuvânt efectele şi au rămas în picioare, aşteptând semnalul de plecare. Predaseră până şi situaţia cartuşelor folosite. Erau un model de perfecţiune şi asta era cea mai tristă privelişte din lume. Ne uitam la ei cum plecau şi dădeam din cap a uimire. Numai Heide era impresionat favorabil.

— Aşa o disciplină v-ar trebui! spune el cu admiraţie. Ce mai soldaţi sunt băieţii ăştia! Vedeţi, ei îşi merită ofiţerii pe care îi au... Aţi văzut? Toţi aveau Crucea de Fier Clasa I-a, fiecare om... Doamne, ce n-aş da să fiu comandant de pluton la băieţii ăştia!

— Să-ţi fie de bine, spuse Porta laconic. Este absolut sinistru, dacă vreţi să-mi ştiţi părerea.

— La dracu, cu nenorociţii ăştia de eroi, adăugă Micuţul pentru echilibru.

Rămăsesem în picioare uitându-ne lung cum coloana se îndepărta şi cum aceşti adevăraţi bătrâni, înşiraţi doi câte doi, dispăreau din câmpul nostru vizual, dincolo de vârful dealului. Uniformele le erau imaculate, ţinuta militărească, echipamentul strălucea şi scânteia prin ceaţă — toate astea după trei zile de lupte grele! Pentru noi toţi, cu excepţia lui Heide, privelişte era aproape insuportabil de patetică. Pentru Heide ea părea perfecţiunea însăşi. Ochii îi străluceau şi părea incapabil să priceapă cum de noi, ceilalţi, simţim altfel.

— Du-te după ei, dacă asta vrei, mormăi Porta. Cine dracu' te opreşte, aţâţător de război nenorocit ce eşti!

Heide a rămas indiferent la cuvintele lui Porta. După toate probabilităţile nici măcar nu le auzise. Era pierdut în propriile visuri intime despre glorie. În imaginaţia sa el se visa deja ofiţer într-un regiment trăsnet. I-am văzut mâna ridicându-se spre piept, fără îndoială căutând

Crucea de Cavaler care într-o zi va trebui să îi împodobească tunica. Micuțul dădu din cap a dezgust. Rupse în grabă două crenguțe şi le legă împreună în formă de cruce.

— Na! Vezi dacă îți e bună ca mărime!

Heide îl privi cu ochii goi şi-i adresă un zâmbet mai curând frumos, deşi absolut gol. Micuțul se întoarse şi trase un scuipat.

Începu să plouă, iar picăturile reci răpăiau dezolant pe căştile noastre şi ni se scurgeau pe spate în jos. Ce climă nenorocită era în partea asta a țării! Ceață, ploaie, vânt, noroi — noroi în special.

Nu te puteai mişca fără să te înnămoleşti. Era un fel de clei gros, lipicios şi roşu, care se agăța cu încăpățânare de uniformă şi de echipament şi care lăsa o pată roşiatică pe orice.

Puțin înainte de căderea serii inamicul atacă. Ei nu ştiau că trupele S S care apăraseră poziția în ultimele trei zile fuseseră retrase şi noi nu-i lăsarăm să se apropie suficient pentru a-şi da seama de schimbare. Noi aveam propria noastră disciplină îndârjită când ne aflam în bătaia focului, disciplină învățată în condiții amare, pe frontul rusesc.

Inamicul părea să fie reprezentat aici mai ales printr-un regiment canadian. Îi uram în mod special pe canadieni şi metodele lor sadice. Auzisem că ei obişnuiau să lege prizonierii cu sârmă ghimpată şi să-i atace cu tancurile şi ştiam sigur că dacă am fi căzut în mâinile lor, lucrul cel mai bun la care puteam spera era un glonte în ceafă.

După un timp, canadienilor li s-au alăturat Highlander-ii, iar scoțienilor nu le purtam vreo ranchiună specială. Ba am mers până acolo încât am salvat trei răniți de-ai lor care se încurcaseră în sârma ghimpată a tranşeelor noastre. Băieții nenorociți erau îngroziți şi evident sub impresia că îi vom împuşca la prima vedere. Dumnezeu ştie de unde aveau o asemenea informație. Propaganda, presupun. Zvonuri răspândite de ziarişti cu limba ascuțită care, dac-ar fi după mine, ar merita să fie măcelăriți pe loc fără nici o problemă.

Ne-am petrecut întreaga zi sub foc continuu. Britanicii lansau un atac aerian asupra Caenului, iar cerul era plin de bombardiere şi obuze şi alte proiectile zburătoare.

— Sper, pentru Dumnezeu, că nu se gândesc să ne trimită încolo, mormăi Porta dând din cap în direcția Caenului. Țineți minte cum a fost la Kiev, cu ruşii la numai doi paşi în spatele nostru tot timpul? Ce dracu! Nu pot să sufăr lupta în oraşe.

— Dar despre Roma, ce zici? îl provocă Micuțul. Te-ai distrat al dracului de bine la Roma, dacă-mi amintesc eu bine. Ca prin minune ai scăpat să nu ajungi cardinal.

— Ei, Roma a fost altceva, zise Porta.

O mitralieră inamică împroşcă terenul din fața noastră cu o ploaie de gloanțe. Casca lui Barcelona îi zbură din cap şi se rostogoli până la capătul tranşeei. El țipă şi se aplecă să şi-o ridice.

— Adunătură de scoțieni nenorociți! Hai, veniți încoace şi vă arăt eu vouă!

O bruscă acalmie în furia măcelului. Întinserăm repede mantalele şi ne aşezarăm la capătul tranşeei, la un joc de cărți. Ochii mici şi strălucitori ai lui Porta fulgerau pe sub sprâncenele stufoase iscodind într-o parte

şi în alta în încercarea de a vedea ce cărți au ceilalți în mână. Heide, mereu bănuitor, îşi ținea cărțile la piept şi trăgea din când în când cu ochiul la ele. Era, probabil, o precauție înțeleaptă, se ştia că Porta trişa întotdeauna şi că ochii lui erau adevărate raze X. Din expresia de pe fața lui Gregor, mi-am dat seama că se gândea la o şmecherie cu cel puțin toate cinci cărțile. M-am întors să mă uit la Micuțul, dar acesta era departe, întins pe spate, cu picioarele lui urât mirositoare sprijinite pe geanta unei măşti de gaze, scobindu-şi dinții cu limba. Doamne, cum îi mai miroseau picioarele! Trebuie să fi fost săptămâni de când nu mai văzuseră apa, şi numai Dumnezeu ştie când au venit în contact cu săpunul ultima oară.

Barcelona aruncă o privire la cărțile din mână şi declară pe un ton dezgustat:

— Hombre! Eu am terminat-o cu voi!

Şi îşi aruncă pe jos toate cărțile. În ultimul timp, Barcelona devenise mai spaniol decât oricând. Veşnic visa la anii petrecuți în Spania, luptând în Războiul Civil. Păstra chiar o portocală uscată în buzunar, ca amintire.

— E chiar din Valencia, obişnuia să ne spună el cu dragoste în glas.

Legionarul îşi luă cărțile şi le privi fără emoție. N-aveai ce înțelege dacă fi studiai figura. Anii petrecuți în Legiunea Străină franceză îşi lăsaseră amprenta asupra lui, ochii săi cenuşii erau întotdeauna ficşi şi reci, iar gura întotdeauna strânsă într-o linie sinistră. Mi-era greu să-mi amintesc dacă l-am văzut vreodată râzând. În general mă gândeam că, probabil, nu-l văzusem, pentru că dacă aş fi făcut-o mi-aş fi amintit cu siguranță ocazia.

Bătrânul scoase un zgomot din fundul gâtului şi îşi aruncă jos cărțile, apelând la draga lui pipă să-l consoleze. Într-un fel sau altul, Bătrânul îmi amintea de Kat al lui Erich Maria Remarque. Bătrânul fusese cel care ne învățase pe toți cum să recunoaştem diversele grenade după sunetul pe care-l fac, exact aşa cum făcuse „Kat” pentru grupa lui. Tot Bătrânul fusese cel care ne învățase aproape tot ce ştiam acum, şi Dumnezeu mi-e martor că mulți dintre noi n-ar mai fi fost astăzi în viață dacă n-ar fi fost el. El scosese compania dintr-o mulțime de situații neplăcute la vremea lor. Şi existau mulți tineri ofițeri, abia ieşiți de la şcoala de antrenament militar de la Potsdam, care aveau motive să-i mulțumească. Şi nu trebuia să-l uit pe Oberstürmführerul SS care ne-a fost trimis să-şi ispăşească o parte din pedeapsă. Nu-i luase mai mult de o jumătate de oră pierderea unei întregi companii, pe care ruşii o încercuiseră pe nesimțite, chiar sub ochii lui. Oberstürmführerul fusese unul dintre puținii care reuşiseră să rupă încercuirea şi să supraviețuiască, şi, dacă n-ar fi fost firea îndurătoare a maiorului Hinka omul ar fi fost fără îndoială târât în fața curții marțiale. Dar aşa, el a devenit dintr-o dată plin de umilință şi s-a dovedit, până la urmă, unul dintre cei mai silitori învățăcei ai Bătrânului.

Am auzit odată, din întâmplare, o conversație între Bătrân şi unul dintre medicii ofițeri de pe lângă Statul Major, care declara cu febrilitate că trebuie să câştigăm războiul, deoarece suntem mai buni decât adversarii noştri.

— Din nefericire, spuse Bătrânul pe un ton sec, nu totdeauna cel mai bun câştigă, şi în orice caz, nu uşor.

— Ei, da, spuse medicul, probabil că ai dreptate. Personal, nu ştiu prea multe despre problemele astea militare... Dar spune-mi, când crezi că o să primim acea splendidă armă nouă pe care ne-o promit de atâta vreme?

— Armă nouă? Bătrânul îşi scărpină lobul urechii cu marginea pipei şi îşi râse în barbă. Ştii, nu pun prea mare bază pe acest mit despre o nouă armă. Vreau să continui să lupt cu alea vechi...

Şi se întoarse făcând un semn spre noi. Spre Porta, cu gâtul lui lung şi slăbănog, cu picioarele în paranteze; spre Micuțul, un bărbat de proporțiile unui bou, cu o inimă mare şi cu un creier mic; spre Barcelona cu groaznicul lui platfus; spre mine, cu ochii mei slabi care nu suportă lumina, spre Gregor, care îşi pierduse jumătate din nas, şi spre maiorul Hinka. El îşi pierduse brațul drept.

— O adunătură la care îți e milă sa priveşti, recunoscu Bătrânul, când maiorul era destul de departe ca să nu-l mai poată auzi. Dar, crede-mă, prefer să-l am pe ei lângă mine decât orice arme noi. Oameni ca ei l-au ținut pe inamic în loc, nu rachetele sau bombele voastre zburătoare.

Doctorul oftă.

— Ei, da, spuse; el din nou, şi de data aceasta suspină categoric a disperare, probabil că ai dreptate. Personal nu ştiu prea multe despre problemele astea militare...

Două zile mai târziu am aflat că îşi trăsese un glonte în creier. M-am întrebat de multe ori dacă remarcile Bătrânului nu au fost mai mult decât putea el să suporte. La prima vedere nu apăream chiar ca o echipă care să inspire multă încredere. Probabil că l-a zguduit rău gândul că pe oameni ca noi trebuie să se bazeze pentru câştigarea războiului.

Deodată sună alarma, ascuțit şi alert. În sfârşit, veneau. O hoardă de soldați, îmbrăcați în haine kaki, săriră peste sârma ghimpată, împroşcându-ne cu grenade precedate de valuri de foc ce se rostogoleau. Prin flăcări, le puteam vedea baionetele strălucind. Obiectivul lor era să ocupe cota 112. Ordin de la generalul Montgomery, care dorea să captureze Caenul cu orice preț, chiar dacă asta însemna să piardă o întreagă divizie de scoțieni. Cota 112 urma să devină în curând un al doilea Munte Golgota.

Scoțienii atacau frontal. Pe ambele flancuri erau divizii blindate. Gregor servea mortierul de 81 mm pe care îl mânuia ca pe o mitralieră. Îşi pierduse casca şi fața îi era plină de fum, ici şi colo brăzdată de şiroaie de, sudoare. Maiorul Hinka, cu mâneca goală a hainei vârâtă în buzunar, preluase o mitralieră grea şi trimitea salve de gloanțe în masa de infanterişti care se apropiau. Era ajutat de o ordonanță de la serviciul medical. Nimeni nu spunea un cuvânt, gurile le erau strânse într-o linie gravă, iar uniformele pline de noroi.

Micuțul pregătea câte două grenade deodată. Ambele explodau în clipa în care îşi atingeau ținta. Se ştia că Micuțul nu dă niciodată greş, când e vorba de grenade. În ce mă priveşte, eu aveam probleme cu mitraliera. Era un model care mie nu-mi plăcea deloc. Din experiența mea, pierdeai mai mult timp meşterind nenorocita de maşinărie decât trăgând rafale cu ea. De data asta, ca în atâtea altele, un cartuş se înțepenise în

dispozitivul de încărcare. Cu o înjurătură stridentă, am scos baioneta din armă şi am început să învârtesc glonțul vinovat. Nu obțineam nici un rezultat, decât poate să-l împing mai în interior. Din fericire, Porta îmi veni în ajutor.

— Dă-te la o parte, tâmpitule!

Mă dădu la o parte cu cotul, şi câteva secunde mai târziu mă împinse spre o armă care funcționa perfect. În acele câteva secunde, scoțienii aceia sinucigaşi îşi croiseră deja drum şi se întindeau acum în fața ochilor noştri ca o masă unduitoare de culori. Roşu, verde, albastru, galben... atât de frumoase, dar atât de periculoase! Urlau cu toții ca nebunii, aruncând-se peste sârma ghimpată, fără să țină seama de bubuitul neîncetat al grenadelor şi al focului de mitraliere. Era evident că Montgomery îşi dorea într-adevăr nespus de mult Caenul. Scoțienii mureau cu sutele pe sârma ghimpată. Diviziile de blindate mureau în chinuri în tancurile lor, care luau foc. Şi totuşi, ei continuau să vină, pentru că oraşul Caen trebuia cucerit.

Grupa care deținea pozițiile în flancul din dreapta noastră era în pericol de a fi distrusă. În tranşeele înguste începuse lupta corp la corp. Vecinii noştri duceau acum o luptă disperată pe viață şi pe moarte, cu baionetele, paturile puştilor şi cuțitele, şi ştiam că dacă ei cădeau, noi eram următorii. Maiorul Hinka s-a întors o clipă de la mitraliera lui. Dădea din mână cu putere, cu un gest imperios, şi striga ceva care s-a pierdut însă în zgomotul general. Ştiam ce ni se cerea. Nu era nevoie să repete. Barcelona îşi întoarse arma către tranşee şi trimise o salvă constantă de focuri în mijlocul încăierării. Prieteni sau duşmani, toți au fost măcelăriți. Nu era loc de sentimentalisme pe Muntele Golgota. De undeva mai sus, de-a lungul liniei, am văzut ridicându-se un steag alb, de fapt, o vestă cenuşie şi veche, clătinându-se nesigură în vârful unei puşti. Am văzut un mic grup de canadieni îndreptându-se spre ea. I-am văzut cerându-le germanilor care se predau să-şi părăsească adăpostul şi să se alinieze la marginea tranşeei, să lase jos armele şi să-şi pună mâinile la spute. Am auzit ordinul „foc”. Un sergent şi-a ridicat automatul şi oamenii în cenuşiu căzură unul după altul la pământ.

— Ticăloşii! zbieră Legionarul cât putu de tare.

Cu o zvâcnire rapidă a capului către Porta şi Micuțul, îi chemă la o şedință fulger şi aparent decisivă. În clipa următoare, Porta trăsese deja o vestă găurită de pe cel mai apropiat cadavru, şi-o legase de puşcă şi se târa încet în „țara nimănui”, către grupul de canadieni care se adăposteau acum, cu un aer victorios, în tranşeea care le-nghițise victimele. În spatele lui Porta se furişau Micuțul şi Legionarul, trăgând cu ei aruncătorul de flăcări. Porta îşi flutură steagul cenuşiu şi strigă la canadieni. L-am văzut pe sergentul cu automatul ridicându-se în picioare în tranşee: zâmbea. L-am văzut pregătindu-se să tragă. Înainte ca degetele să-i atingă trăgaciul, două lucruri se întâmplară aproape simultan: aruncătorul de flăcări intră în acțiune şi Porta aruncă o grenadă în tranşee. Canadienii fură raşi de pe fața pământului în răstimp de câteva secunde.

— Asta o să-i învețe minte pe ticăloşi, mormăi Legionarul când ajunse iar înapoi, lângă mine. N-o să mai folosească trucul ăsta prea curând.

N-am avut timp să-l felicit: tancurile inamice se îndreptau în forță

spre noi. O formație compactă de Churchill-uri şi Cromwell-uri, care ne spărsese deja prima linie. Noi manevram tunurile antitanc cât puteam mai bine, dar peste tot împrejurul nostru oamenii îşi abandonau pozițiile şi se împrăştiau din fața tancurilor care înaintau mereu. Maiorul Hinka ne strigă: folosim Goliat-urile. Acestea erau un anumit tip de mini-tancuri, controlate prin radio şi conținând fiecare 100 de kilograme de explozibil. Cu multă plăcere, am trimis aceste folositoare piese de armament drept în mijlocul inamicului. Era clar că nu întâlniseră încă aşa ceva. Primele două Goliat -uri, cu aspectul lor neînsemnat şi inofensiv, traseră pe dreapta şi se opriră chiar în fața unei companii de soldați care avansau. Trebuie să li se fi părut că tancurile nu pot înainta datorită vreunei defecțiuni mecanice. Inamicul era complet nedumerit. La început, le tratară cu o oarecare precauție, iar apoi, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat, deveniră mai curajoşi şi începură să se îndrepte spre ele. Cineva scoase un aparat de fotografiat şi le făcu o poză; alții, foarte cutezători, întindeau mâna şi le atingeau, de aici era numai un pas până la momentul în care un spirit mai avântat să ridice bocancul şi să-i aplice unuia din Goliat-uri un şut din toată inima. Câțiva plonjară încercând să se adăpostească, dar clovnul companiei stătea prosteşte pe un al doilea mini-tanc şi începu să cânte tare refrenul din „Tipperary”... Chiar în acea clipă, Barcelona apăsă butonul. Goliat-ul explodă aruncând o imensă limbă de foc şi sări în aer cu un zgomot infernal, ducând cu el un amestec pestriț de material uman.

— Nenorociți tâmpiți, mormăi Legionarul. Ca nişte copii proşti, trebuiau să meargă şi să pună mâna pe toate... Nu trebuie să te joci niciodată cu obiectele neidentificate... E o chestie elementară, nu?

Şaptezeci de tancuri inamice au sărit în aer cu totul. Şi şaptezeci de echipaje de tanchişti au ars până s-au făcut scrum. Dar Caenul trebuia cucerit, şi erau veşnic noi tancuri ținute în rezervă. Lupta a continuat timp de optsprezece ore, cu obişnuitele pierderi îngrozitoare de ambele părți. La capătul acestui interval, nici nu ştiam, nici nu ne mai păsa ce se întâmplase cu Caenul.. Rezistase, sau căzuse?

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie, spuse Barcelona.

— Şi în fond, cui dracu' îi trebuie? se enervă Porta. Mie, sigur, nu!

La câteva secunde după schimbul de cuvinte, ambii se prăbuşiră la pământ, cufundându-se într-un somn adânc. Noi, ceilalți, căzurăm pe lângă ei ca un castel din cărți de joc care se prăbuşesc. Cui dracu' îi trebuia oraşul Caen, în fond? Lui Porta nu. Nici mie. Numai lui Montgomery îi trebuia, după cum vedeam eu. Şi, dac-ar fi fost după cum simțeam eu în acel moment, n-avea decât să-l ia.

CAPITOLUL PATRU

Mulți francezi anonimi, membri ai Rezistenței, şi-au acordat sprijinul forțelor aliate, iar numărul exact al celor care şi-au pierdut viața nu a fost cunoscut niciodată.

Cu puțin timp înainte de a avea loc invazia, Londra solicitase cu mult sânge rece ca omul care conducea rețeaua Rezistenței pentru oraşul Caen, un inginer pe nume Meslin, să-i furnizeze informații detaliate privind fortificațiile germane din zona respectivă. Cei de la Londra ştiau prea bine ce sarcină uriaşă, ba s-ar putea spune chiar imposibilă, îi dădeau, dar aveau pretenția să le prezinte răspunsuri corecte la problemele puse. Meslin a ascultat solicitarea în tăcere, s-a luat doar cu mâinile de cap şi s-a întrebat cum dracu' o să facă minunea de care era nevoie. Fiecare şosea, sau nu, fiecare străduță, fiecare alee care ducea la malul mării era păzită cu străşnicie şi sub supraveghere permanentă. Oricine ar fi fost destul de inconştient să se lase surprins colindând încoace şi-ncolo fără o aprobare oficială ar fi fost împuşcat pe loc.

Cu cât Meslin cugeta mai mult la căile şi mijloacele pe care le avea la dispoziție, cu atât îşi dădea mai bine seama că aceste căi şi mijloace erau într-adevăr foarte limitate. Inexistente, era el tentat să spună. Chiar dacă şi-ar fi găsit de lucru în cadrul Organizației Todt, el n-ar fi putut să vadă decât o minusculă parte din plajă. Şi erau nu mai puțin de 160 de kilometri de țărm cu totul. Era clar că ar fi fost nevoie de câteva sute, dacă nu mii de agenți pentru a acoperi întreaga regiune.

Sarcina era de-a dreptul absurdă. Meslin judecă situația din toate unghiurile posibile şi hotărî să transmită următorul mesaj la Londra: nu putea să le spună prea multe despre fortificațiile nemțeşti, dar putea să le spună ce să facă cu solicitările lor aberante în viitor.

În acest moment a intervenit şansa, aducând schimbarea planului. Unul dintre membrii grupului era pictor şi decorator, se numea René Duchez şi era poreclit „Sang Froid" (Sânge Rece). În timp ce rătăcea pe străzile din Caen, chibzuind asupra aceloraşi probleme ca şi Meslin, îi atrase privirea un anunț agățat pe peretele postului de poliție:

„Organizația Todt caută un pictor cu experiență."

Câteva clipe, Duchez puse în cumpănă toate argumentele pro şi contra, până la urmă hotărându-se în favoarea celor pro. Se întoarse şi se îndreptă către birourile Organizației Todt, când deodată o santinelă îl împinse cu brutalitate de acolo, înainte ca el să fi avut măcar timpul să scoată o vorbă. Duchez nu cedă, ci solicită să fie dus în fața unui ofițer. Santinela, neştiind franceza, nu cedă nici ea, aşa că rămaseră amândoi aşa, burzuluindu-se unul la altul, până când sosi un subofițer să rezolve lucrurile. Cunoştințele de franceză ale acestuia erau minime, dar îşi serveau scopul, şi astfel Duchez se trezi condus dincolo de punctul de pază, într-un birou pe uşa căruia scria „Controlor de lucrări şi construcții civile". Controlorul îşi notă numele şi adresa lui şi îi promise să-l anunțe în decurs de opt zile dacă Organizația doreşte să-i accepte oferta. Duchez îşi dădea prea bine seama care era scopul celor opt zile: în această perioadă Gestapoul va cerne detaliile vieții lui trecute şi prezente printr-o sită din cele mai fine. Orice lucru cât de dubios, orice ar putea să le sugereze ceva legat de activitățile lui din

Rezistență, nu numai că i-ar refuza participarea, dar şi viața i-ar fi pusă în pericol.

Totuşi, treaba merse strună. În a opta zi, Duchez se prezentă la lucru cu o gamă largă de mostre de materiale, şi fu introdus în biroul unui Oberbauführer. Nu trecuseră câteva clipe de când se afla acolo, când uşa se deschise şi intră unul dintre ingineri. Acesta îi salută atât pe Duchez cât şi pe Oberbauführer cu un „Heil Hitler!" imparțial şi aruncă pe masă mai multe schițe.

— Nu acum,pentru Dumnezeu! spuse Oberbauführerul dând nerăbdător din mână. Vino mai târziu, acum sunt prea ocupat ca să mai văd şi asta.

— Cum doriți. Nu mă grăbesc.

Inginerul dădu din umeri cu indiferență şi ieşi din încăpere. Schițele rămaseră pe masă. Oberbauführerul le desfăcu bombănind, iar Duchez din spatele acestuia, îşi întinse gâtul să vadă. Abia îi venea să-şi creadă ochilor: schițele nu erau altceva decât prețioasele planuri ale fortificațiilor germane de-a lungul zidului atlantic, de la Honfleur până la Cherbourg, documente dorite cu ardoare la Londra.

Oberbauführerul nu părea interesat în fortificații. Însăşi prezența schițelor părea că este suficientă pentru a-l scoate din fire. Le făcu sul şi le înghesui într-un colț, după care se întoarse la Duchez şi la discuția despre ce vopsea şi ce tapet urma să folosească. Câteva secunde mat târziu au fost din nou întrerupți, de data aceasta de către un ofițer arogant, care înlătură orice alte preocupări din atenția Oberbauführer-ului şi îi ordonă să treacă într-o cameră alăturată biroului pentru a discuta „probleme confidențiale".

Duchez, rămas singur în cameră, înşfăcă imediat, cu o mişcare reflexă, schițele. Până în clipa în care le-a avut în mână nu se oprise să se gândească ce va face cu ele. Era inutil să încerce să le ascundă undeva asupra lui. Privirea lui disperată se opri asupra unui imens tablou al lui Hitler agățat pe peretele din spatele biroului Oberbauführer-ului. I se părea foarte puțin probabil ca tabloul să fie vreodată mutat şi, de asemenea, nu părea să existe vreun motiv ca cineva să se uite vreodată în spatele lui. Înghesui la repezeală sulul de schițe între portret şi perete şi se întoarse la grămada de vopsele şi tapete, chiar în momentul în care Oberbauführerul revenea în birou.

— Idioți! Niște idioți cu toții! Toți ăştia de pe-aici sunt niște idioți nenorociții urlă acesta.

Apoi îl privi pe Duchez ca şi cum ar fi sugerat că nu trebuia să se considere exceptat.

— Vreun tâmpit a amestecat o grămadă de zahăr în ciment. Ce dracu' să fac eu? Să-l scormonesc cu unghiile?

Din fundul gâtului îi ieşi un sunet de dezgust.

— Hai să ne uităm o dată la mostrele alea ale dumitale, mârâi Oberbauführerul.

În cele din urmă, au stabilit ce culoare şi ce tapet să folosească. Lui Duchez i s-a spus să se prezinte luni dimineață la ora opt, sarcina lui urma să fie redecorarea birourilor Organizației. Duchez plecă, după ce salută cu entuziasm şi zâmbi plin de înțeles spre portretul Führerului.

Era vineri. Îşi petrecu întregul sfârşit de săptămână într-o stare de frământare, îngrozit deodată de idioțenia pe care o făcuse, aşteptându-se

să-i pice Gestapoul pe cap dintr-o clipă într-alta. Acum, gândind la rece, i se părea absolut evident că schițele vor fi date dispărute în cel mult douăsprezece ore, şi că Oberbauführerul va arunca, fireşte, vina asupra lui. Nu numai că el era francez, şi în consecință, în mod automat suspect, dar petrecuse câteva secunde, în mod clar vitale, singur în cameră cu nenorocitele alea de schițe. Era deja ca şi mort.

Somnul nu se lipea de el. Colinda apartamentul de la un capăt la altul, în timp e nevastă-sa dormea sforăind, într-o fericită ignoranță. Spaima, acea spaimă umedă, plină de sudoare, a anticipării nenorocirii, îl înnebuni aproape. Se blestema pe sine şi-i blestemă pe englezii retraşi în insolența lor pe insula de peste Canal. Tropăitul unor bocanci grei pe caldarâm îl făcu să sară în sus ca o marionetă. Privi pe fereastră: O patrulă de poliție, înarmată cu mitraliere uşoare, îşi făcea rondul. Raza unei lanterne puternice lumină apartamentul şi el se retrase în umbră, lângă perdele. Patrula îşi continuă drumul. Duchez înşfăcă o sticlă de vin şi petrecu restul nopții într-o transă alcoolică brăzdată de coşmarul despre Gestapo, care imediat, îl trezea din beție.

Gestapoul însă nu veni. Şi, în orice caz, până luni Duchez devenise aproape indiferent față de soarta sa. A pornit spre Organizație cu borcanele lui de vopsea şi cu pensulele şi constată că se obişnuise cu teama şi că nu-l mai tulbura aşa de tare acum. Îşi prezentă permisul de intrare, fu percheziționat de omul de gardă şi trimis la locul lui de muncă. În timpul weekend-ului, Oberbauführerul fusese transferat la un alt serviciu. Se părea că nimeni altcineva nu avea vreo idee despre ce este vorba, şi Duchez se trezi salutat cu guri căscate şi umeri ridicați când se prezentă fluierând în primul birou pe care trebuia să-l decoreze. În cele din urmă găsiră, cu greu, un Stabsbauführer care mărturisi că auzise vag despre această intenție. Stabsbauführerul, însă, era deocamdată ocupat cu artileria grea şi cu adăposturile, de care considera că este mult mai important să se ocupe, lăsând decorarea birourilor în grija altora.

— Dă-i drumul, fă ce ți s-a spus să faci, zise el cu aroganță. Nu mă bate pe mine la cap cu asta. Am altele pe cap, nu pot fi deranjat cu nimicuri de-astea.

Timp de două zile Duchez munci din greu la zugrăveala lui. Oamenii se obişnuiseră să-l vadă acolo şi, în majoritatea cazurilor, îl ignorau. Până în după amiaza celei de-a treia zile nu riscă să se uite în spatele portretului Führerului. Schițele erau încă acolo. Nu se aştepta să fie, şi vederea lor îl readuse în starea de panică de la început. Hotărî să le lase acolo, dar în ultima clipă le înşfăcă şi le ascunse într-un sul de tapet.

Pe când părăsea clădirea fu oprit de santinelă. Era un tip nou, unul pe care nu-l mai întâlnise, unul pe care nu-l cunoştea şi care n-avea încredere în el. Duchez simți deodată că i se face rău. Omul îi pipăi buzunarele, se uită în sacul lui de pânză.

— Bun, poți să pleci.

Duchez ieşea pe poartă.

— Stai o clipă! Ce ai în gălețile alea?

— Pap, spuse Duchez cu sfială.

— Pap?

— Pentru tapet.

Duchez arătă cu capul spre tapetul făcut sul, în aşa fel încât schiţele să fie ascunse înăuntru.

— Aha? Neîncrezător, santinela mestecă cu vârful baionetei în masa vâscoasă din găleţi.

— În regulă, am vrut să fiu sigur. Din nefericire nu poţi avea încredere întotdeauna în francezi.

Duchez scoase un râs nefericit şi reuşi să plece pe picioarele lui ca din plumb. Imediat ce avu ocazia se prezentă la Café des Touristes, cartierul general al Rezistenţei în regiunea respectivă, şi predă tapetul împreună cu schiţele. Se bucura din toată inima să scape şi de unul şi de celelalte deoarece acum până şi tapetul îl putea incrimina.

De la Caen schiţele au fost duse pe ascuns la Champs.Elyssées. Maiorul Toumy, dându-şi seama de întreaga semnificaţie a loviturii, se declară uluit şi debusolat. Aproape imediat adăugă însă că este puţin spus, dar nu are alte cuvinte.

— Fantastici Strălucit! declară el când îi reveni graiul.

Atinse schiţele cu un deget, mai curând cu nervozitate, ca şi cum ele s-ar fi putut sfărâma în pulbere.

— Omul ăsta — cum îl cheamă? Duchez — omul ăsta a dat cea mai mare lovitură din întregul război... Şi ce spun acum, adăugă el, este tot prea puţin spus.

ÎNCARTIRUIREA

Micul VW amfibie trecu clătinându-se pe lângă primele case răzleţe care marcau canatul satului, iar Gregor îl trase pe dreapta şi-l opri cu un scârţâit neplăcut al frânelor. Cu armele semiautomate pregătite, cercetau cu atenţie strada aparent pustie. Cel mai mic semn de mişcare suspectă în întuneric, la vreo uşă sau fereastră, şi eram gata să tragem pe loc. Eram ca nişte animale de pradă care stau la pândă. Nu ne puteam permite să riscăm nimic. De prea multe ori se întâmpla să rişti, descoperind imediat după aceea că rolurile se inversau brusc şi că acum tu erai prada, iar necunoscutul — vânătorul.

Tăcerea era adâncă şi anormală. Ne învăluia ca o pătură grea. Porta fu primul care ieşi din maşină, urmat de Bătrân şi de mine. Gregor rămase la volan, cu arma rezemată de parbriz şi degetul pe trăgaci.

Drumul era accidentat şi plin de cotituri, şerpuind prin tot satul, printre tristele case cenuşii şi grădinile devastate, şi dispărând până la urmă în depărtare, peste câmpuri şi prin păduri. Satul însuşi nu era mai mult decât o aglomerare neînsemnată de mici gospodării, fiind marcat numai pe hărţile la scară foarte mare. La treizeci de kilometri depărtare, cei mai mulţi nici nu auziseră vreodată de existenţa lui.

Cu armele pregătite, ne-am îndreptat spre casele cele mai apropiate. Ştiam din experienţa proprie că oamenii vor protesta, uneori chiar violent, împotriva acestor neîncetate solicitări de cazare a trupelor germane. Îi înţelegeam, dar n-aveam timp de pierdut cu discuţiile sau explicaţiile: treaba noastră era să aranjăm încartiruirea companiilor care se îndreptau

acum spre est, şi dacă nu ne îndeplineam sarcina înaintea sosirii lor, am fi fost acuzaţi atât de ofiţeri cât şi de soldaţi.

Pe furiş, cu ochii în toate părţile şi paşi făcuţi pe înfundate, satul se trezea la viaţă. Uşile se deschideau pe jumătate, draperiile se dădeau uşor la o parte. Mergeam din casă în casă, verificând camerele şi hotărând câţi oameni era posibil să cazăm acolo. În general, satul trecuse prin război destul de puţin vătămat. Convoaiele făcuseră chiseliţă drumul şi distruseseră grădinile, dar altfel nu fusese făcută nici o stricăciune, nu căzuse acolo nici un singur obuz.

În vreme ce plecam dintr-o casă şi ne pregăteam să traversăm strada către următoarea, o fetiţă de vreo şapte-opt ani veni alergând către noi şi îşi încolăci braţele în jurul taliei Bătrânului.

— Papa, te-ai întors! Ştiam că o să te întorci! Am spus eu c-aşa o să faci!

Se lipea strâns de el, iar Bătrânul rămăsese acolo pe loc, stingherit şi neajutorat.

— Hélène! se auzi vocea aspră a unei femei, dintr-o casă. Ce s-a-ntâmplat? Ce-ai mai făcut?

— E tati! S-a întors! Vino să vezi, bunico, s-a întors!

O femeie în vârstă, osoasă, cu părul negru pieptănat strâns spre spate şi lăsând să se vadă pregnant faţa slăbită, cu ochii adânciţi în orbite, apăru în uşa casei. Abia dacă îi aruncă o privire Bătrânului.

— Nu fi prostuţă, Hélène. Nu-i taică-tu. Vino înapoi în casă.

— Ba este, este! De data asta chiar el este!

Cu o brutalitate de care nu era nevoie, femeia întinse o mână muşchiuloasă, smulse fetiţa de lângă Bătrân şi o împinse înăuntru, în casă. Am observat că purta doliu, ca atâtea alte franţuzoaice în acea vreme. Vorba îi era severă şi lipsită de orice gingăşie.

— Trebuie s-o scuzaţi. E dezechilibrată mintal. Taică-su a căzut la Liège în 1940, dar ea continuă să creadă că el încă este în viaţă. Şi maică-sa a murit. Omorâtă de o Stuka. Nu-i uşor să te descurci aşa.

— Sigur că nu, îngăimă Bătrânul.

Oarecum timid, arătă creta pe care o foloseam pentru a însemna casele:

— Trebuie să hotărăsc încartiruirea... Nu vă supăraţi? O să scriu pe uşă... Plutonul I, grupa a 3-a...

— Faceţi ce vreţi, spuse femeia acru. Aşa faceţi întotdeauna, nu-i aşa?

În casa de alături ni se oferi câte un pahar de vin. Stăpâna casei purta o rochie lungă de mătase, care trebuia să fi fost la modă cu o jumătate de secol în urmă. Camera mirosea puternic a naftalină. Soţul gazdei se învârtea în jurul nostru, ne umplea paharele de fiecare dată când sorbeam chiar şi o înghiţitură, repetând mereu că suntem bine veniţi, întotdeauna bine veniţi, foarte bine veniţi, privindu-ne tot timpul uniformele, cu o sclipire de nebunie în ochi. Erau obişnuitele uniforme negre ale tanchiştilor, având insigna cu cap de mort pe guler.

— Văd că sunteţi de la Gestapo, observă în cele din urmă bărbatul. În sat se petrec nişte lucruri despre care trebuie să vă informez. Aici au loc întâmplări stranii. De pildă, mişună comuniştii. Maquisarzii... Spuneţi-le cum vreţi, sunt tot un drac.

Se aplecă, mă bătu pe umăr şi arătă prin fereastră spre o casă din vecini.

— Acolo... vezi?... Drept în faţă? Ei bine, acolo au fost omorâţi cinci dintre oamenii voştri de la Gestapo. Ucişi! Mă-nţelegi? Au făcut-o cu sânge rece.

Se îndreptă şi mai spuse:

— M-am gândit c-ar fi bine să ştiţi.

Un bărbat purtând halat de in trecu pe bicicletă. Avea o găină moartă agăţată de ghidon. Gazda ni-l arătă cu degetul, spunând surescitat:

— Îl vedeţi pe omul ăla? E Jacques. Frate-su e în jandarmeria locală. Jacques e în Rezistenţă. Ştiu sigur. Şi nu numai asta, dar dacă s-ar şti adevărul, că el este răspunzător de toate crimele astea... Şi nu m-ar mira dacă frate-su ar fi mână-n mână cu el. De fapt, sunt sigur că e.

Ne umplu din nou paharele.

— Ar trebui să aflaţi lucrurile astea. Am vrut doar să vă fiu de ajutor.

Soţia lui aprobă viguros din cap, cu ochii ei spălăciţi, rozalie, strălucind deodată de mulţumire. Am pus jos paharele cu vin şi ne-am luat la revedere. Pe uşă am scris cu creta „Plutonul I, grupa a 4-a”.

— Ticăloşi nemernici, bombăni Porta. Fac orice să-şi salveze preţioasa piele.

— Oricum, nu-i treaba noastră, hotărî Bătrânul. Nu suntem aici pentru treburile Gestapoului. Nu-mi pasă nici dacă îi termină pe alţii, chiar o duzină să fie!

Mai departe, în sat, ne întâlnirăm cu Pierre, fratele suspect al lui Jacques. Avea un *képi* murdar pe cap şi îl purta dat mult pe spate. Când ne-a zărit, a ţâşnit deodată în picioare, verde de frică, aruncându-şi chipiul cât colo şi răsturnând pe podea o sticlă de Calvados. Calvadosul fu recuperat şi oferi nouă, cu respect. Pierre însuşi bău în sănătatea noastră de mai multe ori într-o succesiune rapidă, strigă cu entuziasm câţiva „Heil Hitler!” şi-i dădu drumul unui şuvoi de vorbe incoerente.

— Soldaţii germani sunt cei mai buni din lume, daţi-mi voie să vă umplu iar paharele, domnilor, întotdeauna am susţinut asta şi pe lângă toate celelalte e şi un fapt dovedit, toată lumea o ştie că voi veţi câştiga războiul.

Aici râse nervos, îl bătu pe Bătrân pe umăr, dădu drumul la o nouă serie de „Heil Hiter!” pentru a se uşura şi ne arătă o poză a nevestei lui cu familia.

— Mai beţi câte-un pahar... În sănătatea dumneavoastră, domnilor! Veţi câştiga războiul. Războiul a fost conceput de evrei. Iată...

Scoase o foaie de hârtie şi ne-o vârî cu insistenţă sub nas.

— Asta e o listă cu toţi cei pe care i-am arestat. Dac-ar fi după mine, toată ţara ar trebui curăţată de evrei. Nu ne aduc decât necazuri. Gândiţi-vă la Dreyfus!

— Dreyfus a fost nevinovat, protestă Bătrânul. A fost o eroare judiciară.

— A, dar asta nu schimbă faptul că era un evreu nenorocit!

— Măcar era evreu! murmurai eu.

Porta îşi trase deodată arma într-un mod care mă sperie până şi pe mine. Pierre se holbă la el cu ochii cât farfuriile.

— Ni se spune, zise Porta amenințător, că lucrezi pentru Rezistență şi că în sat au loc o mulțime de lucruri stranii. Ce-ai de spus despre asta?

— Cum? Cum? strigă Pierre cu disperare. Ce-aş putea să spun? Sunt nişte minciuni murdare! Am fost pro-german încă de la început, şi toată lumea o ştie!

— Aia de-acolo nu o ştiu, spuse Porta arătând cu degetul spre casa din care plecasem de curând. Dac-aş fi în locul tău, amice, aş fi cu ochii pe ei. Nu par să te-ndrăgească prea tare.

— Dar femeia asta mi-e verişoară!

— Verii pot fi la fel de răi ca oricare alții.

L-am părăsit pe Pierre, care-şi rodea unghiile, şi am scris pe uşă „Plutonul 2, grupa I". Am zâmbit, încântat, întrebându-mă dacă lui Pierre i-ar mai place nemții la fel de mult după ce l-ar întâlni pe Micuțul. Pierre îmi văzu zâmbetul şi veni în grabă la uşă promițând-ne cea mai bună mâncare şi băutură pentru oamenii care vor fi încartiruiți la el. Ne-am uitat înapoi în timp ce plecam şi l-am văzut dând pe gât Calvadosul într-un ritm amețitor.

— Aproape a făcut pe el de frică, observă Porta dezgustat. Nişte „eroi" nenorociți, păpuşi de mucava cu toții!

— Nu-i aşa de uşor să trăieşti într-o țară ocupată, murmură Bătrânul.

În casa următoare, un țăran bătrân cu Croix de Guerre agățată în piept ne primi foarte rece. În timp ce cercetam casa, simțeam ochii lui mici şi reci urmărindu-ne cu răutate.

— Ha! O baie!

Porta îşi aduse, cu zgomot mare, descoperirea în mijlocul camerei. O cadă veche de tablă, mică şi cam ciobită, dar totuşi o cadă. Căzile de orice fel erau o raritate în satele mai mici.

— Mai bine scrie-o cu cretă pentru unii din superiori, ne sfătui Porta. Ei sunt cei care par mai atraşi de apă.

Ne-am pus din nou în mişcare să-l vizităm pe primar, un bărbat rotofei cu mustață mare, stufoasă. Ne salută cordial şi ne informă imediat că e membru al Partidului.

— Perfect, spuse Porta. Hai să i-l repartizăm lui Hoffmann. Mă îndoiesc că cineva ar mai rămâne în Partid după ce-l întâlneşte.

În continuarea străzii, aşezată pe un tăpşan, la destulă distanță de restul satului, era o căsuță care la prima vedere părea părăsită. Ne-am apropiat cu precauție, dar n-a răspuns nimeni când am bătut la uşă, aşa că până la urmă am lăsat-o baltă şi am mers să căutăm locuri de cazare în altă parte.

După-amiaza târziu, a sosit şi batalionul, cu obişnuita agitație, cu nervii, zgomotul şi norii de praf. Reuşisem să găsim cazare pentru toată lumea, dar din fericire experiența noastră în materie fusese destul de îndelungată pentru a ne da seama că nu era cazul să aşteptăm vreun cuvânt de mulțumire. Şi bine făceam, pentru că nici nu am primit, cu excepția Micuțului, care a fost întâmpinat de un Pierre radios şi de imaginea unei pivnițe bine asortate.

Lăsându-i pe ceilalți, m-am retras pentru a mai privi o dată casa părăsită din vârful tăpşanului singuratic. Aveam un sentiment ciudat în

privința acelei case, şi de aceea m-am apropiat cu grijă, nu pe poartă şi pe aleea principală, ci printr-o gaură din gardul viu şi des, într-o parte a curții. Era acolo un fel de grădină fermecată. Florile creşteau în pâlcuri neregulate, violele şi albastre, aurii şi roşii; iarba era înaltă până la gleznă, de un verde umed şi strălucitor, puțin mai închisă la culoare pe sub meri. Pe jumătate acoperită de muşchi şi iederă, era acolo o fântână veche, cu ciutura întoarsă cu gura în jos şi cu lanțul rupt. Am rămas ca hipnotizat câteva clipe.

— Ce doriți?

La sunetul vocii care plutea imperios către mine din adâncimile înflorite ale grădinii, am apucat instinctiv revolverul şi m-am ascuns în spatele trunchiului unui copac gros din apropiere. Era o reacție spontană, deşi vocea de femeie pe care o auzisem nu era neprietenoasă. Venea din celălalt capăt al grădinii, unde acum vedeam o tânără de vreo douăzeci şi cinci de ani, aşezată într-un hamac legat de doi meri. S-a ridicat într-un cot şi s-a uitat la mine cu nişte ochi bănuitori, migdalați.

— Ce căutați?

— Nimic, am spus înaintând către ea, dar ținând revolverul în mână. Credeam că locul acesta e părăsit. Am venit aici azi-dimineață, dar nu ne-a răspuns nimeni... Căutam locuri de cazare pentru trupele noastre.

— Înțeleg.

Fata îşi coborî picioarele din hamac cu o mişcare grațioasă. Purta o tunică în stil chinezesc cu guler înalt şi cu două fante pe ambele părți care lăsau să se vadă nişte coapse bine formate.

— Tocmai voiam să beau o cafea. Vreți şi dumneavoastră una?

— Locuiți aici? am întrebat.

De fapt, era o întrebare prostească. În momentul acela eram cam şocat la vederea unor astfel de picioare, şi nu m-am putut gândi la nimic mai inteligent de spus. Mi-a zâmbit cu încetineală, parcă dându-şi seama de starea mea de confuzie.

— Uneori locuiesc aici, uneori la Paris... Cunoaşteți Parisul?

— Nu încă. Dar sper că în curând!

Am râs, dar apoi m-am gândit că sunt lipsit de tact.

— Sunteți măritată? am întrebat cu stângăcie.

— Într-un fel. Soțul meu e într-un lagăr japonez de prizonieri de război, undeva prin Indochina. Ultima veste pe care-am avut-o de la el a fost acum trei ani.

— Îmi pare rău, am îngăimat eu.

Ea dădu din umeri.

— De ce vă pare rău? Ce altceva îi este dat unui bărbat în zilele noastre? Fie în spatele sârmei ghimpate, fie în spatele unei mitraliere. Nu prea aveți de ales, nu-i aşa?

Am tăcut. Ceea ce spunea era în mod atât de evident adevărat, încât nu era cazul nici măcar să-i dai dreptate.

— Credeți, spuse ea deodată, că războiul se va termina curând?

Am ridicat din umeri, apatic. Sigur că eram de părere că războiul se va termina curând. Sunt de părerea asta de câțiva ani buni. Încă de când a început. Era singurul mod în care reuşeam să mă păstrez întreg la minte.

— E minunat aici, îmi spuse ea. Aproape că poți uita ce se în-tâmplă

în restul lumii. Dar în acelaşi timp, lucrul ăsta mă sperie. E atât de izolat de oameni. E atât de rupt de realitate... Mâine mă întorc la Paris. E mai bine acolo. Condiţiile sunt mai proaste, dar măcar nu eşti atâta timp singur... Credeţi că vor face din Paris un oraş deschis, cum e Roma?

N-avem nici cea mai mică idee. Nici măcar n-avem habar că Roma e un oraş deschis. Nimeni nu ne spunea nimic nouă, la armată. Eram doar soldaţi: maşini care ascultau de comenzi. De ce să ni spună ce se petrecea?

Fata se apropie de mine. Una dintre mâinile ei o atinse pe a mea. Era moale şi catifelată, şi un tremur de surescitare mă cuprinse pe măsură ce simţurile mele adormite reveniră la viaţă deodată. Îşi ridică cealaltă mână şi îmi scoase ochelarii de soare, dar lumina mă izbi, evident, atât de dureros, încât ea mi-i puse imediat la loc.

— Iartă-mă.

Îmi zâmbi, nesigură, vrând parcă într-adevăr să se scuze.

— Nu mi-am dat seama... Am crezut că-i porţi doar de frumuseţe. Să pari mai interesant...

— Aş vrea eu să fiu, am spus cu amar. Mi-am petrecut trei luni zăcând în pat, orb ca o cârtiţă şi concepând diverse moduri de a-mi lua zilele după ce m-am potcovit cu o astfel de soartă.

— Dar unde ai..., dădu ea din mână. Cum s-a întâmplat?

— M-a prins o grenadă cu fosfor tocmai când săream dintr-un tanc în flăcări. Presupun că sunt mai norocos decât alţii. Acasă sunt mii de oameni care-au orbit în război. Eu cel puţin nu mi-am pierdut vederea. Am numai problema asta, că nu suport nici un fel de lumină în ochi.

— Nu mi-aş fi închipuit că în condiţiile astea ţi se poate cere totuşi să continui să lupţi! spuse ea indignată. E dezgustător!

— Un braţ, un picior, un ochi... asta-i tot ce-ţi trebuie pentru războiul ăsta, am spus eu.

Ea se uită la mine o clipă.

— Cât timp rămân soldaţii voştri aici?

— De unde să ştiu? Câteva ore, câteva zile... Numai ofiţerilor li se spun lucruri de-astea.

— Da, desigur, spuse ea, ca şi cum abia acum şi-ar fi dat seama, nu eşti ofiţer, nu-i aşa? Nu observ niciodată lucrurile astea... Din ce parte a Germaniei eşti?

— Barăcile, în Padeborn... De fapt, sunt din Danemarca.

— A, deci nu eşti german?

— Ba acum sunt, Dacă aş avea încă naţionalitatea daneză, mi-aş face serviciu] militar în Waffen SS. Un fel de legiune străină.

Se sprijini de un trunchi, de copac, privindu-mă cu solemnitate.

— De ce Dumnezeu te-ai înrolat?

— În principal, ca să-mi câştig o masă pe zi şi un acoperiş deasupra capului. La vremea aceea, nu părea să existe altă cale... şi pe urmă, „Nimic nou pe frontul de vest” a fost cartea mea de căpătâi în tinereţe. Îl consideram pe soldatul german de rând drept cea mai romantică figură din lume. Nu m-am vindecat complet niciodată de imaginea asta.

— Serios? Dar eu am crezut întotdeauna că acea carte este împotriva unor astfel de lucruri?

— Poate că da. Dar încearcă să-i spui asta unui băiețel! Nimeni nu-l va convinge vreodată pe el că pacea e mai grozavă decât războiul, sau că un bărbat fără uniformă ar putea fi vreodată la fel de plin de eroism ca unul îmbrăcat în uniformă, cu o puşcă pe umăr şi o cască pe cap... Şi pe urmă, nu poți nega că în armară există un adevărat spirit de camaraderie. Ştii ce vreau să spun? Eşti cu toți împreună, la pace sau la război; îți oferă posibilitatea de a aparține unui grup, te face să te simți parte din ceva.

— Dar de ce armata germană? insistă ea. De ce nu armata daneză?

— Pentru că nu prea exista aşa ceva! Iar soldații nu erau iubiți în Danemarca. Erau scuipați de oameni pe stradă. Asta li se întâmpla şi ofițerilor şi soldaților. Chiar şi poliția se făcea că nu vede.

— Presupun că de-asta a şi căzut Danemarca aşa uşor în 1940?

— Oricum nu puteam face nimic. Germania e cea mai mare forță militară din întreaga Europă. Nici măcar francezii n-au putut rezista prea mult.

Ochii migdalați se micşorară.

— Franța nu a renunțat la luptă, fii liniştit! Câtă vreme Anglia rezistă, noi vom continua să luptăm. Iar Anglia nu va cădea, poți să fii sigur de asta. Şi nici nu ne va înşela aşteptările!

Am râs, sincer amuzat de naivitatea ei.

— Vrei să ştii pentru cine luptă Anglia? Luptă pentru ea şi numai pentru ea însăşi. Nu-i pasă de Franța nici cât negru sub unghie. De altfel, v-a mai înşelat aşteptările o dată. Îți aminteşti de Dunquerque? Îți aminteşti ce s-a întâmplat acolo? Am privit-o câteva clipe în tăcere înainte de a continua.

— Națiunile nu fac niciodată nimic pentru alte națiuni. Numai pentru ele însele.

— S-ar putea, spuse ea, dar ştii prea bine că pentru Germania războiul este ca şi pierdut. De ce nu fugi cât ai încă timp?

— Vrei să spui să dezertez?

— De ce nu? Au mai făcut-o şi alții. Maquisarzii ar avea grijă de tine dacă ai lucra pentru ei, aici.

— N-aş putea dezerta. S-ar putea să lupt pentru o cauză pierdută, dar asta nu e important. Dacă m-aş retrage acum, i-aş dezamăgi pe prietenii care ar rămâne în urma mea. Ei se bazează pe mine, aşa cum şi eu mă bazez pe ei. Nici unul dintre noi n-ar putea dezerta cu sânge rece. Am fost împreună mult prea mult timp.

Umplându-mă de entuziasm, mi-am pus mâinile pe trunchiul co-pacului, de o parte şi de alta a umerilor fetei, aplecându-mă spre ea şi uitându-mă în jos la ea în timp ce vorbeam.

— Noi ăştia cinci, am trecut prin focurile iadului împreună... în tranşee, în tancuri, sub tirul inamic... Când ai făcut toate astea, nu poți să părăseşti pe cineva, aşa pur şi simplu.

— Dar războiul e pierdut!

Începusem să-mi cam pierd răbdarea.

— Sigur că e! Ştim asta de luni de zile. Cu mult înainte ca politicienii să-şi dea seama.

— Atunci de ce nu dezertați cu toții? Toți deodată?

Ce simplu suna totul în gura ei! Am dat din umeri:

— De ce nu au dezertat cei din Primul Război Mondial? Are ceva de-a face cu camaraderia, presupun. Chiar dacă am dezerta cu toții, ne-am pierde acel sentiment că aparținem unii altora.

Ne-am trezi din nou singuri pe lume. Nu pot să explic prea bine... Remarque te face să înțelegi asta din cartea lui. Încearcă s-o citeşti din nou şi poate o să găseşti un răspuns, deşi e greu să ai aceleaşi sentimente când nu ştii ce-nseamnă să nu-i pese nimănui de tine.

S-a ridicat uşor pe vârfuri şi întinzându-şi brațele mi-a încolăcit uşor gâtul într-un început de îmbrățişare:

— Eu sunt singură pe lume, a spus. Ştiu ce simți.

— Mă îndoiesc, am murmurat eu.

Am îmbrățişat-o la rândul meu, strângându-i talia subțire şi, multă vreme, am rămas acolo, încrâncenați, sărutându-ne lacom şi orbeşte ca şi cum am fi fost lihniți. Probabil că, într-un anumit sens, eram. Trecuse atât de multă vreme de când mă dorise o femeie de asemenea calitate; atâta vreme, de fapt, de când mi se oferise o astfel de posibilitate, oricum ar fi fost ea. Încurajarea ei a avut asupra mea acelaşi efect amețitor pe care I-ar fi avut o sticlă de vin băută pe stomacul gol.

Deodată pământul începu să se cutremure sub greutatea unei coloane de tancuri care intra în sat. Am simțit în obraji răsuflarea fierbinte a gazelor de eşapament şi, mână-n mână, ne-am îndreptat spre casă pentru ceaşca de cafea promisă. Cafea naturală! Uitasem ce gust are. Am sorbit-o încet, nerăbdător să simt plăcerile ce urmau să vină, şi totodată cu teama de a risipi fie şi o singură picătură din prețioasa licoare fără a o savura la maximum.

— Ce fel de om eşti? a spus ea. De-adevăratelea, vreu să zic.

— Un soldat obişnuit, am răspuns. De fapt, are vreo importanță?

Dădu din cap, râzând. Apoi, mă îmbrățişă încet, cu grijă. Începu lent şi cu mişcări ample, să-şi dea jos hainele de pe ea, rămânând sveltă şi minunată ca ieşită din crisalidă.

— Uită-te ia mine, am spus eu cu tristețe. Uită-te la hainele mele...mormane murdare de ulei şi noroi? Cum îți spun: sunt un simplu soldat. Antrenat să omoare şi nimic altceva. Uneori, până şi mie îmi este scârbă de mine.

— Dacă ți-ai putea alege, ce-ai vrea să fii?

Am dat din umeri. Problema alegerii nu se pusese, şi probabil nu se va pune niciodată.

— Greu de spus. Am fost soldat prea multă vreme ca să mă mai pot gândi doar la mine. Sunt atât de obişnuit să îndeplinesc ordine, să respect disciplina strictă şi să-mi conducă alții viața, încât mă-ndoiesc că aş putea să mai trăiesc altfel.

— Sunt sigură că ai putea, dacă ai vrea într-adevăr, spuse ea trăgându-mă spre pat.

Într-adevăr, pentru câtva timp, aşa am făcut. Războiul a continuat fără mine şi nici unuia nu i-a lipsit celălalt. Treceau tancuri cu zgomot pe sub ferestre, iar eu nici nu le observam. Jos, în sat, camarazii mei beau, înjurau şi jucau cărți, iar eu nici măcar nu mă gândeam la ei. Cafeaua rămasă s-a răcit încet în ibric. Cine mai avea nevoie de ea?...

Mă întreb câte ore am reuşit să-i răpim astfel îngrozitoarei vârtelnițe a

morții şi distrugerii? Poate o oră, poate două. Sigur, nu mai mult. Dar suficient pentru a-mi face cunoscut gustul unei vieți diferite de cea pe care eram forțat să o trăiesc; suficient pentru a mă face să mă simt iritat când am fost treziți din dulcea semi-reverie de zgomotul de pumni şi bocanci lovind în uşă. Mi-am dat seama că drumul ce ieşea din sat se umpluse de zgomote, în timp ce înainte era calm şi liniştit. Auzeam strigăte şi înjurături, scârțâit de frâne şi zornăitul şenilelor de tancuri, bocanci grei zdrobind pietrişul, voci răguşite strigând ordine.

Ne-am ridicat amândoi şi ea mi-a aruncat cămaşa, trăgându-şi cearceaful până sub bărbie. Cel de la uşă obosise ciocănind. Se auzi un zgomot de uşă spartă şi apoi paşi grei pe culoar. Era Porta, care, roşu la față şi indignat, îmi adulmecase urma.

— Deci aici erai! Ce dracu faci? Te-am căutat peste tot, imbecil nenorocit.

— Cară-te! Ieşi, târâtură, şterge-o! N-avem nevoie de tine. Du-te-n altă parte să faci glume.

Porta înaintă, îmi ridică hainele de pe podea şi mi le azvârli în față.

— Intră în ele, şi repede! N-am venit să glumesc, băiete... nu când vin yankeii!

Mi-am croit drum printr-o grămadă formată din pantaloni, cămaşă şi alte accesorii de luptă, apoi mi-am ridicat ochii spre el:

— De unde vin?

— Dumnezeu ştie! Şi, oricum, cui dracu-i pasă? Pur şi simplu vin. nu-i suficient? Ei vin şi noi plecăm...

Se întoarse către fată şi îi aruncă parodia lui grotească de zâmbet cuceritor, cu buzele descoperindu-i gingiile şi cu dintele strălucindu-i ca un colț de vampir.

— O să mă scuzi, iubito. Nu-mi place să stric plăcerea nimănui, dar, după cum spuneam, vin yankeii. Dacă-ți foloseşti atuurile cum trebuie, o să-i poți găsi un înlocuitor destul de curând.

Se întoarse spre masă, luă ibricul de cafea şi-şi afundă nasul lui mare, adânc în el. Îl scoase de acolo cu nările fremătând de plăcere.

— Cafea! spuse el cu o voce strangulată.

Îi dădu drumul pe gât, rece cum era, şi pocni din degete spre mine.

— Dacă nu te mişti, amice, o să te caute pentru dezertare. Aproape toți ceilalți au plecat deja. Suntem aproape ultimii... Apropo, Micuțul e ca turbat, l-am lăsat în sat urlând şi înjurând... Pe locotenentul Schmidt l-au tras jos din patul în care zăcea şi i-au spus că va fi dus în fața curții marțiale dacă nu se face bine imediat, iar Feldwebel Mann — îl ştii pe Feldwebel Mann? — primul lucru pe care l-a făcut după ce s-a instalat a fost să încuie uşa în spatele lui şi să se împuşte... A, da, şi Obergefreiter Gert a şters-o. Nu mă surprinde. A fost întotdeauna prost şi fricos ca o muiere. Îl caută şi-o să-l găsească, probabil, în vreo două ore... sau nici atât, nu cred...

În timpul inepuizabilului torent de vorbe revărsat de Porta, îmi tot trăgeam în grabă hainele pe mine. Fata se aruncă deodată din pat la mine şi izbucni în hohote de plâns chiar în mijlocul ultimei informații vitale pe care mi-o dădea Porta.

— Sven! Nu pleca! E o nebunie să continui lupta, Ştim cu toții că ați

pierdut războiul... Rămâi aici şi eu o să te ascund! Te rog, Sven!

— Nu pot. Ţi-am mai explicat. Nu-i rău să te laşi furat de visuri din când în când, dar niciodată să nu le amesteci cu realitatea.

— Realitatea? Ce-nseamnă realitatea? întrebă ea cu lacrimile curgându-i şiroaie pe obraji. Sânge şi mizerie, şi cruzime, şi moarte, pentru o cauză în care nu crezi?

— Nu-i vina mea, am răspuns.

Porta, care se scărpina într-o ureche cu coada linguriţei, mă privi cu sinceră uimire.

— Ce-ţi tot stoarce ochii? Are o casă neatinsă, nu-i aşa? Şi mâncare destulă să-şi umple burta. Şi bani destui să-şi cumpere cafea la negru!

Scuipă cu scârbă.

— Mi-e silă, mai spuse el. Cred c-ar trebui să fie mulţumită cu ce are, tu n-ai fi?

— Taci din gură şi ieşi! i-o tăiai eu.

M-am întors spre fată, dar ea refuză să-şi ia rămas bun. Am plecat fără să mă uit înapoi, dorind ca visele să mai aibă uneori şi un sfârşit dulce, dar nefiind gata să vărs vreo lacrimă pentru asta.

Compania se grupase deja în piaţa mare, şi era imposibil să mă strecor la locul meu neobservat. Maiorul Mercedes mă zări imediat.

— Unde naiba ai fost? Crezi că o să ţinem războiul pe loc numai pentru tine?

— Nu fiţi prea sever cu el, îl rugă Porta. Dacă-aţi şti prin ce a trecut...

O veselie gălăgioase izbucni din rândurile adunării. Eu am arborat un zâmbet de Don Juan, iar maiorul îşi revărsă mânia asupra tuturor.

— Terminaţi cu scandalul ăsta tâmpit! Ce credeţi voi că-i aici? Teatru? Vreun spectacol cu lanternă magică? Tu...

Se întoarse iar, brusc, spre mine:

— Tu, la arest! Intră în rând şi să nu-ţi mai văd mutra imbecilă până nu te chem... Oberleutnant? Ia-i de-aici, şi repede!

Maiorul se vârî în maşină, trânti uşa şi dispăru într-un nor de praf. Oberleutnant Löwe îşi împinse casca pe spate şi-mi făcu semn cu capul:

— Intră în rând, pui de căţea, afemeiat nenorocit ce eşti! Companie! 'Tenţiune! Companie... La dreaaa-pta!

Pentru o clipă, ne urmări cu ochi critic cum stăteam ţepeni şi corect aliniaţi. În clipa următoare fu însă pus la grea încercare să ţină pasul când o sută şi optzeci de oameni, într-o dezordine sălbatică, s-au aruncat spre tancurile care-i aşteptau. A trebuit să dăm aproape o luptă ca să-l tragem pe Micuţul, care era beat, înăuntru, împreună cu noi. Avea sportiva tentaţie să se cţere pe tanc şi să se târască deasupra lui zbierând. A fost nevoie de trei dintre noi să-l înghesuim, cu capul în jos prin turelă. Odată ajuns înăuntru, din fericire, a adormit şi am putut să-l înghesuim într-un colţ şi să uităm de el.

Cu un zgomot de tunet care se apropie, douăzecişicinci de *Tigri* ieşiră din sat.

— Drept înainte, spuse Bătrânul. Ţine-o aşa până ajungem la şoseaua principală. Încărcaţi tunurile. Verificaţi toate sistemele.

Cu o bruschee uimitoare, m-am trezit cuprins de un puternic acces de nostalgie după acea lume de vis din care fusesem Smuls atât de brutal.

Am început să execut, apatic, ordinele Bătrânului, apăsând pe butoane, verificând echipamentul. Mintea îmi era plină de civilizație, de femei şi case, şi băi calde, şi cafea naturală. Pat şi grădini, şi săruri de baie, şi zahăr, carnație roză şi moale, şi parfum de trandafiri...

— Asta-i ochiul meu, mă, tâmpit nenorocit ce eşti!

— Iartă-mă, spusei şi-mi luai degetul de pe ochiul lui Porta pentru a-l apăsa apoi cu putere pe butonul pe care-l căutam de fapt.

M-am uitat în jos, în interiorul întunecat al tancului. Mirosea a ulei, a metal încins, a sudoare şi a dinți nespălați. Asta era realitatea. Fie că-ți plăcea, fie că nu, asta era realitatea. Visuri dulci despre o astfel de viață te-ar înnebuni cu siguranță.

Micuțul deschise un ochi umflat, mă văzu şi se aplecă confidențial spre mine. Râgâi şi duhoarea de băutură stătută se ridică în sus, sufocându-mă.

— Hei, Sven, rânji el, şi îmi împunse un deget deşănțat în vintre. Am auzit cum te-ai destrăbălat! Cum era, ai?

Mi-am lipit fața de a lui:

— Du-te-n..! i-am spus.

Când am ajuns la punctul în care strada satului mergea înainte, iar cărarea ce ducea spre casă o lua la stânga, n-am încercat în nici un fel să mă abțin să mă uit prin vizetă. M-am bucurat c-am aruncat această ultimă privire. Jacqueline era acolo, în picioare, lângă gardul viu, făcându-ne semn cu mâna.

Încă se mai vedea satul când s-a raportat că un tanc inamic se afla la 700 de metri distanță, pe direcția *ora două.* Am intrat brusc în acțiune şi eu am fost împins cu o viteză amețitoare înapoi, în mijlocul realității. S-a întâmplat să fie alarmă falsă — un tanc ars, la marginea drumului, cu două cadavre carbonizate sub el — dar asta a pus capăt definitiv viselor mele cu ochii deschişi.

Curând se înnopta şi cerul era luminat, din când în când, de o lună palidă, fantomatică. Tancurile înaintau zdruncinând casele din temelii. De-a lungul întregului drum oamenii se trezeau la auzul zgomotului, perdelele erau date la o parte, ochi cuprinşi de nervozitate apăreau, scânteind în lumina lunii, pentru a urmări trecerea noastră, pentru a afla cine suntem — deoarece, din acest moment al războiului încolo, cine ştie? Puteai fi prieten sau duşman — american sau german.

Trei batalioane de tancuri grele înaintau cu greu prin întuneric pentru a-i lua pe britanici prin surprindere. Uruind, *Tigrii* şe întinseră pe toată lățimea şoselei. Din eşapamente ieşeau flăcări strălucitoare, lungi de câte un metru. Vibrațiile motoarelor pocneau şi bufneau în liniştea nopții, iar ferestrele mai multor case se sparseră în timp ce treceam pe lângă ele. Unele clădiri fură şi mai lipsite de noroc: ne stăteau chiar în drum, aşa că le demolarăm pur şi simplu, trecând peste ele şi lăsând în urmă grămezi de moloz.

— Vino, dulce moarte! intona Legionarul, vesel, în spatele periscopului lui.

Micuțul se cutremură şi se întoarse către Porta:

— Mă trec fiori de moarte, se plânse el. Ai ceva de băut la tine?

Porta îi întinse, cu amabilitate, o sticlă din cel mai bun şnaps, pe care

o şterpelise dintr-un depozit de provizii cu puțin timp în urmă. Şnapsul fusese inițial rechiziționat pentru un comandant de divizie, dar spre nenorocul acestuia Porta ajunsese acolo primul. După spusele lui Porta, simțise mirosul de alcool de la câțiva kilometri distanță, şi nasul l-a dus pe urmele lui.

Micuțul, atacând şnapsul aşa cum le făcea pe toate — cu deplin entuziasm şi plăcere — dădu pe gât jumătate de sticlă. Râgâi apoi, scuipă împotriva vântului prin vizetă primind totul înapoi în față, la care înjură îngrozitor şi se şterse cu o cârpă plină de ulei. Asemenea scurte momente *emoționante* erau de obicei sarea şi piperul zilelor noastre.

Ne continuam drumul, ore în şir, spre liniile inamice. Acum drumul era mai congestionat cu rămăşițele războiului. Maşini arse, rămăşițe de tancuri englezeşti şi germane, resturi de ființe umane carbonizate răspândite deasupra, dedesubtul şi între maşinării. O întreagă coloană de infanterie zăcea împrăştiată la marginea drumului, în atitudinile groteşti ale morții.

— Soldați afumați, spuse Porta fără emoție.

Nu te mai poate emoționa prea tare măcelul după ce l-ai văzut în întregul lui de atâtea ori.

— Vă amintiți cântecul ăla vechi despre tancuri, pe care obişnuiau să-l dea la radio? întrebă deodată Barcelona, aparent fără vreo legătură.

Se întoarse spre noi ceilalți şi începu să cânte încet cântecul pe care îl auzeam atât de des prin 1940. Cuvintele nu mai păreau foarte potrivite:

„Departe, dincolo de Maas, Scheide şi Rin,
Spre Frankfurt, în coloană, o sută de tancuri vin!
Suta de tancuri germane şi-ai Führerului Negri Husari
Vin să cucerească Franța; se-aud urale de zile mari!
O sută de motoare gem, şenilele în zgomot se întrec,
O sută de țancuri germane victorioase pe câmpuri trec.”

Un cântec banal din vremurile cele mai bune, părea acum absolut absurd. Un hohot de râs plin de ironie izbucni atât din tancul nostru cât şi din celelalte tancuri din coloană: lăsasem deschis radioul şi întreaga companie savurase momentul de nostalgie al lui Barcelona.

— Terminați! răsună prin radio vocea răguşită a lui Heide. Ce-i cu voi, ăia de-acolo, canalii idioate? Nu-i momentul pentru aşa c4eva!

Bietul Heide! Suferea îngrozitor pentru soarta războiului. Noi, ceilalți, am râs până n-am mai putut. Cele o sută de tancuri şi Husarii Negri ai Fiihrerului nu mai treceau triumfal peste corpuri, ci luptau cu disperare în ariergardă împotriva duşmanului care înainta.

Ne oprirăm brusc din râs la vederea unui grup straniu care mergea răzlețit de-a lungul drumului. La început nu mi-am dat seama ce sunt. Poate prizonieri? Nu, prizonierii n-ar fi păziți de călugărițe; şi deodată am văzut că figurile acelea fantomatice, alergând încoace şi în colo ca nişte lilieci, făceau parte dintr-un ordin de surori medicale care încercau în zadar să restabilească ordinea în grupul lor de... ce? Mi-am frecat ochii pe sub ochelarii de soare.

— Nebuni! şuieră Micuțul în urechea mea. Nişte nenorociți de nebuni

scăpați de la balamuc, asta sunt!

Avea dreptate: un ospiciu de lângă Caen fusese evacuat, şi sosirea coloanei lungi de tancuri crease panică în rândurile lor deja cuprinse de confuzie. Se împrăştiaseră în toate părțile, unii bătând din palme şi rânjind, alții răgând şi urlând ca nişte animale sălbatice. Câțiva stăteau, absenți, în mijlocul drumului, cu capetele rostogolite într-o parte şi mâinile atârnând. Un biet idiot se aruncă sub un tanc şi fu zdrobit. Călugărițele țipau cu disperare şi-şi agitau brațele în aer, dar hoarda de demenți părea înclinată spre autodistrugere. Deodată din beznă apăru un om purtând un halat alb de medic care înaintă spre noi amenințător.

— Stop! strigă Bătrânul prevăzând un dezastru. Opriți, pentru Dumnezeu!

Radioul continua să fie conectat. Trei batalioane au auzit ordinul şi încet întreaga coloană de tancuri se opri. Aproape în acelaşi moment, automobilul maiorului Mercedes trecu într-o goană furibundă pe lângă noi, mergând cu toată viteza înainte şi făcând ca grămezi de călugărițe şi de țicniți să se rostogolească în şanț. Îi auzirăm vocea furioasă prin radio.

— Ce cretin a dat ordin de oprire? Oricine ar fi, să se aştepte să-l duc în fața curții marțiale pentru prostie crasă! Porniți din nou, noi nune oprim pentru nimeni!

Într-o stare de agonie, tancurile grele porniră din nou să se mişte, zguduindu-se din toate încheieturile. Unul dintre ele nimeri direct într-un grup de nebuni. Conducătorul, mai mult ca sigur, se speriase şi pierduse controlul, iar vehiculul se oprise cutremurându-se în mijlocul drumului, condamnându-se odată în plus la nemişcare. De ambele părți ale tancului încriminat zăceau cadavre zdrobite. O călugăriță în vârstă înaintă furioasă până la tanc şi începu să lovească cu pumnii încleştați în metalul lui.

— Criminalilor! Nu sunteți decât nişte criminali cu toții!

Nu-i dădu nimeni vreo atenție. Maşina maiorului opri cu un scârțâit nervos de frâne lângă scena respectivă, capul maiorului apăru prin fereastră, încruntat şi hidos în furia sa. Pata cea neagră săgetă cu răutate deasupra ochiului său drept.

— Idiotul ăsta nu-i în stare să conducă o maşinuța pentru copii, ce să mai vorbim de un țanc nenorocit! Treceți careva în locul lui, pentru numele lui Dumnezeu! Iar în ce te priveşte — se zgâi el la locotenentul care se cățăra nervos spre turelă — o să avem noi de-a face cu tine mai târziu! Din toate tâmpeniile, numai asta... Din fericire, nu-şi găsi cuvintele. Se întoarse spre noi, ceilalți, şi făcu semn coloanei să pornească înainte. Porniți şi mergeți fără oprire! Pe Cristos însuşi dacă-l vedeți mergând pe drum, noi nu ne oprim pentru nimeni... Înțelegeți bine: pentru nimeni! E clar? Oricine ne stă în drum a pățit-o. Învățați-l să nu mai fie aşa de neatent data viitoare.

În acest moment, înainte ca maiorul să aibă timp să pornească din nou, un grup de vehicule cu însemnele Crucii Roşii încerca, fără succes, să ne depăşească. Neținând seama de cererea lor de a obține depăşirea, noi am rămas pe loc, lăsându-i să se răstoarne în şanț. *Tigrii* nu s-au oprit în fața nimănui; *Tigrii* n-au făcut loc nimănui.

Un locotenent de infanterie veni ca o furtună pe jos lângă noi, însoțit de un ofițer din Feldgendarmerie, cu insigna sa în formă de semilună

scânteind diabolic în întuneric. Îşi scoase revolverul şi nu părea dispus să aibă cu noi o conversaţie amabilă. Îl auzeam ţipând în timp ce înainta.

— Asta-i sabotaj! Cineva trebuie să dea socoteală pentru asta. Cine-i prostul care comandă adunătura asta de imbecili?

Era foarte sigur pe sine. Feldgendarmeria, în general, nu se temea de nimeni, nici de dracu', nici chiar de Führerul însuşi. Un maior obişnuit nu era nimic pentru el. Din fericire, maiorul Mercedes nu era un maior obişnuit. Nici el nu punea prea mare preţ nici pe oameni, nici pe diavolul însuşi, şi nu cred că Führerul i-ar fi inspirat simţăminte deosebit de reverenţioase.

— *Tigrilor!* Vocea lui mugi de-a lungul coloanei rostogolindu-se şi răsunând ca un ecou dintr-o parte în alta a drumului. V-am dat un ordin: porniţi! Nu ne oprim pentru nimeni! În ceea ce te priveşte, domnule — se întoarse el spre cei doi, împingându-l de-o parte pe jandarm şi adresându-se locotenentului — te sfătuiesc să-ţi iei din drum scaunele astea rulante mizerabile şi să le duci cât mai departe, dacă vrei să nu fie zdrobite. În locul dumitale, adăugă el la a doua gândire, aş porni-o înapoi, prin şanţ. Cred că ai putea să constaţi că e mai sigur.

Tigrii porniră înainte. Am reuşit să parcurgem o oarecare distanţă înainte de a da peste o nouă coloană de oameni, aproape la fel de bizară la vedere ca şi grupul de nebuni din Caen. În primul rând, deşi coloana purta uniforma armatei germane, era compusă din jumătate din popoarele Europei. Erau acolo ruşi, ucrainieni şi cazaci; bosniaci din divizia musulmană, bavarezi, alsacieni, unguri, polonezi, italieni. Şi nu numai atât, dar întreaga coloană nu avea, evident, decât un gând în mintea ei multinaţională, şi acel gând era: să fugă. Veneau de-a valma pe drum, în direcţia noastră, cu un amestec straniu de panică şi hotărâre pe feţele lor. Din rândurile noastre răsună o veselie nestăvilită atunci când avangarda hoardelor în retragere trecu fulgerător pe lângă noi.

— Armata germană! strigă Porta entuziast. Dumnezeu să-i binecuvânteze! Dac-ar fi Adolf aici să-i vadă...

Arătă cu degetul un grup de oameni care se mişcau în grabă, făcând parte dintr-un regiment de paraşutişti:

— Dac-ar fi Herman aici să-i vadă!

— Este oare posibilă una ca asta, să pierdem noi războiul? rosti foarte solemn Barcelona.

— Niciodată! strigă Porta.

Râsul nostru răsuna sălbatic în interiorul tancului.

— Salutare! zise Bătrânul, aruncând din nou o privire în afară. Cine vine oare?...

Era o unitate de cavalerie. Se apropiau într-un galop furios, izbind în dreapta şi-n stânga cu săbiile în hoardele de dezertori, împrăştiindu-se într-un larg evantai pentru a cuprinde întreaga masă. I-am recunoscut, după gulerele lor roşii, ca fiind cazacii generalului Vlassov, specialişti în astfel de acţiuni. Călăreau ca nişte demoni, stând drepţi în scări, pe armăsarii lor mici, dar solizi. Strigau comenzi aspre, în rusă; săbiile le luceau şi fulgerau. În câteva minute, adunaseră întreaga coloană şi o încercuiau, urlând tot timpul ca sălbaticii. Unii descălecau şi se afundau în masa fremătătoare de trupuri, biciuind şi tăind în neştire până când

începură să curgă râuri de sânge vizibile de departe. Nimeni nu opuse nici un fel de rezistență. Fie că erau speriați, fie că îşi abandonaseră armele în panica inițială a fugii.

Tigrii n-au mai putut să înainteze cu nici un chip. Priveam scena plini de dezgust şi ură. Asemenea brutalitate era tot ceea ce te puteai aştepta de la cazaci. Din punctul nostru de vedere, armata germană s-ar fi putut dispensa de ajutorul lor. L-am văzut pe un ofițer de la Feldgendarmerie bătându-l pe umăr pe un căpitan rus, evident felicitându-l pentru o treabă bine făcută, şi furia noastră se înteți. Mulți dintre ruşi îşi duseseră caii la adăpat la un pârâu din apropiere şi acum, întinşi pe burtă, beau apă alături de dobitoacele lor. Priveliştea nu era foarte surprinzătoare: în regimentul de cazaci, omul era egal cu calul.

De nevoie, tancurile făcuseră o nouă haltă temporară. Cazacii înaintau acum spre noi, cu ochii lor mici şi negri strălucind ca la maniaci, cu steaua roşie a Rusiei lucind pe căciulile lor de blană. Un caporal îndesat, duhnind a vodcă, se opri lângă *Tigrul* nostru. Îşi purta sabia atârnând de-a curmezişul, iar într-o mână avea nagaica, nelipsitul bici al tuturor cazacilor.

— Salut, gospodin!

Privea în sus spre noi şi râdea. Îi simțeam pe ceilalți, lângă mine, fierbând de ură.

— Hei, tovarisci! Porta se aplecă deodată către el. Ți-ai ghicit vreodată viitorul?

— Nu. De ce mă întrebi?

— Pentru că eu ştiu să-l ghicesc, de-aia! Vrei să ți-l spun?

— De ce?

Porta dădu din umeri:

— Ar putea fi interesant.

— De ce? întrebă rusul din nou, în felul lor înnebunitor de flegmatic.

— Ți-e frică? rânji Porta. Nu m-ar mira. Multora le este. N-au curajul să privească-n față adevărul, dacă este neplăcut.

Cazacul se încruntă. Făcu un pas înainte şi întinse o mână păroasă.

— Nu mi-e frică. Dar nu-i bine întotdeauna să-ți ştii viitorul.

— Încearcă şi-o să vezi.

Porta îi prinse mâna, înainte ca el să şi-o retragă şi chipul său luă o expresie transportată, ceea ce mie îmi părea numai imbecilitate pură. Se vedea că pe simplul caporal îl impresiona, dar, firește, el nu-l cunoştea pe Porta cum îl cunoşteam eu.

— Hm...aa... mm... Da! Văd.

Porta îşi supse bine dintele, gânditor:

— Ai fost caporal la tătucu' Stalin, aşa-i? Ai purtat o cască cu o cruce roşie, aşa-i? Şi ai staționat într-o garnizoană la... Maikof. Am dreptate?

Omul dădu din cap şi rămase cu gura căscată. Oricine ar fi luptat pe frontul rusesc şi ar fi întâlnit, ca noi, atâția cazaci în armata germană, ar fi putut ghici la fel de bine, dar succesul de început al lui Porta adună în jurul lui un mic grup de soldați care priveau, cu fețele încruntate şi cu o strălucire de vagă înțelegere în ochi.

— Deci, am dreptate! spuse Porta triumfător.

Omul îşi făcu cruce şi încercă să-şi retragă mâna, dar Porta i-o reținu.

— Aşteaptă! Să-ți spun ce văd pentru viitor... Văd un drum lung, prăfuit, care nu duce nicăieri, dar care continuă la infinit... Nu tu mahorcă, nu tu apă, nu tu hrană... O coloană lungă de oameni, toți purtând aceeaşi uniformă ca aceea pe care o porți tu acum... Toți fac parte din regimentul generalului Vlassov. Aici apare o brodeală. Eşti suficient de tare să auzi adevărul? Privi în jos la caporal şi bolborosi în continuare înainte de a putea fi oprit:

— Văd o mulțime de generali americani aşezați la o masă, împreună cu o mulțime de generali ruşi. Beau whisky... şi vodcă... fumează țigări groase de foi... Acum semnează nişte hârtii şi îşi strâng mâinile unii altora.

Porta îşi închise ochii ca lovit de o imensă durere.

— Mai văd ceva! Adolf a căzut şi cazacii sunt duşi înapoi în țara lor... Văd... Văd...

Porta dădu un țipăt de spaimă:

— Tovarisci! Ați auzit desigur de Dalstroi[1]? Ei bine, asta am văzut, tovarisci! Nu-i prea bine, eh? dădu el din cap cu înțeleaptă satisfacție.

Cazacul îşi smuci mâna şi sări înapoi cu un amestec de furie şi îndoială pe față. Începu să şuiere într-un torent sălbatic de vorbe ruseşti, prea rapid ca să înțeleg ce spune, dar Micuțul dintr-o săritură fulgerătoare fu afară din tanc şi peste caporal. Îl apucă cu laba lui uriaşă şi îl zgâlțâi bine.

— Țărănoi rus mizerabil, schimbă tonul imediat, sau o să te burduşesc eu însumi până la Dalstroi, folosind chiar nagaica ta!

Urmă alt şuvoi de cuvinte ruseşti. Evident, înjurături. Aproape sigur obscene. Nu există limbă ca rusa când este vorba de înjurături. Ar merita să o înveți măcar pentru asta.

Micuțul se mulțumi să-l înjure şi să-l arunce cât colo, în scârbă. Cazacul se repezi spre cal, sări în şa şi porni ca din puşcă pe urmele camarazilor lui, care dispăruseră prudenți la prima mențiune a numelui de Dalstroi. El se întoarse pentru a-şi ridica sabia cu un gest amenințător şi mai strigă spre noi câteva obscenități, care însă nu avură mare efect asupra Micuțului.

— Duceți-vă de vă spânzurați, țărănoi mizerabili! strigă el.

Regimentul de cazaci, mânând din urmă presupuşii dezertori, dispăru încet în depărtate şi locotenentul Löwe veni lângă tancul nostru exprimând, prin toată ființa lui dezaprobare.

— Obergefreiter Porta, nu permit oamenilor de sub comanda mea să-şi bată joc de aliații noştri... în special când este vorba de aliați voluntari! Unii din păcătoşii lor de ofițeri mi s-au plâns de dumneata.

— Iertați-mă, domnule, spuse Porta cu multă seriozitate în glas. Omul a vrut să-şi afle viitorul, aşa că i l-am spus. Asta-i tot.

— Aa! N-am ştiut că ai darul prevestirii! Şi ce i-ai spus?

— Numai adevărul, spuse Porta arătându-se jignit.

— Adică?

— I-am spus că-şi va sfârşi zilele acasă, cu Tătucul Iosif, fierbând în suc propriu la Dalstroi. Orice prost ar putea prevedea asta.

— Pentru Dumnezeu, mai ține-ți gura aia clămpănitoare, măcar din

[1] Lagăr de prizonieri în Siberia

când în când! izbucni iritat Löwe. O să sfârşeşti într-o bună zi tu însuți la Dalstroi, dacă nu eşti atent!

— A, da, foarte probabil, acceptă Porta cu un suspin.

Locotenentul se îndepărtă, evident nemulțumit. Coloana porni din nou înainte, însoțită de țipetele ascuțite ale bufnițelor, ce răsunau de undeva, din pădurile apropiate. Noaptea era pe sfârşite şi întunericul începea să se transforme, cețos, într-o nouă zi. În interiorul tancului, pregătirăm un fel de mic dejun, fierbând surogat de cafea pe o spirtieră, cu riscul enorm de a ne da foc şi a arunca *Tigrul* în aer. Scobeam bucăți de pâine dintr-un bloc tare, ca de cauciuc, care în armată trecea drept franzelă. Şi, pentru a le face mai gustoase, le ungeam cu un strat gros de câțiva centimetri dintr-un gem de sfeclă pe care Porta îl luase, întâmplător, odată cu şnapsul.

În sfârşit, se făcu ziuă, o zi cenuşie şi nesuferită. Coloana se opri pentru o vreme. Un regiment de grenadieri, sosiți, nu se ştie de unde, toți înjurând fără menajamente şi într-o indispoziție fără margini, a instalat o baterie Flak. Porta le înrăutăți starea mai mult decât era strict necesar, spunându-le în zeflemea că ei n-ar fi capabili să nimerească o formațiune de bombardiere nici măcar la cinci metri distanță, la nivelul solului. Din fericire, înainte de a se dezlănțui o bătaie, ni s-a ordonat să pornim din nou la drum.

Greoi, *Tigrii* se avântară, cu gemete de protest, înainte, unul în spatele celuilalt. Câteva avioane inamice apărură deasupra noastră, lansară câteva bombe, la întâmplare, de-a lungul cofoanei şi se depărtară în zbor, absolut neatinse în ciuda eforturilor sălbatice ale bateriilor Flak.

Am ajuns în cele din urmă pe pozițiile ce ne erau destinate. Se dădu semnalul de atac. *Tigrii* porniră în formație, din nou în postură de asasini. Sub fiecare piatră, în spatele fiecărui tufiş, fiecărui copac, fiecărei cute a terenului, moartea aştepta pe orice neatent, sub forma tancurilor şi aruncătoarelor de grenade, tunurilor, minelor magnetice şi aruncătoarelor de flăcări. Prin periscop, puteam să ne dăm seama de pozițiile inamicului. Pentru infanterişti, un atac de amploare al tancurilor grele este pur şi simplu o atrocitate, iar cercetaşii inamici ne țineau de mult sub observație. Ploua deja cu grenade asupra noastră, dar noi înaintam cu o viteză de patruzeci de kilometri pe oră şi nimic nu ne putea opri atacul.

— Închideți trapele, comandă Bătrânul. Turela pe direcția *ora două.* Distanța şapte sute. Pak-ul bine camuflat.

Prin fața ochilor îmi jucau linii şi pătrate. Bătrânul mă bătu pe umăr.

— Ai găsit-o?

— Nu încă. Tot ce pot vedea sunt câteva tufişuri şi o grămadă de ruine.

— Acolo e, spuse Bătrânul, ursuz.

Focul unui tun, declanşat brusc, dezvălui bateria antitanc camuflată. O grenadă explodă la numai câțiva centimetri de noi. M-am apucat din nou, în grabă, de lucru, şi cifrele alergau şi săreau: 600, 650... punctele se întâlniseră, lentila prezenta o imagine clară.

— Hai odată! spuse Bătrânul nervos.

Am tras. Presiunea aerului ne lovi ca un pumn, iar tubul gol al obuzului, înroşit, căzu pe podea. Un declic, şi tunul era din nou pregătit.

Dar deocamdată nu mai era nevoie: din resturile care zburau prin aer, ne-am dat seama că ne atinsesem ținta. Tunul antitanc fusese scos din acțiune şi ce mai rămăsese din el fu curând făcut praf şi pulbere sub şenilele noastre.

— Turela pe direcția *ora două!* Distanța cinci sute. Trage direct.

Motorul torcea, turela se roti, iar eu văzui imediat ținta: tancuri *Churchill, care* erau întotdeauna uşor de identificat, cu corpurile lor lungi şi turelele lor joase. Erau şase şi staționau în linie.

Ne-am oprit. Numai cel fără experiență trage în timp ce înaintează. Şi totuşi, factorul viteză era esențial, dacă voiam să folosim pe de-a-ntregul avantajul situației. Un tanc care staționează este, cum s-ar spune, o țintă sigură. Micuțul deschise unul din panourile laterale, ca să privească spectacolul, dar se trezi cu Bătrânul strigându-i în ceafă:

— Închide prostia aia!

— Ce te sperii? spuse Micuțul împăciuitor. Şi te rog să ții minte că sunt Obergefreiter, deci coloana verticală a armatei germane.

Bătrânul înjură şi se întoarse spre mine, considerându-mă mai maleabil.

— Ia-l întâi pe ultimul dintre nenorociții ăia, apoi încearcă-l pe cel din frunte. Bine?... Foc!

Tunul, masiv, tresări în mâinile mele. O limbă de foc izbucni şi am avut timp să, văd tancul *Churchill* clătinându-se sub lovitură înainte ca turela mea să se rotească şi să trag în liderul coloanei. De data asta, am avut satisfacția să privesc ținta dezintegrându-se complet şi zburând spre cer într-o masă de metal ce se rotea prin aer.

— Schimbă poziția!

Porta dădu înapoi, în spatele unei ridicături de teren, în vreme ce eu urmăream prin periscop *Churchill*-urile care mai rămăseseră. Am ales unul dintre ele, am ochit şi am tras. De data asta, n-am mai fost aşa de norocos, obuzul a ras turela. Probabil că cei dinăuntru au avut parte de câteva clipe de groază, dar ei deschideau deja trapele şi săreau afară. Heide i-a dat drumul imediat cu mitraliera, iar noi primirăm o salvă de grenade drept răspuns. Din fericire, nu ne-au ajuns, dar a fost suficient pentru a-l trimite pe Micuțul înapoi, în interior, cu sudoarea curgându-i de pe frunte.

Am fixat prin periscop următorul *Churchill.* Obuzul zbură iute şi sigur spre țintă, dar tancul rămase pe loc. Pentru un moment am stat nedumeriți, dar văzurăm apoi o spirală subțire de fum ridicându-se din vehiculul lovit. Câteva secunde mai târziu se produse o explozie. Flăcările îşi făcură drum afară, înălțându-se lacome în căutarea a orice altceva care putea să ardă.

— Schimbă poziția! Dincolo de ruine. Turela pe direcția *ora două.* Distanța 300... Foc!

Ultimele două *Churchill*-uri au fost o pradă uşoară. Micuțul insistă să sară afară din tanc atunci, pe loc, şi să marcheze pe turelă cele şase cercuri ale victoriei. Era îngrozitor să ții piept mâniei Bătrânului, dar Micuțul nu avea idee de disciplină, iar amenințările nu erau decât pierdere de vreme. El şi Porta dețineau, probabil împreună, recordul indisciplinei.

În spatele nostru artileria de câmp deschisese focul şi noi eram sub o

umbrelă de foc protectoare. Inamicul curăța Plaja 109 şi infateriştii canadieni luptau cu fanatism, cu tot ce le cădea în mână. Un sergent, în căutare de ceva cât mai aducător de moarte, încercă să arunce asupra noastră chiar şi bolovani.

Ca de obicei, pierdusem noțiunea timpului. Puteam să fim în luptă de o oră sau de douăspreceze ore. Întotdeauna ni se păreau interminabile. Dar, în cele din urmă, terminarăm, *Tigrii* făcură o binevenită oprire şi o stranie linişte căzu asupra noastră. Trosnetul şi pocnetul flăcărilor era tot ce puteai auzi.

Coborârăm țepeni pe pământ, cu gâturile şi plămânii tăbăciți de permanenta inhalare a fumului. Porta, cu fața neagră ca o mină de cărbune, reperă aproape imediat o ruină acceptabilă, nu prea departe. Probabil că în chiar dimineața asta acolo fusese o casă locuită; acum nu era decât ceva mai mult decât un morman de cărămizi sparte şi lemne carbonizate. Porta, însă, se îndreptă spre ea, cu la fel de mult entuziasm ca spre Hotel Ritz şi, ca de obicei, încrederea sa fu justificată. Instinctele lui Porta nu dădeau niciodată greş când era vorba despre mâncare şi băutură: câteva minute mai târziu se întoarse cu brațele pline de cutii cu bere. Lăsă să cadă, ciocnindu-se şi zăngănind, la picioarele noastre, cutiile şi, fără măcar să se oprească să-şi tragă sufletul, se răsuci pe călcâie şi porni înapoi strigând:

— Este o ladă întreagă acolo. E bere „Victoria" şi e al dracului de bună, puteți să mă credeți pe cuvânt... Am şi dat pe gât vreo două cutii!

Micuțul dădu un strigăt de luptă victorios şi alergă pe urmele lui Porta. Se întoarseră cu lada, purtând-o amândoi de câte o parte, dar înainte de a avea timp să ne bucurăm de rezultatul loviturii lor, constatarăm că vreun nebun de trăgător scormonea pământul la picioarele noastre cu gloanțe de mitralieră.

— Nenorociților, strigă Micuțul în timp ce ne aruncarăm la pământ, să ne adăpostim.

Heide trase cuiul unei grenade şi o aruncă, peste o movilă, spre tărăboiul invizibil. Aproape imediat după explozie o siluetă în kaki apăru pe coama dealului, se opri o clipă, apoi se rostogoli spre noi în chip de torță... Când a ajuns în apropierea noastră era mort şi se pare că fusese singurul luptător din zonă, fiindcă nu ne-a mai deranjat nimeni. Din nefericire însă el ne făcuse cel mai mare rău înainte de a muri: prețioasele noastre cutii de bere fuseseră străpunse de gloanțe şi licoarea se risipea acum în țărână, în timp ce noi ne uitam la ea. Porta se duse şi dădu un şut lăzii.

— Ăsta este nenorocitul vostru de război! se oțărî el.

CAPITOLUL CINCI

Membrii Rezistenței din Caen au primit ordinul să-l asasineze pe unul dintre cei mai activi colaboraționişti Luden Brière, care nu numai că lucra în legătură directă cu poliția germană, dar avea tupeul să fie prieten bun cu şeful Gestapoului din regiune, comisarul Helmuth Bernhardt. Brière purta răspunderea pentru executarea unui mare număr de francezi.

Era un tip, pe nume Arsène, care s-a oferit voluntar să ducă la îndeplinire acest ordin. Împreună cu trei ajutoare, el reuşi să pătrundă în casa şi biroul lui Briere din strada Fossis-Château şi să arunce un mănunchi de grenade în partea locuită a casei. Din nefericire, atentatul nu reuşi să provoace nici o daună serioasă, şi cei patru conspiratori fură destul de norocoşi pentru a scăpa fără a fi identificați. Din acest moment, casa a fost păzită zi şi noapte de membri ai Waffen SS, aşa că orice nouă încercare de a-l asasina pe Brière în propria lui casă era aproape imposibilă.

În acest timp, Rezistența îşi încetase acțiunile, discutând la ne-sfârşit şi respingând la nesfârşit noi metode de a-şi duce la îndeplinire misiunea, până ce, în cele din urmă, Arsène îşi pierdu răbdarea şi anunță că va face el singur treaba. Întrebat despre metoda pe care intenționa s-o folosească, el nu făcea decât să dea din umeri şi să declare că se va baza pe noroc.

De fapt, el l-a ucis pe Brière în cel mai simplu mod cu putință: apropiindu-se de el în timp ce mergea pe stradă şi trăgându-i două gloanțe în cap. Evident, Brière a simțit pericolul în momentul în care l-a văzut pe Arsène venind spre el, dar Arsene nu avea intenția să dea greş a doua oară şi omul muri chiar dacă se întorsese ca să fugă. În momentul respectiv strada era pustie. Trecătorii care văzuseră petrecându-se asasinatul se topiră, prudenți. Dintre cei care au fost martori te acțiune din spatele perdelelor dormitoare lor, marea majoritate erau probabil în favoarea ei. Oricum Arsène a avut timp să-şi scoată aparatul de fotografiat şi, liniştit, să-l fotografieze pe mort, înainte de a porni ca la plimbare pe o stradă lăturalnică, dispărând de la fața locului, cu un calm desăvârşit.

Trei zile după aceea, lui Brière i se făcură funeraliile de martir, onorate cu prezența prietenilor săi de la Gestapo. Întregul Caen ieşise în stradă să se *bucure şi să cânte Marseieza. Arsène, deşi anonim, era, fără îndoială, eroul zilei.*

ÎN STILUL LUI HEMINGWAY

În Normandia nu exista o linie de front continuă. Puteai să mergi în acțiuni de recunoaştere timp de ore întregi şi să nu dai cu ochii de un singur soldat inamic. În această etapă târzie a războiului puteai încă să dai peste sate neatinse ai căror locuitori păreau aproape să nu ştie că, la numai câțiva kilometri distanță, confruntările militarea au măturat de pe fața pământului o întreagă comunitate paşnică şi câteva regimente de luptă.

Era noapte când am intrat în satul Montaudin Ne-am apropiat cu prudență, căci nu se ştie niciodată când dai peste un cuib de viespi al

trupelor inamice, dar strada principală era întunecată *şi pustie şi nu se vedea nici urmă nici de săteni, nici de soldaţi.*

— Hei, uite, o cârciumă! şuieră Porta arătând emoţionat înainte, spre singura clădire luminată de pe stradă. Hai să ne oprim, să vedem dacă au ceva de haleală. Sunt al dracului de înfometat, îmi ghiorăie burta.

Porta devenea foarte convingător când venea vorba despre mâncare şi, în plus, eram prea obosiţi să mai discutăm cu el. Parcarăm *Puma* în mijlocul pieţei mari a satului, ca orice turist pe timp de pace, şi apoi, sfârşiţi, murdari, cu braţele şi picioarele înţepenite, năvălirăm în aerul nopţii. Eram în misiune de recunoaştere de două zile şi asta era o treabă obositoare şi anostă.

— Sunt terminat, bâigui Heide, care deschise larg gura într-un căscat zgomotos, de-i trosniră fălcile, apoi se întoarse şi trase un şut într-unul din cauciucurile grele ale *Pumei*.

— Vehicolul ăsta nenorocit mă scoate din minţi!...

— Unde suntem? Suntem în spatele liniilor? întrebai eu.

— Ale cui linii? Ale noastre sau ale lor? zise Porta cu un zâmbet diabolic.

— Şi ale lor şi ale noastre, din câte îmi dau seama.

Bătrânul îşi scărpină ceafa, apoi îşi frecă nasul cu un deget, în sus şi în jos, gânditor.

— Cât ştii tu, atâta ştiu şi eu, dar ca să fim siguri, mai bine să ne lăsăm caschetele în tanc. Sunt singurele care ne dau de gol.

— Eu îmi iau naganul, anunţă Micuţul, ridicându-şi cu drag revolverul greu, rusesc, pe care îl obţinuse în chip misterios, într-o anumită perioadă a războiului.

— Oamenii nu sunt prea prietenoşi în zilele noastre.

— Hai să ne aprovizionăm cu toţii, am propus eu.

Ne-am îndesat buzunarele laterale cu grenade de mână şi am băgat revolverele în buzunarele de la piept, iar apoi Legionarul, cu arma în mână, deschise brusc uşa hanului cu piciorul şi ne conduse înăuntru. O singură lumină, slabă, era aprinsă, sus de tot, pe tavan, iar localul părea la fel de părăsit ca şi strada pe care venisem.

— Salut, patroane! strigă Legionarul în cea mai bună franceză pe care o putea vorbi. „Y a des clients!” (Ai clienţi).

Mi-am dat seama deodată că Heide mă strângea de braţ şi-mi arăta ceva, chiar în faţă, cu un deget tremurător. I-am urmat firul privirii şi mi-am înăbuşit un ţipăt de groază. Prin semiîntuneric, am început să disting forma unui om uriaş, prăvălit pe bar, cu o mână atârnând şi cu capul aşezat pe o sticlă de whisky răsturnată. Era, fără putinţă de tăgadă, un american. Beat criţă, dar totuşi american. Degetele lui Heide îmi strângeau nervos braţul.

— Să ieşim de-aici! şuieră el.

— Pe dracu! spuse Porta destul de tare pentru a trezi şi un mort.

— Dar e un yankeu...

— Nu-mi pasă nici dacă ar fi nenorocitul de Eisenhower însuşi. Nu plec de aici până nu mănânc ceva.

— Bine, dar suntem în spatele liniilor inamice...

— De unde ştii? întrebă Porta furios. De unde ştii că halca aia de

grăsime de acolo nu este el în spatele liniilor noastre? Îl luă pe Heide şi-l zgâlțâi până începură să-i clănțăne dinții. Porta era foarte „sensibil” când bănuia că hrana îi este în pericol.

— Se poate ca el să fi greşit, nu noi.

Ne-am uitat la american. Țipetele şi cearta noastră îl deranjaseră şi acum sforăia puternic, cu gura căscată.

— Eu mănânc, spuse Porta foarte calm.

Legionarul aprobă din cap şi îl strigă din nou pe patron. Un scârțâit de scări undeva, în dreapta noastră, anunță că patronul se dăduse jos din pat. Un bărbat îndesat, de vârstă mijlocie, apăru căscând şi cu ochii roşii, cu un halat de casă murdar aruncat pe umeri. Se uită la noi şi îşi ridică ochii spre cer a rugă.

— Alți americani! Dumnezeule, dă-mi putere să rabd!

— Patron, spuse Legionarul blând, „excusez le dérangement, mais est-ce qu-on pourrait avoir une soupe genre bouillabaisse? Si vous manquez de personnel, on est là pour le coup de main”. (Scuzați-ne că vă deranjăm, dar ne-ați putea servi o bouillabaisse[2]? Dacă nu aveți personal la bucătărie, suntem aici ca să vă ajutăm).

Omul rămase uitându-se la el cu gura căscată.

— Sunteți francez? Credeam că sunteți alți nenorociți de yankei din ăia.

— Sunt francez, minți vesel Legionarul. Prietenii mei sunt germani, membri ai Legiunii străine cu toții. Suntem *en route* spre Paris.

Patronul îşi vârî picioarele într-o pereche de papuci de casă din pai şi porni spre noi, în jos, pe scările scârțâitoare, cu fața radiind de bucurie.

— „Voalà des Français!”, strigă el către cei de la etaj. „Vive la France!” Veniți jos cu toții!

Cu mişcări rapide, aidoma unui barman de profesie, proprietarul prezentă un şir de sticle venerabile, acoperite de praf. Instinctiv, americanul adormit deschise un ochi, privi de jur împrejur, nasul lui spunându-i în mod evident că era rost din nou de băutură. Mustățile îi erau ude de whisky şi, dacă ai fi aruncat un chibrit aprins pe uniforma lui, ar fi sărit în aer, arzând mai repede decât un tanc petrolier. Ne zări şi ridică greoi o mână.

— „Hiya Mac!” Ai ceva scotch la tine?

Nu a aşteptat răspunsul nostru, ne-a servit numai un zâmbet fermecător şi a recăzut printre băltoacele cu whisky.

— E criță, spuse patronul cu indiferență. Şi-a petrecut întreaga după-amiază şi jumătate din noapte bând cu nişte camarazi de-ai lui. Au sosit aici ieri de dimineață şi nu cred că s-au poprit vreun pic din băutură.

— Dezgustător spuse Legionarul. Aăă... ce s-a întâmplat cu prietenii lui?

— Au plecat. S-au suit într-un jeep şi-au plecat fără el. Asta a rămas aici, turtă, cum îl vedeți.

L-am privit cu toții, solemn pe american. Zăcea acolo gemând şi suflând ca o morsă, dar după cum se pare, forța dezaprobării noastre unanime pătrunse până la creierul lui încețoşat. Deschise ochii. Erau

---

[2] Ciorbă pescărească

injectați, lăcrămoşi şi opaci. Se ridică foarte încet, cu multă demnitate, în picioare şi începu să bată cu pumnul tejghea.

— Patroane! Unde-i nenorocitul ăla de scotch pe care l-am comandat?

Proprietarul strânse din umeri:

— Ce v-am spus? Cred că toți americanii sunt alcoolici.

— E dezgustător, spuse din nou Legionarul.

Toți aprobăm solemn, cu ipocrizie. Americanul porni legănându-se ca o marionetă spre Barcelona.

— Ştii ceva, Mac? Ai o față a dracului de urâtă... mi se pare că seamănă cu o față de friț. Ştii ce? Arăți ca un friț.

Scoase un hohot de râs profund, din abdomen, şi căzu pe podea, unde se rostogoli pe spate şi începu să cânte „Bătrâna mea casă din Kentucky". Proprietarul ne conduse, păşind peste el şi apoi ne invită să luăm loc.

— Nu m-ar mira să fie un caz de delirium tremens. Este corespondent de război. Ăştia sunt întotdeauna cei răi la băutură. Oricum — râse el sumbru — pentru un timp nu o să mai poată să transmită corespondențele. Şi-a spart maşina de scris după ce a dat primele două sticle de whisky. Spunea că maşina lui de scris nu ştie ortografie, ce ziceți? Să spună că maşina nu ştie ortografie... Şi costă banii, ştiți, maşinile astea de scris costă. Am încercat să o fac la loc, dar e un timp cât toate zilele şi a făcut treaba până la capăt. Asta când o face o treabă nu se încurcă!

Era într-adevăr un malac mare, la fel de mare ca Micuțul. Personal, nu mi-ar fi plăcut să am o întâlnire cu el şi am zâmbit ingrat când s-a ridicat în picioare şi ne-a făcut semn cu mâna.

— Ia şi bea, amice! Ia câteva pahare. Eu plătesc... Hei, Mac, ştii cine sunt eu? pendulă el spre Bătrân. Nu vreau să dezvălui secrete, fireşte, dar eu sunt un tip foarte important.... exact cum îți spun: al dracului de important, asta-i tot şi trebuie să ajung la Paris înainte ca războiul să ajungă la nenorocitul lui sfârşit... Te-a întrebat vreodată cineva pe tine, băiete, dacă este greu să mori?

Îşi fixă ochiul inflamat în direcția mea. Am clătinat din cap, ca hipnotizat.

— Ei bine, am să-ți zic eu, că m-am gândit mult zilele astea şi cred că am găsit răspunsul.

Se aplecă în față, confidențial:

— Răspunsul e simplu: nu. Pur şi simplu, nu. Ce părere ai? E mai al dracului de greu să trăieşti decât să mori, te-ai gândit vreodată? Pariez pe dulcea ta viață că nu te-ai gândit. Sunt singurul tip care gândeşte in toată şandramaua asta nenorocită... Hei, tu de acolo! Tu ăla mare.

Porni la repezeală spre Micuțul, iar acesta rămase pe loc privind şi pipăindu-şi naganul, fără îndoială, întrebându-se dacă n-ar fi o bună idee să-i aplice acestui american obositor una la cap şi să termine povestea.

— Vino încoace şi am să-ți spun un secret... Haide, vorbesc serios. Eu ştiu când văd un tip din Alabama şi să nu încerci să-mi spui că nu eşti din Alabama, că n-am să cred o vorbă... Vino aici şi-am să-ți fac nişte confidențe.

Micuțul făcu câțiva paşi spre el, cu mâna în buzunar.

— Ai mâncat vreodată carne de negru la micul dejun? întrebă

americanul. Pariez că ai mâncat, tu, bătrâne mâncător de negri! Acuma ascultă-mă şi am să-ţi spun de unde să iei băutură tare. Îşi coborî vocea într-o şoaptă răsunătoare, severă: În spatele barului, al treilea raft la stânga oglinzii.

Micuţul sări ventral, ca la prăjină, făcu un salt peste tejghea şi mătură o labă de-a lungul sticlelor de pe raftul al treilea.

— Whisky! strigă el ca şi cum ar fi descoperit o mină de aur. E destul pentru a pune la apă un vapor de luptă.

— Lasă băutura. Ce se aude cu mâncarea mea? se burzului Porta.

Câteva femei enervate apăruseră în capul scărilor. Proprietarul le făcu semn, arătându-le bucătăria.

— Acolo. Veniţi şi spuneţi-mi ce doriţi.

Porta ţâşni spre bucătărie ca glonţul, şi după o scurtă ezitare, l-am urmat, curios să văd pregătirea vestitei lui ciorbe pescăreşti, despre care vorbea mereu.

— Să vedem ce ai, spuse el scurt.

Proprietarul radia:

— Homari. Câteva conserve. Am făcut rost de ele de la americani, spuse el dând obosit din mână. I-am tot aşteptat pe yankei de când a-nceput războiul, şi acum, când în sfârşit au ajuns aici, ce fac? Beau până nu mai ştiu de ei, în toate satele şi oraşele, de la Caen şi până la Paris. Asta se numeşte război? Eu l-aş numi...

Cum l-ar numi el n-am aflat niciodată, pentru că a fost întrerupt de un urlet sălbatic venind dinspre bar şi de zgomote de sticle sparte.

— *Mille diables!* (Mii de draci!).

Proprietarul smulse un baston de cauciuc de pe masa din bucătărie şi-l agită deasupra capului:

— Toţi sunteţi la fel, voi, soldaţii! Nu ştiţi altceva decât băutură şi bătăi!

Ne-am dus în camera de alături, lăsându-l pe Porta ocupat cu un deschizător de conserve. I-am găsit pe Micuţul şi pe Heide încăieraţi pe podea, într-o încleştare pe viaţă şi pe moarte. Bătrânul îşi bea resemnat whisky-ul într-un colţ, Barcelona şi americanul stăteau pe margine, încurajându-i prin strigăte. Legionarul era, ca de obicei, indiferent la astfel de treburi. Două lovituri precise cu bastonul de cauciuc, fix între ochi, au fost suficiente pentru a-i despărţi pe cei doi bătăuşi. Aceştia au căzut pe spate, pierzându-şi cunoştinţa, iar spectatorii au aplaudat furtunos.

— Frumos ochit, am spus cu admiraţie. Dar eu m-aş feri din calea Micuţului când se va trezi.

— *Merde!* spuse proprietarul şi se întoarse hotărât în bucătărie. L-am urmat îndeaproape.

Porta, echipat cu o bonetă de bucătar şi un şorţ de măcelar, îşi ridică privirea spre noi şi ne făcu semn cu mâna plină de făină.

— Ce era acolo?

Proprietarul se dezlănţui într-un val de cuvinte franţuzeşti, iar Porta şi cu mine schimbarăm priviri nedumerite.

— Nu vorbiţi germana? întrebă Porta ca din întâmplare. Franceza mea nu e tocmai perfectă.

— Cum?

Omul îl privi deodată cu suspiciune.

— De cât timp sunteți în Legiune?

— De vreo doi ani, dar n-am nici un talent la limbi. În afară de asta, toți avem tendința să folosim mai mult limba proprie. Nu ajungi să înveți prea mult din limba altor popoare.

— Bine, e adevărat că se numeşte Legiunea Străină, acceptă proprietarul, scărpinându-se între picioare. Oricum, mi se pare cam ciudat...

— Foarte ciudat, spuse Porta repezit, dar n-am timp de asta deocamdată. Mă interesează mai mult să îmi reuşească ciorba pescărească. Legumele, te rog!

Proprietarul, cu un aer distrat, începu să mi le dea mie. Roşii, morcovi, ceapă, cartofi. Eu i le dădeam lui Porta în noua lui calitate de bucătar. Se vedea pe fața lui că asta-i făcea o plăcere nebună.

— O să-mi mai trebuiască şi cimbru şi foi de dafin. Pe urmă lămâie şi pătrunjel, dacă ai.

În timp ce proprietarul, eu şi cele două femei morocănoase alergam prin bucătărie aducând şi prezentând, tăind şi ştergând, Porta amesteca fericit diversele ingrediente într-o cratiță mare, cântând cât putea, deşi nu avea pic de voce, un cântec într-o limbă străină.

— E un cântec al pescarilor unguri, ne explică el, deşi lucrul ăsta nu ne sporea entuziasmul.

— În Ungaria se înnebunesc după ciorba asta. Acolo am învățat rețeta asta, în urmă cu mulți ani.

— Ce are a face nenorocitul ăsta de cântec în toată povestea, întrebai eu acru.

Mi-am julit degetul cel mare de la mână pe râzătoare, mi-am tăiat jumătate dintr-un deget cu un cuțit şi începusem să urăsc rolul meu de servitoare.

Cinci minute mai târziu, proprietarul a considerat necesar să ne despartă, pe mine şi pe Porta, cu bastonul lui de cauciuc.

— Domnilor, vă rog! N-ar trebui să continuăm prepararea mâncării?

— Ai absolută dreptate, spuse Porta. Este o chestiune de cea mai mare importanță. Necesită pace, linişte şi multă pricepere... Sven, ori nu te mai amesteca, ori du-te la bar şi murează-te... Patroane, dă-mi nişte vin alb! Cel puțin două sticle!

Şi n-a vrut numai vin şi homar, şi creveți, şi legume, şi verdeață, şi lămâie, ci mai ceru şofran şi scorțişoară şi peşte şi rom. Cel mai surprinzător, însă, a fost că le-a şi primit.

Cincisprezece minute mai târziu amestecul, fierbând cu furie şi mirosind până la Dumnezeu, a fost declarat gata pentru a fi consumat. Când am apărut cu haleala prin uşa despărțitoare, i-am găsit pe toți aşteptând, ca nişte copii cuminți şi pofticioşi, venirea mesei. Micuțul şi Heide se liniştiseră. Până şi bețivul nostru american se târâse până la un scaun de la bar şi făcea eforturi evidente să rămână pe loc. Nările îi fremătau cu lăcomie când Porta începu să servească ciorba fierbinte.

— Afurisit să fiu dacă ăsta nu e cel mai al dracului de bun lucru care mi s-a întâmplat de când am venit în țara asta. Ne aruncă un zâmbet rapid, şiret. Trebuie, însă, să vă spun ceva, băieți: v-am urmărit de

aproape şi cred că ştiu ce hram purtați... Legiunea străină, pe dracu'!

Se balansă hohotind pe scaunul său şi probabil niciodată nu va şti cât de aproape a fost de moarte. L-am văzut pe Micuțul băgându-şi mâna în buzunar şi pe Barcelona ridicându-se pe jumătate de pe scaun.

— Ce vrei să spui? întrebă Legionarul cu răceală.

Americanul se roti pe scaunul său şi dădu din cap pentru a arăta că ştie el ceva.

— Ştiu ce hram purtați, Mac... Ştiu!

Se lăsă o linişte încordată. Apoi Porta, cu un gest foarte natural, îşi scoase pistolul său greu P.38 şi trase două focuri în tavan. Proprietarul dădu un strigăt şi bătu cu furie în tejghea.

— Nu s-a întâmplat nimic, spuse Porta, continuând să-şi savureze capodopera culinară. Doar un avertisment, asta-i tot.

— Am fost cu ochii pe voi, continuă americanul cu insistența obtuză a celor beți criță.

— Las-o mai moale, eşti afumat, mârâi Heide.

— Afumat, criță, pilit, ce dracu, tot am fost cu ochii pe voi. Am ajuns la concluzia că sunteți o adunătură de muieri... nu țineți la băutură, asta e problema voastră.

Legionarul ridică din sprâncene cu răceală. Micuțul se ridică urlând cu furie. Noi, ceilalți, înțelegând că americanul era prea beat ca să vorbească logic, şi că nu suspecta nimic în legătură cu identiatea noastră, ne-am întors uşurați la farfuriile cu mâncare.

— Cine îmi zice mie, muiere? strigă Micuțul, înaintând cu pumnii strânşi spre americanul ghinionist.

— Oh, pentru Dumnezeu! izbucni Porta.

Luând o sticlă goală de whisky, îi aplică Micuțului o lovitură la meserie, în cap, şi pentru a doua oară în acea seară Micuțul se prăbuşi, țeapăn, la podea. Un timp am fost destul de liniştiți, mâncând tacticos fiertura mirositoare, care avea ceva mai bun decât mirosul, făcând goluri în provizile de whisky ale proprietarului. Bătrânul vomita în linişte peste o fereastră deschisă, Barcelona şi americanul zăceau întinşi, cu capetele unul lângă altul, Legionarul avea o expresie concentrată. Se vedea că băuse zdravăn în timp ce noi pregăteam mâncarea la bucătărie şi eu m-am grăbit să-i ajung din urmă. Curând Porta a pierdut teren, fiind distrus de brusca reapariție a celei mai puțin în vârstă dintre cele două femei ale casei. O aşează pe genunchi şi începu să-şi strecoare experimentat o mână pe sub fustele ei. Expresia i se schimbă într-una de surpriză şi mulțumire.

— Hei, n-are chiloți pe ea! strigă el.

Americanul se trezi şi întinse un pahar gol.

— Pentru femeile care nu poartă chiloți! Pentru America! Pentru război! Pentru moartea friților cu miile! Pentru...

Fu întrerupt de urletul de furie nestăpânită al Micuțului, care îşi revenise din nou.

— Ce căzătură m-a buimăcit?

— Pentru Broscari! Pentru englezi!

Porta era în mare învălmăşeală cu ultima lui cucerire. Barcelona vomită pe spatele proprietarului, el însuşi prea beat ca să-şi dea seama.

Heide îşi lăsase capul să-i cadă în castron şi era pe jumătate înecat

înainte ca Legionarul să i-l ridice. Americanul se întoarse plin de speranță spre mine:

— Spune-mi, Mac, nu vă duceți, din întâmplare, la Paris?

— Ai auzit vreodată de vreo călătorie prin Franța care să nu se termine la Paris? l-am tatonat eu, în expectativă.

— Trebuie să ajung acolo înainte ca războiul ăsta nenorocit să se termine, îmi spuse el expirând masiv spre mine vapori de whisky. Trebuie să mă asigur că nenorociții ăia de friți n-au aruncat în aer barul de la Ritz. V-aş fi foarte recunoscător dacă m-ați lua şi pe mine.

Din fericire, atenția i-a fost atrasă de Micuțul, care turna în castron un amestec de rom, whisky şi coniac şi pentru câteva momente se punea problema dacă vreunul dintre noi va supraviețui până dimineață: amestecul cobora sălbatic prin gâtlej ca o limbă de foc şi ardea în stomac precum cărbunii înroşiți. Micuțul apucă un sifon şi se stropi cu el, iar proprietarul căzu sub tejghea, oftând şi bolborosind. Numai americanul părea neafectat. Reveni plictisitor la subiectul său — Parisul.

— Dacă vreunul dintre voi, băieți, ar avea un jeep de vânzare...

— Avem un tanc, spuse Porta, care, plictisit deodată de compania feminină îşi azvârli ultima captură sentimentală, grămadă, pe podea. E afară, parcat în piață.

— Parcat în piață?!...

Americanul se ridică în picioare cu o surprinzătoare agilitate şi se îndreptă către uşă;

— Doamne, sper că mai e acolo! Jandarmul de aici se face foc şi pară când e vorba de parcare greşită. Nici n-apuci să clipeşti, şi te şi trezeşti că ți-a remorcat maşina.

L-am urmat în stradă. *Puma* noastră era încă acolo, iar americanul se uita la ea vrăjit. I-a luat multă vreme să observe ceea ce m-a izbit pe mine din prima clipă:

— Hei, cine dracu' a avut ideea nenorocitei ăleia de cruci nemțeşti pictate pe ea?

Toți ochii se întoarseră spre svastica incriminatoare.

— Cine ştie cine a vrut să facă o glumă, spuse Porta cu amărăciune. Ți s-o fi părând ciudat, yankeule, dar nu tuturor le face plăcere aici ideea că sunt eliberați de americani.

— Bine, la dracu, cu chestia asta, hai mai bine să găsim nişte vopsea albă şi să rezolvăm problema. Doar n-o să conduc prin țară părând că aş fi un friț nenorocit.

Proprietarul fu ridicat de sub o masă şi trimis să găsească vopsea albă. Se conformă. Porta şi americanul şterseră solemn orice urmă din jignitoarea svastică, apoi se aşeză unul lângă altul pe jos, fumând şi admirându-şi mulțumiți munca.

— O.K., spuse americanul. Ne-am înțeles, mă luați la Paris cu voi. Cum ajungem acolo, trimit un mesaj la ziarul meu. Ştiți fa ce titlu mă gândesc?

Îşi ridică brațul drept şi mimă scrisul în aer, la câțiva metri înălțime:

— Un corespondent de război şi un conducător de tanc eliberează Parisul: un milion de friți se predau. Ce ziceți? Ştii să faci fotografii, frate?

— Sigură că da, spuse Porta, mândru.

— Perfect. În cazul ăsta, o să-i aliniem pe toți generalii friți şi o să le facem poză în barul de la Ritz, înainte de a-i trimite, cu câte un şut în fund, şi cu capul înainte, în noroi. Hai, băieți, dați-i drumul!

Săltă în picioare, făcu doi paşi spre *Puma,* apoi căzu grămadă, complet şi definitiv, în mijlocul pieței. Capacitatea lui de îngurgitare a alcoolului putea trezi respectul oricui, dar se pare că până şi americanii au limitele lor. L-au lăsat zăcând acolo, iar noi ne-am cățărat țepeni înapoi în tanc. Porta ne conduse într-o cursă nebună în zig-zag, de-a lungul pieței, şi apoi pe strada satului. Nu-mi era prea clar dacă eu sau drumul săltam în sus şi-n jos, dacă cercurile luminoase ce se roteau în fața ochilor mei erau simple iluzii, sau un nou tip de armă a inamicului. Barcelona sforăia cu capul pe genunchii Legionarului; Bătrânul îşi strângea tâmplele în mâini, Micuțul ba râgâia, ba gemea, complet nemuzical. La început, am crezut că Heide încerca să cânte, deşi nu era o persoană cu astfel de înclinații. Şi abia când ne aflam la o distanță de sat şi el sări deodată în sus cu mâinile încleştate pe burtă, am început să am dubii.

— Ce se întâmplă cu el? întrebă Porta, impacientat.

Heide gemu de câteva ori, apoi depozită zgomotos toată încărcătura de mâncare şi băutură de la cină pe podeaua tancului.

— E nenorocitul ăla de whisky american, mormăi el.

Mirosul era îngrozitor, încât nu se putea pune problema compătimirii. Ne-am vărsat nervii pe el, înjurând. Heide însă se chirci ca un covrig şi scoase câteva țipete.

— Nu-l luați în seamă, ne sfătui Micuțul.

Am făcut tot ce-am putut, dar omul insista, şi e greu să nu iei în seamă pe cineva care urlă în urechea ta stângă la fiecare câteva secunde.

— Nu credeți că e într-adevăr bolnav? am îndrăznit eu să spun, după o vreme.

Toți se întoaseră şi priviră în mod critic forma ghemuită de pe podea.

— Opriți, spuse Bătrânul. Ia să ne uităm mai bine la el.

Porta opri la adăpostul unor copaci de pe marginea drumului, şi fu nevoie de patru dintre noi pentru a-l extrage pe Heide, care urla într-una, din tanc şi a-l aşeza pe iarbă.

— Trage-i un glonț în cap, sugeră Micuțul, scapă-l de chinuri. Mult mai simplu, la urma urmei.

— Taci din gură, spuse Bătrânul. Ajută-mă să-l dezbrac.

I-am rupt tunica, i-am tras pantalonii în jos. Bătrânul palpă cu grijă ici şi colo, iar Heide scoase un urlet de durere şi începu să înjure.

— Apendicită, spuse Bătrânul sec. Are nevoie de operație imediat, altfel se sparge... Necazul e că singurul loc unde poate fi operat se află în spatele liniilor americane. Ce părere aveți?

— Să riscăm să fim împuşcați pentru amărâtul ăsta? întrebă Porta îngrozit. Nu prea cred! Să-l ia dracu cu apendicita lui!

Legionarul clătină din cap.

— E o copilărie să crezi că americanii se vor deranja să opereze un soldat german. Sunt prea ocupați să câştige războiul, nu-şi pot permite să-şi piardă timpul sau să irosească munca oamenilor. Avem şansa să ne împuşte pe toți.

— Fă ceva ca să nu mai sufere, spuse rugător Micuțul.

Ne-am uitat cu toții la Heide care se zvârcolea. Porta găsi o țigară de marijuana în unul din buzunare şi şi-o vârî nervos în gură. Micuțul îşi freca nervos mâinile, Barcelona nu prea era în apele sale. Bătrânul îşi freca nasul, semn sigur că era îngrijora. Heide bolborosea febril, pomenindu-l o dată sau de două ori pe Dumnezeu.

— E cam târziu ca să mai putem face ceva pentru el, spuse Porta, tăios.

Bătrânul se hotărî.

— Vom încerca să luăm legătura prin radio cu una din unitățile noastre. Trebuie să fie una pe aici prin apropiere deşi, numai Dumnezeu ştie pe unde o fi. Încercăm până intrăm în legătură cu cineva.

Legionarul s-a aplecat, a luat căştile şi a început să învârtă butoanele radioreceptorului. S-au auzit tot felul de pârâituri şi apoi o voce:

— Alo, alo, aici Betty Grable.

— Nu mai spune, zise soldatul.

Încerca fără oprire. Prinse o altă voce:

— Aici Hella 27. Aici Hella 27. Avem urgent nevoie de un doctor. Hella 27. Hella 27.

Încă cineva într-o situație disperată, dar asta nu putea nici să-l consoleze, nici să-i ia durerile lui Heide.

— Mai încearcă, spuse Bătrânul cu încăpățânare.

De abia după vreo cinci minute reuşi să intre în legătură cu cineva din tabăra noastră.

— Pisica sălbatică 133. Ascult.

— Avem nevoie de un chirurg, spuse tăios Legionarul. Un caz de apendicită.

— Bine, ținem legătura. Unde sunteți?

Legionarul înjură.

— Drept cine mă iei? Vezi-ți de treabă şi găseşte un chirurg. La celălalt capăt se auzi un chicotit.

— Bine, bine, păstrează secretul. Acum vorbeşte medicul. Baftă, amice.

După o pauză se auzi o voce.

— Aici locotenent-colonel Eicken. De unde ştii că este apendicită?

Legionarul îi înşiră repede simptomele lui Heide.

— Da, cred că ai dreptate. Nu ştiu unde sunteți, dar oricum nu pot să ajung la voi, aşa că trebuie să vă descurcați singuri. O să spun pas cu pas ce aveți de făcut. Daca vreți să-mi urmați instrucțiunile bine, dacă nu, o să vă treziți cu un cadavru în brațe. Este clar?

Legionarul se uită la Bătrân şi aprobă din cap.

— O.K., suntem gata.

— În ordine. Primul lucru, spălați-vă mâinile cu alcool. Apoi, ungeți cu iod abdomenul pacientului şi asigurați-vă că este bine legat.

Spre groaza Micuțului, Porta începu imediat să-l curețe pe Heide cu whisky curat. Nu exista iod în trusa de ajutor, iar whiskyul părea tot atât de bun ca orice alt înlocuitor.

— După ce faceți asta, sterilizați instrumentele în alcool. Ar trebui să aveți un litru de alcool.

— Avem, spuse surprins Barcelona. Dacă aş fi ştiut nu ar mai fi fost

acolo!

— Țineți la îndemână tampoanele de vată ca să aveți cu ce opri sângele. Scalpelul trebuie ținut ferm, dar delicat. Faceți incizia pe diagonală, tăiați aproximativ zece centimetri. Vocea continua să dea cu asprime detalii precise unde trebuie făcută incizia. Bătrânul făcea tot ce îi era în putere ca să respecte instrucțiunile. Am observat că mâna lui era surprinzător de sigură, deşi fruntea îi era transpirată toată. A fost imposibil să anesteziem pacientul, aşa că urletele demonice ale lui Heide treceau peste capul nostru, şi aveam senzația că îmi umblă cineva cu o freză stomatologică în gură. Îl legasem cu curelele de la măştile de gaz, dar tot ar mai fi fost nevoie de încă patru ca să-l țină liniştit.

— Curge foarte mult sânge, raportă Legionarul, care urmărea operația de la postul Iui.

— Nu vă faceți griji cu sânge le. Folosiți tampoanele de vată şi încercați să mențineți curată zona unde operați. Luați pensele şi cu ele țineți pielea depărtată de o parte şi de alta a inciziei. Acum tăiați adânc, dar cu grijă să nu ajungeți la intestine. Cum respiră pacientul?

— Încă mai poate să urle, spuse Legionarul.

— Bine, să aveți pregătită masca şi oxigenul în caz că va fi nevoie. Puteți să vedeți apendicele? Este cam de mărimea degetului mic, puțin curbat.

Bătrânul încuviință din cap. Heide țipa în continuare. Micuțul închise ochii când văzu sângele țâşnind. Bătrânul îşi şterse transpirația de pe față şi clătină din cap.

— Ar trebui potolit în vreun fel. Nu o să-l mai pot suporta multă vreme.

Micuțul deschise ochii. Ridică brațul cu pumnul încleştat.

— O să mă ierți Julius. Nu este decât spre binele tău, nu am nimic cu tine.

Doi pumni au fost de ajuns. Urletele care îți zgâriau nervii au încetat şi am pus masca de oxigen pe fața lui.

— Am anesteziat pacientul; raportă Legionarul.

— Cum?

— I-am dat doi pumni.

Se făcu linişte.

— Mai respiră? Cum e pulsul?

— Destul de accelerat.

— Foarte bine. Unul din voi să se ocupe de puls şi să-mi raporteze imediat ce apare ceva în neregulă. Ați găsit ampendicul?

— Da, l-am găsit.

— Cum arată?

Curioşi, împotriva voinței noastre, ne-am întins gâturile şi ne-am uitat în burta deschisă a lui Heide.

— Mare şi umflat, spuse Bătrânul.

— Perfect. Scoate din trusă instrumentul curbat. Ține intestinul astfel încât să nu-l atingi şi taie apendicele la capete. Nu te grăbi, nu intra în panică. Trebuie doar să ai grijă să nu tai intestinul. După ce ai îndepărtat apendicul, spală cu alcool partea rămasă.

Mai târziu, Bătrânul a mărturisit că pentru el personal,

apendicotomia lui Heide a fost cel mai greu moment din tot războiul. Eu îl cred. Dacă nu ai mai văzut vreodată măruntaiele cuiva, este destul de greu să te descurci şi nici până astăzi nu ştim cu siguranță dacă ceea ce a tăiat Bătrânul a fost într-adevăr apendicele. Dar el a tăiat ceva şi a scos afară ceva, apoi a cusut cu foarte mare abilitate rana, exact cum i-a spus doctorul, făcând şase împunsături care variau considerabil în dimensiune, dar legate cu noduri strânse. Apoi am presărat pudră de sulfamidă şi am înfăşurat pacientul în bandaje. Iar cea mai mare minune a fost că după toate astea încă mai trăia.

— Va trebui să rămână acolo unde este pentru următoarele două ore. Pacientul nu poate fi mişcat mai repede. Dacă se întâmplă ceva, dacă vedeți că ceva nu este în ordine, căutați-mă pe aceeaşi lungime de undă. Voi fi aici tot timpul, iar voi mai bine închideți până nu începe duşmanul să se intereseze de noi. După cele două ore încercați să ajungeți la bază, şi aduceți pacientul la spital imediat. Noroc — şi orice s-ar mai întâmpla nu încercați să-l mai anesteziați...

Legionarul şi-a scos căştile. Liniştitoarea voce a autorității nu mai era cu noi şi ne simțeam singuri şi neajutorați când ne uitam la fața mumificată a lui Heide. Am făcut tot posibilul ca să stea confortabil. Am camuflat tancul şi am stat la pândă, tensionați, cu armele pregătite. Încet, Heide a început să-şi revină. Fața îi era albă şi lovită, pulsul abia se simțea.

— Mor? şopti el.

— Nu ai tu norocul ăsta, spuse Porta cu vioiciune. Dacă ai supraviețuit tu la măcelăreala asta, supraviețuieşti la orice... Uite ce am scos din tine!

Heide s-a uitat şi imediat a leşinat. Barcelona s-a întors spre noi cu degetul la buze.

— Convoi inamic pe drum.

După camuflajul precar oferit de copaci şi de propriul nostru tanc, am urmărit procesiunea maşinilor blindate umplute ochi cu infanterişti americani. În acelaşi timp, trei *Jabo* s-au năpustit din cer şi s-au lăsat aşa de jos că puteam vedea cum atârnă bombele din burțile lor.

— Dacă ne văd, suntem morți, bombăni Porta.

Coloana trecu, avioanele zburară. Cam o oră am avut linişte după care iar s-a aglomerat traficul pe şosea. I-am văzut când erau departe, două *Sherman*-uri cu stelele lor albe, conducând o coloană de jeep-uri şi maşini blindate. Pe când ne depăşeau, echipajul din turelă cânta şi striga cu o inconştiență sublimă, nerealizând că erau la mică distanță de *Puma* noastră puternică care ar fi putut cu uşurință să-i zdrobească ca pe nişte coji de ouă, în cazul în care am fi fost îmboldiți de sentimente războinice.

— De ce nu i-am atacat? dori să ştie Micuțul, care aproape întotdeauna avea porniri agresive. Pun pariu că au gura plină de aur.

— Nu merita, răspunse Porta. Erau prea mulți.

Micuțul se uită cu ură la coloana care dispărea de-a lungul drumului. Cele două ore trecuseră, aşa că era timpul să transformăm *Puma* noastră într-o ambulanță pentru Heide. Am aruncat scaunul din față şi cu mari dificultăți şi cu multe gemete care veneau de la pacientul semiconştient am reuşit să-l vârâm prin deschizătură.

— Tacă-ți gura, voinicule, îl repezi Porta. Nu mai ai nici pe dracu, că

doar ți-am scos bucata aia împuțită. Faci atâtea fasoane pe degeaba. Gura!

Am evitat drumul principal, era prea aglomerat, aşa că am mers pe drumuri ocolite, ignorate de americani.

Cu puțin înainte de căderea nopții, am ajuns la bază şi Heide a fost imediat transferat într-o ambulanță de câmp. În ceea ce ne priveşte, am fost târâți în fața medicului şi ni s-a ținut o lecție lungă despre obiectele lipsă din trusa medicală. Se pare că nu numai iodul lipsea, dar şi un sul de leucoplast şi două copci.

— Numai dacă, desigur, nu le-am cusut în Julius, spuse mirat Barcelona.

Era numai o supoziție.

CAPITOLUL ŞASE

Un anume Robineau, care făcea parte din reţeaua rezistenţei de la Port-en-Bessin, a avut ghinionul să cadă în mâinile Jandarmeriei (Fetdgendarmerie), care nu şi-a pierdut timpul şi i-a aplicat categoria specială de tortură pe care o păstra în rezervă pentru cei de teapa lui. L-au bătut, l-au ars şi aproape l-au înecat. I-au rupt braţele în mai multe părţi şi l-au învăţat să-şi lingă voma. Într-un târziu a mărturisit că cel care îi dădea ordinele era Dr. Sustendal din Luc-sur-Mer.

Doctorul a fost invitat să vină pentru ceea ce se numea în mod eufemistic „interogatoriu". Pentru început a negat cu îndârjire toate acuzaţiile care i se aduceau, ceea ce era o sursă de mare veselie pentru anchetator: cu cât un suspect rezista mai mult, cu atât era mai amuzant. I-au aplicat acelaşi tratament ca şi lui Robineau, dar doctorul rezista. În cele din urmă, s-au decis să-l pună faţă în faţă cu ceea ce mai rămăsese din Robineau, o masă de carne informă şi de nerecunoscut şi să-şi dea seama de vinovăţia lui după reacţiile pe care le va avea.

Prin urmare, cele două victime au fost puse faţă în faţă. La început doctorul a rămas impasibil: acest obiect ghemuit, cu faţa umflată ca o lună plină, cu gura învineţită şi fără dinţi, atârnând deschisă, cu braţele bălăbănindu-se inutil, plin de sânge, nu semăna deloc cu bărbatul pe care îl cunoştea ca Robineau. Robineau era un om mândru, în floarea vârstei, cu umerii laţi, cu spatele drept şi care nu îngenunchea în fâţa nimănui. Din păcate, nenorocitul de Robineau l-a recunoscut pe doctor. I-a căzut, plângând cu sughiţuri, la picioare, rugându-l cu o voce de copil să-l ierte. În momentul acela doctorul a cedat. Tortura o putea suporta, dar când a realizat că epava aceea umană nu era altceva decât insolentul de Robineau de acum câteva săptămâni, nu a mai putut să suporte. A mărturisit tot şi a fost condamnat la moarte.

A doua zi, Robineau şi-a reconsiderat drepturile ca fiinţă umană şi a reuşit să se spânzure în celula închisorii.

O MITRALIERĂ PIERDUTĂ

Grupul nostru de luptă, împreună cu locotenentul maior Löwe, a fost încartiruit într-o casă mare la intrarea unui sat. Locatarii casei erau un cuplu în vârstă, care cu greu realizau că este război, şi aproape sigur nu îşi dădeau seama ce se întâmplă. Pe perioada ocupaţiei stătuse în gazdă la ei un ofiţer german de şcoală veche, care mai credea că este în serviciul împăratului. Înainte să plece a dat o petrecere somptuoasă pentru toate personalităţile satului, civili şi militari la un loc, unde gloria încoronată a fost aristocratul von Holzendorf, care spunea mereu cu dispreţ despre Hitler „micuţul caporal din Boemia".

Deci, din experienţa d-lui şi d-nei Chaumont, ofiţerii germani erau o specie de supermani care degajau eleganţă, maniere perfecte şi gusturi extravagante, şi aveau cele mai bune relaţii. Era o plăcere să priveşti

confuzia lor când s-au trezit cu locotenentul maior Löwe. Cum putea această creatură din topor, cu uniforma murdară şi ghetele prăfuite să fie un veritabil ofițer prusac? După expresia feței lor, mi-am dat seama că aveau mari îndoieli.

Löwe schiță un salut şi îi anunță că s-a hotărât rechiziționarea casei.

— Poftim, domnule? spuse cu indignare bătrânul.

Löwe ridică o sprânceană.

— Am spus că această casă a fost rechiziționată pentru armată... Îmi pare rău dacă nu vă convine, dar după cum ştiți este război.

Domnul Chaumont se postă indignat în cadrul uşii, încercând să o protejeze cu brațele.

— Vă sugerez, domnule, să-mi arătați ordinul de rechiziționare.

Locotenentul maior Löwe îl fixă pe bătrân cu o uimire rece.

În spatele meu cineva chicoti, iar în spatele d-lui Chaumont soția sa stătea înmărmurită de groază, privind fără să-i vină să creadă la Porta, care arăta îngrozitor.

Desigur, Micuțul nu era chiar persoana care ar fi putut să liniştească o doamnă în vârstă.

— Dar este un abuz, spuse ea — apoi îl văzu pe Micuțul traversând cărarea cu brațele pline de fire telefonice şi aparate şi pentru moment am crezut că o să leşine.

— Ce-i asta? întrebă ea, arătând cu degetul la el.

Löwe întoarse brusc capul.

— Unul din oamenii mei îndeplinindu-şi ordinele, răspunse agasat. Vă repet, doamnă, îmi pare rău dacă asta vă necăjeşte, dar toți trebuie să suportăm o anumită cantitate de neplăceri.

Micuțul îşi văzu paşnic de drum şi o coti în spatele casei. Heide, refăcut după experiența traumatică cu cuțitul, îl urmă fiind foarte ocupat cu desfăşurarea cablului. Urmau instrucțiunile şi se pregăteau să monteze postul telefonic în bucătărie.

— Nu pot să nu protestez, spuse domnul Chaumont, tremurând din toate mădularele. Ultimul ofițer care a stat aici era un adevărat gentleman, care nu s-ar fi purtat niciodată aşa. Vă previn că, dacă nu renunțați, o să mă plâng la forurile cele mai înalte!

— Fă-o, spuse Löwe, cordial. Aş putea să vă sugerez să luați legătura personal cu von Rundstedt? Dacă nu vă face dreptate sunt sigur că generalul Eisinhower va fi foarte încântat să vă ajute.

Bătrânul fu redus la tăcere şi cedă, dar când veni momentul să montăm o mitralieră pe acoperiş izbucni din nou.

— Spuneți că sunteți ofițer, domnule? Sunt uluit! Contele nu s-ar fi purtat niciodată aşa necivilizat. Era un gentleman perfect din toate punctele de vedere şi era o plăcere să îl avem în mijlocul nostru. El a fost un oaspete în casa noastră.

În acel moment Micuțul trase o înjurătură. Locotenentul maior Löwe, exasperat, se întoarse spre el nervos, dar înainte să spună ceva, Gregor Martin se năpusti în cameră şi se aruncă plin de noroi şi de toate alea pe canapea.

— Trupe inamice, spuse pe nerăsuflate. Câteva coloane se apropie de sat.

Löwe înhăță binoclul şi se năpusti spre fereastră.

— Trebuie să avertizăm regimentul. Unde este Holtzer? Idiotul ăsta nu este niciodată de găsit când ai nevoie de el.

— Ştiu unde este, spuse Micuțul, calm. Mă duc să îl aduc.

Se întoarse după câteva minute — fără Holtzer, dar cu câteva sticle de calvados.

— Prea târziu, spuse trist. Nu mai este — aşa că am adus de băut în loc.

Löwe scoase un sunet din gât şi se întoarse iritat spre Bătrânul.

— Feldwebel Beier, tu răspunzi aici. Apără poziția, cu orice preț. Voi doi — se întoarse spre Barcelona şi spre mine — voi veniți cu mine. Trebuie să transmitem un mesaj.

Am ieşit din casă, am mers pe strada principală şi am ajuns în câmp deschis. Trupele inamice atacau deja satul şi a trebuit să ne strecurăm sub o ploaie constantă de grenade şi trasoare.

Generalul Staff îşi instalase cartierul general la un castel şi primul lucru pe care l-am văzut a fost un ofițer de artilerie tolănit într-un fotoliu elegant, bând şampanie. Ne-a salutat destul de vesel.

— Locotenent Löwe, dar este minunat! Nu ai întâmplător nişte gheață la tine? Se pare că este destul de greu să faci rost de ceva gheață prin locurile astea. Şi totuşi, lăsând la o parte această inconvenientă de loc neglijabilă, găsesc că locul este destul de acceptabil. Ai văzut draperiile? Sunt grozave, nu-i aşa? Francezii au gust, am spus-o întotdeauna.

— Du-te dracului! i-o tăie Löwe.

Chiar când îl repezea, maiorul Hinka a intrat în cameră. Avea pe el o cămaşă şi nişte pantaloni scurți şi se lupta cu o sticlă de şampanie.

— Ia te uită, Löwe! Ce cauți aici? S-a întâmplat ceva?

— Şi încă ce! Löwe smulse o hartă mototolită din buzunar şi o întinse pe masă. Duşmanul se apropie de sat, domnule. Aceasta este poziția: noi suntem aici — englezii sunt cam pe acolo. Atacă în forță şi am nevoie de mai multe trupe dacă va trebui să îi ținem în loc.

Ofițerul de artilerie termină sticla de şampanie, mai luă una şi începu să fredoneze un cântec obscen de pahar. Löwe îi aruncă o privire supărată.

— Se descurcă bine în cazuri de extremă urgență!

Maiorul Hinka puse jos sticla de şampanie. Îşi aprinse o țigară şi se aplecă gânditor deasupra hărții.

— În regulă, locotenente. Nu trebuie să intrăm în panică. Săpați tranşee aici, în spatele dealului şi apărați poziția. La urma urmei ce sunt câteva trupe engleze? Şi dacă erau nenorociții de ruşi?

Chicoti cu veselie şi suflă un nor gros de fum. Ofițerul de artilerie îşi legăna picioarele pe brațul scaunului. Vedeam cum Löwe era pe punctul de a-şi pierde cumpătul şi îmi părea rău de el. Într-adevăr, ce erau câteva trupe engleze când stăteai confortabil Şi în siguranță, închis într-un castel cu o cantitate considerabilă de şampanie şi țigări de foi?

Löwe deveni rigid.

— Şi totuşi, aş dori cel puțin o companie de tancuri ca să ne ajute, domnule. Consider că altfel nu mă pot descurca.

— Dragul meu locotenent, spuse Hinka cu mult sarcasm, accept că probabil înțelepciunea şi experiența ta sunt mult mai mari decât ale mele

— aş dori să fie în puterea mea să te promovez pe loc ca şef al regimentului. Aş putea atunci să mă retrag la Köln, aşa cum doresc de mult timp să fac. Fără îndoială, la toţi ne-ar fi mai bine. Din păcate, nu stă în puterea mea şi amândoi trebuie să ne plecăm în faţa unei autorităţi superioare şi să ne îndeplinim rolurile care ne-au fost rezervate. Prin urmare, îţi sugerez să te limitezi la sarcina de a comanda Compania a 5-a şi să duci la bun sfârşit ordinele care se dau. Lasă tot restul în seama mea.

Löwe salută ursuz.

— Exact cum spuneţi, domnule.

— În regulă, Löwe, în regulă, nu o lua personal! Cred că amândoi am fost cam nervoşi. Partea proastă este că avem curentul împotriva noastră şi nu putein, fir-ar al dracului, să facem nimic.

— Încă mai avem cea mai bună armată din lume! spuse repede Löwe.

— Asta nu comentez. Dar cu ce se luptă? Cu mâinile goale, arcuri şi săgeţi! Maiorul Hinka clătină din cap. O situaţie al dracului de proastă. Singurul lucru care mai face să meargă tancurile este Comandantul suprem de la Wehrmacht.

Se lăsă tăcerea. Chiar şi ofiţerul de artilerie părea să-şi fi pierdut „la joie de vivre”. Maiorul oftă.

— Apără poziţia cât poţi de mult, locotenente. La ora 21,15 plecăm de aici la cinsprezece kilometri vest. Se întoarse spre hartă şi îşi înfipse un deget în ea. În acest punct. Nu cred că avem de ales... La 22,30, este rândul vostru să plecaţi. Lasă o parte ca să te acopere; cea mai bună pe care o ai.

— Asta înseamnă plutonul Feldwebelului Beier, domnule.

— Tu hotărăşti. Asigură-te că podul nu mai există înainte de a pleca. Dacă rămâne intact în mâinile duşmanului, cineva va plăti al dracului de greu.

— Da, domnule.

Löwe arăta deprimat şi bănuiam ce gândeşte: compania se va retrage pe spinarea grupei Bătrânului. Probabil că maiorul Hinka i-a citit şi el gândurile. A pus o mână pe umărul lui Löwe.

— Nu-ţi trădezi camarazii, locotenente. Nu-ţi salvezi tu pielea... Ţine minte, salvezi un batalion, un regiment, poate chiar întreaga divizie. Ştiu că este greu, nu, nu trebuie să-ţi mai spun că suntem în război, cred că ne dăm seama de asta cu toţii acum... Nu îţi poţi permite să îţi faci probleme pentru o singură grupă, aşa cum eu nu-mi pot permite să-mi fac probleme pentru o singură companie. Important este cadrul general.

Brusc, ofiţerul de artilerie izbucni într-un râs homeric.

— Ar trebui să fii mândru, locotenente! Întreaga naţiune îţi va fi recunoscătoare, chiar aşa cum a promis Führer-ul.

De data asta Löwe nu se mai putu stăpâni. Se îndreptă spre ofiţer şi îi smulse sticla de şampanie din mână.

— Cred că în una din zilele astea o să-l las pe Micuţul să-şi verse mânia pe tine, spuse el ameninţător.

— Cum doreşti, bătrâne, cum doreşti.

Maiorul Hinka interveni, verificând şi potrivindu-şi ceasul cu Löwe.

— Aşa... Ei bine, noroc, locotenente. Nu uita că viitorul întregii divizii este în mâinile tale.

Pe când părăseam castelul şi treceam pe sub fereastra camerei în care tocmai fusesem, am auzit glasul piţigăiat al ofiţerului protestând pe un ton plângăreţ şi bineînţeles că m-am oprit ca să ascult, făcându-i semn lui Barcelona să tacă.

— Compania a 5-a este o companie bună. Mă întreb dacă îşi dau seamă că sunt azvârliţi la câini?

— Ştii ceva, remarcă maiorul, ai început să mă calci pe nervi. Cinismul constant...

— Presupun că este o formă de autoapărare, domnule. Familia mea a sacrificat deia cinsprezece din fiii şi fiicele sale pentru patrie. Eu sunt ultimul. După mine... făcu o pauză. Pur şi simplu nu a mai rămas nimeni în afară de mine. Şi am început să mă întreb ce ar trebui să pun pe cavoul familiei, o cruce de fier sau un vultur. Nu ara fost niciodată prea religios şi nici nu pot să spun că nu încred prea mult în chestia aia cu „Gott mit uns". Nu mi se pare că Dumnezeu...

— Căpitane, spuse maiorul Hinka, îmi pare rău că sunt nevoit să te întrerup, dar am de rezolvat probleme mai importante decât să mă ocup de detalii privind locul de înmormântare al familiei tale. Te rog să mă scuzi.

Am ridicat din umeri şi am alergat după ceilalţi doi. Nu era nici o noutate pentru mine că eram azvârliţi la câini. Toţi ne-am dat seama de asta de la bun început şi pe lângă asta am mai fost de multe ori azvârliţi la câini şi am reuşit să supravieţuim.

Cu mult înainte de a ne adăposti în tranşeele din spatele dealului a început o ploaie rece de Normandia, pe cinste. Când s-a lăsat întunericul eram toţi uzi până la piele şi foarte nemulţumiţi. Din partea cealaltă a dealului se auzea zgomotul de neconfundat făcut de cineva care sapă.

— Lasă-i să vină, nenorociţii dracului! zbieră Micuţul. Sunt pregătit! Mângâie M.G.-ul cu o mână şi cu cealaltă mă izbi pe mine în coaste. Fii gata, prietene. Pot veni din clipă în clipă.

L-am împins, iritat, departe de M.G. Era mitraliera mea. Eu răspundeam de ea. Micuţul avea treabă numai s-o încarce. Eram cel mai bun mitralior din toată compania şi Micuţul nu putea să-mi spună un lucru pe care să nu-l fi ştiut deja. Am verificat mecanismul de încărcare şi de aprindere, deşi ştiam că amândouă sunt în perfectă stare, pentru că le mai verificasem de trei ori în ultima jumătate de oră. Mitralierele sunt creaturi sensibile, trebuie răsfăţate dacă vrei să scoţi totul din ele.

Duşmanul ne atacă în forţă, în zorii zilei. Porta tocmai făcuse cafeaua — cafea adevărată. Nu reuşeam deloc să înţeleg de unde făcuse rost de cafea şi tot îmi venea în minte Jacqueline, o fată, şi mă tot întrebam dacă nu a făcut puţină prestidigitaţie când a fost pe la ea. În orice caz, era cafea adevărată şi aroma ei a fost luată de briză şi cu siguranţă a făcut oamenii să saliveze pe o distanţă de mulţi kilometri. Micuţul ar fi putut să jure că numai ispita cafelei a fost aceea care i-a adus pe scoţieni peste noi aşa de repede.

I-am urmărit cum înaintau, minunându-ne de precizia lor ca la carte. Alergau zece metri, se aruncau la pământ; săreau în picioare fără vlagă, alergau alţi zece metri, iar se aruncau la pământ. Parcă ar fi fost la instrucţie. Era minunat de privit, dar o mare idioţenie în situaţia prezentă. Micuţul a început să-i încurajeze cu voce tare, iar Gregor îl aprobă

gânditor în timp ce se posta în spatele mitralierei.

— Recruți, spuse el. Nu o să ne dea prea multă bătaie de cap.

— Să nu subestimăm niciodată inamicul, spuse Heide, care era făcut pentru astfel de observații. Nu sunt chiar aşa de proşti încât să trimită un regiment de ageamii. Nu-ți face griji, țin ei în rezervă vreo porcărie.

Am atins uşor cu degetul mare siguranța trăgaciului, cântărind situația şi în acelaşi timp mi-am sprijinit picioarele de un bolovan. Atunci când foloseşti un *42* este esențial — reculul este atât de puternic că nu poți să-ți ții niciodată echilibrul dacă nu eşti bine ancorat.

Scoțienii erau cam la 200 de metri şi se apropiau de zona pe care o minaserăm noaptea. Aşteptam încordați. Curând văzduhul se umplu de strigătele şi gemetele răniților, primul val se retrăgea zăpăcit. Este cam deprimant, pentru a nu spune mai mult, când descoperi că eşti la marginea unui câmp minat, iar o parte din camarazii tăi zac în jurul tău zdrobiți, fără mâini şi picioare. Ofițerii țipau înnebuniți la oameni să se întoarcă. Micuțul mă înghionti şi făcu semn cu capul spre unul din ei. Alerga spre tranşeele noastre cu fusta toată învolburată. Era pictural, dar şi demențial. Omul era evident unul dintre acei eroi orbi şi nechibzuiți, care îşi jertfesc viața fiindcă sunt surescitați şi şi-au pierdut controlul şi fac ca alte sute de oi sărmane să-l urmeze. Am aşteptat până a fost cam la 150 de metri. Degetul s-a curbat pe trăgaci. Am făcut mişcarea de a trage — şi brusc am fost victima unei senzații pe care am mai încercat-o o dată sau de două ori înainte. Brusc, am paralizat. Tremuram şi transpiram, îmi venea să vărs de frică, degetul meu refuza să se mişte. Ştiam că atunci când o să trag, rafala va fi scurtă. Micuțul mă înghionti furios.

— Trage, dobitocule!

Am tras. Rafala fu scurtă, exact cum ştiam că va fi. Numai prima rafală din viața mea m-a făcut să simt aceeaşi senzație. S-a mai întâmplat şi înainte şi nu pot să înțeleg de ce. Momentul trecuse şi eram din nou stăpân pe mine. Locotenentul Löwe se repezi ca o furtună asupra mea.

— Ce dracu faci? Dacă nu-ți vii în fire, curtea marțială te aşteaptă.

Traversaseră câmpul minat, primii fiind la numai o sută de metri distanță. Dintr-un moment în altul trebuia să înceapă să cadă grenadele. Ochiul meu drept, care era mai mult afectat decât stângul de grenada cu fosfor, începu să mă sâcâie. Mă ustura, mă înțepa şi în general îmi făcea viața amară. M-am lipit de mitralieră, concentrându-mă asupra sutelor de picioare care alergau spre noi. Muşchii îmi erau încordați. Mitraliera începu aproape de bună voie să scuipe o ploaie de cartuşe. Oamenii căzeau ca muştele în fața ei. Momentul de slăbiciune trecuse, îmi intrasem în mână, mă simțeam una cu mitraliera. Löwe trecu prin spatele meu şi mă bătu aprobator pe umăr.

Micuțul punea bandă după bandă. Mitraliera deveni insuportabil de fierbinte, plămânii mei fiind plini de fum înțepător. Frica dispăruse demult, eu îmi făceam datoria, stăpân pe mine, o muncă de rutină, şi nu prea mă interesa cursul general al luptei. Începu să burnițeze, dar pica bine, ne mai răcorea.

Primul asalt a fost respins. Mă întrebam dacă idioții nu-şi dădeau seama că pentru a distruge un cuib de mitralieră este nevoie de artilerie şi nu de oameni cu puşti şi grenade de mână. Erau mai încăpățânați şi mai

persistenți decât ruşii, nebunii ăştia de scoțieni, dar aveam o oră de răgaz înainte de a începe din nou.

— De ce nu trimit bombardierele? întrebă Micuțul.

— Habar n-am, i-am răspuns. Poate vor să obțină crucea Victoria. Vor gloria numai pentru ei.

— Cine are nevoie de glorie? şuieră Micuțul.

La ora H am început să ne retragem în linişte, conform instrucțiunilor maiorului Hinka. Din fericire, era o perioadă de acalmie, când duşmanul zăcea la pământ şi-şi lingea rănile, şi am avut grijă ca să nu simtă mişcările noastre. Ultimul lucru pe care l-am fi dorit ar fi fost ca o hoardă de scoțieni înnebuniți să se năpustească asupra noastră şi să ne prindă într-un moment în care eram foarte vulnerabili şi fără apărare. Un grup nerăbdător de genişti ne aşteptau la pod.

— Sunteți ultimii? întrebă Oberfeldwebel.

— Ca de obicei, confirmă Micuțul.

Omul încuviință şi se întoarse spre artificierii care aşteptau. După ce aruncă podul în aer, pot să fugă şi puțin le mai pasă de ceilalți. Nu avea importanță nici ce a fost înainte, nici ce o să fie după. Ne-am ascuns printre copacii care se aflau de o parte şi de alta a drumului. Oberfeldwebel-ul aruncă o ultimă privire asupra podului.

— Bine, dați-i drumul!

Oamenii lui s-au repezit spre o maşină parcată în susul drumului. Oberfeldwebel-ul apăsă mânerul detonatorului. Se auzi o explozie de să-ți spargă urechile şi podul căzu în apă. Oberfeldwebel-ul dispăru fulgerător şi văzurăm maşina lor gonind pe drum.

— O să vedeți, spuse Legionarul, că or să ajungă aici alergând... Le dau două minute.

A greşit cu o secundă. Înainte chiar de a fi apucat să fixăm mitraliera, primul pluton inamic a apărut pe malul celălalt. Cei mai impulsivi s-au aruncat în apă şi au început să înoate spre noi. Micuțul a aşteptat cu răbdare până au ajuns la mal, apoi a aruncat câteva grenade de mână în mijlocul lor.

— Bine, ajunge! strigă Bătrânul. Hai s-o ştergem de aici.

Ne-am întors cu dificultate la drum, trăgând echipamentul greu după noi. Am ajuns la timp ca să vedem cum ultimul dintre camioanele noastre dispărea într-un nor de praf, legănându-se şi izbindu-se de terenul accidentat.

— Netrebnicii! zbieră Porta, aruncând cu o piatră după ei.

Imediat apărură avioanele Jabo, atacând în picaj coloana de camioane. Întâmplător ne aflam încă în viață tocmai datorită faptului că nu ne aşteptaseră. Drumul era ticsit cu maşini care ardeau şi cu răniți şi tocmai când avioanele se repezeau pentru al doilea atac l-am auzit pe locotenentul Löwe zbierând să lăsăm dracului totul şi să fugim cât de repede putem, ceea ce în caz de urgență însemna să abandonăm răniții.

— Englezii o să aibă grijă de ei.

Löwe ne făcea semne disperate cu mâna arătând înainte.

— Este mult mai important să ajungem la punctul de întâlnire. Nu pot să-mi permit să pierd toată compania asta afurisită.

Am ocupat o nouă poziție într-un sat bombardat, la câțiva kilometri

distanță. Cine o fi distrus locul, fie ei englezii, americanii sau germanii, sau mult mai probabil toți la un loc, cu siguranță au făcut-o la meserie. Străzile erau numai gropi şi cratere pline cu apă. Nici o clădire nu mai era întreagă. Numai ruine. Nişte mormane de pietriş şi lemn. Grămezi de gunoi duhnind, maşini distruse, locuri virane acolo unde cândva erau rânduri de case. Nu mai rămăsese nimic de stricat. Tot ceea ce s-ar fi putut distruge era distrus; tot ce ar fi putut arde, arsese. Şi peste aceste ruine plutea mirosul greu, dulceag, al morții, însoțit în mod inevitabil de roiuri de muşte atrase de carnea umană intrată în putrefacție.

Grupa noastră s-a instalat într-o grămadă de moloz care fusese cândva o parte din şcoala satului. De o parte şi de alta mai rămăseseră pereții de cărămidă; în spatele şi în fața noastră se vedeau mormane înalte de dărâmături, grinzi de acoperiş, bârne de fier, sticlă sfărâmată, cărămizi, mortar, tencuială. Şi oameni. Slavă Domnului, în mare parte erau îngropați în moloz. Doar le ghiceam prezența. Doar cadavrul în descompunere al unui copil se vedea foarte bine şi numai Porta, cu sângele lui rece a putut să-l mute de acolo. L-a aruncat în stradă, iar eu m-am întors involuntar şi am început să vărs când am văzut că un picior se desprinsese de trup. Aproape în acelaşi moment, un câine vagabond cu blana galbenă țâşni de undeva din umbră, înhăță mădularul şi fugi cu el. Bătrânul era cel mai afectat... Se retrase în propria sa găoace şi nu mai vorbi cu nimeni în următoarele patruzeci de minute. Te poți obişnui cu aproape orice în armată în timpul războiului, dar mai toți avem un punct vulnerabil care nu poate deveni insensibil. În cazul Bătrânului, acesta era copiii. Numai Dumnezeu ştie câți copii am văzut omorâți sau mutilați în ultimii ani, iar o parte din noi am ajuns să acceptăm lucrul acesta cu o anumită detaşare, dar cu Bătrânul lucrurile stăteau altfel. Ştiam ce simte şi îi respectam sentimentele, aşa ca l-am lăsat singur până şi-a revenit.

Surpriză, surpriză, sosise poşta în mijlocul zilei. Marea majoritate erau vechi de câteva săptămâni, dar numai faptul în sine, de a primi scrisori era suficient pentru a produce agitație. Lui Barcelona i s-a înmânat un plic mare, maro, care conținea decizia de divorț. Avocatul îi scria să-l anunțe că oficial copiii au fost încredințați soției.

— Infidelitate, citi cu voce tare Heide, trăgând cu coada ochiului peste umărul lui Barcelona. Alcoolism... Cine ar fi crezut?

Porta scuipă cu dezgust.

— Oricine este un alcoolic în războiul ăsta înflăcărat, aşa cum oricine este un înflăcărat necredincios. Alcoolismul nu ar trebui să fie acceptat ca motiv de divorț în timpul războiului. După o astfel de judecată, întreaga armată poate fi urmărită în justiție.

— Copiii proveniți din căsătorie sunt dați spre creştere mamei, continuă Heide, soțul fiind considerat ca necorespunzător.

— Isuse, este puțin cam mult! mârâi Porta, ca şi cum Heide ar fi fost responsabil de sentință.

Se întoarse indignat spre Barcelona care se uita în gol, amărât, fără să se citească nici o expresie pe fața sa.

— Te întreb! Ai luptat de la nenorocitul ăla de Ebro şi până la Stalingrad şi cu ce te-ai ales? Cu un şut în fund, cu asta!

— Şi cu un glonte în cap, adăugă serviabil Micuțul.

— Şi cu un glonte în cap, fu de acord Porta, amintindu-şi de momentul când Barcelona era cât pe ce să moară. Ai chiar şi o cicatrice cu care poți să dovedeşti şi ai şi sângerat foarte mult. Nu i se pot încredința spre creştere proprii lui copii! Şi cine spune asta? Vă spun eu cine. Un amărât care nu poate deosebi o grenadă de mână de un ou proaspăt ouat.

Solemni, ne-am întors toți spre Barcelona să vedem ce reacție are. A dat din umeri, fiind evident că se resemnase şi nu-i mai păsa.

— Ce poți să faci? Nici nu poți s-o învinuieşti. Necazul este că te duci acasă pentru o permisie de cincisprezece zile şi ți se urcă la cap... Înainte să-ți dai seama unde eşti te trezeşti bând cu oricare Johann sau Hans care se află în preajmă. Laşi nevasta acasă cu copiii — „Mă duc până la cârciumă să mă întâlnesc cu băieții, nu stau mai mult de o oră" — şi crezi ce spui, crezi cu adevărat! Numai că şase ore mai târziu tu eşti încă acolo, înotând în lacrimi şi povestindu-le cum i-ai ajutat tu să câştige războiul. Ăsta este necazul, zise pe un ton plângăreț Barcelona, eşti încurajat cu căldură. Îți cumpără de băut, te tratează ca pe un erou afurisit şi nu mai ştii de tine... Şi, adăugă el cu o anumită expresie pe chip, mai sunt şi fetițele. Puicuțele alea care se învârt în jurul tău aşteptând să fie agățate. Este de ajuns să vadă un soldat în uniformă şi gata... Nu era chiar aşa de uşor înainte de război. Nu le găseai nici pentru dragoste, nici pentru bani. Nu le interesa nimic... Dar du-te acum acasă în permisie şi ieşi la plimbare în uniformă şi toate îți cad în brațe numai dacă le întrebi de vorbă. Şi, spuse el simplu, le întrebi. Cine nu ar face-o?

Bineînțeles că oricare dintre noi. Am fost de acord cu el, înțelegându-l perfect.

— Şi puicuțele astea, continuă Barcelona, sunt tinere şi singure. Nici nu le pasă că ție îți este al dracului de bine, de uiți complet de vaca aia bătrână de acasă, care te aşteaptă cu bigudiuri în păr, răstindu-se la tine ca să taci că scoli copiii, cicălindu-te că ai făcut pe tine, nedorind să se culce cu tine pentru că puți şi pentru că te-ai culcat cu altă femeie... Oftă din greu. Nu poți s-o învinuieşti de nimic, nu-i aşa? Chiar dacă este o vacă bătrână... Dar credeți-mă, după ce se termină totul, nu mai vrei altceva decât să te întorci şi să lupți în războiul ăsta afurisit

Pentru un timp căzu pe gânduri.

— Treaba e că deja cei de acasă nu ne mai înțeleg.

— Cred că am lipsit prea mult, spuse Micuțul.

Legionarul deschise gura ca să-şi spună şi el părerea, dar nu am ştiut niciodată ce a vrut să spună. O explozie puternică, neaşteptată, undeva în cătunul distrus, ne-a făcut să ne căutăm câte o ascunzătoare. Au urmat alte explozii în lanț. Cele două ziduri care mai rămăseseră întregi s-au prăbuşit într-o grămadă de praf şi moloz. În fața noastră pământul fusese răscolit şi transformat într-un gheizer de nămol. Fără îndoială inamicul ne reperase. Era un baraj complet şi a continuat fără întrerupere timp de două ore. La primul semn de acalmie, ne-am târât afară din ascunzătorile noastre şi am început cu înfrigurare să asamblăm grenade de mână şi mitraliere. Focul de baraj a fost numai preludiul: ne putem aştepta acum la atac.

Bineînțeles că aşa a fost. Opt tancuri *Churchill* se îndreptau spre ruine, urmate de roiuri de infanterişti. I-am văzut pe Gregor şi Barcelona

traversând repede strada, cu aruncătoarele în mână. Barcelona îngenunche calm în spatele unei grămezi de cărămizi şi ţinti: cel mai apropiat *Churchill* care se legăna pe şenilele sale, se opri şi explodă. Gregor lovi turela celui din spate. Tancul a rămas intact, dar nu cred că vreun membru al echipajului a mai rămas în viaţă. În susul străzii, un *Churchill* se opri. Heide, fără nici o ezitare şi cu obişnuitu-i sânge rece, s-a îndreptat spre el, a aplicat o mină magnetică chiar pe turelă, după care s-a azvârlit într-o groapă salvatoare, câteva secunde înainte să explodeze mina. I-am acoperit retragerea cu rafale de mitralieră.

Churchill-urile care mai rămăseseră erau nehotărâte. Au făcut o semi-întoarcere şi au luat-o pe drumul pe care veniseră. Micuţul, într-un acces de furie, s-a năpustit după ele, aruncând cu grenade. Unul dintre tancuri explodă chiar sub ochii noştri. Cu ăsta, Micuţul atingea cifra de douăzeci şi nouă de tancuri distruse de el personal, cu grenade de mână sau cu cocktail-uri Molotov — un record uimitor. De fapt, în general vorbind, era un lucru al dracului de greu de atins şi majoritatea oamenilor se considerau norocoşi dacă izbuteau să distrugă unul sau cel mult trei tancuri, după care renunţau. Micuţul avea un noroc porcesc, însă el credea cu tărie că totul se datorează talismanului pe care îl purta înfăşurat la gât. Era de fapt pielea unei pisici pe care o prinsese în Varşovia şi din care făcuse o tocană gustoasă, dar credinţa lui în talisman era atât de mare, că dacă s-ar fi întâmplat să-l piardă, cred că s-ar fi întins la pământ şi s-ar fi lăsat să moară, numai ca să dovedească că a avut dreptate.

A fost al doilea moment de respiro, după care sosi al doilea val de infanterie. Fără îndoială, englezii erau hotărâţi să pună stăpânire pe sat, aşa distrus şi numai moloz cum era. Aproape imediat, trei din mitralierele noastre au fost scoase din funcţiune, însă Micuţul avea un cuib de grenade şi M.G.-ul era bine camuflat şi încă în perfectă stare.

— Nu mai trageţi, murmură Legionarul. Lăsaţi-i să se apropie mai mult.

Încet, ţinându-şi respiraţia, a început să îngâne celebrul cântec al Legiunii: „Vino dulce moarte... „ Şi inamicul venea, aproape, mai aproape, atât de aproape că am putut să recunoaştem faimosul regiment al generalului Montgomery, al 9-lea Regiment de grenadieri.

— Stai, aşteaptă, şopti Legionarul, punându-şi o mână pe braţul meu. Toate la timpul potrivit... Aşteaptă până ajung la noi.

Am aşteptat. Îi puteam auzi cum râdeau şi se strigau unul pe altul în timp ce îşi croiau drum printre dărâmături. Păreau foarte siguri pe ei.

— Plin de nemţi morţi pe aici! L-am auzit pe unul strigând. Cred că tot ce mai putea încă să umble a şters-o de aici.

— Atât te duce capul, am murmurat eu, iar degetul meu atinse nervos trăgaciul M.G.-ului.

Am apăsat cu putere umărul de mitralieră. Degetele de fier ale Legionarului erau încă strânse pe încheietura mâinii mele. De partea noastră, Micuţul pregătise o grămadă de grenade, legate două câte două. Primii din trupele inamice erau la mai puţin de treizeci de metri distanţă.

— Foc! şuieră Legionarul.

Tot iadul s-a dezlănţuit imediat asupra lor. Cei care au supravieţuit primei salve s-au ascuns repede în gropi sau după movile de cărămizi şi au

început să tragă cu furie în noi. M.G.-ul scuipa continuu gloanțe şi mă gândeam că dacă s-ar opri brusc am fi terminați.

In stradă, cadavrele zăceau în mormane, unele peste altele. Majoritatea erau băiețandrii, recrutați de curând, care nu aveau experiența bătăliilor. Singurii care puteau să supraviețuiască în acest gen de luptă erau veteranii, ca noi; aceia care învățaseră să-şi folosească toate simțurile automat şi simultan, care puteau simți pericolul cu câteva secunde înainte de a apare şi ştiau ce gândeşte duşmanul, anticipându-i următoarea mişcare. Era un joc al vicleniei şi brutalității şi nu era pentru novici. Îi seceram chiar dacă ne era milă de ei.

Loviturile M.G.-ului îmi învinețiseră rău umărul, care mă durea foarte tare. Am încercat să-mi bag bereta pe sub cămaşă, dar nu m-a ajutat prea mult. Ochii îmi curgeau şi mă ardeau, gâtul mă ustura şi de fiecare dată când înghițeam, parcă îmi trecea lama unui cuțit prin el. Dar cel mai rău lucru era că muniția se împuțina îngrijorător de mult.

Un moment de respiro care s-a prelungit minut după minut până când a ajuns o oră întreagă. Şi apoi au revenit, dar de data asta în forță. Au început cu avioanele care urlau deasupra capetelor noastre şi aruncau bombe cu napalm. Jos era artileria, urmată îndeaproape de mai multe tancuri. Micuțul a înşfăcat o mină T şi a aruncat-o spre un *Churchill* care tocmai venea spre noi. De data asta nu a mai fost atât de norocos. Mina e explodat fără să atingă tancul, iar Micuțul s-a trezit cu picioarele în sus din cauza suflului. Furios, s-a ridicat şi a privit în jur. Tancul era încă acolo, intact, făcându-şi drum printre mormanele de cadavre. Urlând ca scos din minți, Micuțul s-a năpustit după el, s-a cățărat pe turelă şi şi-a descărcat mitraliera prin deschizătură. Nesatisfăcut cu asta, a mai aruncat câteva grenade de mână înainte de a se rostogoli în drum, căutând să intre în cea mai apropiată groapă. *Churchill*-ul se întoarse cu greutate pe osii, se înălță în aer, se roti în semicerc, zdrobi câțiva infanterişti, merse cu spatele până se ciocni de nişte stejari, ca în final, să se oprească în bot, împrăştiind peste tot benzină în flăcări.

Locotenentul Löwe, cu fața mânjită de sânge, țipa să ne retragem. In grupuri mici, unul câte unul, compania se retrăgea. A venit şi rândul nostru şi, în starea de emoție şi confuzie în care mă aflam, am început să trag rapid, ținând mitraliera pe şold, uitând cu desăvârşire că aşa ceva nu era posibil cu un *42*. Puțin a lipsit ca să nu-i omor pe Porta şi Barcelona, iar eu am fost aruncat la pământ de recul. Mitraliera zăcea ceva mai încolo, trăgând nebuneşte de capul ei, iar eu mă aflam în postura bizară de a mă apăra de propria-mi armă. Din nefericire, unul din gloanțe făcu o gaură în pulpa Micuțului. A trebuit să i se întâmple lui şi nu altcuiva. Micuțul nu era omul să lase să treacă de la el un astfel de afront. Furios, izbi cu piciorul în mitralieră, se lovi la deget, trase un urlet şi se dezlănțui.

— Criminal nenorocit. Îți arăt eu ție!

Mie mi se adresa şi nu mitralierei. Imediat, ca la un semn, a aruncat după mine cu ultima grenadă de mână pe care o însoți cu o răpăială de împuşcături. Credeți-mă, când o masă de carne şi oase fără rațiune îşi pierde controlul, nu mai stai să comentezi. M-am întors şi am început să alerg, dar am alunecat pe o pată de ulei şi m-am întins cât eram de lung. Într-o secundă Micuțul a fost deasupra mea, îi puteam simți respirația

fierbinte pe față, iar mâinile sale uriaşe în jurul gâtului meu. Nu eram de acelaşi calibru nici ca talie, nici ca forță, dar pur şi simplu de frică, am reuşit să scap de sub el. Mi-am scrântit glezna într-o groapă, m-am împiedicat de nişte cărămizi şi am căzut în patru labe, dând nas în nas cu un tanc *Churchill* care se oprise pentru a lua doi soldați răniți. Pe urmele mele venea masa de carne dezlănțuită, care se numea Micuțul. Înnebunit de groază, am scos revolverul şi am tras două focuri care se risipiră în aer. Am făcut un pas înainte şi imediat am căzut cu fața în jos într-un şanț plin cu noroi. Pe undeva, pe aproape, se auzea vocea locotenentului Löwe care dădea ordine, dar nu mai puteam eu în acel moment de locotenentul Löwe! Nici un mareşal nu ar fi putut să mă oprească. Am ieşit din şanț clătinându-mă, cu apa şiroind, am traversat câmpul şi m-am ghemuit după nişte tufişuri.

Trupe inamice au început să apară de peste tot, alergând pe lângă tufişurile unde stăteam eu ascuns. În comparație cu Micuțul erau nevinovați ca nişte bebeluşi. Mă întrebam unde dracu este, dacă nu mă spionează de după vreun copac şi am început să mă rog cu înfrigurare ca o grenadă să-i zboare creierii.

Deodată, l-am zărit la dreapta, făcându-şi drum printre tufişuri, cu un aruncător de flăcări în mână Cu un țipăt, m-am aruncat în cel mai apropiat şanț şi am început să alerg şi nu am mai ieşit decât cu jumătate de kilometru mai încolo. Am sărit peste o poartă, am ajuns în drumul secundar şi am dat peste locotenentul Löwe şi restul diviziei. Nu au părut prea încântați când m-au văzut.

— O să te duc în fața curții marțiale, aşa să mă ajute Dumnezeu, urlă locotenentul Löwe.

Ceilalți stăteau ursuzi şi duşmănoşi, în timp ce el mă zgâlțâia de-mi rupea hainele.

Am încercat să le explic despre Micuțul şi gustul lui pentru sânge, dar nu am impresionat pe nimeni.

— Bine îți face dacă te prinde, mârâi Löwe, fără nici o compasiune.

Heide mă măsură din cap până în picioare. În privirea lui n-am citit decât dispreț.

— Unde este M.G.-ul? întrebă el, sever.

— Da, unde este M.G.-ul? întrebă şi Löwe, intuind un motiv de nemulțumire.

— Oh, eu... am pierdut-o.

— Ai pierdut-o?! repetă Löwe, fără să-i vină să creadă. Ce vrei să spui cu „am pierdut-o”? Nimeni nu pierde o mitralieră din dotare! Ai face mai bine să te duci şi s-o cauți şi să nu te mai văd până nu ai adus-o aici.

— Dar eu...

— Nu încerca să te scuzi inutil, omule! O să aduci M.G.-ul înapoi, chiar dacă va trebui s-o ceri lui Montgomery în persoană!

— Idiotule! şuieră Heide. Era cât p-aci să omori întreaga companie.

Porta scuipă dezgustat în direcția mea. Ca şi cum acesta ar fi fost un semnal pentru inamic ca să reia lupta, a început să plouă cu grenade şi toată lumea s-a împrăştiat să se ascundă. Nu avea nici un rost să mă alătur lor. Am sărit din nou în şanț, căutându-mi adăpost acolo. Când am îndrăznit să scot capul, dispăruseră cu toții, lăsându-mă în voia soartei.

Am auzit zgomot de cizme şi voci englezeşti şi pe loc mi-am ținut respirația. Au trecut atât de aproape, încât am simțit mirosul de piele de la curelele lor noi, şi a trebuit să mai treacă zece minute, până să îndrăznesc să mă aventurez afară.

Curând, am ajuns în locul unde oprise tancul pentru cei doi răniți. *Churchill*-ul plecase, iar între timp, unul dintre ei murise. Celălalt se uita la mine cu nişte ochi opaci. Părea prea slăbit ca să poată să-mi facă vreun rău, dar i-am dat ocol precaut, cu mâna pe cuțit, fiind gata să-l omor la cel mai mic semn ostil.

— Apă!... şopti muribundul.

Îl priveam cu suspiciune, dar era prea grav rănit ca să fie periculos. Jumătate din burta lui era afară, probabil vreo grenadă, iar sângele îi curgea din colțul gurii, în jos, pe bărbie. Am întins mâna spre el, uitând că țineam cuțitul în ea, şi el s-a tras într-o parte, cu siguranță fiind convins că vreau să-i tai gâtul. Am pus cuțitul înapoi în teacă, l-am şters de sânge la gură şi am scos trusa de ajutor, ca semn că nu vreau să-i fac nici un rău. Cu grijă, i-am desfăcut uniforma, pentru că o parte din ea era una cu rana. Nu puteam face nimic pentru el. L-am bandajat cât de bine am putut, mai mult ca un gest umanitar, iar când am terminat bandajele, mi-am sfâşiat cămaşa şi i-am legat burta. Încă mai gemea slab şi cerea apă. Nu ar fi trebuit să bea, aşa rănit cum era la burtă, dar era pe moarte, aşa că i-am ținut capul cu o mână şi cu cealaltă, i-am pus la buze sticla mea cu apă. Nu aveam să-i dau țigări, numai ciocolată. Am rupt din ea şi i-am băgat în gură şi a mestecat-o cu plăcere şi chiar cu un început de zâmbet. Dacă aş fi fost sigur că ar fi murit în următoarele minute aş fi rămas cu el, dar tot atât de bine ar fi putut să mai dureze încă o jumătate de oră şi M.G.-ul nu-mi ieşea din minte... Nu era nevoie să mi se spună că o mitralieră era mai importantă decât un umăr. Puteam să-mi dau viața, dar nu să pierd o mitralieră.

Am pus o mască de gaze pe fața omului, am înfipt o puşcă lângă el cu o cască deasupra, ca să fie mai uşor de găsit de brancardieri, atunci când vor veni să caute răniții, după ce se termină măcelul. Ce altceva mai puteam să fac? Nu prea mult. I-am lăsat şi restul de ciocolată şi i-am pus în mână o fotografie cu soția şi copilul, pe care am găsit-o în buzunarul lui. Aşa cel puțin nu murea singur.

Trei bombardiere de luptă inamice au trecut urlând, foarte aproape de pământ. Am aşteptat până au trecut, apoi, precaut, m-am îndreptat spre satul în ruine. În mod miraculos, mitraliera zăcea acolo unde o lăsasem. Fericit, am uitat să-mi iau cele mai elementare măsuri de precauție. Am alergat drept spre ea şi aproape imediat m-am trezit între doi soldați englezi. Nu m-am oprit ca să-mi pun întrebarea de unde veneau, mai ales pentru că erau destule gropi ca să se ascundă o armată întreagă. Am reacționat instinctiv, aşa cum am fost învățați în cursul antrenamentelor şi aşa cum am mai făcut de nenumărate ori; m-am lăsat repede pe vine, am lovit cu un genunchi în vintrele unuia dintre atacatori şi l-am izbit fulgerător pe celălalt la gât. Slavă domnului, nu erau veterani, sau nu erau pregătiți pentru o astfel de ripostă, dar eu eram mult prea grăbit ca să termin cu ei şi să-mi recuperez M.G.-ul. Mi-am luat mitraliera şi am luat-o la fugă pe drum şi apoi pe câmp.

Soldatul rănit murise în lipsa mea. Am văzut dintr-o privire că era mort, dar nu am avut timp să mă uit bine. O ploaie de gloanțe împroşcă pământul la picioarele mele şi când m-am întors să văd ce este, am zărit un grup de soldați englezi conduşi de un sergent voinic, care urcau panta după mine. M-am întors şi am luat-o la fugă, trăgând în acelaşi timp cu mitraliera deasupra capului, reuşind să o fac să meargă exact la timp. L-am văzut pe sergent căzând ca şi pe toți ceilalți. Pentru moment, stăteam cam prost cu muniția: două benzi şi trei grenade de mână. Am înhățat mitraliera, m-am repezit spre câmp şi m-am rostogolit până am ajuns la vechiul meu prieten, şanțul. Gloanțele m-au însoțit tot timpul, sfârtecând pământul, dar şi cizmele mele. Unul din ele mi-a sfâşiat toată talpa şi până la urmă m-am împiedicat de ea şi am căzut cu fața în jos, în noroi. De abia trăgându-mi sufletul, am luat o grenadă şi am azvârlit-o spre englezii care veneau. Unul din ei a prins-o, dar până să apuce să o azvârle înapoi, i-a explodat în mână. Le-am aruncat şi pe celelalte două, după care mi-am reluat fuga. Nu mai ştiam în ce direcție merg. Alergam orbeşte, cât mar departe de pericolul prezent.

La o cotitură a drumului m-am trezit față în față cu duşmanul. Dar de data asta numai cu unul singur. Un om mărunt, cu pielea închisă la culoare, având capul bandajat cu un turban gri. Era unul din înfricoşătorii Ghurkas, care, după cum se spunea, îți tăia urechile numai când se uita la tine. Era greu de spus căruia din noi doi îi era mai frică. Ne-am aruncat unul asupra altuia, ca două fiare sălbatice. Imediat, i-am aplicat lovitura la gât, de l-am făcut să zboare, dar cât ai clipi din ochi a şi fost în picioare, cu un cuțit înspăimântător în mână. A ridicat brațul, iar eu m-am aruncat asupra lui: ne-am prăbuşit la pământ şi aşa încleştați am început să ne muşcăm, zgâriem şi să ne lovim cu o ură sălbatică. Ținând pumnalul în mâna stângă, a încercat să mă lovească în cap şi în acelaşi timp, m-a izbit cu piciorul, de m-a aruncat la un metru de el. Apoi, s-a repezit spre mine, dar eu, instinctiv, m-am aplecat şi l-am lovit cu capul în burtă, ca un țap turbat. S-a clătinat. L-am apucat de urechi şi am început să-l izbesc de nişte pietre, până a devenit o masă de sânge şi carne, iar mâinile mele erau roşii şi lipicioase. Chiar şi aşa, eram prea înspăimântat ca să-l las să moară în pace; am luat pumnalul de jos şi i l-am înfipt în piept pentru a fi mai sigur.

Oprindu-mă numai ca să-mi trag răsuflarea, am înşfăcat mitraliera şi am luat-o la fugă, cu picioarele tremurându-mi din toate încheieturile. A fost ceva îngrozitor; peste câmpuri, prin păduri, trecând prin râuri, ascunzându-mă noaptea în şanțuri, până când în sfârşit, am dat peste una din diviziile noastre şi am crezut că mă pot relaxa. Nu aveam eu norocul ăsta: comandantul lor m-a tratat ca pe un dezertor.

— Nu-mi spune, te rog să nu-mi spui, că ştiu! Ți-ai pierdut unitatea şi nu ştii cum să-i găseşti... Tot ceea ce pot să-ți spun, este ca un soldat adevărat nu trebuie să ajungă într-o astfel de situație degradantă! Dacă ar fi după gândul meu, te-aş preda curții marțiale, pentru dezertare. M-a măsurat de câteva ori, din cap până în picioare ca şi cum aş fi fost cine ştie ce exemplar curios. Ei bine, acum spune. Ce regiment?

— Douăzeci şi şapte Panzer S.B.V., Compania a 5-a, domnule.

Se aflau într-un cătun la aproximativ patru kilometri vest. Sosirea

mea a provocat o serie de glume proaste, dar trecusem de faza în care mi-ar fi păsat de ele. Plictisit, m-am prezentat la locotenentul Löwe, care vorbea cu Hauptfeldwebel Hoffmann.

— Fahnenjunker Hassel, domnule, raportează întoarcerea cu M.G.-ul *42* pierdut.

— Era şi timpul, spuse Löwe şi nu mai comentă.

M-am târât spre plutonul meu unde l-am găsit pe Micuțul într-o dispoziție excelentă.

— Ai avut noroc că nu te-am prins! Să-mi aminteşti să-ți scot dinții şi apoi să ți-i vâr înapoi pe gât, când o să crezi că sunt în dispoziția necesară.

— Să fim mai precişi, spuse Bătrânul, unde dracu ai fost tot timpul ăsta?

Am dat din umeri şi nu am răspuns. M-am prăbuşit la pământ şi, mecanic, am început să curăț blestemata de mitralieră care era cauza tuturor necazurilor mele. Porta a venit şi s-a aşezat lângă mine şi mi-a tras amuzat nişte ghionturi în coaste, de mi-au sărit ochii din cap.

— Ei bine? Cum arată? mă întrebă. De ce n-ai adus-o aici, ca să ne bucurăm şi noi de ea?

— Ia mai lasă-mă, şi vezi-ți de treaba ta!...

Câteva secunde mai târziu au început fluierăturile şi locotenentul Löwe a început să țipe la noi să încetăm, pentru că iar ne mutam. Maiorul Hinka a venit în inspecție şi când Löwe a salutat, am observat pentru prima oară că avea capul bandajat.

— Compania a 5-a gata de plecare, domnule. Am pierdut un ofițer, trei sergenți şi şaizeci de oameni. Un sergent şi paişpe oameni spitalizați. Patru lipsă... A, da! Şi o mitralieră pierdută şi acum recuperată.

Hinka aparent indiferent, îl salută şi el pe Löwe şi-şi aruncă ochii asupra noastră.

— Mulțumesc, locotenente.

A mers încet de-a lungul liniei, inspectând fiecare om în parte. Nu a văzut nimic care să-l enerveze sau să-i placă, până a ajuns la mine, unde aproape a făcut o criză.

— Locotenent Löwe, de ce acest soldat se prezintă în halul ăsta? Încheie-ți haina şi bagă-ți cămaşa în pantaloni! Ia să-ți văd mitraliera.

Din fericire, cel puțin M.G.-ul era curat şi mai presus de orice critică. Maiorul mormăi şi mi-o înapoie.

— Notează-l, locotenente. Nu voi tolera o ținută neglijentă!

Löwe aprobă resemnat, şi-i făcu semn Hauptfeldwebel-ului Hoffmann, care îşi scoase repede carnețelul şi începu să scrie cu un aer oficial, numele meu pe pagina goală.

Compania se puse în mişcare de-a lungul drumului, cizmele bătând cadența pe caldarâm. Cineva începu să cânte, ceilalți alăturându-se.

„Weit ist der Weg zurück ins Heimatland,
So weit, so weit!
Die Wolken ziehen dahin daher
Sie ziehen wohl übers Meer
Der Mensch lebt nur einmal
Und dann nicht mehr...”

— Cântă, mă îndemnă Micuțul, care mărşăluia la stânga mea.

— Du-te dracului şi lasă-mă în pace, i-am spus iritat.

Eram prea obosit ca să mărşăluiesc, prea obosit ca să cânt. Prea obosit ca să fac orice, în afară de a mă întinde şi a muri. Ochii mi se închideau, de abia mă mai țineam pe picioare.

— Cântă, fir-ai al dracului! şuieră Micuțul. Mai bine ai deschide gura şi ai cânta, că altfel, îți dau una de-ți înghiți dinții.

„Lung este drumul spre Patrie,
Prea lung, prea lung...
Vântul te-aruncă de colo-colo,
Peste mări şi țări,
Şi asta când ai o singură viață,
Şi pe urmă, nimic...”

La început cu o oarecare ezitare, pe urmă din ce în ce mai tare, pe măsură ce-mi reveneam, am început să cânt împreună cu ceilalți.

CAPITOLUL ŞAPTE

În nord, sud, est şi vest, soldaţii germani îşi pierdeau viețile ca nişte adevăraţi eroi: iar departe, acasă în patrie, mamele germane mulțumind Domnului cu lacrimi în ochi, îşi purtau doliul cu fruntea sus şi un aer mândru apărea pe feţele lor... Cel puţin aşa susţinea ziarul „Volkisher Beobachter".

Istoria se repeta. Părea că tineretul Germaniei era sortit să fie cuprins de agonia sacrificării propriei vieţi pentru o cauză nobilă şi să nu moară fără murmurul patriotic pe buze.

Trăiască Împăratul, Trăiască Patria sau simplu Trăiască Hitler! Oamenii cădeau în luptă cu miile în cele patru colţuri ale globului, sunetul de tobă şi trompetă îi însoţea pe drumul lor; şi nici o mamă, soţie sau logodnică nu s-ar fi degradat să-şi plângă eroul pierdut.

Astfel mistifica propaganda ororile războiului. Nimeni nu vorbea vreodată despre crudele realităţi. Femeile Germaniei nu trebuiau să audă nicicând despre bărbaţi în agonie, care ţipă cu picioarele zdrobite sau atârnaţi, ca mase informe de carne rău mirositoare, în afara turelelor tancurilor cuprinse de flăcări, sau îngrămădiţi orbeşte pe câmpul de luptă cu craniile deschise şi creierii la vedere. Nimeni nu vorbea despre aceste lucruri cu excepţia trădătorilor sau nebunilor. Toţi soldaţii germani cădeau ca nişte eroi pe câmpul de luptă şi moartea eroică nu implică dezgust şi lipsă de demnitate.

În cărţile de istorie, eroii germani erau oameni în uniforme strălucitoare, cu piepturile pline de medalii. Şi cântau când mărşăluiau în cadenţa tobelor şi trompetelor care făceau să pulseze sângele în vene... şi steagurile care fluturau mândre când ei plecau la război... şi un milion de mame germane îmbrăcate în negru îşi ţineau capetele sus când ei nu se mai întorceau acasă... Eroii n-au trăit niciodată în noroiul şi murdăria tranşeelor, eroii n-au vorbit niciodată despre înfrângere şi nici nu au acuzat pe acei politicieni care au pus la cale maşinaţiile războiului; eroii nu mureau niciodată plângând ca pruncii pentru mamele lor, dar încercau să-şi împingă intestinele înapoi în pântecele lor...

Acesta a fost războiul pe care cei mai mulţi dintre noi l-au cunoscut şi presupun că eu l-am cunoscut mai bine ca oricine.

DESCOPERIREA UNUI DEPOZIT AMERICAN

De-a lungul drumului, pe distanţă de un kilometru sau mai mult, mulţimea cuprinsă de panică era aruncată în şanţuri, iar alţi oameni, îngrămădiţi unul lângă altul, se adunaseră înspăimântaţi lângă camuflajul de frunziş. Era ca şi cum o mână nevăzută i-a culcat la pământ, lăsând un spaţiu gol acolo unde odată au fost oameni. Ironia era că nemţii fugeau în panică pentru a-şi feri viețile din faţa altor nemţi. Coloana de autocamioane şi automobile care se apropia, se mişca cu o viteză extrem de periculoasă, iar şoferii claxonau neliniştiţi demonstrând clar că nu intenţionează să oprească pentru nimeni, prieten sau duşman.

— Cineva este într-o grabă afurisită să ajungă acasă, a murmurat Porta, aruncându-se în şanţ, lângă mine.

— Toţi bravii noştri eroi dau bir cu fugiţii, cât mai este timp, am răspuns ironic.

Două limuzine Mercedes se apropiau de noi, însoţite de subunităţi de pază ale Jandarmeriei pe motociclete, realizând o trecere în forţă. De la geamurile Mercedes-urilor, ofiţeri spilcuiţi, cu nasuri lungi şi buze subţiri, plini de petliţe de aur, ne priveau cu un aer de superioritate uşor dezgustător. Alături de ei stăteau logodnice sau prostituate, sau ceea ce vreţi să credeţi, plinuţe şi aparent strălucitoare, privind înainte cu mândrie. Una a fost destul de nesăbuită să privească în direcţia noastră. Porta a făcut brusc un gest obscen şi ea s-a întors perplexă, înroşindu-se până la rădăcina părului. Am avut o satisfacţie ca şi cum am fi obţinut o victorie personală împotriva clasei pe care o uram. Câteva secunde mai târziu eram acoperiţi de praf după ce o unitate de mijloace de transport grele ne-a scurtcircuitat, trecând cu fanioane fluturând obraznic.

— Vedea-i-aş îngropaţi, mârâi Heide, chinuit de ochiul în care îi intrase nisip. Eroi afurisiţi din spatele frontului, care stau pe fundurile lor afurisite în timp ce noi luptăm pentru ei! Ei sunt primii care o şterg când simt pericolul şi scuipă pe toţi ceilalţi!

— Nu-i nimic nou, a spus Porta morocănos.

Ne-am târât afară din şanţ şi am urmat scârbiţi ceea ce se mai putea vedea din coloana motorizată care dispărea. Am reuşit să-i ajungem pe cei dinaintea noastră şi treptat ne-am dat seama de ce înaintarea lor era aşa de ciudată şi nehotărâtă; erau toţi fie infirmi, fie orbi, unii dintre ei răniţi foarte grav. Aveai impresia că un corp întreg de ambulanţă a intrat subit în panică şi a şters-o lăsându-i să se descurce singuri. Sărmanii nenorociţi se mişcau de-a lungul drumului ca o turmă de oi; păreau atât de siguri de apropierea morţii încât erau copleşiţi de o adâncă şi gravă stare de apatie. Doi bărbaţi cu ochii bandajaţi duceau un camarad care putea vedea dar nu putea să umble; o coloană de şase bărbaţi orbi mergeau greu, cu mâna pe umărul conducătorului lor, care şchiopăta în cârje; trei oameni lipsiţi de vedere şi unul cu un braţ purtau o targă pe care zăcea o figură liniştită, mumificată, în bandaje de la cap până la picioare. Nu-şi dădeau seama cât de departe au mers. Câţiva kilometri după părerea unuia din ei şi probabil că avea dreptate, ţinând cont de starea jalnică în care erau.

Numeroasele vehicule care îi depăşeau nu erau pline cu trupe de luptă, ci cu ofiţeri şi doamnele lor. Toţi ignorau coloana de răniţi. Când i s-a spus acest lucru, locotenentul Löwe aproape că a înnebunit. Credeam că îl văzusem în toate fazele de nebunie, de la sarcasmul grav, la furia violentă, dar ceea ce se întâmpla acum era evident finalul suprem al manifestărilor sale şi cred că ne-a surprins pe toţi. Urla în mijlocul drumului şi la trecerea convoiului de vehicule îşi agita cu furie braţele. Spre surprinderea mea, protesta vehement la oprirea prost inspirată. Din maşina care conducea convoiul, un colonel rigid şi-a scos capul din maşină agitându-şi pumnul în direcţia lui Löwe.

— Ce dracu se întâmpla aici? Dă-te la o parte înainte să te pedepsesc.

Un maior din Feldgendarmerie a sărit de pe motocicletă şi alergând spre Löwe îşi scoase pistolul din teacă.

— Eliberează drumul, scursură murdară! Ne grăbim!

A făcut un gest cu mâna deasupra capului, lovindu-şi degetul în aer, ca un semn făcut conducătorului din primul vehicul să-şi continue drumul. Löwe de-abia a avut timpul necesar să sară în şanţ înainte ca să pornească convoiul. Unul din răniţi nu a fost aşa de abil. A fost izbii în cap datorită impactului şi probabil că a murit imediat. Löwe şi-a strâns buzele într-o linie subţire şi hotărâtă şi s-a întors spre Bătrân.

— Feldwebel Beier, aşează-ţi oamenii de fiecare parte a drumului. Sergent Kalb, ai grijă de *Bazuka.* Feldwebel Blom, atenţionează primul vehicul cart vine. Dacă refuză să oprească — uitându-se la noi cu înţeles — este la discreţia ta să-l faci sa înţeleagă asta.

Porta a scos un strigăt de bucurie şi şi-a scuipat în palme. Cred că toţi îi împărtăşeam sentimentele.

Ne-am ocupat poziţiile repartizate. Grupul de răniţi s-a ghemuit în fundul şanţului, iar Barcelona s-a aşezat în mijlocul drumului. Legionarul a îndepărtat cu grijă cadavrul. Am aşteptat numai câteva minute şi un *Horsh* cenuşiu a apărut în depărtare, gonind ca un liliac aruncat din iad, ca şi cum întreaga armată britanică era pe urmele lui. Barcelona şi-a agitat braţele. *Horsh*-ul a scrâşnit datorită opririi bruşte, când era aproape deasupra lui, iar un locotenent-colonel a sărit afară din maşină.

— De-a ce crezi că te joci, Feldwebel? Opui rezistenţă şi semnalizezi în mijlocului drumului! Ce dracu ai de gând?

Locotenentul Löwe s-a târât afară din şanţ şi a pornit spre colonel, cu mitraliera îndreptată în direcţia pieptului galonat al ofiţerului.

— Eu am ordonat rechiziţia vehiculului pentru că am nevoie să-mi transport răniţii la postul de prim ajutor sau spitalul cel mai apropiat. După cum vedeţi nu posed un mijloc de transport pe care să-l pot folosi. De aceea sunt obligat să vă cer să-mi puneţi la dispoziţie vehiculul dumneavoastră.

Colonelul s-a umflat ca un balon şi a continuat să se umfle până când am crezut că exploda în propria uniformă.

— Nu ai observat gradul meu, locotenente?!...

— Bineînţeles, domnule. Dar cred că sunteţi de acord că răniţii trebuie să aibă prioritate înaintea unui simplu gradat. Dacă sunteţi atât de amabil să rugaţi pe cele trei doamne să coboare — pot să-şi continue drumul pe jos, sunt atât de tinere şi sănătoase... Şi ar fi bine să-şi ia şi echipamentul, vom avea nevoie de tot spaţiul pe care îl putem obţine. Unii din oamenii mei trebuie să stea lungiţi.

— Ai înnebunit?! a urlat colonelul. Am o întâlnire importantă la care trebuie să ajung neapărat.

— Din respect pentru gradul dumneavoastră, domnule, a spus Löwe, foarte politicos, nu voi insista să ne însoţiţi pe jos. Presupun că sunteţi în stare să conduceţi vehicolul. Dacă da, puteţi spune şoferului să coboare şi luaţi-i locul. Să văd numai că se manifestă grijă de oamenii mei şi apoi sunteţi complet liber să vă respectaţi importanta întâlnire.

Löwe a zâmbit şi şi-a întors brusc capul spre cei mai îndrăzneţi camarazi ai noştri, Micuţul şi Porta.

— Scoateţi-i pe toţi de acolo şi vedeţi câţi din răniţi pot fi luaţi.

Micuţul şi Porta îndeplineau bucuroşi ordinul, asistaţi de ceilalţi

camarazi ai noştri. În timp ce răniții erau instalați în spatele vehiculului, şoferul şi cele trei femei se mişcau pe drum cu fețele mohorâte, dar fără să fi opus vreo rezistență.

— Am să te trag Ia răspundere pentru asta, locotenente! N-ai să poți scăpa, cred că îți dai seama!

A încercat să-şi scoată revolverul dar Barcelona s-a repezit ca un fulger înaintea lui şi i I-a smuls. Löwe clătina trist din cap.

— Îmi pare rău că vorbiți în felul acesta, domnule. Nu mi-am dat seama că armata ți-a pierdut curajul în halul ăsta. Desigur, zise el zâmbind, unii îşi pierd din sensibilitate după ce au fost pe front tot timpul. Totuşi am impresia că ceva nu s-a schimbat şi probabil că trebuie să vă dați silința să vă reamintiți: conform ordinelor Führer-ului, ofițerul în funcția de comandă a unei unități de luptă este singurul om care ştie ce trebuie în propriul lui sector. Sper că sunteți de acord că tactica este încă valabilă... Dacă încercați să mă amenințați, am tot dreptul să vă împuşc

— O să vedem, domnule! spuse colonelul. S-a aşezat tăcut şi morocănos în spatele volanului.

Löwe a dat din cap afirmativ.

— Un ultim cuvânt de avertizare şi vă rog sa luați notă de el: voi informa ofițerul meu la comandă despre situație. Am notat de asemenea numărul dumneavoastră şi voi verifica personal sosirea în siguranță a oamenilor mei.

Maşina a pornit pe drum legănându-se. Strigătele de mulțumire ale răniților erau încă în urechile noastre când am auzit zgomotul unor motociclete care se apropiau şi am văzut un Mercedes năpustindu-se spre noi cu însoțitorii obişnuiți, urând şi strigând să eliberăm drumul.

— Opreşte maşina! a țipat Löwe.

Barcelona s-a aşezat vitejeşte în mijlocul drumului, dar de data asta şoferul a continuat să conducă direct spre el şi a fost nevoit să sară într-o parte în ultimul moment, spre a-şi slava viața.

— Opreşte maşina! a țipat cu furie Löwe.

S-a auzit un foc de armă la distanță, lângă drum. Mercedes-ul a derapat, a descris un semicerc şi s-a oprit. Priveam toți fix, cu interes, la ocupantul locului din spate: un general-maior, în toată splendoarea lui, galonat cu aur, epoleți roşii de mătase, nasturi strălucitori de argint şi decorații în toate culorile curcubeului.

— Am prins unul mai grozav de data asta, a şuierat Porta în urechea mea.

Foarte încet, foarte impozant, generalul-maior s-a dat jos din maşină, ajutat de doi Feldwebeli servili. Cizmele lui de piele străluceau şi scârțâiau. După cum i se potriveau, am ghicit că fuseseră făcute de comandă. S-a îndreptat arogant spre Löwe şi apoi, spre marea noastră încântare, şi-a răsucit monoclul de la ochiul stâng.

— Ei, locotenente?!...

Vocea era gravă şi decepționant de blândă. A păstrat o oarecare distanță de Löwe şi a vorbit cu autoritate.

— Trebuie să presupun, în propria ta apărare, că în momentul comiterii acestui ultragiu nu ți-ai dat seama de persoanele cu care ai de-a face?

Löwe s-a îndreptat spre el cu obrăznicie şi l-a salutat cu două degete.

— Regret foarte mult deranjul, domnule. Cu siguranță că dacă omul dumneavoastră ar fi oprit maşina de la început, n-am fi găsit necesar să tragem.

— Îmi închipui că ai o bună motivație pentru această obrăznicie!

— Desigur, domnule, când am să vă explic situația, cred că veți găsi o motivație suficientă. Am un număr de răniți grav şi transportul lor spre spital intră în obligațiile mele. Sunt total inapți să meargă pe jos şi unii din ei vor muri dacă nu li se acordă un ajutor medical rapid.

— Nu mă interesează câtuşi de puțin, locotenente.

— Scuzați-mă, domnule, dar vehiculul dumneavoastră este suficient de mare ca să găzduiască câțiva din oamenii mei.

Generalul şi-a rearanjat monoclul.

— Trebuie să-ți fi ieşit din minți, locotenente. Voi fi destul de îngăduitor dacă o să consider fapta dumitale ca o stare nervoasă pentru care mi se pare că ai nevoie urgent de atenție medicală. Consideră-te fericit că sunt gata să uit incidentul.

S-a întors să plece, dar Löwe a înaintat spre el.

— Domnule! Vă repet că unii din aceşti oameni vor muri cu siguranță dacă nu, primesc un ajutor rapid.

— E timp de război, locotenente. În fiecare zi mor mii de oameni. Nu-mi pot permite să mi se murdărească maşina cu aceste trupuri pline de sânge. Executarea transportului răniților nu intră în sfera mea de îndatoriri. În orice caz, se întâmplă să fiu pe drum ca să-mi întâlnesc divizia. Am sarcini mult mai urgente în grijă decât să iau în maşină soldați relativ neimportanți. Şi-a dres glasul. Adică, neimportanți în schema generală.

— Pot îndrăzni să vă întreb care este divizia dumneavoastră, domnule?

— Nu, nu îndrăzni! Pleacă de bunăvoie din drumul meu, înainte de a mă forța să dau ordin de tragere oamenilor mei!

L-am văzut pe Löwe devenind palid. Mă rugam să nu renunțe în acel moment. Cred că dacă ar fi făcut-o, Micuțul şi Porta ar fi luat problema în propriile lor mâini, dar Löwe era foarte încăpățânat când era vorba de o problemă de principiu.

— Îmi luați sau nu răniții cu dumneavoastră? a reluat el discuția, pe un ton pe care nici chiar un general-maior n-ar fi îndrăznit să-l folosească față de un alt general-maior.

A urmat o pauză, i-am văzut pe cei doi locotenenți schimbând priviri şi instinctiv m-am concentrat pentru o explicație. Înainte de împuşcături, un nou vehicul a apărut pe scenă, un transportor blindat uşor, de trupe. S-a oprit şi am văzut, şezând alături de şofer, un general de Brigadă din *SS*. A coborât tacticos din cabină şi s-a îndreptat spre Löwe. Era foarte înalt şi foarte slab, cu umerii lați şi o față trasă pe care puteam citi că vrea unele explicații... Uniforma era veche şi decolorată, prăfuită de drum, fără semne distinctive pe guler. Şi totuşi, toți, l-am recunoscut; era comandantul Diviziei a 12-a de tancuri, Panzer Meyer, cel mai tânăr general din Armata germană.

— Ce se întâmplă aici, locotenente?

Löwe a început să-l privească în tăcere. Ochii lui cenuşii s-au micşorat, maxilarul lui hotărât a luat o poziție agresivă.

— Refuză să-ți ia răniții? a întrebat generalul.

— Refuză să ia răniții noştri, a confirmat Löwe, încă foarte palid. După propria sa afirmație, domnul general-maior nu-şi poate permite să-şi murdărească maşina cu trupuri pline de sânge.

Panzer Meyer şi-a întors privirea clară şi rece, acum vădit tulburată, spre general.

— Sunt pe cale să mă alătur diviziei mele, a spus acesta în grabă, iar acest locotenent nebun nu numai că mi-a stricat maşina cu o rafală de armă, dar m-a reținut în ultimele 15 minute cu o convorbire insolentă.

— Cărei divizii sunteți pe cale să vă alăturați, generale?

— Divizia 21.

— Adevărat? Panzer Meyer şi-şi strâns buzele şi a ridicat gânditor o sprânceană. Am fost chiar acum la generalul Bayerling, pe care, presupun că îl cunoaşteți, deoarece este comandantul Diviziei 21. Tot ce pot să vă spun, generale, e că mergeți într-o direcție cu totul greşită dacă este intenția dumneavoastră să reîntâlniți această divizie.

General-maiorul şi-a şters nervos monoclul.

— Mă acuzi de dezertare, domule?

— Da, cred că sunt pe cale să vă acuz, a murmurat Meyer, ca şi cum ideea aceasta i-ar fi venit chiar atunci în minte.

Şi, făcând un semn scurt spre Löwe, a încheiat discuția spunând: „Ştii ce trebuie să faci". Löwe, la rândul lui, şi-a întors capul spre Micuțul, care nu a mai aşteptat nici o altă invitație. Sub privirea speriată a celor doi aghiotanți general-maiorul a fost dus cu forța lângă un stâlp de telegraf de la marginea drumului şi acolo a fost bine fixat cu propria lui centură din piele strălucitoare. Löwe a privit spre Panzer Meyer, dar acesta abia dacă a ridicat uşor din umeri şi s-a întors să-şi continue drumul.

General-maiorul a murit urât. Toată aroganța dispăruse, urla pentru iertare chiar atunci când gloanțele pornite din *naganul* Micuțului i-au intrat în inimă şi i-au sfârşit viața. Cei doi aghiotanți ai săi l-au părăsit în primul moment favorabil şi i-am lăsat să ne ajute să instalăm restul răniților în Mercedes-ul lor confortabil. Convoiul a pornit şi Panzer Meyer a rămas numai să dea mâna cu Löwe şi apoi a urcat şi el în maşină, dispărând într-un nor de praf.

Noi am continuat să mergem în urma coloanei pe jos, simțindu-ne deodată epuizați după momentul inițial de exaltare. O motocicletă care gonea zgomotos de-a lungul drumului a oprit lângă noi. Era Werner Krum, unul din agenții noştri de legătură. Ne-a adus ştirea că au fost reperate tancuri inamice şi că ordinele sunt să apărăm drumul până la ultimul om şi până la ultimul cartuş.

Locotenentul Löwe şi-a potrivit bandajul în jurul frunții şi a spus ceva abia perceptibil, desigur o înjurătură.

— Grupa a doua, alinierea! a comandat Bătrânul, punându-şi mitraliera pe umăr.

Am pornit în marş forțat şi am ajuns într-un mic cătun, format numai din câteva case izolate. Prima imagine cu care s-au întâlnit ochii noştri a fost cadavrul descompus al unui băiat. Uniforma era încă nouă şi relativ

curată, dar carnea putrezise pe oase.

— Hai să-l îngropăm, a fost de părere Bătrânul.

A fost uşor să săpăm un mormânt în acest pământ moale şi bogat. Pe câmpul din apropiere puteam vedea crescând sfeclă şi conopidă. Am fost cuprins de nostalgie şi am rămas cu privirea în gol mult timp după ce băieții au aruncat şi ultima lopată de pământ peste cadavrul tânărului şi au plecat de acolo. Când în sfârşit am dat de ei, i-am găsit într-o stare ciudată, un amestec de excitare şi consternare, datorată activității celor doi tipi din SS care veniseră cu noi. Aveam impresia că fierbeau ceva într-un vas mare, dar nu mi-am dat seama despre ce era vorba. Fixaseră capacul aproape ermetic şi când m-am apropiat l-am zărit pe Heide ghemuit în spatele urnea căruțe.

— Ce faci aici? l-am întrebat.

— Nimic. Se întâmplă să am mai multă minte decât alții! mi-a răspuns el iritat.

— De ce? Ce se găseşte aici? Dinamită?

Heide s-a strâmbat la mine.

— Când se va lua capacul n-o să mai fie aşa de vesel.

M-am dus lângă Barcelona, care îşi făcea de lucru prin apropiere.

— Ce se fabrică acolo, Barcelona?

— Rachiu, mi-a răspuns el, scurt.

— Rachiu? Şi de ce într-un vas de fiert?...

— E aproape gata. Fructe sălbatice şi zahăr în stare de fermentare... Aşteptăm ca totul să explodeze...

— Hei! a strigat deodată Micuțul. Pentru ce a fost pregătit termometrul?

Ce doi SS-işti priveau la toate frământările noastre cu o totală indiferență:

— Dacă mercurul va urca deasupra liniei roşii, a explicat unul din ei, e posibil ca obiectul să explodeze.

— Eşti nebun cu adevărat! a țipat Micuțul, luând-o din loc pentru a se pune la adăpost. A depăşit marcajul roşu de 15 minute.

Fără vorbă, i-am urmat cu toții exemplul.

SS-işti au ridicat doar din umeri, văzându-ne agitați.

— Foarte probabil, dar nu prea avem mult timp, zise unul din ei. Nu vreți un păhărel înainte de sosirea yankeilor?...

Şi am băut, dar fără să ne zboare capetele de pe umeri. Am rămas prudenți la adăpost până ce a trecut pericolul şi mixtura a fost gata pentru consum. Luând în considerare comportamentul nostru, cred că a fost generos din partea celor doi bucătari să ne lase nu numai să gustăm băutura, dar chiar să-i ajutăm să o termine. După un timp eram gata să ne riscăm de bună voie capetele ca să preparăm al doilea lot, dar am fost întrerupți de Micuțul care ne-a invitat să privim spre câmpul de sfeclă.

— Vin eliberatorii! Cu siguranță că yankeii au un nas fin pentru a mirosi băutura...

Am sărit în sus cuprinşi de panică, dar erau numai doi americani ce păşeau cu nepăsare prin noroi şi nu s-au arătat deloc surprinşi de prezența noastră.

— Ar trebui să-i capturăm, a spus Bătrânul.

— Glumeşti! a protestat Porta. Cine vrea să muncească după ce a tras la măsea?

Nimeni nu dorea, dar o anumită nebunie ne reamintea că încă e război. Plini de băutură şi nesiguri de picioarele noastre, ne-am ascuns într-un tufiş, aşteptând ca cei doi americani suspecți să se apropie. Unul era caporal, celălalt un civil. Veneau râzând şi vorbind şi au sărit şanțul pe care îl săpasem noi mai devreme. Cu nepăsare, am ieşit uşor din ascunziş şi i-am abordat:

— Sunteți arestați! a strigat Heide.

Au tresărit brusc, ca şi cum o grenadă se îndrepta spre ei.

— Ce dracu faceți aici? m a întrebat caporalul.

— Luăm aer, a spus Porta. Ai ceva împotrivă?

— Formidabil! Ne-au spus că nu sunt nemți în această regiune.

— Vă pot spune orice, dacă asta îi face fericiți.

— Luați loc şi faceți-vă comozi, ca acasă, a spus Barcelona. Mai avem pe plită ceva rachiu.

Cei doi SS-işti, pierzând complet interesul pentru discuție, puseseră o altă mixtură la fiert. Supravegheam termometrul cu mai multă atenție de data aceasta, acompaniind cu strigăte orice ridicare a mercurului cu un grad.

— Prietenii voştri trebuie să fie pe-aproape, a fost de părere Heide.

— Prieteni! a strigat caporalul, cu o furie subită. Nu-mi pomeni de adunătura aia de rahații.

Nu ne-am dat seama niciodată de unde erau, nici de ce se făceau vinovați. Toată chestia părea să țină, într-un fel nepătruns şi complicat, de locul lor de baştină. Am înțeles că civilul şi caporalul erau din Georgia, în timp ce aşa-zişii prieteni erau din New-York.

— Îmi place mai mult un nemțoi mizerabil decât un blestemat de new-yorkez, a afirmat civilul.

I-am mulțumit călduros şi simțeam chiar o înclinație agreabilă față de persoana lui.

— Cei din New York sunt nişte cretini blestemați! a strigat.

Între timp mişmaşul de fructe era gata şi încă o dată eram toți în cei mai buni termeni. Două ore mai târziu şedeam unul în brațele celuilalt şi ne linguşeam unul pe altul.

— Unde o să te duci — când o să sărim pe tine? a întrebat Porta, holbând doi ochi de bufniță, datorită efortului pe care îl făcea ca să pronunțe fiecare cuvânt.

Caporalul şi-a îndreptat privirea spre civil, căutând un sprijin.

— Unde o să mergem?...

Civilul a ridicat din umeri.

— Nu ştiu. N-am ştiut că trebuie să mergem undeva.

— Ai dreptate. Nu putem să mergem nicăieri. Suntem pierduți.

Porta a scos un râgâit de simpatie.

— Nu e greu să te pierzi în țara asta blestemată. Toate drumurile seamănă între ele.

— Mizerabilul ăsta de gard viu m-a încurcat. Cum dracu să deosebeşti un nenorocit de gard de altul?

— Hei! a spus civilul deodată. Cum se face că nu suntem încă morți?

Caporalul şi-a scărpinat scăfârlia chilugă.

— Nu ştiu. Mi s-a spus întotdeauna că afurisiții de nemți nu iau niciodată prizonieri.

— Şi nouă ni s-a spus că bastarzii de yankei fac la fel, a replicat Barcelona.

— E o minciună nenorocită.

— Ştii ce am văzut într-o zi, din întâmplare? a întrebat, provocator Barcelona. Unul din *Churchill*-urile voastre avea un soldat german legat de turela cu sârmă ghimpată. Să fiu al naibii dacă pot spune că asta e luare de prizonieri.

— Să-ți spun ceva? a replicat cu convingere caporalul. Fac pariu cu tine pe orice sumă că echipajul tancului era o adunătură de perverşi nenorociți din New-York!

Deodată am auzit paşi care se apropiau: locotenentul Löwe. I-am făcut semn în grabă lui Porta, care fără ceremonie, i-a împins pe cei doi americani în şanț. Bătrânul s-a legănat pe picioare şi a rămas în poziție de drepți cu efort vădit.

— Nimic de raportat, domnule.

Vocea lui părea plină de sinceritate; fața era deschisă şi amabilă.

— Să instalezi grupul nostru în sat. Un singur om de pază cu o mitralieră va fi o gardă suficientă pentru la noapte. Vă sfătuiesc să dormiți bine şi — Löwe s-a oprit dilatându-şi nările — Feldwebel Beier, miroase a alcool.

Unul din SS-işti, fără îndoială cu intenții bune, s-a apropiat de Löwe cu o cutie de conservă plină cu rachiu.

— Doriți să încercați, domnule? E vin de fructe sălbatice.

— Vin de fructe sălbatice? a spus Löwe, fulgerând cu privirea porcăria neagră şi lipicioasă din cutie. Pentru mine arată mai mult a ulei de maşină.

— Dar, dar la gust e în regulă, domnule.

Löwe privea omul cu suspiciune.

— Eşti beat! Şi-a rotit privirea spre noi. Sunteți toți beți. În poziție de drepți imediat... Compania a doua prezentați arm'!

Nu mai e nevoie să spun că ordinul ne depăşea. Cu mare greutate ne-am ridicat în picioare, sprijinindu-ne unul pe celălalt, cu o instabilitate la fel de fragilă ca şi un castel din cărți de joc. Gregor era într-o stare de beție cumplită şi nu putea să deschidă nici măcar ochii. Locotenentul Löwe trecea printr-o altă stare de furie. În general, presupun că era justificată.

— Adunătură de imbecili bețivi! Priviți-vă — sunteți într-un hal de beție de nu vă mai țin nici picioarele. Ce Dumnezeu, nu puteți fi lăsați nici măcar câteva ore fără să deveniți animale? Isuse Cristoase, ar trebui să fiți închişi într-o casă pentru demenți criminali, absolut toți, bețivanilor!

S-a îndreptat spre Gregor şi i-a dat un bobârnac în piept. Gregor s-a prăbuşit imediat la pământ, zăcând acolo ca un cadavru, cu picioarele țepene întinse înaintea lui.

— Priviți-i! mormăi Löwe, devenind foarte nervos acum că îşi dovedise învinuirile. Ce dracu ați fi făcut dacă apărea pe neaşteptate inamicul?

— Împuşcă-i, a spus Micuțul, încercând să fie convingător.

— Ține-ți gura, Kreutzfeld! şi în plus ce ați fi avut de spus dacă

maiorul Hinka s-ar fi hotărât să vină aşa, deodată, în inspecție?

— Căpățână, a spus Micuțul.

Nu cred că intenționa să fie comic! Era atât de beat încât pentru el era fără îndoială o remarcă potrivită pentru a saluta un superior cu ocazia unui tur de inspecție. Löwe, totuşi, a considerat-o ca o pură obrăznicie. S-a îndreptat spre Micuțul, care acum într-o confuzie totală, şi-a aruncat arma la pământ.

— Dumnezeule din Ceruri! a urlat Löwe, care tremura de mânie. S-a întors furios spre Bătrân. Feldwebel Beier, asta este grupa cea mai indisciplinată din toată compania şi te consider responsabil. Trezeşte-ți oamenii imediat. Puțin îmi pasă cum o să faci, nu-mi pasă dacă ai să alergi toată noaptea în sus şi în jos, prin sfecla asta afurisită, dar dacă în jumătate de oră un singur om va mai fi beat, am să vă pedepsesc pe toți!

S-a îndreptat semeț, cu spatele țeapăn şi capul în sus. Micuțul a suspinat cu pasiune:

— N-am impresia că ne mai iubeşte, a spus el.

— Cine poate să-l învinuiască, a replicat cu țâfnă Bătrânul.

S-a aplecat peste Gregor, care părea inconştient încă şi a început să-i pălmuiască obrajii şi să-i dea castane în țeastă.

Porta, care se făcuse aproape nevăzut în timpul tiradei locotenentului, a apărut acum din umbra unei case aducând triumfător un banjo şi un acordeon.

— Am găsit o orchestră, a strigat el.

— Aruncă-le dracului! a spus iritat Bătrânul. O să începeți să cântați şi o să fiți auziți de la 50 de kilometri, şi vă avertizez că încă un bucluc în această grupă şi o să vă pedepsesc cu 3 zile la răcoare când o să ne întoarcem înapoi.

— Dacă o să ne mai întoarcem, a spus Porta, netulburat.

Americanii s-au târât afară din şanț şi priveau lung la silueta lui Löwe care se îndepărta.

— Cred că se poartă prea aspru cu voi, a spus cu simpatie caporalul.

A luat banjoul de la Porta şi a zdrăngănit câteva coarde. Barcelona a apucat imediat acordeonul, Porta şi-a scos fluierul şi Micuțul o muzicuță.

— Dumnezeule, a spus Bătrânul. Nu învățați niciodată nimic...

— Prea bătrân ca să se mai obişnuiască acum cu lucruri noi, a spus Porta. Hai să încercăm „Cei trei crini”... Gata? Unu, doi, trei, şi...

Drei Lilien, drei Lilien,
Die Pflanzt'ich auf mein grab...
Trei crini, trei crini albi,
O să vă răsădesc pe mormântul meu...

Departe, la distanță, o baterie de artilerie a intrat în acțiune, ca un fel de răspuns la cântecul nostru. Priveam urmele luminoase ale rachetelor, care se îndreptau fără îndoială spre Caen. Câteva secunde mai târziu am auzit exploziile. S-a luminat întreg cerul, şi văzduhul era plin de şrapnele. Porta, cu fluierul la buze, dansa plin de veselie în jurul şanțului, ca o creatură sălbatică celebrând un ritual de vară. Ceilalți, mai prudenți, s-au ascuns. Civilul american se trântise la pământ, Barcelona îşi băgase capul

într-o grămadă de îngrăşământ de câmp, Winther, unul din SS-işti, încerca să găsească adăpost într-un coteț de găini şi era acum prins în uşă, jumătate înăuntru şi jumătate afară. A fost eliberat de Micuțul, care l-a tras de unul din picioare distrugând astfel întreaga şandrama, care era destul de şubredă. Păsările zburau isterice în toate direcțiile, neînțelegând ce se întâmplă...

— Ce dracu faceți aici?

Era iarăşi locotenentul Löwe. M-am târât tremurând sub o grămadă de saci goi şi mă rugam să devin invizibil. Porta dansa încă şi cânta din fluier şi acum i se alăturase şi caporalul american şi Micuțul, cu banjoul şi muzicuța, dănțuind în jurul şanțului.

— Ce-i cu yankeul ăsta? a întrebat locotenentul.

Se lupta să-şi facă drum printre găinile înnebunite, dar înainte de a ajunge prea departe situația s-a înrăutățit brusc şi incredibil. Rafale de focuri de mitralieră străbăteau noaptea. Am simțit câteva gloanțe sfâşiind sacii de lângă mine şi în panică m-am repezit spre ruinele cotețului de găini. Chiar în momentul acela, caporalul american, răsucindu-se în şanț, a căzut cu un strigăt puternic. Am văzut siluete alergând şi am înțeles plin de spaimă că englezii erau aproape deasupra noastră. Se vedeau baionetele strălucitoare şi brațele lor deja ridicate, pregătite să arunce grenade. Nu mai era necesar să cauți adăpost, fiecare om trebuia să lupte corp la corp pentru el însuşi.

Ne-am apărat cu ce ne-a căzut în mână, cuțite, furci, lopeți, pumni goi. Era foarte greu, în învălmăşeală, să ai alt scop decât acela de a rămâne în viață, dar am reuşit luptând să ajung la locul unde ascunsesem mitraliera. Micuțul mi s-a alăturat şi împreună ne-am instalat acolo. La câțiva paşi în fața noastră, l-am văzut pe Winther oprindu-se să ridice o grenadă care se rostogolea inocent spre noi. Înainte de a fi putut să o arunce înapoi spre inamic, grenada i-a explodat în față. În secunda următoare, în locul grenadei de mână, se rostogolea spre noi capul lui Winther. Barcelona a primit un glonț în plămânul drept şi Gregor, gâfâind, răsuflând din greu şi sângerând ca un porc din cauza unei găuri în cap, a reuşit să-l tragă în spatele M.G.-ului. Deşi eram îngrijorați de soarta lui Barcelona, nu am avut timp să ne oprim şi să-l întrebă cum se simte. Viața lui şi viețile noastre, viața întregii grupe depindea acum de mitralieră. Îndată ce totul a fost pregătit, Micuțul mi-a strigat să dau drumul focului. Nu-mi era necesar un ordin de data aceasta.

Englezii erau victorioşi şi realizau acest lucru, dar pentru moment se retrăgeau în fața rafalei rapide a M.G.-ului şi am fost în stare să-i respingem, cu pierderi grele de oameni şi echipament, putând astfel să ne croim drum spre câmpul deschis.

Am ocupat o nouă poziție în nişte ruine la câțiva kilometri mai departe. Barcelona era încă în viață, dar starea lui era foarte proastă. Avea nevoie de urgență de îngrijire medicală şi, în timp ce i se asigura transportul ne-am adunat în jurul tărgii şi am început să-i oferim toate țigările şi toți banii pe care îi aveam la noi. Barcelona ofta nelinişti, slăbit de pierderea de sânge şi rugându-ne să nu-l trimitem la spital.

— Drept cine mă luați? şoptea el. Un țânc însângerat?

— Te comporți ca un copil, a spus cu severitate Löwe. Îți dai perfect

seama că acum spitalul este singurul loc pentru tine. De ce nu mulțumeşti astrelor tale norocoase că mai eşti încă în viață şi poți să aştepți cu nerăbdare o odihnă lungă şi plăcută. Mulți dintre noi ar fi fericiți să fie acum în locul tău.

— O să se termine războiul până mă întorc înapoi, s-a plâns el cu glăsui slăbit.

— Nu e aşa un noroc grozav, a comentat Micuțul.

Löwe a zâmbit.

— Nu fi ridicol, războiul nu poate să se termine fără tine. Îți spun eu, într-o lună ai să fii înapoi. A căutat prin buzunare şi a găsit un pachet gol de țigări şi o brichetă de aur. A întins bricheta, cu eroism. Ia asta. E o amuletă norocoasă. Să ne vedem cu bine.

Singurul mijloc de transport disponibil era ceva ce aducea cu o motocicletă. L-am înfăşurat cu pleduri şi o foaie de cort, instalându-l în ataş cât mai confortabil posibil, cu un pistol mitralieră pe genunchi, pentru cazul când ar fi fost necesar şi am rămas trişti, făcând semne cu mâna, în timp de el dispărea în noapte.

— În regulă, a spus Löwe, cu greutate. Să ne adunăm şi să vedem care ne sunt pierderile.

Fiecare comandant de grupă a făcut numărătoarea şi a raportat numărul de morți, răniți şi dispăruți. Cinci minute mai târziu, duşmanul se arunca din nou asupra noastră. Porta îşi potrivea binoclul la ochi. Un glonte i l-a smuls din mână şi el se uita cu stupefacție la fragmentele răspândite. Dacă nu ar fi fost binoclul, Porta ar fi cu siguranță un om mort.

Trupele inamice se îndreptau spre noi din două direcții deodată. Eram forțați iarăşi să ne retragem. Mergeam cu greutate după restul grupei, M.G.-ul dându-şi toată silința să mă împiedice. Au fost momente când am dorit să nu fi fost servantul mitralior al companiei. Au fost momente când am dorit ca un altul să fi tras obiectul ucigător în fața focului inamic. O grenadă de mână se rostogolea spre mine. Am lovi-o cu piciorul, cu forță, şi am avut satisfacția să o văd explodând la picioarele a doi soldați îmbrăcați în kaki. Tratează-i bine, bastarzii! Erau scutiți să se mai lupte cu un M.G. blestemat de greu.

Am ajuns din urmă restul oamenilor care se adăpostiseră în spatele unei movile de pământ. Locotenentul Löwe urla iarăşi la ei pentru unele greşeli sau abateri de la disciplină. Îi amenința, probabil pentru a mia oară în ultimul timp, că o să-i tragă pe toți la răspundere. Părea că Micuțul a dispărut, dar nimeni nu-l văzuse căzând şi Löwe, cunoscându-l bine, era înclinat să creadă că nu se supusese ordinului de ieşire la atac.

— Era aici puțin mai înainte, a spus Bătrânul, pe un ton de apărare.

— Nu-mi pasă unde a fost înainte! Vreau să ştiu unde este acum! Nu ai nici un control asupra grupei tale, Feldwebel Beier?

— Numai asupra unora, a spus Bătrânul. S-a uitat cu severitate în direcția lui Porta. Nu şi asupra altora.

— După părerea mea, toată grupa voastră trebuie trasă la răspundere.

Legionarul şi-a încovoiat umerii cu un aer blazat.

— Dacă vă amuză, a spus el şi a plecat dezgustat.

— Ce-ai spus? a urlat Löwe în urma lui. Îndrăzneşti să vorbeşti în felul ăsta cu un ofiţer, tu, şobolan francez.

Legionarul a arborat unul din zâmbetele sale pline de superioritate.

— Vă cer scuze, domnule, a spus cu supunere.

Löwe s-a întors spre mine:

— Ei? ai ceva de spus, Hassel?

— Mă gândeam că o să fiţi mulţumit să aflaţi că am încă M.G.-ul cu mine, domnule.

— Pentru Dumnezeu!

Locotenentul a ridicat un pumn strâns de exasperare şi s-a depărtat din nou ca o furtună. Restul nopţii l-am petrecut într-un calm relativ, netulburaţi nici de inamic, nici de ofiţeri. Spre dimineaţă, a apărut şi Micuţul. Se îndrepta spre noi fluierând, nepăsător ca un drumeţ după o plimbare în revărsat de ziuă. Sub fiecare braţ avea câte o cutie mare cu gem. Ne-am ridicat şi îl priveam cu gurile căscate. Când era încă departe, a început să strige spre noi.

— Ce v-aţi grăbit aşa cu toţii? Trebuia să mai întârziaţi puţin. Mie mi-a mers... Am găsit 31 de dinţi de aur! Era un sergent care avea toată dantura din materialul ăsta... Trebuia să fi fost acolo, era ceva de văzut!

— Împărţim? a spus Porta, ochind plin de veselie cei doi saci umflaţi care atârnau de centura Micuţului.

— Las-o moartă, a spus Micuţul, încheindu-şi cu prudenţă nasturii vestonului.

Am avut timp numai pentru o cafea băută la repezeală şi puţină pâine cu gem înainte de sosirea unor noi ordine. Grupa a doua trebuia să plece în recunoaştere spre Nord-Vest, în pădurea de la Ceris. Regimentul vroia să ştie dacă aceasta era sau nu în mâinile inamicului. Ca prin minune nu ploua. Soarele era sus deasupra noastră înainte ca noi să fi mers nu mai mult de o oră şi cred că în acel moment aş fi preferat răpăiala obişnuită a ploii. Hainele care ţi se îmbibă în spate cu sudoare sunt mai rele decât cele udate de ploaie. Bătrânul a adoptat o poziţie hotărâtă faţă de noi, ne-a refuzat chiar şi 5 minute pauză până când am ajuns la obiectiv. Am intrat în pădure şi am început să ne mişcăm cu grijă, având armele pregătite pentru primul semnal de alarmă. Deodată, departe din partea dreaptă, se auziră sunete inconfundabile de activitate umană. Bătrânul a ridicat o mână. Ascultam, dar nu ne puteam da seama ce se întâmplă. Am înaintat în linişte şi ne-am oprit uimiţi de priveliştea cu care ochii noştri se întâlneau. Am văzut câţiva oameni în uniforme de yankei lucrând ocupaţi printre rezervoare de benzină şi mormane de grenade. Patru camioane erau staţionate având fiecare ataşată o remorcă plină cu lăzi cu muniţii.

— Drace! a spus Porta. E un depozit de arme.

— Ce face? am şuierat eu printre dinţi.

— Aşteptăm să vedem ce se întâmplă. Nici nu ştim câţi sunt de mulţi.

— Dacă sunt numai ăştia şase, ar trebui să-i atacăm chiar acum, ne-a îndemnat Porta, săltându-şi mitraliera.

— Nu-mi pasă chiar dacă sunt 66, a spus Micuţul cu setea lui obişnuită de sânge.

— Pune-l la loc! s-a repezit Legionarul, smucind braţul Micuţului, care îşi căuta pistolul.

Unul dintre americani îşi părăsi camarazii îndreptându-se în direcţia noastră. Părea că nu ne-a observat şi era preocupat de copaci pentru un motiv care îl interesa numai pe el. Alături de mine, am simţit că Legionarul îşi încordase muşchii, gata pentru acţiune. Omul n-a avut timp nici măcar să ţipe înainte ca Legionarul, practicând talentul din anii petrecuţi în Legiunea străină, să-i fi pus un braţ în jurul gâtului şi un cuţit în spate. Cei cinci oameni care mai rămăseseră erau ocupaţi să încarce rezervoare de benzină pe una din remorci. Bătrânul şi-a întors capul spre noi. Ne-am târât încet înainte, mişcându-ne cu prudenţă prin faţa luminişului, punând fiecare picior aşa cum ne învăţase Legionarul. Unul din oameni a întors capul în ultimul moment. Ceilalţi au fost luaţi prin surprindere. Am sărit înainte ca panterele şi i-am redus la tăcere înainte ca ei să-şi fi dat seama ce li se întâmplă. Era o artă pe care o câştigasem, din necesitate, în Rusia.

Bătrânul s-a uitat în jur şi şi-a îndreptat degetul spre o clădire lungă şi joasă, din prefabricate. Ne-am târât până la ea şi cu multă grijă ne-am uitat pe fereastră. Înăuntru, oamenii şedeau la două mese mari luându-şi micul dejun. Legionarul şi Micuţul au plecat în direcţii opuse să se ocupe de ei. Noi am pregătit grenadele de mână.

A urmat o serie de explozii. Oamenii aşezaţi în jurul mesei zburau prin aer şi apoi cădeau cu nasurile în cutiile de conserve. I-am văzut pe Micuţul şi pe Legionarul, dând buzna prin uşa de la extremitatea îndepărtată a barăcii, cu un grup speriat de oameni ieşiţi din duş, înfăşuraţi cu prosoape în jurul şoldurilor. Erau urmăriţi de mitraliera Legionarului şi la un semnal al Bătrânului am tras în sus şi ne-am făcut intrarea prin fereastră.

— E în regulă, opriţi focul! E prea multă benzină în locul ăsta după gustul meu.

— Veniţi aici să luaţi gânsacul, a zbierat Micuţul, care deschisese o altă uşă şi găsise în spatele ei un dulap cu provizii.

— Haleală! a urlat Porta, pregătind o săritură asupra ei.

Bătrânul a încercat să ne oprească, dar era prea târziu. Micuţul deschisese deja prima sticlă de whisky; Porta îşi băgase deja baioneta în prima cutie de ananas.

— Lăsaţi toate la locul lor! a mormăit Bătrânul.

— Fie-ţi milă, a spus Gregor. N-am văzut atâta mâncare de când sunt eu. Grăbindu-se să se alăture celor doi rebeli, a scos un ţipăt de bucurie. Şampanie!

Într-adevăr, era prea mult. Am înaintat cu ceilalţi şi am smuls o sticlă. Pe jos pluteau dopuri săltând vesele pe o mare de şampanie. În timp ce noi beam, Porta îşi umplea febril o farfurie cu tot ce-i cădea în mână şi era comestibil: carne conservată de vită, chiftele din carne, cartofi, roşii, şuncă, ouă, unt, brânză...

— De ce nu m-am născut yankeu? Examina şi învârtea fericit mâncarea cu o lingură de lemn.

Bătrânul a făcut un gest de indignare, dar Micuţul părea să fie de aceeaşi părere cu Porta. Găsise o tunică americană pe spătarul unui scaun şi se chinuia să intre în ea, rupând astfel toate cusăturile. Un dop de şampanie l-a lovit obraznic în ceafă.

— Sunteți morți, sunteți morți! cânta Heide amețit de băutură şi amintindu-şi de zilele tinereții.

Chicotea prosteşte în timp ce Micuțul a azvârlit spre el o sticlă goală.

Aerul a fost îndată plin de rachete zburătoare din plută.

— Încetați cu prostiile şi veniți să mâncați! a urlat Porta ca să acopere gălăgia.

Era ca într-un minunat vis bahic. Numai printr-o minune mai era realitate.

— Ce păcat că lipseşte nebunul ăla bătrân, am murmurat eu gândindu-mă la Barcelona şi îmi turnam încet şampanie în ureche în loc de gură.

— Vă avertizez, a spus Bătrânul cu toată seriozitatea. Neg orice fel de responsabilitate pentru acest desfrâu. Ați fost împotriva mea pe față, cu armele în mână. S-a clătinat şi a încercat să pretindă că nu a făcut-o. Vă avertizez, a repetat. Am consemnat totul în carnet.

— O rezolvăm cu uşurință, a spus Porta. A apucat carnetul şi l-a aruncat fără să clipească în ceainic. Ia un alt pahar cu şampanie, o să-ți scoată din cap toate problemele.

Micuțul zâmbea tuturor plin de fericire. Fața îi strălucea de grăsime şi bunăvoință.

— Adolf n-a oferit nimănui un ospăț ca ăsta. Am să scriu domnului Eisenhower şi să-l rog să se alăture găştii noastre.

Orgia a continuat. Vrând nevrând a luat parte şi Bătrânul. Heide a descoperit un butoiaş de coniac şi am băut în felul nostru, flegmatic. După asta ne-a apucat cheful de joacă. Jocuri copilăreşti, stupide, printre care şi jocul de-a capra. M-am cățărat într-un pom pretânzând — şi fără îndoială crezând — că eram o maimuță. Singurele nuci de cocos pe care le-am descoperit au fost grenadele de mână, aşa ca le aruncam pe jos, după bunul meu plac. Datorită unui miracol nimeni n-a fost omorât. Micuțul şi Porta au dat foc unui rezervor cu benzină şi au început să țopăie înăuntru şi în afara flăcărilor, până când Micuțul s-a aşezat în mijlocul vâlvătăii fiind aproape gata să fie incinerat. Ne-am repezit asupra lui cu extinctorul pe care l-am folosit cu generozitate, aşa că până la urmă Micuțul arăta ca un uriaş om de zăpadă. Legionarul, izolat în felul lui, amesteca solemn toate combinațiile posibile de băutură, rom şi coniac şi whisky, rachiu şi vodcă şi cremă de mentă, iar Gregor lătra ca un câine la lună, punând piedică tuturor.

Deodată, din dreptul pomilor, s-a auzit o voce foarte bine cunoscută.

— De data asta ați depăşit orice măsură. Unde este Feldwebel Beier?

Ne-am oprit din dezmăț şi am rămas muți când locotenentul Löwe a apărut ca un nor negru în ceața noastră, având restul companiei în spatele lui.

— Unde este, a repetat el, cu severitate.

După o lungă căutare l-am descoperit pe Bătrân, căzut pe spate, sforăind ca un porc şi cu o grenadă în fiecare mână.

— A încercat să ne oprească, am spus cu, cu un vag sentiment de loialitate față de Bătrân. Ne-am împotrivit — ne-am opus deschis, pe față — cu armele în mâini.

— A consemnat totul în carnet, a adăugat Heide cu solicitudine.

— Carnetul este în ceainic.

Gregor urla cu hohote de râs şi a început din nou să latre. Locotenentul Löwe mormăia. Şi-a deschis gura şi mormăia. Cuvintele nu-i erau suficiente.

— Sst! ne-a avertizat Bătrânul, deschizând în sfârşit ochii. O să aduceți inamicul asupra noastră.

— Poftiți un excepțional à la Legiunea Străină, ne-a oferit Micuțul.

El întindea un pahar conținând Dumnezeu ştie ce amestecuri de băutură. Locotenentul l-a plesnit cu putere peste mână şi lichidul i s-a vărsat peste uniformă.

— Vezi ce ai făcut? a spus Micuțul, încercând cu o bucată murdară de pătură să şteargă uniforma locotenentului.

Se legăna din cauza beției şi şi-a îndepărtat mâinile ca să-şi poată menține echilibrul. Şi ei şi Löwe s-au prăbuşit, strânşi într-o îmbrățişare departe de a fi drăgăstoasă. Löwe, a fost primul care şi-a reluat poziția verticală. Micuțul s-a ridicat cu greutate pe unul din picioare, încercând să pună greutatea lui imensă în poziție dreaptă şi Löwe i-a dat un şut cu piciorul făcându-l să zboare doi metri.

— Are pantalonii şifonați, a observat Gregor, foarte solemn. In ce hal sunt...

— Mai degrabă murdari, i-am replicat eu.

Micuțul s-a bălăbănit pe picioare, a căzut din nou peste locotenent şi au dispărut din nou în direcția podelei într-o încurcătură agitată de brațe şi picioare încolăcite.

— Priviți! a spus Heide cu reproş. Un ofițer degradându-se în aşa hal încât să se ia la bătaie chiar cu oamenii lui. Mi-ar place să aud ce-ar spune o Curte Marțială despre acest lucru.

În timp ce locotenentul şi Micuțul se rostogoleau pe jos, unul în brațele celuilalt, restul companiei, cu chiote de desfătare, s-a repezit la resturile pe care le lăsasem noi în urmă. Auzeam sunetul familiar şi excitant al dopurilor de şampanie care pocneau, auzeam sticlele care erau sparte, auzeam zăngănitul cuțitelor şi furculițelor. Era clar, camarazii noştri nu voiau să lipsească de la ospăț. Am văzut pe unul dintre ei împuşcând un butoi cu rom şi sorbind lichidul cu aceeaşi repeziciune cu care el se scurgea. O cutie cu rasol de vacă a zburat prin fereastră, urmată de o sticlă goală de vodcă.

Grupa a treia bombarda cu ouă pe a patra. Am simțit aproape un sentiment de milă, privindu-l pe locotenentul Löwe stând neajutorat în mijlocul nostru. Nu-i purtam ranchiună pentru că era turbat pe noi.

— Nu am nimic împotriva dumneavoastră, domnule, am spus cu amabilitate. Ştiu că sunteți furios pe noi. Înțeleg cum vă simțiți.

Privirea pe care mi-a întors-o era una de ură curată. Am fost luat prin surprindere, trebuie să recunosc, dar totuşi am persistat.

— Dacă ați lua puțină băutură, domnule, v-ați simți mai bine.

Löwe şi-a ridicat ambii pumni deasupra capului şi a strigat:

— Vei fi spânzurat pentru asta! Toată banda asta blestemată va fi spânzurată!

Gregor s-a repezit spre cel mai apropiat pom şi agățându-se de o cracă îşi zvârlea picioarele în sus şi în jos, trăncănind ca o maimuță.

Micuțul a început să-l bombardeze cu pietre şi eu, fiind puțin gelos, pentru că fusesem primul care jucase rolul maimuței, am făcut un plonjon ca la rugby, încercând să-l dau jos. Am căzut toți trei pe pământ şi am uitat până şi de existența locotenentului Löwe.

Porta a fost cel care a provocat sfârşitul, anihilând explozia care plutea deasupra capetelor noastre. Sigur a lost Porta cel care conducea nebuneşte un buldozer şi a făcut ca întreaga baracă din prefabricate să se prăbuşească.

L-am auzit pe locotenentul Löwe care îşi scotea capul de sub dărâmături şi am prins cuvintele „prădare şi hoție". L-am auzit pe Porta râgâind ca un măgar şi declarând că este membru al armatei americane şi e convins că sunt nemți pe câmp. După aceea am ajuns cu capul în cizma cuiva şi nu am mai ştiut nimic până când am fost aruncat de o explozie care a zguduit pământul şi am descoperit că întreaga tabără era în flăcări. Considerând că 99 la sută din Companie era aproape total inconştientă din cauza băuturii, e fără îndoială important de spus pentru instruirea armatei că nici o viață nu a fost pierdută, nici un singur om rănit, în afară de câțiva ochi învinețiți şi câțiva dinți rupți, urmări inevitabile ale oricărei orgii de acest fel.

— N-a fost un chef rău, a spus Micuțul, când ne întorceam către bază. O să mai facem şi altă dată!

CAPITOLUL OPT

În birourile Gestapoului de pe bulevardul Foch, comisarul Helmuth Bernhard proceda la interogatoriul jurnalistului Pierre Brossolette. Brossolette fusese prins pe o plajă din Normadia, încercând să ajungă în Anglia, unde urma să dezvăluie planurile pentru insurecția Parisului. Helmuth Bernhard era doar ultimul dintr-un şir lung de anchetatori.

Gestapoul cunoştea deja intenția lui Brossolette de a ajunge în Anglia, însă ceea ce vroiau să afle era numele colaboratorilor lui şi lucrau în acest scop cu toată brutalitatea obişnuită şi plini de zel.

Bernhard era mai subtil în metode decât predecesorii lui şi, în orice caz, în momentul când Brossolette a ajuns în grija lui, era absolut vădit că orice tortură fizică l-ar fi omorât înainte de a le putea fi de folos. Deja îi sfărâmaseră picioarele în multe locuri, astfel că acum putea numai să se târască pe jos, în chinuri, sprijinindu-se în mâini şi coate. Bernhard, observându-l cu un ochi experimentat, a hotărât că era pregătit momentul pentru o formă mai rafinată de convingere. Aplicând tratamentul cuvenit, omul nu va mai opune rezistență.

Din nefericire pentru Bernhard, Brosselette era şi el conştient că era aproape de sfârşitul resurselor sale fizice. Într-un gest final de sfidare a reuşit să se arunce de la fereastra unui etaj superior, într-un moment de neatenție a paznicilor. Căderea a fost întreruptă la jumătatea drumului de un balcon de piatră. Paznicii s-au grăbit să pună mâna pe el, dar n-au reuşit decât să-l vadă sărind de pe balcon pe terenul din curte. Era mort înainte ca ei să reuşească să-l captureze din nou. În noaptea aceea, opt ostatici au fost împuşcați ca măsură de represalii.

GENERALUL VON CHOLTITZ ÎL VIZITEAZĂ PE HIMMLER

Reichsführer-ul SS Heinrich Himmler se instalase împreună cu statul lui major într-un castel nu departe de Salzburg.

Soldați SS, înalți şi sobri, asigurau o gardă călare zi şi noapte în jurul perimetrului. Erau din compania SS specială a lui Himmler, Panzerii fanatici din Divizia Totenkopf — singura divizie SS care purta pe guler capul de mort brodat cu mătase.

Divizia fusese înființată în urmă cu 10 ani şi în această perioadă patru ofițeri comandanți, căzând în dizgrația Reichsführer-ului, dispăruseră fără urme.

Divizia T primea ordine direct din partea lui Himmler şi trebuia să se supună numai lui. De aceea, Hitler îi ura şi nu avea încredere în ei.

Trei vehicule mari cu ofițeri de stat major staționau în fața intrării în castel. Un general dintr-o divizie de infanterie urca încet şi greoi scările, unde a fost aşteptat şi eliberat prompt de servietă de către un Sturmbannführer.

— Regret acest lucru domnule, a spus ceremonios SS-istul. Ordine noi, ştiți din 12 iulie... Chiar şi mareşalul Reichului trebuie să se supună!

— Poate vrei să-mi iei şi revolverul, a sugerat caustic generalul.

— Nu, puteți să-l păstrați, domnule... Vă rog să mă urmați.

Vizitatorul a fost condus în biroul somptuos al Reichsfiihrer-ului, unde cei doi s-au salutat conform reglementării din 20 iulie.

— Generalul Dietrich von Choltitz, domnule, a anunțat Sturmbannführer-ul. A venit să-şi prezinte informarea.

— A, da. Himmler s-a ridicat de pe scaun, primindu-l cu o strângere de mână. Consideră-te bine venit, generale. Sunt încântat să te cunosc. Îmi permiți să te felicit pentru promovare? De la locotenent-colonel la general în trei ani! Nu e rău. Nu e rău deloc. Nici chiar ofițerii noştri SS nu avansează în acest ritm.

Generalul von Choltitz a zâmbit vag în semn de apreciere a laudei Reichsführer-ului. Himmler l-a luat confidențial de braț.

— Spune-mi, cum merg treburile la Paris? Reuşeşti să-i ții în frâu pe francezi?

— Mă descurc, a spus cu severitate von Choltitz.

— E o muncă dificilă, a încuviințat Himmler pe un ton de încurajare, apoi a arătat cu degetul spre crucea pe care von Choltitz o purta la gât. O amintire de la Rotterdam, am ghicit?

— O amintire de la Rotterdam... da.

Himmler a râs.

— 18 mai 1940.

— Aveți o memorie remarcabilă, Reichsführer.

— Ai dreptate. Este necesară când ai un post ca al meu.

Himmler s-a îndreptat spre birou, care era plin cu mormane de hârtii, pliante şi cutii pline de documente.

— După cum vezi, nu sunt lipsit de exercițiu mintal. Munca se îngrămădeşte în fiecare zi. Se întâmplă acelaşi lucru de când am început să mă ocup de problemele care țin de Interne. Suntem înconjurați de duşmani şi trădători! Duşmani şi trădători! Ce ai face cu asta?

I-a întins un document, pe care von Choltitz l-a primit calm şi l-a citit fără să arate nici un fel de emoție.

„În numele poporului german, doamna Elfriede Scholtz, născută Remarque, este acuzată de următoarele:

Că a avut idei defetiste pe o perioadă de luni de zile, cerând îndepărtarea Führer-ului, declarând că soldații noştri nu mai sunt decât hrană pentru tun, etc... Că a făcut propagandă fanatică împotriva celui de al Treilea Rreich. Persoana care a denunțat-o şi care este de fapt fosta ei proprietăreasă, adaugă informația că doamna Scholtz n-a crezut niciodată în victoria finală şi a spus acest lucru în multe împrejurări. Doamna Scholtz se spune că a fost mult influențată de cartea fratelui ei, Erich Maria Remarque, „Nimic nou pe frontul de Vest". Acest lucru trebuie considerat numai ca o circumstanță moderată, deoarece după propria declarație a acuzatei nu şi-a văzut fratele de treisprezece ani."

Generalul von Choltitz a înapoiat documentul, fără să facă vreun comentariu. Himmler l-a aruncat furios pe birou.

— Moartea e o pedeapsă prea blândă pentru astfel de oameni!

Căuta printre hârtii un alt exemplu pe care să-l arate generalului, când privirea i-a fost atrasă de un document marcat *Strict secret,* l-a luat şi

l-a parcurs încruntându-şi sprâncenele. Era o listă detaliată, un fel de inventar cu toate ceasurile, brățările, stilourile, ochelarii, inelele, cronometrele care fuseseră colectate în lagărele de exterminare. Himmler şi-a dres glasul, a împăturit cu grijă documentul în trei şi l-a ascuns într-un sertar. Era o informare pe care nu dorea să o arate lui von Choltitz, indiferent de cât de rapidă fusese avansarea lui.

— Generale, spuse Himmler cu gravitate, după cum ți s-a spus deja la Wolfsschanze, Führer-ul doreşte ca Parisul să fie ras de pe suprafața pământului. Te-am chemat aici ca să te întreb de ce nu ai executat încă ordinul... Agenții mei îmi spun că viața îşi urmează cursul normal la Paris, cu excepția a două mici episoade — pot să le spun astfel? — care pot fi lăsate la uşa aşa-zisei Mişcări de Rezistență.

Von Choltitz a ridicat din umeri aproape imperceptibil.

— Reichsführer, nu am nici arme şi nici oameni suficienți. Tunurile grele nu au sosit şi nimeni nu ştie unde sunt... Şi în plus n-am primit încă unitățile noi care mi-au fost promise.

— O să ai tot ce îți trebuie, a spus Himmler cu măreție. Sunt pe cale să reconstitui două regimente înarmate cu rachete. *Thor* şi *Gamma* sunt pe cale să sosească şi s-a dat deja ordin lui Model să-ți trimită un regiment de tancuri Z.B.V., sunt extraordinare, pot să-ți garantez! Vor face tot ce vrei şi vor merge oriunde doreşti... Mă bizui pe tine, Choltitz, sută la sută şi sunt puțini ofițeri cărora le-aş putea spune acest lucru. Sper să te văd curând în uniformă de Obergruppenführer!

La masă, în seara aceea, von Choltitz s-a găsit plasat la dreapta lui Himmler: superba argintărie provenea de la Curtea Regală a României, dar comparativ cu ea meniul era spartan şi fețele ofițerilor trădau clar că se gândeau la acest lucru. Himmler însuşi hotăra care din oaspeți va primi o a doua porție de mâncare. Un general de cavalerie, gras, căruia îi fusese permisă numai o porție anemică de mâncare, fusese auzit exprimându-şi regretele de a fi obligat să renunțe la plăcerea propriei sale mese pentru onoarea neîndoielnică, dar mai ales plăcerea îndoielnică de a fi invitatul lui Himmler. Un maior şi-a scos trabucul din buzunar şi îl ținea cu patimă sub nări, dar o privire tăioasă din partea gazdei l-a determinat imediat să-l pună la loc. Himmler ura tutunul. Cafeaua (surogat) a fost servită în camera de alături. Câte o ceaşcă pentru fiecare şi numai privilegiatul avea dreptul şi la un pahar de coniac. După ce s-au sculat de la masă, Reichsfürer-ul a făcut un semn că doreşte să schimbe câteva cuvinte cu un general căruia i se dăduse ordinul de a se ocupa de mişcarea subversivă din Iugoslavia.

— Oberführer Strauch, înțeleg că de curând ai acordat o suspendare de pedeapsă unui grup de muncitori din rezistența inamică. Şi asta pentru a doua oară de când ai fost numit în acest post. Este a doua slăbiciune nejustificată din partea ta. Pot să aflu şi eu care-i explicația?...

— Reichsführer, grupul la care vă referiți era format din şase femei şi doi băieți în vârstă de 12 ani.

— Dragul meu Strauch, m-ai lăsat complet fără grai. Nu sunt femeile şi băieții la fel de capabili să execute acte de sabotaj la fel ca şi bărbații? În special când ştiu că sunt obligați să reuşească.

Trebuie să scapi de această sensibilitate! Nu-mi pasă cine sunt, băr-

bați, femei sau copii, călugărițe sau preoți sau sugari — dacă îndrăznesc să ridice numai un deget împotriva noastră, răsuceşte-le gâturile! Mă înțelegi?

A urmat un moment de pauză.

— Câți prizonieri ai în Belgrad?, a întrebat brusc Himmler.

Nenorocitul de Strauch îşi privea vârfurile cizmelor.

— Două mii nouă sute, Reichsfürer.

— Eşti informat greşit, a spus sec Himmler. S-ar părea că ştiu mai multe despre problemele tale decât ştii tu... Sunt exact 3218 prizonieri în Belgrad. Tribunalele tale rezolvă numai cincizeci de cazuri pe zi. Va trebui să dublezi numărul, cel puțin.

Strauch a deschis gura să protesteze, dar Himmler l-a întrerupt.

— Dacă îți lipsesc judecătorii, recrutează mai mulți. Ia-i cu forța de pe stradă, dacă e necesar... Nu trebuie să aibă nici o calificare, pentru Dumnezeu! Aminteşte-ți, dragul meu Strauch, că e necesară o anumită asprime, dacă vrem să câştigăm acest război. Şi îl vom câştiga, fără îndoială. Chiar şi existența noastră este în joc. Aliații nu vor avea de ce să fie iertători şi nu fac nici un secret din acest lucru. Să-ți aminteşti aceste vorbe, în viitor, când o să fii tentat să fii sentimental cu femeile şi copiii.

Când mai târziu Himmler şi von Choltitz s-au întors în sala vastă de conferințe, un ofițer de serviciu s-a prezentat cu o hartă mare a Parisului pe care a întins-o pe masă. Cei doi oameni s-au aplecat asupra ei.

— După părerea experților mei, a spus Himmler, oraşul întreg ar putea fi paralizat prin distrugerea podurilor. Am reuşit să punem mâna pe un raport vechi în care sunt indicate nişte depozite de armament care, din comoditate, au fost uitate. Am descoperit unul sau două dintre ele şi sigur că vor avea importanță, dar pentru început trebuie să facem tot ce este esențial ca să distrugem mişcarea de rezistență... Esențial, ai auzit? După evrei, poporul francez este cel mai mare inamic al nostru. Şi a fost aşa de secole.

Himmler şi-a schimbat poziția şi stând drept lângă masă, îl privea pe von Choltitz.

— Noi ştim că în Paris sunt două organizații ale Rezistenței. Una comunistă, condusă de un visător care se împopoțonează cu uniformă şi panglici pentru care nu are nici un drept. Oamenii mei s-au ciocnit cu el de câteva ori. Apropo, comuniştii sunt mult mai periculoşi decât ceilalți din Rezistență. Cealaltă organizație e sub comanda unui grup de intelectuali care pretind că lucrează pentru De Gaulle. Scopul nostru este să instigăm aceste două grupe una împotriva celeilalte, să-i lăsăm să se distrugă şi să scăpăm de grija de a o face noi. M-ai înțeles?

— Desigur...

— Bine... De fapt, comuniştii sunt deja la jumătate de drum. Ei nu pot suporta intelectualii şi nu va trece mult timp ca să se hotărască să facă treaba asta în locul nostru. O să-i folosim atâta timp cât ne sunt necesari, apoi îi lichidăm.

— Ce unități o să am la dispoziție? a întrebat cam nepoliticos von Choltitz.

Himmler l-a privit lung.

— A, da... unitățile tale... O să-ți dau Divizia a 19-a SS de Tancuri,

„Letland” şi Divizia a 20-a SS de Tancuri, „Estland”. Pentru moment, ambele se află în Danemarca. În afară de acestea, o să mai dispui de două regimente de Feldgendarmerie din Polonia şi Divizia a 35-a SS de Polizei-Grenadier. Experții mei au calculat că ți-ar fi necesare aproximativ douăsprezece zile să minezi oraşul. Pentru munca asta, o să-ți dau ingineri nin Divizia a 912-a de Geniu şi 27-a „Panzer Z.B.V.” Cum ți se pare?

— Foarte bine, Reichsführer... Cu condiția ca ei să sosească. Dacă nu, regret, dar sarcina mea va fi imposibilă.

— Generale von Choltitz nu-mi vorbi despre lucruri imposibile. De două ori în acest război ai făcut lucruri imposibile, la Rotterdam şi la Sevastopol. Ce-ai făcut o dată, înainte, poți să mai faci. Aminteşte-ți că mă bizui pe tine sută la sută.

Von Choltitz s-a întors dezgustat şi a înghițit discret un sedativ. Faptele lui glorioase anterioare îi atârnau de gât ca pietrele de moară. Prevedea că ori de câte ori vor avea nevoie de „un om”, el va fi acela, pe principiul că a fost odată un vrăjitor şi că dacă făcuse odată minuni, va putea să le repete ori de câte ori va fi nevoie.

În mai 1940, locotenent-colonelul von Choltitz primise comanda celui de-al treilea batalion din Regimentul 16 Infanterie, în spatele țărmului neted al Olandei. Preluase comanda unor unități de luptă din Divizia „Luftland” şi începuse lupta în regiunea Wodhaven-Rotterdam. Drumurile şi podurile feroviare care făceau legătura cu Rotterdam au fost luate imediat, deşi prețul a fost foarte mare: pentru fiecare metru câştigat s-a vărsat un râu de sânge. Şaizeci şi şapte la sută din ofițeri au fost pierduți. După cinci zile de lupte grele, când s-a ajuns la final, şaptezeci şi cinci la sută din divizie căzuse. Olandezii au avut probabil pierderi similare sau chiar mai mari, dar generalul Lehmann a refuzat cu încăpățânare să capituleze. I-au fost acordate trei zile pentru o capitulare necondiționată şi la capătul acestui interval de timp, când nu s-a primit răspuns la mesaj, von Choltitz a ştiut că singura cale rămasă deschisă era bombardarea Rotterdamului.

Două mii patru sute de bombe şi bombe incendiare au fost lansate asupra oraşului. Treizeci de mii de civili şi-au pierdut viața. Când bombardamentul s-a terminat, era exact ora 15.05, în afara ruinelor care continuau să ardă, resturile armatei olandeze veneau alergând cu baionetele pregătite, ca să se răzbune pe duşmanul care le distrusese oraşul. A fost o rezistență şi glorioasă şi neaşteptată; o izbucnire subită de eroism sălbatic nu numai din partea unui om, ci a sute de oameni.

Nemții au fost luați prin surprindere. Un tânăr locotenent olandez, rănit mortal, a reuşit să nimicească un grup întreg în luptă, înainte ca el însuşi să se fi prăbuşit şi să fi murit. Un băiețandru recrut, de aproximativ optsprezece ani alerga cu un aruncător de flăcări şi a creat panică mare între soldații cu o experiență de cel puțin zece ori mai mare decât a lui.

Din străzile pline de mine au apărut câteva tancuri olandeze care avansau pline de măreție. Armata germană a fost cuprinsă de panică. Oamenii şovăiau şi se retrăgeau şi atunci a fost momentul când locotenent-colonelul von Choltitz, cu toate că pierduse în luptă toți ofițerii şi jumătate din soldați, a fost văzut aruncându-se în mijlocul haosului, holărât să redea trupelor curajul care începuse să se ofilească. Oameni

gata de fugă erau împinşi înapoi în luptă. Alţii îşi recăpătau încrederea doar la vederea unui ofiţer. Cu propriile lui mâini, von Choltitz a ajutat la instalarea unei mitraliere şi a rămas acolo până când a văzut că este corect mânuită, alergând apoi să dea ajutor în alt punct de luptă. A înaintat metru cu metru trăgându-şi oamenii cu el. A fost văzut distrugând un cuib inamic de mitraliere cu o ploaie de grenade şi atât timp cât el era acolo, oamenii se dovedeau incapabili să se retragă sau să fugă.

Exact la două ore după sfârşitul bombardamentului, generalul Lehmann a capitulat „pentru a evita mai departe o pierdere excesivă de vieţi omeneşti". La ora 17 s-a difuzat prin radio ordinul de încetare a focului şi chiar în acel moment colonelul Scharoo s-a prezentat locotenent-colonelului von Choltitz la cartierul general temporar din Willemsbrucke. Von Choltitz a fost glacial şi distant. Când, după cinci minute de conversaţie, colonelul Scharoo i-a întins mâna, neamţul a refuzat să dea mâna cu el, în opinia sa, un ofiţer care a capitulat nu mai merita să fie tratat ca un ofiţer.

În fruntea trupelor sale triumfătoare, von Choltitz a intrat în Rotterdam şi a primit din partea oraşului capitularea necondiţionată. A fost primul guvernator german al Rotterdamului şi s-a purtat ca un conducător foarte sever. La 18 mai 1940, a primit Crucea de Fier din mâinile Führer-ului, personal.

Alte misiuni urgente îl aşteptau pe acest ofiţer entuziast şi le-a acceptat pe toate, în felul lui rece şi imperturbabil. Pe linia frontului Diviziei a 2-a de Infanterie, vechiul lui regiment din Oldenburg a pregătit atacul asupra Crimeei şi nu a putut fi oprit decât de tunurile formidabile de la Sevastopol. Cuceritorului Rotterdamului i se dăduseră acum mijloace să devină cuceritorul Se-vastopolului mortierul de 60 cm *Thor,* care cântărea peste 120 tone; *Gamma,* de 43 cm, cântărind 140 tone şi o baterie completă de 80 cm, fiecare tun având 55 tone. Chiar înainte de a începe lupta, Hitler mutase unul din steagurile mici şi roşii pe harta din biroul său, vrând să demonstreze întregii lumi că von Choltitz aproape cucerise ceea ce era cunoscută atunci drept cea mai puternică fortăreaţă din lume. Von Choltitz a cucerit-o la momentul potrivit. Atât oraşul cât şi fortăreaţa au căzut după un bombardament care în mod sigur nu avea egal în istoria războaielor.

Von Choltitz a primit mulţumirile Führer-ului şi radioul german i-a trâmbiţat numele zi şi noapte ca să fie auzit de concetăţenii lui, desigur plini de recunoştinţă. Himmler i-a oferit un post important în SS, dar von Choltitz era prusac şi a preferat Armata. Himmler şi-a ascuns mânia în spatele unui zâmbet fermecător de regret şi von Choltitz a ţâşnit ca o cometă, depăşindu-l chiar pe Rommel, în căutarea gloriei.

Himmler a întors spatele atât hărţii Parisului cât şi musafirului său, generalul von Choltitz. Spre deosebire de vizitatorul lui, el nu era înarmat, dar nu avea temeri că generalul ar înnebuni subit şi ar atenta asupra vieţii lui.

Himmler a desfăcut o sticlă de coniac şi stătea calm, cu paharul sub nări, savurând buchetul licorii.

Hârtiile care aprobau promovarea generalului la gradul de Ober-gruppenführer în cadrul SS se aflau deja închise într-un sertar al biroului

său. Aceasta trebuia să fie recompensa lui după anihilarea totală a Parisului şi de data asta nu mai putea să refuze elegant, preferând Armata.

— Von Choltitz, a spus Himmler, întorcându-se încet spre el, sper că nu ai îndoieli asupra victoriei noastre finale? Te asigur că, în acest caz, ele sunt prost motivate. Avem nevoie de încă doi ani. Să ne agățăm de această lungime de timp — îți dai seama la fel ca şi mine că suntem capabili de asta — îți jur că victoria va fi a noastră... Acest ultim efort al Aliaților, această invazie din Normandia este ultima zvâcnire a unui muribund. Crede-mă, Choltitz, ei vor fi obligați să scarpine fundul butoiului ca să le iasă şmecheria asta veche. Trebuie să rezistăm şi pur şi simplu nu le va rămâne decât retragerea. Şi-au epuizat toate resursele, mizează totul pe speranța că noi vom ceda — desigur că nu vom face acest lucru. Dar în acest timp, generale, cât noi vom rămâne pe poziții, trebuie să fim duri, trebuie să fim brutali. Trebuie să fim inumani, dacă e necesar... distrugerea Parisului va fi dovada puterii noastre şi o lovitură psihologică, din care inamicul nu-şi va reveni niciodată... Mă urmăreşti?

Generalul von Choltitz a respirat adânc înainte de a răspunde.

— Reichsführer, permiteți-mi să accentuez că Parisul nu este Rotterdam... Parisul nu este Sevastopol. Dacă îl distrugem va fi o revoltă mondială — şi Dumnezeu să fie cu noi dacă pierdem războiul!

Un zâmbet întunecat de plăcere a apărut pe fața lui Himmler.

— Nero cânta la scripcă în timp ce Roma ardea. Şi lumea încă mai vorbeşte despre acest lucru. Într-o zi, dragul meu general, lumea va vorbi despre noi doi. Şi după o mie de ani vor mai vorbi încă despre noi. O să fim mai ceva decât Cezar şi decât Atila al hunilor! Şi dacă, cu totul contrar aşteptărilor mele, vom pierde bătălia — cel puțin o s-o pierdem într-o aureolă de glorie. Şi-a dat capul pe spate şi a scos un hohot de râs, o răbufnire plină de încântare. Vor tremura oamenii în pantofi numai la auzul numelor noastre! Himmler şi Cholittz! Vor plânge copiii, vor țipa femeile şi cei mai puternici oameni vor păli!

Vocea lui Himmler urla înainte, pregătind minunile de vitejie care vor uimi posteritatea. Von Choltitz a luat un alt calmant şi l-a întrerupt pe Himmler, riscând o admonestare:

— Ce se va întâmpla dacă diviziile blindate ale lui Patton vor ajunge la Paris înainte ca eu să am o şansă de distrugere a oraşului?

— A! te gândeştj la familia ta? Mi-am dat seama că ceva te frământă! Himmler a întins cordial mâna şi a strâns cu putere cotul lui von Choltitz. Nu trebuie să te temi pentru siguranța familiei, garantez eu personal pentru ea. Ține legătura cu Model şi Hausser. Nu te necăji pentru von Rundstedt. Nu mai e decât o „femeie bătrână”. În ce-l priveşte pe Speidel, el e deja cu un picior în Gemersheim[3].

— Gemersheim? Generalul Speidel?

Von Choltitz şi-a mişcat capul cu mirare şi Himmler i-a răspuns cu un zâmbet plin de taină.

— Agenții mei sunt la curent, te asigur... O să lovim când totul va fi pregătit cum se cuvine.

---

[3] Închisoare militară din Koblenz (NA)

— Dar Speidel!

Himmler a zâmbit afectat. Von Chohitz a scos distant o țigară şi a aprins-o, fumul nesuferit plutea în rotocoale spre fața lui Himmler.

— Vă puteți bizui pe mine, a spus von Chohitz. Distrugerea Parisului va fi îndeplinită imediat ce voi avea trupele şi armamentul care mi-au fost promise, dar pentru moment nu am oameni nici chiar să apăr Hotelul Meurice... Mi s-a spus că aş putea avea un regiment de tancuri grele. Din păcate ei nu mai au tancuri nici să asigure o companie. Numărul lor exact este de şapte *Panzer,* toate într-o stare jalnică şi total nepotrivite pentru o luptă împotriva câtorva *Tigers.* În afară de asta, stocul nostru de muniții ajunge numai pentru douăzeci de minute de luptă. Echipajele tancurilor se plimbă acum la țară cu puşca pe umăr. Nu doresc să sfârşesc la Gemersheim sau să fiu spânzurat la Plötenzee ca un criminal de rând, înțelegeți, Reichsführer, dar dacă nu primesc trupele necesare şi armamentul, nu garantez că voi fi capabil să îndeplinesc ordinele în condiții mai mult decât satisfăcătoare.

Himmler a aprobat cu gravitate, ținând o mână în dreptul gurii pentru a se apăra de fumul țigării.

— O să ai tot ce-ți trebuie, a spus el. Acum, hai să ne întoarcem la hartă şi să vedem în amănunt ce urmează să fie distrus.

Pretutindeni în cel de-al treilea Reich sunau telefoanele. În Jutlanda, unde era staționată Divizia a 9-a SS de Panzergrenadier, numită „Letland", se ordonase regruparea lor. Sute de vehicule părăseau cantonamentul de la Boris. La Flensborg şi la Neumunster au fost grupate şase sute de transportoare blindate de categorii diferite. Inginerii munceau toată noaptea pentru stabilirea itinerariilor. Nu fusese încă dat semnalul de plecare pentru diviziile blindate şi rezultatul era o încurcătură monstruoasă de circulație; Jutlanda devenise dintr-o tabără militară enormă, un carambolaj uriaş. În mijlocul haosului, Divizia a 20-a SS de Panzergrenadier, „Estland", căreia i se ordonase direcția Jutlanda, a primit contraordine de întoarcere înapoi. Obergruppenführer Wengler a dat o reprezentație imitând remarcabil de bine pe cineva cu o criză de epilepsie. Oamenii lui îi urmăreau admirativ scamatoriile şi aşteptau cu anticipație înjurăturile care cu siguranță trebuiau să urmeze.

— Care e cretinul cu fundul afară care a gândit că aşa ceva e posibil? Cum dracu se poate presupune că aş putea întoarce pe drumurile astea aşa de nenorocite!

— Nu ştiu cum, da' ştiu cine, a răspuns ofițerul de legătură, stând amuzat pe motocicletă, cu picături de ploaie prelinse pe mantaua lui neagră, cretinul tău cu fundul afară nu e altul decât Reichsführer-ul în persoană.

Wengler a scuipat şi a înjurat şi iarăşi a scuipat, în timp ce ofițerul de legătură se întorcea uruind pe un drum noroios, într-un duş de stropi negri.

— Bine! Ordin către toți ofițerii comandanți: conduceți înapoi în direcția Neumunster. Destinația exactă nu este încă cunoscută. Şi să nu dea dracul să aveți nevoie de toată ziua pentru asta.

Ofițerii s-au răspândit în toate direcțiile strigând ordinul.

Wengler supraveghea morocănos felul în care acesta era executat. Era

unul dintre cei mai severi comandanți ai diviziilor blindate şi avea puțină răbdare în orice situație care nu-l situa direct în prima linie de luptă. Chiar în timpul când el supraveghea executarea ordinului, imaginea coloanei s-a dezinteyrat, cu o viteză uluitoare, într-o stare de confuzie demențială. Vehiculele intrau orbeşte unele în altele, în şanțuri, în pomi, în garduri. Peste tot se țipa şi înjura. Cineva rostise cuvântul „sabotaj" şi ideea s-a fixat puternic în capetele majorității oamenilor ca un fapt dovedit.

Încet, foarte încet şi foarte nesigur, coloana imensă se legăna înainte, spre sud. Primele vehicule ajunseră la încrucişarea drumurilor Handerslev-Tender, când situația s-a înrăutățit irecuperabil.

Un Oberstabszahlmeister inocent s-a apropiat cu coloana lui de muniții destinate bateriilor grele de coastă. Vehiculului lui mic abia a scăpat de o coliziune frontală cu un tanc. Maşina a trecut cu abilitate în afara drumului, dar tancul a intrat în tancul vecin. A fost un zgomot oribil de frecare de şenile, şi ambele tancuri s-au oprit trepidând. Strigătele de „sabotaj" care nu dispăruseră complet niciodată, au fost reluate şi au atins apogeul, încât nenorocitul de Oberstabszahlmeister a fost tras din maşină, țintuit de un pom şi împuşcat pe loc. Era aproape sigur că nenorocitul greşise drumul, dar dacă a fost aşa şi-a plătit scump eroarea. Coloana cu muniții nu a mai ajuns la bateriile de coastă. Au fost trimise în schimb diviziei de infanterie care era ținută în rezervă la Fiona şi câteva săptămâni mai târziu a fost o consternare imensă când s-a descoperit că proiectilele de 21 cm nu pot fi potrivite în nici un fel tunurilor de câmp de 10.5 cm. Şi invers, bateriile de artilerie de pe falezele de coastă s-au amuzat teribil când tunurile de 21 cm au început să scoată bombe de 10.5 cm.

— Sabotaj! urla un ofițer de stat major.

— Iarăşi blestemații ăştia din Rezistență! țipă un colonel, în pragul apoplexiei.

Pentru formalitate, câțiva ostatici nenorociți au fost executați.

Cineva trebuia să plătească incompetența unor ofițeri.

Era în zori când primele vehicule, care conduceau coloana Diviziei a 20-a blindate, au intrat în Neumunster. Abia atunci au aflat că destinația lor era Parisul şi că erau aşteptați de urgență. A fost o surpriză să ajungă la Neumunster şi să descopere că singura posibilitate de transport care îi aştepta era o duzină de vagoane franceze de marfă din timpul venerabil al culegerii strugurilor. Drumurile erau blocate pe distanță de kilometri de Divizia a 19-a de Tancuri, aflată şi ea în drum spre Neumunster. Iar Divizia a 233-a venea acum în forță dinspre Est. Fiecare drum al Jutlandei era înfundat până la refuz cu tancuri şi soldați şi maşini blindate. Totul era legat de Neumunster; totul era necesar la Paris şi numai o duzină de vagoane franceze de marfă ca să-i ia.

— Sabotaj! au urlat cei trimişi de Reichsführer să îndeplinească misiunea.

Au fost executați mai mulți ostatici. Oficialii responsabili cu conducerea gării din Neumunster au fost executați. Două divizii de blindate, 14.000 de vehicule şi efectivul lor complet au pornit din Jutlanda cu douăsprezece marfare franceze.

CAPITOLUL NOUĂ

De trei săptămâni, un băiat de doisprezece ani, condamnat la moarte, era reținut în închisoarea de la Fresnes în aşteptarea execuției. Crima pentru care fusese închis putea fi considerată nu mai mult decât un act de entuziasm copilăresc. Dar putea fi şi un act de rezistență împotriva duşmanului. Fireşte că nemții au preferat să creadă în cea de a doua posibilitate. Băiatul furase un revolver de la un soldat german la colțul Bulevardului Saint-Michael cu Place de la Sorbonne şi pentru acest lucru trebuia să moară.

Mama, înnebunită, încercase tot ce era posibil ca să fie anulată sentința şi în final ajunsese în audiență la cea mai mare autoritate: generalul von Choltitz. Şeful său de cabinet, pe nume Schwanz, i-a expus cazul. Nu a obținut un succes mai mare decât s-ar fi aşteptat.

— De ce vii la mine cu aceste banalități?! a strigat, cuceritorul Rotterdamului şi al Sevastopolului, aruncând supărat documentele peste birou. Sun rețele speciale pentru acest gen de probleme: foloseşte-le! Dacă băiatul a fost condamnat la moarte, probabil că a existat o foarte bună motivare. Şi oricum, am probleme de departe mai presante pe care trebuie să le rezolv. Ia-le înapoi şi nu-mi irosi timpul.

Nu mai era nimeni la cine femeia ar fi putut cere ajutor şi în ziua următoare un copil de doisprezece ani a murit în fața unui pluton de execuție, la Vincennes. De ce ar fi fost impresionat un om de talia generalului von Choltitz de soarta unui copil? Nu era acesta drumul spre glorie sau celebritate. Posteritatea nu-şi va aminti de un general care a grațiat un copil de la pedeapsa capitală. În schimb, ține minte un general care a distrus unul dintre cele mai frumoase oraşe ale lumii...

AR PUTEA FI SALVAT PARISUL?

Generalul von Choltitz s-a întors la Paris. Oraşul era sobru şi mohorât; sub calmul aparent de viață liniştită, o amenințare ascunsă plutea în aer. Numărul dezertărilor din armata germană atinsese proporții catastrofale. Ca atare, numărul represaliilor sporise. Într-o singură seară peste patruzeci de oameni suspectați de activitate pentru Rezistență au fost duşi în fața plutonului de execuție. Primii care au murit au fost comuniştii.

Într-o dimineață, în zori, doi ofițeri din prima linie a frontului s-au prezentat lui von Choltitz. Unul era general-maior, purta un bandaj pe unul din ochi şi uniforma neagră a trupelor de tancuri; celălalt era un tânăr căpitan din trupele de geniu, expert în plasarea minelor. Îndată după ce au intrat în biroul generalului, pe uşă a fost agățată o inscripție uşor vizibilă: „Intrarea strict interzisă." În spatele uşii se decidea viitorul Parisului.

În acelaşi timp cu această conferință foarte secretă, o alta, chiar mai secretă, avea loc într-un apartament din Bulevardul Victor Hugo, între un anume Hauptmann Bauer, un ofițer în serviciu! amiralului Canaris, şi un

diplomat care folosea pseudonimul „Farin”. Hauptmann Bauer relata cu seriozitate diplomatului evenimentele, aşa cum le văzuse el şi diplomatul asculta la fel de serios.

— Domnule Farin, a declarat ofițerul, vorbind şoptit şi foarte repede, tot oraşul ăsta e pe cale să devină scrum şi fum. Totul se va prăbuşi în ruine dacă nu se întâmplă ceva neaşteptat care să prevină evenimentele. Este absolut necesar să vă duceți să-l vedeți pe von Choltitz înainte de a fi prea târziu.

Diplomatul şi-a şters de pe frunte câteva perle discrete de transpirație, iar înainte de a răspunde a dat pe gât două pahare de coniac.

— Cine este acest general von Choltitz? De unde a venit? De ce nu am auzit niciodată despre el?

— Ați auzit de el — probabil că nu vă amintiți numele. Ați auzit de Rotrerdam, bănuiesc? Ați auzit de Sevastopol? Ei — a dat din cap cu severitate Hauptmann Bauer — acesta este generalul von Choltitz!

— Vrei să spui...

— Vreau să spun că acest om şi-a dat doctoratul în arta distrugerii. Pentru care alt motiv presupuneți că l-au ales pentru această muncă? Aparține aceleiaşi şcoli ca şi mareşalul Model: supunere oarbă indiferent de împrejurări. Dă-i un topor şi spune-i să-şi taie mâna dreaptă şi o s-o facă, cu condiția ca rangul tău să fie mai mare decât al lui.

Diplomatul şi-a dres vocea înainte de a răspunde.

— Ce-au avut de spus despre acest lucru în Bendlerstrasse?

— Nimic, în general.

— Atunci de ce... De ce suntem noi... de ce sunteți...

Ochii lui Hauptmann scânteiau sub ochelarii fumurii.

— Singurul motiv pentru care ei nu vorbesc este că acei puțini care au mai rămas sunt îngrozitor de speriați ca să mai deschidă gura! Ceilalți s-au... dus.

— S-au dus? Unde?

— În acelaşi loc unde o să merg şi eu şi dumneavoastră dacă nu suntem prevăzători, la Plötenzee.

Diplomatul a rămas cu gura căscată.

— Spânzurați? a spus el răguşit.

— Bineînțeles, spânzurați! Acum ascultați-mă, domnule Farin, şi spuneți-mi ce părere aveți în legătură cu acest fapt: un nou regiment de tancuri a sosit la Paris. Sunt staționați în barăcile Prințului Eugen, din afara Versailles-ului. Ofițerul comandant este caracteristic pentru tipul de om cu care trebuie să tratăm: un general-maior, de două ori retrogradat, comandând cel mai teribil grup de tancuri din lume. Şi nu fac această afirmație cu uşurință. Vă pot spune că dacă un singur cuvânt ar ajunge la urechile celor de la Berlin, în sensul că ei au fost implicați, amiralul Canaris ar dispare aşa de repede că nu o să puteți vedea nici măcar norul de praf.

— Deci ce sugerezi? a întrebat diplomatul cu nervozitate. Ce aş putea face? Şi oricum, de ce au fost aduşi aici?

Bauer a ridicat din umeri.

— Poate fi ceva mai distructiv decât un tanc? În special un tanc din Divizia a 27-a Z.B.V.... Dați-mi voie să vă spun ceva despre ei. Regimentul

este format din şase batalioane sub comanda generalului-maior Mercedes. El însuşi, după cum v-am mai spus, a fost degradat de două ori în timpul carierei lui militare. Oamenii aflați sub comanda lui au făcut puşcărie, o dată sau de câteva ori în timpul armatei. Viol, tâlhărie, omoruri, perversități sexuale — numiți orice altă porcărie, ei au făcut-o... Ei sunt, exprimându-mă moderat, o bandă de brute total nedisciplinate... Vă imaginați ce s-ar întâmpla dacă vor fi lăsați liberi pe străzile Parisului?

— Da.

— Un toptan de masacre.

— Da.

Farin s-a dus spre fereastră cu un alt pahar cu coniac în mână. A stat un timp privind tăcut jos în stradă.

— O baie de sânge, a spus în sfârşit. Ai dreptate, desigur, trebuie făcut ceva ca să prevenim masacrul.

— Mă bucur că aveți aceeaşi părere.

— Ce-ar fi — Farin a ezitat — ce-ar fi dacă am ridica baricade? Priveşte acolo, Hauptmann Bauer.

I-a arătat, privind pe fereastră, un sergent de poliție care patrula pe stradă. Apărarea Parisului — de ce nu? Poliția ajutată de oameni din Rezistență...

— Sunt sigur că s-ar putea, domnule Farin. Dar în acelaşi timp mă tem că ne vom îndrepta direct în mâinile lui Hitler. Se întâmplă să ştiu că un batalion din Brigada Dirlewanger, chiar în acest moment, se îndreaptă spre Paris. Fiecare om al acestei forțe este un criminal căruia i s-a suspendat pedeapsa — suspendare nu pentru că li s-a considerat cazul într-o nouă lumină, dar pentru că Führer-ul a hotărât brusc că şi criminalii ar putea fi folositori. Dețin informații că au fost trimişi special ca să provoace acțiuni de tipul celor pe care le-ați menționat. Bauer şi-a clătinat capul cu regret. Poliția şi Rezistența... Este o idee ispititoare, dar cât timp vor putea ține piept puterii germane? Şi cât de mare ar fi rezistența pe care ei ar putea să o opună? Insuficientă, mă tem. Insuficientă.

— Atunci ce propui, Hauptmann?

— După părerea mea, ne-au rămas deschise numai două căi de acțiune. O cale este să întârziem cât mai mult oamenii şi vehiculele pe care le aşteaptă von Choltitz; cealaltă este să obținem înaintarea diviziilor blindate americane spre Paris cât mai repede posibil.

Farin chibzuia asupra posibilităților de a pune în practică aceste deziderate.

— Acum aş fi vrut să fiu la Londra!

— Vă cred, a fost de acord Bauer, zâmbind uşor. Parisul de azi nu e cel mai confortabil loc de pe pământ, nu este aşa? Nici Germania nu e un pat de trandafiri. Amiralul şi-a ars deja toate hârtiile. Ştiți cine a fost numit Oberbefehlshaber pentru Vest? Generalfeldmarschall Walter Model. Nimeni altul. E omul care poate să adulmece trădarea de la sute de kilometri distanță, cred că nici măcar Hitler nu este prea subtil pentru amicul nostru.

— Omul este o brută necivilizată, spuse Farin, foarte convingător. Ai auzit povestea despre şampania lui von Rundstedt? Spionii lui Model au

descoperit că el avea în cameră 60 de lăzi cu această băutură. Cinci minute mai târziu — cinci minute, ține minte! — toată cantitatea a fost vărsată. Ce risipă! Şi cât de inutilă!

— Se spune că doarme având sub pernă o ediție de lux a volumului Mein Kampf. Sunt convins de asta. El şi von Choltitz nu mai sunt oameni, sunt roboți militari.

Cei doi conspiratori au mai stat un timp de vorbă, după care diplomatul şi-a terminat coniacul, şi-a luat haina şi servieta, arătându-se ceva mai hotărât.

— Să vedem ce se poate face. Parisul trebuie salvat cu orice preț. Am să mă prezint lui von Choititz în persoană şi să văd ce şanse avem cu el. Ne-ar fi de ajutor dacă am găsi ceva împotriva lui — o vină — ceva ce ar putea interesa pe prietenul Model.

— Mă îndoiesc de aşa ceva. Omul este un model de perfecțiune. Totuşi vă doresc mult succes. O să ținem legătura prin rețeaua obişnuită — presupunând că voi mai fi în viață ca să fac asta.

— Sunt convins că vei fi.

Farin s-a oprit un timp, ascultând în dreptul uşii înainte de a o deschide.

— Cred că e mai bine să ne despărțim. Şi pietrele caldarâmului au ochi în zilele astea... La revedere, Hauptmann.

— La revedere!

CAPITOLUL ZECE

Normandia devenise un al doilea Stalingrad. Cincizeci de mii de oameni au fost luați prizonieri; patruzeci de mii şi-au pierdut viața. Regimentul 27 Panzer a fost redus la o cincime din capacitatea lui inițială şi cincimea rămasă a fost trimisa la Paris pentru motive care încă nu fuseseră divulgate.

Cu o satisfacție sadică, pe care nu-şi dădea osteneala să o ascundă, Generalfeldmarschall von Rundstedt a raportat că 1 800 000 de militari ai forțelor Aliate au debarcat în Normandia; şi că în fața acestor 1 800 000 erau prinşi ca într-o capcană 200 000 de militari germani. Nici o divizie blindată nu avea mai mult de 10 tancuri; multe aveau numai cinci; unele chiar mai puțin. Situația era disperată, ținuse să sublinieze von Rundstedt în fața colegilor lui. Situația continua să se deterioreze cu fiecare zi şi în final chiar şi bătrânul Rundstedt îşi pierduse răbdarea.

— Ce câştigați sunându-mă de patruzeci de ori pe zi? urla el la telefon. Nu pot să vă spun ce să faceți! Nu pot să vă scot trupe din joben. Singura conduită înțeleaptă este să capitulați, am spus-o de nenumărate ori, dar cretinii de la Berlin nu vor să audă aşa ceva. Toată banda asta blestemată ar trebui să fie închisă. V-am spus că suntem conduşi de debili mintali în ultimul grad!

A trântit receptorul în furcă. Telefonul a alunecat şi s-a făcut țăndări pe jos. Von Rundstedt a scos un sunet de indignare, şi-a smuls haina şi a părăsit biroul ca o furtună.

Pe haina sa nu se afla prinsă nici o medalie — nu se deosebea de aceea a unui soldat obişnuit — deşi era cel mai decorat om din întreaga Germanie.

Trebuie spus că Generalfeldmarschall von Rundstedt nu-şi purta decorațiile primite, cu excepția unor împrejurări speciale, de protocol, când i se ordona să facă acest lucru. Înainte de a părăsi biroul îşi puse casca de oțel pe cap şi spuse:

— Îmi iau rămas bun, domnilor... Mâine pe vremea asta o să aveți un nou comandant. Presimt că voi fi înlocuit.

CAMERA DE GARDĂ DE LA HOTEL MEURICE

Doi civili, îmbrăcați cu haine de piele, având pălăriile trase pe ochi, şedeau la o masă din camera de gardă a hotelului Meurice. Deşi nu făceau parte din personal, se simțeau aici ca la ei acasă. Tolăniți pe scaune, cu picioarele pe masă, inspectau cu privirea fiecare colțişor.

— Hei, Heinrich, ştii ceva?

Heinrich îşi schimbă nepăsător poziția picioarelor şi mormăi plictisit:

— Ce?...

— Mă piş pe locul ăsta. Oraşul ăsta mă plictiseşte.

— Aha...

— Mă plictiseşte de moarte. Ne mergea mai bine la Lemberg. Se mişcau lucrurile în Polonia, nu-i aşa?

— Mda...

— Îți aminteşti de pasărea aia, Tamara, de la Brest-Litovsk? Ce femeie! Comanda un batalion de partizani. Straşnică muiere, nu?... Consider că a fost o ruşine că pentru una ca ea nu s-a găsit altceva mai bun de făcut decât să fie adusă în faţa plutonului de execuţie.

— La Moscova, zise Heinrich, am auzit că unor prizonieri li se aplică un tratament de spălare a creierului. Te transformă în altă persoană şi spun că te-au vindecat. Aşa ceva e mai rău decât împuşcarea.

— Ştii ceva?... Dacă pierdem războiul ăsta blestemat, eu sunt hotărât să trec la bolşevici. M-am gândit foarte bine. Dacă iei în considerare principiile de bază, programul lor politic nu se deosebeşte prea mult de al nostru. Am de gând să devin comunist şi am studiat toate problemele astea. Pot să spun că dacă intuieşti care e adevărul ai o şansă în plus să-ți ții capul pe umeri. Ştii, când eram la Dirlewanger...

— Puțin îmi pasă unde erai înainte! Tot ce ştiu e că acum eşti la Paris, aşa că încetează să faci pe boul şi zi merci...

Heinrich şi-a dat jos picioarele de pe masă şi s-a întors, cu o figură severă, spre plutonierul major de artilerie care era de gardă.

— Oberfeldwebel, cred că îți dai seama că tot ce se discută aici este strict secret.

În faţa acestui avertisment, plutonierul major a ridicat cu indiferență din umeri. Probabil că nu auzise în viaţa lui de proverbul japonez „să nu vezi, să nu auzi, să nu spui nimic”, dar se pare că îşi făcuse un crez din asta, datorită instinctului care îi spunea că e mai bine aşa, cel puțin pentru moment. De fapt, spiritul de conservare îi sugerase şi o completare ad-hoc la proverbul cu pricina: „să nu gândeşti nimic”. Cea mai bună confirmare era chiar în faţa lui: doi tipi scârboşi de la Gestapo abia aşteaptă un motiv să se ia de tine, doar aşa, de distracție sau pentru că nu le place mutra ta. Oberfeldwebel-ul se uită la ceas: cu o mare uşurare în suflet, începu să-şi pregătească raportul pentru încheierea serviciului; peste câteva minute avea să-i sosească schimbul la gardă. Fără voia lui, în timp ce scria mecanic formulele standard ale raportului, gândurile nu-i dădeau deloc pace. Ce noroc afurisit să se fi născut în Germania tocmai la timp pentru a fi înrolat şi trimis pe front. Lui nu-i păsa acum de ce credeau alții despre viață... Ce-i păsa lui de Lebensraum şi altele la fel. Pentru el, nimic nu se compara cu Dortmund, oraşul său natal, şi n-ar fi cerut mai mult de la viață decât să se întoarcă printre ai săi, acasă. Oraşul său nu-ți oferea distracțiile Parisului, dar s-ar fi întors acolo imediat, fără nici un regret. De ce a trebuit să aibă parte de ghinionul ăsta?... Deodată, instinctul l-a avertizat că începuse să gândească prea mult. Disciplina militară înseamnă supunere. E periculos să gândeşti. Nu trebuie să uite acest lucru, tocmai acum când...

Deodată uşa se dădu cu zgomot de perete, făcându-i să tresară speriați pe cei trei inşi din cameră. Oberfeldwebel-ul şi cei de la Gestapo au privit mirați la cei doisprezece tanchişti care dăduseră buzna în încăpere, gălăgioşi şi plini de elan.

— Salve, salve, salve!, a urlat primul dintre ei, Obergefreiter Porta, salutul său expansiv făcând să zăngăne geamurile. Ia să vedem, pe cine avem noi aici? continuă el fixându-şi privirile spre cei doi gestapovişti, care

nu păreau a fi prea impresionați.

În spatele lui Porta se înghesuia Micuțul, care nefiind obişnuit să țină cont de regulamente, găsi de cuviință că cel mai potrivit loc unde să-şi pună fundul jos e pe biroul plutonierului de gardă.

— E-n regulă, a spus el, plin de voie bună. Am sosit. Poți să le transmiți că suntem aici şi pe urmă eşti liber s-o ştergi, amice...

— Cum îndrăzneşti să te comporți astfel? zise Oberfeldwebel-ul, plin de indignare în fața acestui exemplu de indisciplină.

El nu-şi permitea să gândească prea mult, dar când era vorba de respectarea disciplinei ştia foarte bine ce era de făcut:

— Ridică-te imediat de pe birou, salută şi prezintă-te regulamentar! Unde te trezeşti? La berărie? Țin să-ți reamintesc că te afli într-o cameră de gardă a armatei germane.

— Oh, las-o moartă, bătrâne, a mormăit Porta, plin de lehamite.

— Dacă ați venit pentru schimbarea gărzii, de ce dracu' nu o faceți?

Porta şi Micuțul şi-au întors privirea spre gestapovişti. Cel care vorbise era Peter, viitorul posibil comunist, în caz că...

— Cine-s ăştia? a întrebat Porta.

— N-am idee, răspunse cu o răceală vizibilă plutonierul.

— În cazul ăsta, ar face bine să se care dracului de aici. Camera de gardă nu e cel mai potrivit loc unde civilii să stea la taclale. În afară de cazul când, desigur — şi o sclipire jucăuşă s-a ivit pe fața lui Porta — nu e vorba de nişte arestați?...

— Cum îți permiți, Obergefreiter! a urlat Peter, sărind nervos în picioare. Țin să-ți precizez că în fața ta se află un Untersturmführer şi nicidecum un civil!

— Adevărat?... Şi ce-i cu asta? zise Porta, cu un aer vizibil plictisit. Îmi pare rău pentru tine, dar eu văd astfel situația: chiar dacă eu nu sunt decât un amărât de Obergefreiter, pentru următoarele 24 de ore sunt în serviciu de gardă şi trebuie să îndepărtez personalitățile imaginare de etajul unde se află bătrânul nostru general. Asta-i tot ce ştiu, şi deci, n-am chef să văd prin preajmă tot felul de civili care pălăvrăgesc.

În timp ce căsca de-i trosneau fălcile, Heinrich şi-a scos mâna din buzunar, arătând o legitimație:

— Poliția secretă, a rostit el, încercând să dea cât mai multă prestanță momentului în care a fost nevoit să-şi dezvăluie identitatea.

Porta văzuse însă altele şi mai şi la viața lui.

— Nu-mi pasă dacă eşti de la poliția secretă sau de la măturătorii secreți de la colțul străzii, îi spuse el lui Heinrich. Tot nu vă putem permite să stați la taclale în camera de gardă. Regulamentul este regulament chiar şi pentru cei de la Gestapo.

— Şi nu ți-a trecut prin minte că am putea fi aici în misiune, cu un scop clar, de pildă să te arestăm... zise Heinrich, cu un aer sumbru, amenințător.

— Sincer să fiu, nu, a mărturisit Porta. Mi se pare puțin probabil. Fără să se lase câtuşi de puțin impresionat de aerele gestapovistului, Porta a scos din buzunar o banderolă albă, pe care se aflau înscrise trei litere: Z.B.V. Ați auzit vreodată de noi? a întrebat el.

— Şi ce dracu faci la Paris?

Porta n-a catadicsit să-i răspundă.

Uşa s-a deschis din nou. De data asta era Barcelona, care s-a îndreptat direct spre Oberfeldwebel şi a luat poziția de drepți, pocnindu-şi călcâiele cu destulă eleganță:

— Sunt Feldwebel-ul Blom, din 27 Panzer, Compania a 5-a şi m-am prezentat pentru efectuarea serviciului de gardă.

Oberfeldwebel-ul i-a răspuns la salut, cu un aer evident satisfăcut că a găsit pe cineva care se conforma oarecum regulamentului militar.

— Oberfeldwebel Steinmache, Regimentul 109 Artilerie, predau postul de gardă.

Barcelona a făcut un pas înainte, trecând în pe loc repaus.

— Ce-i cu ăştia? a întrebat el, arătând înspre Heinrich şi Peter. Ce caută doi civili în camera de gardă?

— De ce nu-i întrebi pe ei, camarade? Dacă nu-ți place mutra lor, dă-i afară cu un picior în fund! Acum, slavă Domnului, tu eşti de gardă, nu eu.

Se vede că Oberfeldwebel-ul avea treburi mai importante decât să dea lămuriri asupra celor doi gestapovişti, aşa că îşi puse chipiul, salută scurt şi ieşi pe uşă fără să se mai uite înapoi.

— Înțeleg..., zise Barcelona, cu un aer gânditor, din care se putea deduce că de fapt de-abia de acum încolo avea să înțeleagă care-i treaba...

Se aşeză încet pe scaunul Oberfeldwebel-ului şi privi lung, cu atenție, spre cei doi intruşi. Flerul său, îndelung exersat, îi spuse că ceva nu e-n regulă cu Peter, care părea a fi destul de tulburat după schimbul de cuvinte cu Porta.

Peter întoarse capul spre Heinrich şi spuse, cu glasul unui om nefericit:

— Hai să plecăm de-aici. Cine vrea să rămână acolo unde nu este bine primit?... Rostind această întrebare retorică, îşi trase mai bine pălăria pe ochi şi îşi încheie mantaua de piele la toți nasturii.

— Ce te grăbeşti aşa!? O să mă car de-aici atunci când o să am chef si o să fiu gata.

— Eu sunt gata, a spus Peter, pornind hotărât spre uşă.

— Mai stai un minuțel! sări Micuțul, care împreună cu Porta se postă rapid în fața uşii.

Barcelona era gata să-şi devoreze victima încolțită din toate părțile.

— Senior Gomez, pe cinstea mea, e formidabil! zise el, lovind cu pumnul în birou. Să ne întâlnim din nou după atâta timp! Ce mică-i lumea şi fără greşeală... Cred că a mai spus cineva chestia asta. N-are importanță, am s-o mai spun şi eu... Da, da... Barcelona începu să fluiere uşor, printre dinți. Trebuie să admit că pielea cea nouă ți se potriveşte de minune, camarade!

Porta şi Micuțul, sesizând din zbor situația, s-au postat rapid în fața uşii, stârnind o vizibilă îngrijorare în sufletul lui Peter.

— Fiți amabili şi lăsați-mă să plec, zise acesta, cu un aer destul de umil pentru un gestapovist.

Heinrich, simțind pericolul, a început să tatoneze situația:

— Mai mult ca sigur, o să aveți destule neplăceri în cazul că vă atingeți de un membru al Gestapoului.

— Deschideți imediat uşa! strigă Peter cu o voce isterică.

Arătând spre Barcelona, foarte calm şi foarte încet, Porta l-a întors pe Peter cu faţa spre birou, zicând:

— Nu-ţi dai seama că domnul vorbeşte cu tine? Poate vrei să-ţi repede ce-a spus adineauri?

— Îţi cer să deschizi imediat uşa! a urlat Peter.

— Ba să nu ceri nimic, îl contră Porta, pe faţa căruia înflori un zâmbet. O să te aşezi cuminte, la locul tău, şi o să faci numai ce ţi se spune.

— Doar dacă nu vrei să...

Micuţul nu se mai obosi să-şi ducă fraza până la capăt, fiind atent la mica jonglerie pe care o făcea cu un cuţit cât toate zilele. Dacă Micuţul avea un aspect fioros, Barcelona luase o expresie meditativă şi era clar că nu-şi va scăpa prada din gheare.

— 22 iunie 1938, spuse el. Rambla de la Flores, în Barcelona... Îţi aminteşti că ne-ai dat de băut în apartamentul pe care îl ocupai la hotel Ritz? Îţi aminteşti asta, camarade? Eu da. Îmi amintesc foarte bine. Numai că, pe vremea aia jurai credinţă Partidului Comunist. Ce s-a întâmplat cu steluţele roşii, camarade? Pe vremea aia vedeai numai steluţe roşii, nu-i aşa?

— Eşti nebun! strigă Peter, încercând să scape de sub observaţia atentă a Micuţului. Aiurezi! Nu vezi că sunt un Untersturmführer din Poliţia secretă? Ai ochi în cap, nu-i aşa? Bănuiesc că ai mai văzut un Untersturmführer.

— Oh, de multe ori, zise Barcelona, deşi pentru el, chestia asta n-avea absolut nici o importanţă. Dar cred că îţi dai seama că nu e deloc uşor pentru cineva care te-a cunoscut drept *tovarăşul* Gomez să înceapă, aşa deodată să-ţi spună Untersturmführer... Ce grad ai avut în Spania, Gomez? Căpitan, nu-i aşa? Sau ai fost maior? Hei, hombre!... Îmi amintesc ce discurs frumos ne-ai ţinut în camera ta de la Ritz! O marfă pe cinste, care agita într-adevăr spiritele şi îţi mergea la suflet: „Tovarăşi, timpul vorbelor a trecut. Acum a sosit momentul să acţionăm! Acţiunea, tovarăşi, pentru binele cauzei noastre. Pentru asta sunt acum aici, printre voi: să vă sfătuiesc, să vă încurajez, să vă îndrum, să vă acord întregul ajutor de care aveţi nevoie, acum şi întotdeauna.”

Barcelona se cam ambalase cu acest discurs, rostit ca în transă, cu privirile aţintite fix în tavan. Heinrich holbase ochii, neînţelegând nimic din ce se întâmplă. Râsul lui Barcelona sparse liniştea care domnea în camera de gardă.

— Asta a fost cea mai mare farsă din toate timpurile. Sau îţi pierduseşi brusc curajul? După ce ne-a împins pe toţi într-o situaţie fără întoarcere, pederastul ăsta şi-a luat tălpăşiţa chiar în aceeaşi zi! Nici măcar n-a avut eleganţa să mai stea cu noi 24 de ore! Şi unde a plecat?... Barcelona se uită la Peter, care începuse să aibă un tic nervos. Ei, unde ai plecat? O să-ţi spun tot eu, pentru că probabil ai uitat şi asta. Mulţumit şi în siguranţă, te-ai îmbarcat pe un vapor cu o grămadă de alţi falşi comunişti. Şi ca să mai adaugi încă o insultă la jignirea făcută, ai petrecut toată noaptea într-o adevărată orgie cu mâncăruri şi băuturi pe care noi nu le mai văzusem de ani de zile. Cum îl chema pe generalul ăla rus? Malinovski? El punea totul la bătaie pentru a-i incita pe alţii să lupte

pentru cauză? El era? Preferi Manolito? Cred că aşa obişnuiai să-l alinți în zilele alea, nu-i aşa? Nu-ți aminteşti nici măcar asta?...

Peter şi-a scos pălăria, şi-a şters sudoarea de pe frunte cu batista şi a căzut fără vlagă pe cel mai apropiat scaun.

— Da, da, murmură el, epuizat. Îmi amintesc... Cred că te-am recunoscut de când ai intrat, dar nu eram suficient de sigur.

— Şi acum eşti?

Peter a dat afirmativ din cap şi zise, cu un zâmbet abia perceptibil pe buze:

— Da, acum îmi amintesc. Mânuieşti încă revolverul cu aceeaşi îndemânare?

Barcelona nu i-a întors zâmbetul, semn că nu avea de gând să cadă la pace cu acest gestapovist care fusese comunist în Spania.

— Cred că sunt la fel de îndemânatic cum am fost odată, a spus încet Barcelona. S-ar putea să fi devenit chiar mai îndemânatic, ținând cont că am făcut destulă practică de când ne-am întâlnit ultima oară, tovarăşe! Păcat că nu pot să-ți fac o demonstrație; s-ar putea să nu-i placă domnului general care locuieşte la etaj.

— Nu te necăji! s-a grăbit Peter să-l consoleze. Te cred pe cuvânt.

— Ar fi mai bine! răspunse Barcelona.

— Cât despre treaba din Spania, continuă Peter, încercând să pară nepăsător, nu-i aşa că a trecut destul timp de când e moartă şi îngropată? Mi-am luat deja porția când am dat cu ochii de tine. Eram mai vulnerabil decât ai fi putut crede. Bănuieşti ce-aş fi pățit dacă Falanga ar fi pus mâna pe mine?

— Douăsprezece gloanțe-n ceafă, a spus cu simplitate Barcelona, şi mă gândesc la toți ceilalți care ar fi dorit să-ți aplice acelaşi tratament... inclusiv eu.

Peter a sărit în picioare, cuprins de panică. Cu un gest ferm, Porta l-a împins înapoi pe scaun şi l-a obligat să rămână acolo. Barcelona ridică o mână, făcând semn că nu e cazul să ne agităm.

— Să uităm, pentru moment, problema, o să continuăm mai târziu. Acum aş vrea să-ți pun o întrebare. Tu ai fost cel care a lichidat-o pe Conchita? I-am găsit cadavrul aruncat în rigola de pe aleea din spatele pieței San Pedro. Avea gâtul tăiat... Paco era cât p-aci să-şi piardă mințile de durere. Întotdeauna te-a bănuit că tu ai omorât-o.

Peter şi-a muşcat nervos buzele.

— Conchita a fost o curvă care şi-a meritat pedeapsa.

— Adică să-i tai gâtul pentru că a fost o curvă?

— Nu d-asta, ci pentru că era agent dublu. Lucrase pentru noi câteva luni, până când am descoperit că făcea acelaşi joc şi pentru cealaltă parte.

— Şi atunci, hârşt, te-ai repezit la gâtul ei cu cuțitu'! Barcelona se ridică de la birou şi se apropie încet de Peter, care devenise alb ca varul. Hai, spune, chiar aşa ai procedat?

— A fost dovedită ca agent dublu, ți-am mai spus...

— În acest caz trebuia să fie adusă în fața tribunalului din Calea Layetano şi nu s-o laşi într-un şanț cu capul ciopârțit.

Priveam mirați la Barcelona. De câte ori era vorba de Spania, devenea un sentimental. Pentru el Spania, chiar după Războiul Civil, rămânea un

subiect romantic, o amintire de tinerețe în care se amestecau imaginile livezilor de portocali în răsăritul soarelui cu episoade de romantism tineresc, într-un timp de eroism şi idealism. Nu-l mai văzuserăm nicicând pe Barcelona atât de sumbru şi înverşunat.

— Dacă te prinde vreodată Paco, l-a informat pe Peter, o să primeşti un cuțit în spate înainte de a-ți da seama ce se-ntâmplă.

— Femeia era agent dublu, a protestat Peter pentru a treia oară. Şi oricum, am acționat conform ordinelor.

— Minți! Ai omorât-o pe Conchita pentru un simplu motiv: îl prefera pe Paco şi nu pe tine. Pentru că n-a vrut să se culce cu tine.

Peter şi-a ridicat mâinile în sus, într-un gest de rugă şi de neputință:

— Ajunge, Blom! N-am putea să lăsăm trecutul în pace? De ce să reînviem amintiri neplăcute? Toți am făcut în viață lucruri pe care preferăm să le uităm, chiar şi tu, amice! Mă gândesc la unul sau două mici incidente pe care nu le-ai menționat. Şi deşi ai o memorie formidabilă, nu e întotdeauna bine să-ți aminteşti prea multe din trecut. Azi suntem amândoi de aceeaşi parte, aşa că hai să îngropăm securea războiului...

Peter veni spre Barcelona şi-i puse o mână pe umăr:

— Ascultă, Blom, am un bun prieten, care e Obergruppenführer. Dacă stau să mă gândesc, am avut şi puțin noroc în viață. Au fost unele lucruri care s-au întâmplat în Polonia şi Ucraina... dar nu pot să-ți spun mai mult, e strict secret. Trebuie să ai încredere în cuvântul meu de onoare.

— Unde vrei s-ajungi cu asta? întrebă Barcelona.

— Mă gândeam că o haină de piele ți s-ar potrivi la fel de bine ca şi mie. Ge părere ai?

— Adică să intru la voi?

— N-ar fi o idee prea rea.

Barcelona a dat din cap, râzând.

— Nu, mulțumesc! Ți-am mai urmat sfaturile, atunci, în 1938, şi am regretat imediat. Nu mă las păcălit de două ori în acelaşi fel... şi de altfel nu mi-au plăcut niciodată hainele de piele.

Deodată pe hol se auziră zgomote.

— Fiți atenți, vine cineva, zise Micuțul.

Când uşa s-a deschis, am luat cu toții poziția de drepți în fața unui căpitan mic de statură, dar foarte impunător prin felul în care îşi purta uniforma de genist.

Inspectând cu un aer superior camera de garda, emana o autoritate mai mare decât doisprezece generali la un loc. Chiar şi cei doi de la Gestapo erau vizibil impresionați. Tânărul căpitan era într-adevăr un prototip al războiului.

Barcelona i-a prezentat un raport mai mult decât perfect:

— Sunt Feldwebel Blom, în serviciul de gardă la Hotel Meurice, împreună cu 12 oameni.

După o scurtă pauză a continuat:

— În camera de gardă se află doi civili pentru a fi interogați...

Deşi surprinşi şi nemulțumiți de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, gestapoviştii nu au făcut nici un comentariu.

— Sunt vinovați? întrebă căpitanul, inspectând meticulos fiecare colț

al camerei.

— Nu domnule căpitan, sunt liberi să plece.

— Atunci, de ce dracu' mai sunt aici?!... Să plece imediat înainte ca lucrurile să ia o nouă întorsătură. Se întoarse furios spre Heinrich şi Peter, care şi-au luat tălpăşiţa cu cea mai mare viteză.

Am remarcat cu satisfacţie că teoria lor privind drepturile Gestapo-ului, nu mai stătea în picioare atunci când întâlneau pe cineva de calibrul căpitanului. Acesta îşi continuă inspecţia, fără să-i dea prin cap să dea ordinul „pe loc repaus”:

— Ce s-a întâmplat cu uniforma ta, Feldwebel?

Barcelona a privit în jos şi a realizat că vestonul său nu este închis la toţi nasturii.

— Să nu te mai văd vreodată aşa, zise căpitanul. Neglijenţa în ţinută duce la neglijenţă şi în alte domenii. Te rog să-l anunţi pe domnul general că am sosit.

— Da, domule. Pe cine trebuie să anunţ?

— Căpitanul Ebersbach. Sunt aşteptat.

Barcelona a ieşit să-şi îndeplinească misiunea, iar noi am continuat să stăm în poziţie de drepţi în tot timpul absenţei sale. Barcelona reveni imediat, urmat de un tânăr locotenent, unul din aghiotanţii generalului, şi astfel am scăpat şi noi de impecabilul căpitan Ebersbach. Era şi timpul! Slavă Domnului, bătrânul general îl aştepta cu nerăbdare, iar noi ne-am prăbuşit pe scaune într-o poziţie de relaxare exagerată.

Câteva secunde mai târziu, ne-am trezit din nou cu Peter şi Heinrich, care au cercetat cu precauţie camera.

— Pst! A plecat fioroasa creatură tăiată în piatră?... V-am adus un cadou.

Era vorba de o sticlă de coniac pe care o „găsiseră” într-un dulap din bucătărie. Era plăcut să descoperi că până şi gestapoviştii puteau fi umani în unele ocazii.

— O să primim fiecare câte 5 ani de puşcărie la Torgau dacă ne prinde că tragem la măsea în camera de gardă, zise Barcelona, în timp ce se chinuia nerăbdător şi lacom să scoată dopul sticlei.

— Accept riscul, spuse Micuţul, solemn.

Nu mai e nevoie să fac precizarea că am riscat cu toţii. Când există certitudinea unei băuturi contra simpla posibilitate de a face 5 ani de puşcărie pentru indisciplină, un bărbat adevărat nu are de ales. Sticla a trecut din mână-n mână şi am tras fiecare câte o duşcă zdravănă, luându-ne desigur precauţia ca unul din noi să ţină de şase...

— Să fiu al naibii dacă ştiu pentru ce am fost noi trimişi aicea, se plânse Porta. Ăştia nu fac nimic altceva decât să discute toată ziua despre explozive.

— Şi ce? a întrebat Peter, în timp ce-şi desfăcea din învelitoarea ei de staniol o lamă de chewing-gum, dându-şi toată silinţa ca, mestecând-o, să arate ca un adevărat yankeu. Ce te interesează pe tine? Noi le asigurăm paza, şi asta-i tot!

— Explozivele nu sunt jucăriile noastre. Dacă ei plănuiesc să arunce-n aer oraşul ăsta, singura mea dorinţă e să o facă în lipsa noastră. Minele îmi provoacă silă.

— Doar n-or s-arunce-n aer Parisul, zise Micuțul. Nu Parisul, nu vor putea să facă una ca asta!

— De ce nu? a întrebat Peter, cu un aer provocator. Apoi s-a tolănit pe scaun, cu haina de piele deschisă, atârnând în lături, ca aripile unui liliac, şi cu brațele încrucişate la piept.

Înainte ca Micuțul să propună un argument pentru necesitatea ocrotirii Parisului, Porta s-a aplecat spre Peter şi i-a smuls revolverul pe care-l purta într-un toc de piele, în dreptul inimii.

— N-o vor face, pur şi simplu! hotărî Micuțul, cu oarecare îndoială în glas.

— Asta e tot ce ştii să spui! Ce, când eram în Kayta..., a țipat deodată Heinrich.

— Mai scuteşte-mă cu amintirile tale de la Kayta! Nu mai suport; eşti mai rău ca o durere de burtă.

— Dar ei nu cunosc povestea asta...

— Da, dar eu o cunosc!

— Ce s-a întâmplat la Kayta? întrebă prosteşte Micuțul.

Din fericire, înainte ca Peter să se lanseze într-o povestire lungă şi probabil foarte plictisitoare, Porta i-a atras atenția, agitându-i în fața nasului revolverul.

— Ei, camarade, vrei să-l schimbi pentru un „Glicenti”?

— S-ar putea, a spus cu precauție Peter. Să-l vedem.

Porta i-a înmânat arma sa, iar Peter s-a arătat încântat să facă schimbul. Nu ştiu însă dacă realiza faptul că deşi devenise posesorul unuia dintre cele mai grozave revolvere din lume, va întâmpina mari greutăți în a procura muniția potrivită. Nu era însă treaba mea şi am tăcut din gură.

— Şi totuşi nu ne-ați spus despre Kayta, se plânse Micuțul.

— Mai târziu, zise Heinrich. Acum trebuie să plecăm.

— Nu, n-o să plecăm, a hotărât Peter.

Am fost salvați din nou; de data asta de sosirea lui Julius Heide, care a intrat în birou ca o furtună, fără însă a-şi pierde ceva din obişnuitul său aer militar ireproşabil.

— Cine este creatura asta ideală? întrebă Peter, vădit impresionat de noul venit.

— Este regulamentul nostru viu, a explicat Barcelona. Se pregăteşte pentru sfințire militară. Fiecare fir de păr de pe corpul său a fost învățat cum să stea în poziție de drepți.

Heide îl străfulgeră cu privirea pe Barcelona, vădit iritat de remarcile făcute în fața celor doi civili, dar nemulțumirea sa crescu atunci când observă sticla de coniac ce ne ținea tovărăşie.

— Ştii perfect de bine că băutura e interzisă în timpul serviciului de gardă, îl admonestă el pe Barcelona. O să ajungeți la Torgau mai repede decât vă trece prin cap.

— Da?... Şi cine o să ne-nfunde acolo?

Heide îşi umflă pieptul ca un cocoş.

— Poate te-ar interesa să afli că noul nostru comandant este prietenul meu personal. Am fost împreună la Rotterdam. Voi, şleahtă de imbecili bețivani, poate e bine să aflați că mi-am început cariera pornind de la

gradul de caporal într-un regiment de paraşutişti şi azi am multe cunoştinţe printre ofiţerii superiori.

— Ia te uită! exclamă Porta cu admiraţie; dar a stricat imediat efectul înălţător, printr-o completare mai puţin plăcută: Ce rahat!

Ca un automat bine reglat, Heide s-a întors spre impertinentul Porta, privindu-l cu ochii reci, de gheaţă, incapabil să reacţioneze altfel decât strângând din dinţi şi muşcându-şi buzele. Am ştiut întotdeauna că Julius Heide era destinat: să urce cu fermitate treptele ierarhiei militare, dar niciodată până în acel moment nu realizasem cât de sus aspira. Privindu-l, eram sigur că nu peste mult timp va purta uniforma de locotenent-colonel.

— Obergefreiter Porta, a spus el în cele din urmă pe un ton asupru şi autoritar, acum voi ţine cont că suntem camarazi de arme, dar îţi promit că nu peste mult timp îmi voi face datoria să te pun sub acuzare şi să te aduc în faţa Curţii marţiale.

O mormăială nedefinită produsă în spatele său îl făcu să-şi întoarcă privirea spre Micuţul, care rânjea cu gura până la urechi şi ridicase un braţ păros, ca de maimuţă, într-un gest ce-ar fi putut dezvălui intenţii agresive.

— Daca mă atingi cu un singur deget, o să ai necazuri! l-a ameninţat Heide, scoţându-şi revolverul pentru orice eventualitate. Doar cu un degeţel să mă atingi şi-ai sa vezi ce-o să capeţi... Agresiunea fizică a unui gradat se pedepseşte cu vârf şi îndesat. Ştii asta, nu-i aşa? Voi, soldaţii de rând, puteţi fi oricând înlocuiţi, eu însă, nu! Şi în plus, mi-am propus să supravieţuiesc acestui război. În ceea ce vă priveşte nu prea cred să reuşiţi această performanţă.

Cu un strigăt fioros, Micuţul zbură cu un şut bine plasat revolverul din mâna lui Heide şi apoi îşi înfipse mâinile sale uriaşe în gâtul lui, abţânându-se totuşi să nu i-l rupă pe loc.

— Halal camarazi de arme! spuse Heinrich, zâmbind ironic. Ce privelişte înduioşătoare.

Micuţul l-a zgâlţâit de câteva ori pe Heide, care încerca să scape din strânsoare:

— Dă-mi drumu', nebun nenorocit! Vrei să-ţi sfârşeşti zilele la Torgau, alături de Barcelona, zise el, fără a reuşi să-i plaseze Micuţului un şut la ţurloaie.

— De ce nu? s-a arătat dispus Micuţul, vădit amuzat de zbaterea victimei sale. Ar fi chiar plăcut să ştii că te sacrifici pentru o cauză nobilă.

Se pare însă că Heide nu mai avea puterea să reziste presiunii, faţa lui devenea din ce în ce mai umflată şi mai roşie.

— Hai, lasă-l dracului să plece, zise Porta, plin de dezgust. Va veni şi ceasul lui, nu-ţi face griji... Dar când va veni, vom face treaba cinstit şi drept, conform regulamentului, aşa cum îi place lui.

Cu un gest de lehamite, Micuţul şi-a lepădat victima, care s-a prăbuşit la podea, în timp ce Heinrich aplauda politicos reprezentaţia la care asistase.

În liniştea care a urmat, am auzit apropiindu-se pe coridor zgomotul făcut de venirea schimbului la gardă.

— Au întârziat 10 minute, blestemaţii! zise Barcelona, care după ce linse şi ultima picătură de coniac aruncă sticla golită înspre Heide.

CAPITOLUL UNSPREZECE

Sângerând, cu oasele zdrobite, parasutistul Robert Piper a fost transportat la sediul Feldgendarmeriei din stradă Saint-Amand.

— Avem la. dispoziție 12 ore pentru a te hotărî să vorbeşti, l-a informat concis Oberleutenant Brühner.

Ce anume avea să i se întâmple dacă n-avea de gând să răspundă la întrebările anchetatorului, nu i s-a mai spus. Poate nici cei care-l capturaseră nu ştiau. Mai mult ca sigur nu le trecuse prin cap că se va ivi problema asta. Puteau în fond să facă pe oricine să vorbească în 12 ore. Untersturmführer-ul SS Steinbauer, agent al Gestapo-ului, zâmbea gândind la ce va urma. Având la dispoziție o jumătate de zi, misiunea asta i se părea un foc de copil. Contemplând epava umană care fusese nu demult un brav paraşutist, îşi dădu seama că acesta nu va putea rezista prea mult metodelor de convingere care transformau un om într-o bucată de carne vie, sângerândă şi insensibilă. Se întâmpla uneori, când se încăpățânau să continue farsa, să nu poată opri creierul să rămână activ. În acest punct se putea recurge la un bici zdravăn de modă veche sau, dacă te simțeai plin de energie, se aplicau câteva şuturi bine țintite în vintre sau în stomac. Singurul necaz era că această metodă cerea să fii un adevărat expert în materie, în aşa fel încât „pacientul" să nu moară înainte de a dezvălui informațiile. Dintre toate, cea mai grozavă distracție era să fixezi victima sub un jet de apă sub presiune. Era amuzant şi eficient în acelaşi timp.

Douăspezece ore! Untersturmführer-ul avea deja senzația că i se oferise o felie de tort; îşi frecă mâinile şi se puse pe treabă, cu zelul său obişnuit.

Paraşutistul torturat a cedat după 27 de minute: au scos de la el o listă cu 31 de nume şi adrese, iar în cursul aceleiaşi nopți au fost arestate 38 de persoane. Mai apoi, generalul von Choltitz a semnat senin 38 de condamnări la moarte.

EVADAREA DIN ÎNCHISOAREA DE LA FRESNES

Barăcile de la *PRINCE EUGENE* păreau să fie mereu într-o stare de alarmă şi confuzie generală: împuşcăturile, strigătele şi înjurăturile umpleau aerul; soldații se învârteau de colo-colo, ofițerii țipau răguşiți, dând comenzi care se băteau cap în cap. Şi totuşi, starea de aparentă confuzie se dovedea în cele din urmă că face parte dintr-un sistem bine pus la punct, bazat pe o disciplină strictă. Ordinea era menținută chiar şi într-un mod inconştient: peste tot erau ochi care supravegheau şi urechi care ascultau. Santinelele pe care le puteai vedea tolănindu-se la soare, aparent moțăind, se dovedeau deosebit de vigilente şi gata de acțiune la cel mai mic semnal de alarmă.

De altfel, şi barăcile păreau liniştite. Pentru moment, erau pe jumătate pustii. Un abur cald plutea deasupra împrejurimilor şi întreaga curte părea cuprinsă de un aer apatic. Într-un colț mai îndepărtat se auzeau comenzile unui gradat care instruia un pluton de recruți.

Ținând seama de toate aceste condiții, în ciuda unei discipline severe, aveam parte de o încartiruire liniştită. Programul se desfăşura monoton, fără să ne solicite prea tare rezervele de energie, iar în ce priveşte execuțiile la care eram obligați să participăm din trei în trei zile... ei bine, ne obişnuisem şi cu asta. După ce totul a fost spus şi făcut, nu mai vedeai vreo diferență între apăsarea pe trăgaci pe care o executai de pe tanc, din tranşee, sau dintr-un pluton de execuție. Scopul era acelaşi.

— Aşa-i războiul, spunea Legionarul de fiecare dată când executam un condamnat la moarte.

În după amiaza aceea eram de gardă în perimetrul exterior al închisorii. Nefericiții care urmau să fie judecați formau un rând ce te ducea cu gândul la cozile formate în fața cinematografelor ce programau un film de succes. Inevitabil, unul sau doi din ei ne cereau câte-o țigară şi inevitabil, noi le ofeream această ultimă bucurie..

— Ia de-aici, prietene! zise Porta, oferind unui băiețandru câteva țigări, sub privirile mustrătoare ale unui fanatic din Poliția Militară, care nu se putu abține să-i atragă atenția că greşeşte:

— Nu-i da nimic ticălosului ăstuia! A trimis pe lumea cealaltă pe unul dintr-ai noştri.

Porta fu însă cuprins deodată de o surzenie acută şi avu grijă să-i ofere şi un foc tânărului prizonier.

Cel din Poliția Militară se făcu stacojiu la față şi încercă să-şi descarce furia scuipându-şi veninul:

— Profită acuma, cât mai poți să tragi fumul în piept. Mâine, pe vremea asta o să-i ceri țigări lui Sfântu' Petru!

Băiețandrul, a ridicat din umeri cu indiferență. Avea un aer de aroganță, specific tinerilor fanatici.

— Eşti foarte mândru, zise Gregor, clătinând din cap. Şi eşti aşa de tânăr... fiule.

— Şi crezi că-mi pasă? Din partea mea, puteți să vă duceți cu toții la dracu!

— Şi de ce tocmai noi? întrebă Porta, dezvăluindu-şi un zâmbet amar. De ce noi şi nu frații voştri roşii; de la Moscova? Pe cinstea mea, nu pot să-nțeleg ce poate găsi la ei un copil ca tine!

— Întâmplător sunt comunist, rosti băiatul, cu un aer înțepat. Singurul lucru care mă interesează este libertatea pentru toți muncitorii.

— Oh, desigur, zise Porta, pe un ton înțelegător. Şi mâine o să fii mort, având o lespede de piatră deasupra capului, dacă asta poate fi o consolare... Şi cât o să stai tu la doi metri sub pământ, sărmanii muncitori vor fi în continuare persecutați şi jecmăniți. Tu crezi că e mai bine la Moscova? Porta s-a întors şi a tras un scuipat. Nu mă face să râd! Du-te acolo, să te convingi singur, prietene. O să-ți schimbi ideile destul de repede, poate chiar după câteva zile.

— Chiar aşa? Şi e mai bine în Germania nazistă?

— Am susținut eu vreodată chestia asta?

— Vreau să ştiu: este mai bine?

— Sigur că nu! Dar aici, în Franța, este, şi o să-ți dai seama numai dacă o să încetezi să ai o idee fixă. Vrei să-ți spui părerea contra autorităților? Poți s-o faci. Pentru ca eşti în Franța!... Încearcă doar să faci aşa

ceva la Moscova şi pielea ta n-o să valoreze mai mult decât o copeică.

— Chestiile astea nu mă interesează. Eu lupt împotriva fascismului...

— Lasă asta, zise Porta, cu blândețe.: Fascism, pe dracu. Ştii doar ce-ai făcut, nu-i aşa? Te-ai dus şi ai omorât un biet muncitor oropsit, unul din cei pentru care lupți din răsputeri ca să-l salvezi de la exploatare. Chiar dacă el era neamț, nu înseamnă că nu era totuşi un muncitor. Înainte de a fi fost trimis pe front a fost şi el un muncitor ca oricare altul.

— Pentru Franța! Lupt pentru Franța, ca orice alt francez conştient.

— Bine, atunci rămâi cu ideea asta, zise Porta, vădit dezgustat.

— Şi uite unde-ai ajuns, adăugă Legionarul. Aşa se întâmplă când asculți orbeşte ordinele englezilor. Ei îți ordonă să omori pe cineva, sau să minezi un pod, sau să-ți tragi un glonț în cap şi toți vă agitaţi de colo până colo behăind ca o turmă de oi şi vă dați sufletul ca să faceți tot ce vor ei.

— Nu-i adevărat. Eu lupt pentru libertate!

— Pentru libertate? Sau pentru comunism?!

Este acelaşi lucru.

— Prostii, trânti Legionarul. De ce nu încerci să te strecori ca spion neamț, în spatele liniilor ruşilor? Astfel, ai reuşi să împuşti doi iepuri dintr-o lovitură: scapi de plutonul nostru de execuție şi înveți adevărul despre viață

Băiatul se îndepărtă, vădit supărat în urma discuției purtate.

Ceva mai încolo se auzea vocea unuia de la căile ferate, care se lamenta într-una:

— De ce mă consideră vinovat! N-am făcut nimic!

Când îl vedeai cât e de slab, cu salopeta murdară atârnând pe el ca şi cum ar fi fost agățată în cuier, gesticulând ca să atragă atenția, îți provoca un sentiment de compasiune:

— Pentru Dumnezeu, l-a avertizat Gregor, când ajungi în fața ălora, poți să le îndrugi orice, numai să nu le spui că n-ai făcut nimic rău. Tot n-o să te creadă şi asta îi înfurie cel mai tare. O să-i scoți din minți cu văicărerile tale.

— Dar n-am făcut nimic!

— Poate că nu, dar nu ăsta-i locul unde se adună nevinovații, crede-mă... Mărturiseşte tot ce vor ei să mărturiseşti. Spune-le price te-ar putea îndepărta de plutonul de execuție.

— Dar ce să mărturisesc? N-am făcut nimic! Totul este o greşeală!

Unul din paznici interveni în discuție, oferind prizonierului un mic sfat.

— Inventează şi tu ceva, orice, dar dă-le prilejul să te creadă. Trebuie însă să fii sigur că nu-ți semnezi singur condamnarea la moarte. Pe exemplu, nici prin gând să nu-ți treacă să pomeneşti ceva legat de arme de foc. Vor deveni nişte bestii în cazul când le laşi cea mai mică bănuială că ai pus mâna pe vreo armă. Te condamnă pe loc numai dacă ai pomenit ceva de ele.

— Dar ce anume am făcut? şopti slăbănogul, cu o adâncă tristețe în glas.

— Oh, inventează şi tu ceva, zise gardianul. Spune-le că ai lovit un soldat cu o bară de fier.

— Pentru ce să-l fi lovit, zise omul, cam tulburat.

— Oh, Isuse, de unde naiba să ştiu eu? Pentru că aşa ți-a venit!

— Dar n-am vrut... adică... n-am putut...

Un alt prizonier îi sări în ajutor.

— Grupul nostru a şterpelit un camion. Nu ştiu dacă asta îți convine. Dacă da, te cooptăm. Singurul necaz e că vor verifica. Rahații ăştia sunt foarte meticuloşi în treburi d-astea.

— Ce părere ai de ceva în legătură cu bursa neagră? a sugerat Porta. E un motiv destul de bun.

— Dar nu cunosc pe nimeni care să se ocupe cu astfel de treburi.

— Păi nici nu trebuie să cunoşti pe cineva, zise S.D.-istul. Asta e una din primele reguli ale jocului: să nu recunoşti niciodată că ai vreo legătură. Nu trebuie să cunoşti pe nimeni, dacă vrei să nu-ți putrezească oasele în închisoare...

— Ei vor încerca să scoată de la tine nume şi adrese, explică Porta.

— Mai bine spui că erai singur!

Omul clătină din cap deznădăjduit. Ne uitarăm după el cum intra în sala de tribunal şi nu-i dădeam prea multe şanse. După zece minute se întoarse. Spre surprinderea noastră, zâmbea.

— Am reuşit! M-au crezut!

— Ce ai reuşit? spuse Gregor.

— Ce au crezut? întrebă Porta.

— Că sunt un bişnițar, spuse el fericit. Trei luni de închisoare!

Continuă să povestească despre sentința lui nedreaptă, cu lacrimi de recunoştință în ochi. Timp de câteva minute am discutat problema, până când unul dintre S.D.-işti a început din nou să-l pocnească pe tânărul comunist; de fapt, făcea tot posibilul să-l întărite.

— Dacă aş putea, te-aş spânzura! V-aş spânzura pe toți! „Roşii” nenorociți ce sunteți! L-ați omorât pe taică-meu în 1933 — ştiu, ai să spui că erai prea tânăr ca să-ți aminteşti, dar eşti la fel de vinovat ca toți ceilalți! Sunteți cu toții nişte comunişti împuțiți, asta sunteți!

— Lasă-l în pace, mârâi Porta. Mai are doar câteva ore de trăit, ce Dumnezeu! Nu poți să-l laşi în pace?

— E evreu, se încăpățână S.D.-istul. Îi simt de la un kilometru... Eşti evreu împuțit, nu-i aşa, „frățioare roşu”?

Băiatul dădu din cap.

— Sunt evreu, confirmă el.

— Bun! Asta-i bine! Mâine pe vremea asta au să-ți scoată ochii, iar eu o să fiu acolo şi o să-i ajut.

Puțin după asta, băiatul fu chemat în sala de tribunal. Lipsi o jumătate de oră bună şi când apăru, nu mai avea de ce să zâmbească: îl condamnaseră la moarte, după cum ne aşteptasem. Adăugaseră chiar un paragraf suplimentar că nu avea dreptul la recurs.

— Vezi! spuse Porta cu tristețe, în timp ce îl conduceam pe băiat înapoi la Fresnes în duba închisorii. N-are rost să fi atât de mândru. De ce dracu te-ai amestecat în toate afacerile astea comuniste? Poate ai crezut că faci bine, dar n-o să puteți scurta voi războiul — nu, nici măcar cu un minut. Şi pur şi simplu nu merită.

— Câți ani ai, băiete? îl întrebă Bătrânul cu blândețe.

— Mâine o să împlinesc 18. Se corectă. Aş fi împlinit 18 mâine. Poate

chiar aşa o să şi fie. Depinde când se hotărăsc să mă omoare.

— Prea tânăr ca să moară, mormăi Porta. De ce nu s-a găsit cineva să-l pună pe idiotul ăsta mic pe genunchi şi să-i tragă câteva, când încă mai avea o şansă?

— Optsprezece? spuse Bătrânul, gânditor.

Se întoarse către Heide.

— Cine e de servici, Julius? Tu?

— Mda...

Heide confirmă vag, cu gândurile în altă parte.

— Aşa e. 24 de ore de plictiseală nenorocită... Deodată îşi scuturã capul şi se uită spre Bătrân, cu o privire bănuitoare.

— De ce? Ce-ți pasă cine e de servici? Ascultă, Bătrâne — se uită la el cu gravitate — nu te amesteca în afacerea asta. N-avem nevoie de necazuri.

Bătrânul rămase tăcut; îşi frecă de câteva ori nasul cu degetul şi nu spuse nimic.

La ora 18.00 am schimbat garda la Blocul nr. 4. Într-o închisoare ăsta e cel mai animat moment al zilei. Se serveşte masa de seară, prizonierii sunt escortați la şi de la sălile de masă, celule şi spălătoare. Hauptfeldwebel-ul îşi făcea inspecția obişnuită de seară, cheile se învârteau în lacăte, balamalele scârțâiau, uşile pocneau. Era o zarvă ca într-o casă de nebuni.

Stăteam rezemat în spatele uşii mari de la capătul coridorului principal, uitându-mă printre gratii. Alături, Barcelona tocmai termina o partidă de cărți în celula unor condamnați, iar în altă parte a închisorii, sub pretextul agitației generale de la ora şase, Micuțul găsise ocazia să se strecoare ilegal în biroul Hauptfeldwebel-ului.

Îl împinse pe Porta în cameră împreună cu el şi închise uşa după ei, după care Porta, foarte calm şi normal, se aşeză la birou şi, cu tocul Hauptfeldwebel-ului, imită semnătura acestuia pe un permis de ieşire pentru tânărul evreu care fusese condamnat la moarte. Permisul era eliberat pe motivul unui interogatoriu suplimentar la Gestapo, la ora 19.00.

— Sună bine? zise Porta.

— Mie îmi sună bine, zise Micuțul.

Micuțul şi Porta formau o echipă fără egal în Armata germană, ca spărgători şi plastografi. Nu fusese încă inventat lacătul pe care Micuțul să nu-l poată deschide; nu exista semnătură pe care Porta să n-o poată imita. Semnătura atât de sigură care înflorise mândră în josul permisului de ieşire urma să fie instinctiv recunoscută mai târziu de către Hauptfeldwebel, drept propria sa semnătură. Numai printr-un pur procedeu deductiv s-a recunoscut ulterior că fusese plastografie.

Porta îi aruncă cartonul pătrat lui Barcelona, care venise să controleze operațiunea, apoi se rezemă din nou comod pe scaun, cu picioarele pe biroul lustruit.

— Niciodată nu mi-am dat seama ce bine e să fii Hauptfeldwebel... Ce confort au ticăloşii ăştia! Ia uite...

Apăsă perna moale a scaunului, în timp ce Micuțul tocmai încerca sofaua, doar Barcelona privea nervos spre uşă, cu fața, plină de sudoare.

— Pentru numele lui Dumnezeu! Sunteți nişte boi nesimțiți! Miş-

caţi-vă şi să ieşim mai repede de-aici!

— Ce atâta zarvă? protestă Micuţul. Nu facem decât să executăm ordinele, nu-i aşa?

— Păi tocmai asta-l zgândărea, zise Porta trăgând un sertar şi uitându-se înăuntru.

— Doar el a dat ordinele... Pătrundeţi în biroul Hauptfeldwebel-ului şi imitaţi semnătura pe o hârtie, aşa a zis. Pe urmă, după ce o faci, nu-i mai pasă. Unii oameni nu sunt niciodată mulţumiţi.

— N-am spus să te tolăneşti în fotoliul lui şi să-i scotoceşti biroul! mormăi Barcelona.

Încet şi cu o precizie înnebunitoare, Micuţul şi Porta controlau camera eliminând orice posibilă urmă a trecerii lor, în timp ce Barcelona îi privea încruntat. Din fericire era prea ocupat să-l urmărească pe Porta cum şterge stiloul Hauptfeldwebel-ului cu batista, ca să-l mai vadă pe Micuţul cum îşi îndesa în buzunar un pumn de ţigări.

— Haideţi odată, pentru Dumnezeu, ajunge!

Barcelona le făcu semn cu capul şi deschise larg uşa. Porta puse la loc stiloul fără tragere de inimă şi ieşi după el pe coridor. Micuţul ieşi ultimul. Închise uşa după el şi bagă cu grijă o bucăţică de băţ de chibrit în încuietoare.

— Ce dracu mai faci acum? şuieră Barcelona.

— Îţi salvez gâtul ăla împuţit! i-o întoarse Micuţul. Niciodată nu se deschide o uşă fără să se controleze mai întâi încuietoarea. Am făcut-o doar o dată în viaţa mea şi m-am ales cu nouă luni de răcoare; proprietarul uşii înfipsese o bucăţică de lemn acolo şi eu n-am observat. De-aia întotdeauna controlez înainte să fac treaba. Poţi să-ţi iei adio de la scumpa ta viaţă dacă Hauptfeldwebel-ul se întoarce şi nu-şi găseşte beţişorul preţios. Aşa n-o să afle niciodată, nu?

Barcelona dădu din cap cu prefăcută admiraţie.

— În regulă, ai câştigat. Tu ştii mai bine ce ai de făcut. Recunosc asta.

El şi Micuţul plecară fiecare pe la treburile lui, prin închisoare. Porta veni să-mi aducă OK-ul şi pornirăm împreună spre celula tânărului evreu.

— Ţine, zise Porta aruncându-i o haină. Pune-ţi asta şi vino cu noi.

— De ce? Băiatul se ridică livid. Credeam că e abia mâine.

— Că să fie?

— Execuţia.

— S-a amânat pe termen nelimitat, zisei eu.

— Nu te cred! De ce?

— Dumnezeule! zise Porta. Nu vrei să te mişti odată? Am venit să te scoatem de-aici, n-avem timp, de pălăvrăgeală. Ai putea cel puţin să ne ajuţi.

— Dar...

— Nici un „dar”. Ridică-te şi ascultă cu atenţie! Îţi spun o singură dată, aşa că ţine minte. Cum plecăm noi, ieşi dracului de aici şi ia-o pe scări. Dacă t opreşte cineva, spui că te duci la budă. Dacă nu vezi pe nimeni, coboară până la parter cât poţi de repede şi fără nici un zgomot. OK? Când ajungi acolo, ia-o pe prima uşă la stânga. Asta te scoate direct în spatele mlaştinii. Stai acolo, ascuns, până se sting luminile. Pe urmă

alergi până la zidul exterior al curții. Ai înțeles?

— Da, dar...

— Dacă între timp nu se întâmplă nimic, continuă Porta, neluând seama la întrerupere, ai cam două minute pentru asta. După aia luminile se întorc şi te văd santinelele. O sa fii aşteptat. După ce vă întâlniți, restul or să facă ei. OK? Fă ce-ți spun ei şi o să fie bine.

— E o porcărie, zisei eu — fiindcă eram singurul pesimist convins, care nu vedea cum o să funcționeze tot planul.

— Sigur, zise Porta, dacă ceva nu merge, e mai bine să te avertizăm că va trebui să te împuşcăm. Înțelegi ce vreau să spun? Dacă eşti prins asupra faptului, ca să zic aşa, nu ne putem risca pielea mai mult decât am făcut-o până acum.

— Oricum, mult noroc, zisei eu.

Ne-am întors în camera de gardă, ca să urmărim desfăşurarea evenimentelor. Porta zicea că oricum nu-i pasă, nu dădea doi bani pe comunişti, chiar dacă erau numai puşti de 18 ani, dar când i-am spus că atunci ar fi putut să nu se amestece în toată povestea din noaptea asta, m-a amenințat că-mi mută fălcile dacă nu-mi țin gura şi am încheiat discuția.

Băiatul părăsi celula de îndată ce paşii noştri s-au îndepărtat. Închise încet uşa în urma lui, alergă până la capătul scărilor, stătu să asculte. Nu venea nimeni. În câteva secunde ajunse la parter şi descoperi uşa din stânga. Când o deschise, se auzi un scârțâit ca o pisică în călduri şi Barcelona îşi duse mâinile la urechi, înălțându-şi privirile la ceruri.

— Cristoase! Dacă aude cineva, ne-am dus!

— Cred că oricum aude, mormăii eu.

Bătrânul, care hălăduise pe afară, împinse uşa camerei de gardă şi dădu din cap în semn de salut.

— E O.K., a ieşit.

Potrivit planului, am mers împreună să închidem uşile care fuseseră lăsate deschise. Când ne-am întors în camera de gardă, în curte se stingeau toate luminile de cercetare. Asta era treaba lui Gregor. Ne spusese s-o lăsăm pe seama lui şi se părea că o făcuse bine.

Luminile rămaseră stinse timp de vreo două minute, pe urmă începură din nou să controleze curtea prin toate cotloanele. Dar umbra fugarului nu se mai zărea ascunsă între latrine şi zidul închisorii. Folosise cum trebuie cele două minute şi acum era în afara spotului, întins pe burtă în umbra zidului exterior.

Paşi grei se apropiară de el. Bănuia că trebuie să fie patrula care urma să-l conducă spre următorul punct al călătoriei. Spotul luminos fulgeră deasupra lui, de-a lungul zidului, apoi spre întunericul curții. Văzu cum sentinela se apropria de el, călăuzită de Legionarul şi Günther Soest. Căştile lor — ura căştile germane care ar fi transformat şi fața unui sfânt într-o mască de gorilă — sclipiră amenințător în lumina puternică. Băiatul trebuie să fi avut îndoieli asupra gândurilor lor bune.

În timp ce se apropiau, Günther înjură nervos pe sub mustață. Era pentru a doua oară că înlesnea o evadare şi după prima se jurase pe toți sfinții că el, Günther Soest, n-o să se mai lase păcălit ca un ageamiu.

— Pur şi simplu nu merită, zicea el. Nimic şi nimeni nu merită să-ți

rişti pielea pentru el în războiul ăsta afurisit şi un afurisit de prizonier, nici atât.

Şi dacă cineva ştia acest lucru, atunci ăsta era Günther. Condusese 8 ani un tanc. În răstimpul ăsta îi muriseră 37 dintre cei mai apropiaţi camarazi şi de nouă ori fusese gata să împărtăşească şi el aceeaşi soartă. Dar a zecea oară destinul îl înşfăcase: scăpase cu viaţă, dar aproape că nu mai avea faţă. Uleiul încins îi arsese sprâncenele şi buzele, iar carnea de pe corp i se transformase în fleici bine prăjite. Stătuse şapte luni în baie de apă. Fusese smuls din ghearele morţii, nu înainte însă ca moartea să-şi fi pus amprenta iremediabil asupra lui. Mâinile lui erau ca nişte gheare pergamentoase, faţa o mască purpurie. Logodnica lui nu fusese în stare să-şi înfrângă oroarea la vederea sa şi fugise tremurând; iar acum omul acesta îşi risca pentru a doua oară viaţa ca să salveze un prizonier condamnat din Fresnes.

Un francez, în primul rând, şi pe deasupra evreu şi comunist. Günther ştia că într-o zi, după război, acelaşi evreu şi comunist va trece pe lângă el pe stradă şi îşi va întoarce faţa cu milă şi dezgust de la acea mască purpurie. Când proprii compatrioţi nu erau în stare să-şi stăpânească simţămintele, ce şansă ar avea cu un străin?

Iar după război, ce vor face oameni ca Günther? Să trăiască într-o casă cu alţii la fel ca el? Să se expună ca o curiozitate a naturii în spectacole în aer liber? Să se ascundă şi să trăiască în întuneric, unde să nu-l vadă nimeni? Era prea puţin probabil ca oamenii normali să fie vreodată în stare să-l privească fără a se înfiora. Dar Günther fusese chipeş odinioară. Fusese obişnuit să fie admirat, iar fetele să i se agaţe de gât şi să se întreacă în a-i câştiga atenţia. Acum, propriile sale surori suportau cu greu să stea în aceeaşi cameră cu el, iar în ultima permisie stătuse acasă doar două zile, după care maică-sa făcuse o depresiune nervoasă; doctorul spusese că din cauza stresului permanent provocat de amintirea vie a ceea ce făcuse războiul din unicul ei fiu.

Atunci Günther plecase de-acasă. Îşi petrecuse restul permisiei într-o casă de refacere din Trols. Acolo, măcar, era cu alţii ca el, o întreagă nouă generaţie de monştri frankenstein creată de război. Erau bine trataţi în casa de refacere, numai atât că aveau un regulament strict în privinţa ieşirilor în sat: puteai să te duci în cârje, puteai să te duci în cărucior, puteai fără braţe sau fără picioare; dar în nici un caz nu puteai să ieşi fără faţă. Ziceau că nu e bine pentru moralul ţării. Eroii erau admişi numai dacă aveau răni eroice şi nu era eroic să fii ars de viu într-un tanc şi pe urmă să provoci repulsie. Oricum, prea puţini dintre monştrii fără faţă doreau să iasă în sat. Încă erau sensibili la oamenii care-i arătau cu degetul holbându-se şi ştiau prea bine că nici o fată nu i-ar mai săruta pe buze. În general, nu mai aveau buze; numai o gaură fără contur, înconjurată de o oribilă pânză purpurie. Unii dintre ei sperau că îşi vor aranja faţa după ce se termină războiul. Era unicul motiv pentru care Günther rămăsese în armată şi se întorsese ca să-şi facă mai mult decât datoria. Era singurul său ţel — credinţa că dacă va rămâne până la sfârşit, Armata o să-l răsplătească în mod sigur cu o nouă faţă. Bineînţeles, cu condiţia ca Germania să câştige războiul. Oameni ca Günther nici nu-şi puteau permite să se gândească la altă variantă.

Patrula ajunse în dreptul băiatului ghemuit în întuneric. În tăcere el se ridică în picioare şi intră între ei, fără ca ritmul marşului să se schimbe. La capătul zidului, unde acesta făcea un unghi ascuțit la stânga, se opriră. Legionarul vorbi iute, fără să privească spre băiat.

— O să găseşti sus o funie gata fixată. Imediat după ce luminile de control au trecut pe deasupra, te repezi la ea. Ai aproximativ 30 de secunde să ajungi sus şi să cobori în partea cealaltă, aşa că trebuie să te mişti foarte repede... Ține asta şi foloseşte-o numai dacă trebuie, altfel nu. Este o carte de identitate, dar a fost făcută în grabă, aşa că nu te baza sută la sută pe ea. N-o să fie nici o problemă în caz de control întâmplător.

Spotul luminos ajunse din nou pe ei. Patrula se strânse, ascunzându-l pe băiat de ochiul cercetător.

— Trebuie să ajungi la Paris cât poți de repede. Mai ai cam două ore până la ziuă. Te duci la Sacré-Coeur, în Montmartre. Intri în al treilea confesional şi spui că ai furat flori dintr-un cimitir. Când preotul o să te întrebe ce fel de flori, răspunzi: myosotis. De rest se ocupă el.

— Un preot? mormăi băiatul, mirat.

Legionarul îi aruncă o privire amuzată.

— Ai prefera Gestapo-ul?

— Sigur că nu. Băiatul umplu întunericul cu un torent de vorbe: Să ştiți că vă sunt foarte recunoscător pentru tot ajutorul...

— E prea devreme, mai ai încă drum lung. Uite că vine din nou lumina de control. Mai bine ai lua-o la fugă după asta.

Lumina se scurse pe ei. Legionarul îl împinse iute pe băiat, Günther stătea gata de ajutor, dar puştiul, mai agil ca o panteră, era deja în vârful zidului. Legionarul îşi armă pistolul automat şi-i făcu semn lui Günther să fie gata. Dacă lumina de control îl surprindea pe băiat în timpul evadării, n-aveau încotro şi trebuiau să tragă.

Li se păru că farul luminos s-a întors mult prea devreme. Legionarul îşi apăsă puternic arma sub claviculă.

— Asta a fost, mormăi Günther.

Lumina trecu peste ei şi de-a lungul zidului. Îşi îndreptară armele spre punctul unde fugarul bâjbâia după funie. Exact în momentul în care lumina ajunse la el, băiatul dispăru, alunecând de-a lungul funiei şi fără îndoială că-şi făcuse mâinile ferfeniță. Dar reuşise. Calm, legionarul trase la loc pârghia de siguranță şi-şi puse arma pe umăr. Patrula îşi continuă imperturbabilă drumul.

— Ei bine, Bătrânul o să se bucure, remarcă Legionarul, după câțiva paşi. Avea o idee tâmpită.

— Tâmpită e lumea asta, murmură Günther.

— Ce rost au toate astea?

— Sunt sigur că nici unul.

— Atunci de ce dracu le facem?

— N-am nici cea mai mică idee, spuse Legionarul, zâmbind.

— Ei bine, nici eu, zise Günther. Şi jur în fața lui Dumnezeu că e pentru ultima dată când eu mă mai bag într-o treaba ca asta.

Peste o jumătate de oră se schimbă garda. Şi vocile noastre au sunat în cor prin toată închisoarea:

— Nimic de raportat.

CAPITOLUL DOISPREZECE

Comandantul Companiei 103 Cavalerie, colonelul Relling, avusese în ultimul timp plăcerea de a se bucura de o serie de evenimente deosebite, care au culminat cu cel mai mare triumf al carierei sale: dubla arestare a colonelului Toumy, şeful Rezistenței franceze, şi a lui Yeo-Thomas, agentul Serviciului Secret britanic. Mulțumită capturii acestor doi oameni, nemții puteau pune în mişcare o avalanşă de arestări în întreaga Franță.

Omul care îi urmă lui Toumy la comandă fu generalul Jussieu şi era greu de spus care dintre cei doi — generalul francez ori colonelul german — deținea întâietatea în materie de cruzime, brutalitate şi totodată lipsă de scrupule, când era vorba de a lua viața cuiva.

Un val de teroare inundă țara. Populația era înjunghiată, împuşcată, spânzurată, ucisă în toate modalitățile posibile, deşi unele metode erau prea bestiale pentru a mai putea fi şi posibile. Birourile administrative erau incendiate, coloanele de aprovizionare distruse, santinelele ucise cu duzina; podurile şi trenurile deveniseră nişte ținte atât de obişnuite, încât nici nu mai provocau comentarii. Un grup bine organizat sub comanda unor ofițeri francezi reuşi un atac asupra cartierului general al Gestapo-ului de la Bourg-en-Bresse şi lichidă pe toți cei găsiți, cu un glonte în spate.

Inevitabil, apărură benzi organizate de criminali, care în numele aderării la Rezistență, comiseră o serie îngrozitoare de hoții, violuri şi crime. Fură repede depistați şi lichidați nu numai de nemți, dar şi de francezi. S-a constatat mai târziu că majoritatea crimelor ar fi fost legate de dezertorii Armatei germane sau ai Armatei a 5-a-italiene, de comuniştii spanioli şi de agitatorii străini. Aşa că fură împuşcați indiferent de naționalitate şi fără excepție, imediat cum erau prinşi, iar trupurile lor îngropate fără vreo ceremonie.

ÎN MONTMARTRE CU „HAINĂ ROŞIE”

— La Malakoff s-a terminat, explică clar „Haină Roşie”, pe cuvânt! Problema nu e cum să punem mâna pe el. Ce mă frământă e cum să-l aducem aici. Numai când mă gândesc la asta mă apucă crampele.... Şi totuşi, trebuie să existe o cale.

— De ce n-am împrumuta un camion şi să-l aducem cu el? sugeră Barcelona. Putem oricând să fabricăm un permis de transport.

Heide scutură din cap.

— Prea riscant. Nu poți să-l scoți.

— Cea mai bună cale e cea mai simplă, declară Porta. Şi cel mai simplu e să-l aducem pe jos.

Îl privirăm cu îndoială.

— Trebuie c-ai înnebunit! icni Heide. E de-ajuns ca un pisălog să bage de seamă şi să ne întrebe ce facem şi nu mai putem face un pas.

Bătrânul se scărpină după ureche cu coada pipei.

— Iulius are dreptate. E mult prea periculos.

— E o idee de rahat, adăugă Micuțul ca să pună capăt discuției.

„Hainã Roşie” ne părăsi ca să întâmpine nişte clienți. Traversă camera în şorțul lui lung şi alb care-i flutura pe lângă picioare, cu părul şi barba unduindu-i uşor pe față. Corpul lui scurt şi rotund se sprijinea incredibil pe două picioare delicate. Prin comparație, fața lui era latã şi fălcoasă şi avea culoarea roşiei — o adevărată lună plină. Strălucea de bună dispoziție şi de obicei şi de grăsime.

Bistroul, cu mesele şi scaunele lui prăpădite, cu pereții plini de grăsime şi stropi de ulei, duhnea de revoluționari, de informatori, dezertori şi bişnițari. Porta ne adusese aici, la început, şi era în elementul lui.

După ce se ocupă de noii veniții, „Hainã Roşie” îşi croi din nou drum spre masa noastră, însoțit de mirosul puternic de prăjeală care venea din bucătărie.

— Îți spun eu, îl întâmpină Micuțul, se fac prea multe valuri pentru nimic. Fii atent — ridică solnița — luăm lucrul, îl pocnim în cap — trânti solnița pe masă şi aceasta se sparse — şi pe urmă îl măturăm. Foarte simplu. Nu înțeleg de ce atâta bătaie de cap.

Porta se încruntă.

— Sunt înarmați? întrebă el.

— Dacă nu, înseamnă că sunt mai proşti decât îi cred eu, replică „Hainã Roşie”.

— Şi ce dacă, izbucni Micuțul, nişte amatori! Lichidăm pe oricine trage în noi.

— De ce nu te gândeşti nițel la pielea ta, zise Heide, supărat. Creierul tău nu-i mai mare decât un bob de mazăre! Şi aşa s-a iscat destulă zarva în legătură cu nenorocitul ăla de comunist care a evadat, hai să nu mai încurcăm borcanele, ce dracu! Vă spun că afacerea asta nu s-a încheiat aici, o să mai auzim de ea. Gestapo-ul o să scotocească tot Parisul încercând să-i găsească pe cei amestecați în treaba asta. În clipa asta, cineva îşi pune creierul la treabă şi descoperă exact ce s-a întâmplat.

Porta scoase unul din hohotele lui oribile.

— Hauptfeldwebel-ul nu s-a prins încă. Tot se jură că el şi-a pus semnătura pe permisul de ieşire, chiar dacă nu-şi aminteşte când a făcut-o. Pe urmă, mai e şi prostul ăla de subofițer care jură ca a văzut prizonierul ieşind cu transportul de după-amiază! Chicoti din nou. Dacă m-ar întreba pe mine, le-aş spune altceva... Când a plecat maşina, el era cu mine jos, jucam cărți! Dar tot am o grijă. Ei cred că a evadat pe undeva pe drum între Fresnes şi sediul Gestapo-ului, aşa că lasă-i în pace. Cu atât mai bine pentru noi!

— Deşteptule! zise necăjit Heide. Nu sunt ei atât de proşti cum îi crezi tu. Băiatul fusese deja judecat, găsit vinovat şi condamnat la moarte. N-a mai avut nici măcar drept la recurs. Avea mai puțin de 14 ore până la ciopârțeală. Aşa că mai devreme sau mai târziu, un deştept o să întrebe de ce dracu a mai vrut Gestapo-ul să-l interogheze. Şi odată pusă întrebarea, nu mai e decât un pas până la descoperirea că împuțitul de Gestapo nu l-a vrut de fapt niciodată pentru interogatoriu. Şi atunci ce se întâmplă?

— Până atunci se termină războiul, zise liniştit Porta.

— Chiar aşa, ce-ai făcut cu puştiul?

— La bucătărie, zise simplu „Hainã Roşie”.

— La bucătărie? sări Heide. Aici?

— Da' unde? zise pe acelaşi ton.

— Dumnezeule, asta chiar că pune capac la toate!

Heide făcu un gest de dezgust şi lovi masa cu pumnul. În general, eram de acord cu el. Trebuie să recunosc că nici eu nu eram prea bucuros de aranjamentul ăsta.

— Dar care e problema cu el? întrebă Micuțul, cu ochii la Heide.

— Îți spun eu care! izbucni Heide, de-acum întărâtat peste măsură. Gestapo-ul are vreo noua milioane de oameni care scotocesc Parisul după el, asta e problema! Şi când caută ei pe cineva crede-mă că o fac de-adevăratelea. Şi cum or să-l prindă, e o chestiune de ore să-l facă să vorbească. Doamne! Îşi scutură puternic capul. Poate vă trece prin minte ideea unei funii în jurul gâtului, dar credeți-mă că asta nu înseamnă nimic!

Englezul îi zâmbi cu bunătate.

— N-are rost să te agiți atât. N-or să-l recunoască nici într-o mie de ani... Vino cu mine să-ți arăt.

Schimbarea era surprinzătoare. Sunt sigur că n-aş fi putut să găsesc vreo asemănare între țărănoiul cu mutră de cretin care dădea o mână de ajutor prin bucătărie şi tânărul inteligent şi agil care evadase de la Fresnes. Părul lui negru era acum de un roşu oribil, deasupra buzei de sus îi înflorise o mustață stufoasă, iar nişte oculari ridicoli îi înjumătățeau fața. Purta ghete scâlciate şi pantalonii îi ajungeau până la glezne.

— Ce părere ai? zise mândru englezul.

— Proastă, mârâi Heide. Nu trebuia să mai fie în Paris la ora asta.

— E mai uşor de spus decât de făcut, prietene.

— Poftim! zise Porta ridicând un braț păros şi uitându-se la ceas. Unde dracu or fi plecat ceilalți?

— Dumnezeu ştie, zise Heide, găsind repede prilej pentru o nouă tiradă sumbră. În primul rând, n-ar fi trebuit să iasă să bântuie prin Paris când locul colcăie de oamenii Gestapo-ului. Poate chiar acum, când noi stăm aici, îi interoghează.

— Vezi-ți de treabă, zise Barcelona cu un rânjet. Legionarul cunoaşte Parisul cu ochii închişi şi oricum Günther e cu ei. Fața lui e un Ausweiss (permis de ieşire.) numai când o vezi. Nici măcar Gestapo-ul n-ar îndrăzni să-l oprească pe Günther.

— Numai asta ştii să spui, zise Heide cu amărăciune.

Atenția lui „Haină Roşie" fu atrasă de venirea unor noi clienți care-l solicitau. Cei mai mulți îi cereau să cânte şi „Haină Roşie" se propti în mijlocul încăperii, cu fața lui strălucitoare de grăsime şi bună dispoziție, gata să le satisfacă dorința. Acompaniat de Porta la o vioară veche şi de o fată cu un acordeon, îşi dădu capul pe spate şi începu să cânte, cu o voce înaltă de tenor, o melodie în cinstea Parisului. Avea o voce plăcută şi cei mai mulți dintre noi am uitat chiar să mai bem. Chiar şi Heide uită de ale lui şi începu să cânte împreună cu ceilalți. În curând bistroul deveni un infern zgomotos. Janette, bucătăreasa — o negresă grasă (de care ştiam că e membră activă a Rezistenței) striga şi bătea din palme din uşa bucătăriei. Cu toții tropăiau la unison şi băteau în mese cu pahare şi tacâmuri, urmând ritmul melodiei.

Aşa că a fost o surpriză când, peste vreo jumătate de oră, uşile s-au deschis şi prin hărmălaie am zărit sclipind insignele celor de la Feldgendarmerie. Năvăliră înăuntru cu obişnuită lor lipsă de politeţe, cu cizmele lor grele zguduind podeaua, cu obişnuitele puşti gata pregătite. Atmosfera se schimbă într-o clipă. Janette se întoarse în bucătărie şi se auziră zgomote de activitate intensă — polonice care zăngăneau şi robinete care curgeau. Ceilalţi tăcurăm cu toţii. Oamenii îşi băgară nasurile în pahare sau deveniră extrem de preocupaţi de unghii sau de găurile din podea. Dacă întâmplător întâlneai privirea cuiva, nu vedeai altceva decât teamă, suspiciune, ură şi apoi fiecare îşi întorcea privirea încurcat. Porta stătea mohorât, cu vioara atârnând în mână. Fata cu acordeonul se strecură într-un colţ întunecat al încăperii, ca un păianjen prins brusc în lumină.

Şeful patrulei, un Stabsfeldwebel, rămase un moment în uşă, holbându-se cu răceală de jur împrejur. În cele din urmă îşi fixă privirea asupra lui Porta.

— Tu! Obergefreiter!

Traversă spre el, iar Porta îl privi cum se apropia, cu o expresie ştearsă pe figură.

— Ce cauţi aici? Ai permis să ieşi noaptea?

Porta se ridică în silă şi-şi scoase permisul. Ştiam că îi era silă. Era de obicei insolent cu cei de teapa acestui Stabsfeldwebel. Dar ştia la fel de bine ca noi toţi, că nu ne găseam nici pe departe în situaţia de a ne simţi în siguranţă. Nu era cazul să atragem atenţia asupra noastră, iar Porta nu era prost. În afară de asta, Stabsfeldwebel-ul nu era un Stabsfeldwebel obişnuit. Îl cunoşteam după figură şi după reputaţie. De patru ani, el şi echipa lui, îşi petreceau nopţile scotocind fiecare bar, fiecare club şi cârciumă din Paris, şi nu era noapte să nu înhaţe vreun biet nenorocit pentru interogatoriu. Şi să fii înhăţat de Stabsfelwebel-ul Malinowski însemna de-a dreptul condamnare la moarte. Faima lui se putea măsura prin Crucea Cavalerului care-i atârna de gât.

— Cu cine mai eşti? întrebă el, înapoindu-i permisul.

Porta arătă spre noi ceilalţi, car stăteam serioşi şi demni la masa noastră, făcând tot posibilul să arătăm ca nişte soldaţi model. Malinowski ne aruncă o privire disprețuitoare, dădu din cap şi trecu mai departe.

Cercetă bistroul până la ultimul colţişor. Unei fete care era la toaletă şi nu ştia nimic de venirea lor, i se ceru să deschidă uşa şi să prezinte actele. Bucătăria fu devastată. Desfăcură şi scotociră toate cutiile şi toate borcanele. Tăbărâră pe maşina de gătit şi timp de zece minute scoaseră cenuşa, în timp ce Janette îi privea cu braţele încrucişate, cu cel mai disprețuitor zâmbet posibil pe faţa ei dolofană. Băiatul fu învrednicit cu o privire fugară şi pe urmă nu-l mai băgară în seamă.

Controlară tot etajul de sus. Goliră toate cuferele şi dulapurile şi aruncară hainele pe jos. Smulseră de pe pat toate păturile şi aşternuturile, plăpumile şi pilotele fură tăiate, îşi vârâră mâinile în toate bidoanele şi rafturile cu alimente. După o oră au terminat percheziţia, dar era puţin probabil că vor părăsi bistroul fără să găsească un ţap ispăşitor pentru toată munca lor din noaptea aia. Malinowski stătea lângă bar, iar privirea lui scrutătoare trecea de la o masă la alta. Alături, oamenii lui îl urmăreau

cu atenție, aşteptând ca stăpânul să dea semnalul de atac. Noi şedeam tăcuți şi ne întrebam unde o să cadă toporul.

Încet, Stabsfeldwebel-ul scoase din buzunar un teanc de fotografii. Se uită tot cu încetineală printre ele şi cu mare grijă alese câteva. Din doi paşi, traversă încăperea, oprindu-se în fața unui grup de tineri care băuseră liniştiți aproape toată seara.

— Deutsche Feldpolizei. Ausweiss, bitte. (Poliția Germană. Actele, vă rog.)

Se adresa unui băiat cu o figură ştearsă, îmbrăcat cu nişte haine gri mototolite. Stabsfeldwebel-ul examină cu atenție hârtiile

— Falsuri, zise el încruntat. Te căutăm de patru luni. Acum, că te-am găsit, o să-ți demonstrăm amănunțit cum tratăm noi dezertorii... Cineva te-a ajutat! Cine te-a ajutat?

Cred că nu aştepta vreun răspuns. Probabil că toată lumea din încăpere a rămas cu gura căscată, când una dintre, fetele de la masă se ridică imediat şi îşi asumă această cinste.

— O fi nebună? şopti Micuțul în maniera lui obişnuită de a se face auzit.

Malinowski se întoarse către noi, Barcelona îi arse una pe sub masă Micuțului, iar Heide scrâşni furios din dinți. Nu era momentul ca Malinowski să fie provocat.

Dar era prea târziu. Malinowski reacționă instinctiv. Simțurile îi spuneau că în acest bistrou ar putea găsi ceva mai bun decât un dezertor împreună cu iubita lui şi, după ce-şi lăsă doi oameni să le pună cătuşele, porni la atac cu restul câinilor de vânătoare, cu cozile în aer şi nasurile amuşinând. Cred că şoapta bănuitoare a Micuțului şi reacția noastră imediată îl determinaseră pe Stabsfeldwebel să continue cercetările toată noaptea, răzbunător cum era. Se ştia că nu-i înghite pe soldații care făcuseră servicul activ pe front şi se spunea că numai cu două zile în urmă arestase un Oberleutnant decorat cu Crucea de Fier.

— Gata, mormăi întunecat Heide. S-a terminat. Am spus c-aşa o să se întâmple. Şi totul din cauza unui evreu împuțit.

— Cred că o să controlăm din nou la bucătărie, zise Malinowski.

Englezul îşi croi drum către el, neliniştit, protestând energic în legătură cu supa şi cu cina compromisă, dar Malinowski îl dădu la o parte din calea sa, cu un zâmbet malefic.

— Avem treburi mai importante decât supa.

— Dar clienții mei...

În momentul acela, sosiră alți clienți. Instinctiv, toată lumea se întoarse către uşă. Primul intrat părea mascat cu un ciorap, care-i desfigura în mod hidos trăsăturile. La o privire mai atentă, îți dădeai seama că n-avea ce trăsături să ascundă. Ochii lui erau două picături, nasul însemna două crestături subțirele, iar gura era o gaură franjurată. Nu avea sprâncene, iar pielea lui era purpurie. La gât, care era susținut de un guler țeapăn de piele, îi atârna Crucea Cavalerului.

— Ei? zise Günther prin aşa-zisa lui gură, ți-ai pierdut obiceiul de a saluta, Stabsfeldwebel?

Malinowski îşi pocni călcâiele şi-şi duse încet mâna dreaptă la frunte. Nu putea face altceva. O fi fost el Stabsfeldwebel-ul Malinowski şi o fi avut

el Crucea Cavalerului, dar un soldat desfigurat ca Günther putea să comande orice. Dacă Günther voia să-şi scoată revolverul şi să-l împuşte pe Malinowski, susținând ulterior că acesta îl insultase, nimeni nu s-ar fi îndoit de adevărul spuselor sale.

— Fahnenjunker!... Tonul lui Malinowski se străduia să fie respectuos, patrulăm în arondismentul 18, conform ordinelor. Tocmai am ridicat un dezertor pe care-l căutăm de două luni, împreună cu femeia care l-a ajutat.

— Bun, zise Günther, încurajator. Îți mulțumesc, Stabsfeldwebel. Înțeleg că acum ți-ai terminat treburile pe-aici?

Malinowski ezită. Günther îi întoarse spatele nepăsător, ca şi cum nu mai era nimic de discutat. De la genunchi în jos, ambele picioare îi erau din tinichea, dar nu se observa numaidecât. Îi trebuiseră câteva săptămâni de efort supraomenesc şi voință, ca să învețe din nou să meargă şi ca să se obişnuiască cu brațul stâng format din patru bucăți de fier. La început dorise să moară şi nimeni nu ştia de fapt, de ce până la urmă continuase să trăiască. Ar fi putut să devină ofițer în Waffen S.S., i se oferise postul la ieşirea din spital, dar el fusese întotdeauna la husarii negri şi se întorsese la noi după ce fusese din nou declarat „apt pentru serviciu". Cu noi se simțea în largul lui. Nu numai că eram prietenii lui, dar cred că eram singurii oameni din lume care-l puteam privi cu acelaşi grad de detaşare cu care ne priveam unii pe alții.

În bistrou se făcuse din nou linişte. Toți aşteptam nelinişțiți. Toți se holbau la Günther. Calm, el îşi scoase tabachera, scoase o țigară şi şi-o înfipse în gura fără buze. Malinowski nu se mai uita la Günther, ci mai degrabă la tabacheră. Era din aur, decorată ostentativ cu steaua roşie a Rusiei şi cu secera şi ciocanul. Günther i-o puse în mână.

— Frumoasă, nu? O amintire din Stalingrad, cum probabil ai ghicit.

Închise tabachera cu un pocnet şi o vârî la loc în buzunar.

— Ai fost vreodată în tranşee, Stabsfeldwebel? Ştiai că la Stalingrad au murit trei sute de mii de soldați germani? Aceia dintre noi care au *supraviețuit* — pronunță cuvântul între ghilimele — au dreptul la câte o mică amintire, nu-i aşa?

Malinowski înghiți în sec, dar nu zise nimic. Brusc, Günther schimbă tonul.

— Dacă ți-ai terminat treburile pe-aici, aş fi foarte bucuros dacă ți-ai lua tălpăşița!

Stabsfeldwebel-ul n-avea de ales, trebuia să plece. Când uşa se închise în urma lui şi a oamenilor lui, în bistrou se auzi un oftat unanim de uşurare.

— Se pare că ne-am întors tocmai la timp, remarcă sec Legionarul, urnindu-se de lângă uşă către masa noastră.

— E ridicol, zise Heide. E culmea nebuniei. Acum el trebuia să fie la celălalt capăt al Franței.

Nimeni nu-l băgă în seamă pe Heide. Eram prea ocupați să ciocnim cu Günther şi să-l felicităm.

— Ei, lasă, zise el cu modestie. Unul trebuie să se folosească de dezavantajele altuia, altfel care-i scopul?

Fata cu acordeonul ieşi din umbră şi începu să cânte o melodie de

dans. Porta îşi luă vioara, iar „Haină Roşie” începu din nou să zâmbească. Încetul cu încetul starea de tensiune dispăru. Heide se scufundă fericit într-o stare de toropeală şi nu mai putea face altceva decât să mormăie. Micuțul se învârtea prin încăpere ciupind fetele de fund şi spunând glume deocheate celor care crezuseră vreodată că el o băgase pe mânecă, iar Günther, ghiftuit cu vin roşu, fură de sub nasul lui Barcelona o fetişcană într-o rochie galbenă şi începu să danseze cu ea.

— Vive la France! strigă Porta, în delir.

Legionarul se pusese sănătos pe băut. Pică repede în toropeală, alături de Heide. Günther mergea pe urmele lor, iar fata în galben încetase să-şi mai țină ochii închişi ca să nu-i vadă fața şi chicotea pe genunchii lui. Uneori erau întrerupți de lumea de-afară, se auzeau împuşcături, explozii, huruit de avioane deasupra, dar toate astea treceau neluate în seamă. Războiul ținea de prea mult timp ca cineva să-şi mai bată capul cu el. Deodată, Barcelona îmi trase un ghiont între coaste.

— Atenție. Se deschide uşa.

Ne-am întors automat către uşă, crezând că se întorsese Malinowski. Dar de data asta era Jacqueline, fata pe care o întâlnisem printre flori în Normandia şi care-mi dăduse să beau cafea adevărată. Bineînțeles, mai fuseseră şi altele, dar nu ştiu de ce o asociasem de la început cu parfumul florilor şi aroma de cafea proaspătă.

O văzusem destul de des de când venisem la Paris. În ultimele săptămâni ne întâlnisem pe ascuns aproape în fiecare zi, dar era pentru prima dată că îndrăzneam să-i dau întâlnire la loc deschis, acolo, în cafenea, şi din momentul în care a intrat pe uşă, mi-a părut rău. Bineînțeles că Porta a recunoscut-o imediat.

O măsură de sus până jos în timp ce — nestingherită — se îndrepta către masa noastră. Purta, o rochie uşoară de muselină verde, care-o făcea să arate foarte palidă şi frumoasă, dar doream să nu-i fi spus să vină.

— Aşa, va să zică, te întâlneşti cu păsărica asta din Normandia? zise răutăcios Porta. De când ține asta? Cam de multişor, după cum se vede. Trebuie să te descotoroseşti de ea, colega, înainte să te lege. Păsărica asta e îndrăgostită şi femeile care iubesc devin periculoase.

— Vorbeşti prostii, zisei eu cu răceală.

— A, da? zise Porta batjocoritor. Îți aminteşti cum îşi mai rostogolea ochii atunci, în Normandia?

— Şi ce legătură are asta cu tine?

— Are!

Acum ieşise Heide din toropeală şi intrase în luptă. Se holbă la Jacqueline, pe urmă mă apucă de guler suflând ca o locomotivă, iar ochii lui mici şi roşii se înfipseră cu răutate într-ai mei.

— Are legătură cu noi toți! Tu şi curva ta de franțuzoaică! Pe mine mă doare în cot, dar n-o aduce aici! Îmi înfipse mâna-n piept şi-şi scoase revolverul.

— Porta are dreptate, femeile astea sunt periculoase. Devin geloase, se emoționează, începe să le intereseze totul. Şi cel mai rău e că vorbesc.

— Ce se întâmplă? întrebă Günther din celălalt colț al mesei.

Barcelona îi şopti ceva. Văzui cum Günther se uita spre Jacqueline, cercetându-i amănunțit fiecare trăsătură. Barcelona mă privi şi dădu din

cap a lehamite. Legionarul se lăsă pe spate în scaunul lui şi începu să-şi curețe indiferent unghiile cu vârful cuțitului. Jacqueline îmi zâmbea.

— Ce ai astăzi? Te porți tare ciudat.

Am dus-o la uşă şi i-am explicat situația. Numai eu eram de vină. Nu trebuia s-o chem într-un loc ca ăsta. Parisul era periculos. Spionii mişunau peste tot şi dacă făceai o singură greşeală erai un om mort. Jacqueline mă înțelese perfect. Nu puse întrebări, nu obiectă. Stabilirăm, pur şi simplu, un alt loc de întâlnire pentru ziua următoare şi ea se topi neauzită în întunericul străzii. Era o uşurare s-o văd plecând.

Încetul cu încetul, bistroul s-a golit, până când am rămas singuri. Se încuiară uşile. „Haină Roşie" scoase o hartă a Parisului şi o desfăcurăm pe masă.

— Categoric, zise Porta, treaba se arată a fi al dracului de grea...

— Sper că da, zise „Haină Roşie", altfel aş fi dezamăgit.

— Cum o să-l trecem peste pod?

— Îl cărăm, îşi exprimă Micuțul o idee strălucită.

— Să traverseze râul înot.

— El nu înoată...

— Bineînțeles că înoată, prostule!

— Dar chestia e serioasă, zise Legionarul gânditor. Toate podurile sunt păzite bine.

— Şi dacă v-ați duce în timpul zilei? sugeră „Haină Roşie". Ar fi mai multă lume pe acolo. Vă puteți strecura neobservați.

Barcelona clătină din cap.

— Nu se poate. Nu pot să fac rost de permise.

Deodată, Porta fixă cu un deget murdar un punct pe hartă.

— Aici! Plecăm chiar acum şi-l luăm.

— Şi cum trecem podul?

— Habar n-am până nu ajungem acolo. Ce să ne mai ostenim să facem tot timpul planuri. Asta au făcut nenorociții de prusaci şi uite unde au ajuns. La opt zile după ce s-a terminat războiul trecut s-au adunat şi au început să comploteze pentru următorul. Nu, merită să lăsăm lucrurile în voia soartei, aşa zic eu.

— Iar eu spun că ne trebuie obligatoriu un plan, spuse încăpățânat Heide.

— N-avem nevoie de plan. Am în buzunar două ştampile pe care scrie Strict secret.

— La ce dracu sunt bune?

— O să te miri, zise Porta. Pot să fac minuni cu o ştampilă.

— Îmi faci greață, mormăi Heide. Cu toții îmi faceți greață cu prostiile voastre. Dacă nu e cu evrei, atunci e cu...

— Şi dacă trag în noi? întrerupse Bătrânul, care până atunci tăcuse şi rumegase. Dacă dăm peste o patrulă?

— A lui Malinowski, pentru început, fornăi Heide. Ştampilele n-or să folosească prea mult cu băieții ăia, oricât de strict secrete ar fi!

— Asta-i simplu, zise Porta. Trebuie doar să tragem noi primii,

— Da, şi trebuie să-ți scape unul singur ca să se dărâme toată şandramaua.

— N-o să scape nici unul! se repezi Micuțul cu o expresie belicoasă pe

față. Folosim aruncătoarele!?!

— Să umblăm prin Paris cu ele în toiul nopții? urlă Heide. Or să creadă că suntem un grup de comunişti împuțiți!

Legionarul se ridică.

— M-am săturat de vorbă, zise el brusc. O s-o cântăm după ureche.

— Exact ce-am spus eu, zise Porta.

— Atunci, când pornim? întrebă Micuțul, nerăbdător. Acum?

Legionarul îi aruncă o privire rece.

— În nici un caz. Mergem mâine seară.

CAPITOLUL TREISPREZECE

Primul dintre ei apăru la fereastră, se căţără pe pervazul îngust şi se clătină nesigur timp de câteva secunde, căutând deasupra şi dedesubt un punct de sprijin. Pe neaşteptate se auzi o împuşcătură şi omul se prăbuşi în gol, cu capul în jos.

Apăru cel de-al doilea. Se căţără şi el pe pervazul îngust, pe urmă sări ca o pisică şi se agăţă de o conductă de apă care străbătea de-a lungul peretele. Începu să coboare cu atenţie. Răsună o nouă împuşcătură. Cel de-al doilea om căzu pe asfaltul curţii, alături de primul.

Al treilea nu aşteptă să fie împuşcat. Silueta lui apăru fugitiv la fereastră, atârnă o clipă în aer, pe urmă se aruncă în jos într-un plonjon de rândunică, pentru a împărtăşi soarta celorlalţi.

Dar bomba incendiară îşi atinsese scopul. Flăcările izbucniră la toate ferestrele, în afară de două geamuri mici aflate chiar în vârful clădirii înalte. Un grup de oameni mişuna deja pe sus. Doi dintre ei săriră în acelaşi timp şi o rafală de gloanţe îi urmări până jos. Gestapo-ul nu acorda nici o şansă.

Chiar în acel moment părăsirăm în fugă ascunzătoarea. Văzusem destul din măcel. Era răzbunarea Gestapo-ului aspra unui cuib al Rezistenţei implicat în uciderea a 14 membri ai poliţiei secrete. Dar acum făceau mai mult decât să se răzbune: sărbătoreau.

Când masacrul se sfârşi, se întoarseră la maşină. Atât şoferul cât şi omul lăsat de pază zăceau pe jos scăldaţi în propriul lor sânge, cu gâturile tăiate de la o ureche la alta.

Această scenă avea loc la Paris într-o noapte din august 1944.

PLIMBARE NOCTURNĂ PRIN PARIS

Era o noapte întunecoasă. Umbra lunii se zărea pe undeva printre nori, dar cerul era în general înnorat şi nu se zărea nici o stea.

Malakoff-ul era întunecat şi pustiu. Pisicile, înaintând războinic, în şir indian, prin mijlocul străzii, păreau singurele fiinţe vii ale cartierului. Se opriră puţin să ne privească cu acea expresie de mulţumire ce pare comună tuturor pisicilor, pe urmă începură să miorlăie înfiorător zburlindu-se una la alta. Ne dădurăm la o parte din calea lor.

Deodată apărură ca din senin doi membri ai Feldgendarmeriei, pe biciclete. Trecând pe lângă noi, îşi întoarseră capetele şi ne priviră bănuitori, iar Micuţul le făcu un semn ameninţător cu pumnul.

— Fără d-astea, scrâşni Bătrânul. Ţine mine o dată pentru totdeauna, că trebuie să evităm orice încurcătură, nu să ne băgăm în vreuna.

Micuţul privi scârbit în urma celor doi biciclişti.

— Numai să fi îndrăznit ceva scârnăviile astea şi le zburam fălcile.

— Pentru Dumnezeu! se înfurie Barcelona. Vii odată?

Îl ajunserăm din urmă pe Porta la colţul străzii Bérenger cu strada Nordului.

— Ştii sigur unde e chestia aia împuţită? întrebă Günther. Toate

cocioabele astea nenorocite seamănă una cu alta pe aici. Nu prea am chef să orbecăi după ea.

— Ştiu unde e, zise Porta. Se învârti încet, orientându-se pe întuneric. Ne e departe de aici. Îmi amintesc că am mai fost pe aici, venind din partea opusă. Acolo, lângă bistrou, a fost împuşcat un om. Țin minte bistroul. Să vedem dacă sunt urme de gloanțe pe zid.

— Nenumărate, zise Günther care traversase şi examinase locul.

— Adevărat?

Porta traversă şi el şi se uită. Bătrânul făcu un gest de nerăbdare.

— Nu putem să mergem mai departe?

— N-ai decât, eu nu te opresc, zise Porta. De altfel cine te-a invitat la plimbarea asta? Aşteptați o clipă.

Se aplecă, dispăru pe sub o arcadă joasă şi nu se întoarse timp de câteva minute.

— Dumnezeule! Barcelona privi nervos peste umăr. Unde s-o fi dus acuma nebunul ăsta? De la început nu trebuia să mă bag în chestia asta. de ce nu putem să ne purtăm şi noi ca toți ceilalți? De ce noi trebuie întotdeauna să ne băgăm în buclururi?

— Întreabă-mă pe mine, zise morocănos Bătrânul.

— De ce nu se duce cineva după el, să-l scoată de acolo? zisei, însă fără nici o intenție s-o fac eu însumi.

Porta îşi făcu apariția, rânjind satisfăcut.

— Tocmai am aruncat o privire printre gagicile cartierului. Făcu un semn obscen către Micuțul. Mâine seară, în fața cinematografului, piața Clichy. Să te gândeşti la mine.

— Ticălosule! zise automat Micuțul. Pariez că nici n-ai întrebat-o dacă are pe cineva!

— Ei, mergem sau nu? întrebai eu.

— Şi, mai precis, unde mergem? mormăi Bătrânul.

— Chiar aici înăuntru, zise Porta, aplecându-se pe sub arcada joasă. După mine, băieți, şi țineți-vă gura. Am cercetat terenul, puteți să vă bazați pe Unchiul Porta... Haide, Sven, nu trândăvi! Țineți-vă bine, şi înainte.

Îl urmarăm unul câte unul pe sub arcada joasă, de-a lungul unei poteci noroioase, până când dădurăm de-o magazie şubredă.

— Înăuntru? şuieră Barcelona.

— Înăuntru, confirmă Porta.

Ne făcu un semn cu lanterna.

— Veniți să aruncați o privire!

Ne lipirăm nasurile de geamul murdar. Gregor scoase un fluierat a mirare.

— Să fiu al naibii, nu credeam că pot să crească atât! Parcă ar fi un împuțit de balon umflat cu pompa.

Micuțul se scormoni în buzunar şi scoase la iveală un ciocan mare.

— Drept între ochi, zise el rugător. O să pice ca un buştean. N-o să ştie niciodată.

— Nu începe să te porți ca un tâmpit, îl imploră Bătrânul. Peste tot, prin jur, dorm oameni. Nu trebuie să sculăm tot cartierul.

— Pe unde se intră înăuntru? întrebă Barcelona.

— Pe aici.

Porta ne conduse până la o uşii veche şi grea, care părea neunsă de secole. Scârțâitul ei răsună şi se amplifică în noapte. Pe undeva, prin apropiere, un motan începu să miorlăie. Rămaserăm înțepeniți, cu urechile ciulite şi ținându-ne respirația. Nu veni nimeni. Motanul trecu pe lângă noi în întuneric şi miorlăitul lui se pierdu în josul străzii. Era din nou linişte.

— Haideți!

Micuțul intră în magazie cu ciocanul pregătit. Noi ceilalți îl urmarăm prudenți. Brusc, răsună zgomotul a o mie de cutii de conserve, care parcă se rostogoleau de-a lungul unei scări. Micuțul icni şi urmă o serie din înjurăturile lui favorite. Apăru în bătaia lanternei şi văzurăm că era împroşcat din cap până-n picioare cu o mizerie scârboasă şi urât mirositoare.

— Ce s-a întâmplat? zisei eu.

Micuțul se întoarse urlând.

— Un imbecil a pus o găleată cu rahat aici.

Trase un şut furios în găleata, acum goală, care se izbi de peretele opus. Se rostogoli înapoi şi Micuțul o lovi încă o dată cu sete. Cu toții îi strigarăm să termine, dar era mult prea târziu, răul se produsese deja. Legionarul îşi scoase revolverul şi alergă înapoi pe stradă, de unde auzeam paşi grei.

— Wer da? se auzi strigând, într-un accent aspru, saxon.

— Pe toți dracii! urlă Micuțul. Un saxon împuțit!

Trecu pe lângă noi, se ciocni cu Legionarul, îl împinse la o parte cu cotul şi dădu nas în nas cu doi soldați înarmați cu puşti, care se pregăteau să intre prin arcada îngustă. Micuțul, ca o furtună, scăldat în murdărie, ud şi puțind înfiorător, nu arăta de fel a mesager al păcii. Soldații căzură ca popicele în fața lui. Legionarul, cu revolverul lui, era inutil. Cei doi se rostogoliră încoace şi încolo prin noroi, în timp ce Porta îi urmărea cârâind ca o pasăre de pradă, ca în cele din urmă să se repeadă asupra lor şi să le ia viața; în urma lor rămaseră două căşti şi un guler.

— Şi acum? zise sec Bătrânul.

Micuțul îşi ridică ciocanul şi se întoarse spre magazie. Noi ceilalți rămaserăm grupați la intrare, în timp ce el pătrunse înăuntru. Ciocanul scânteia în întuneric. Urmă un urlet sălbatic. Ne împrăştiarăm imediat. M-am aruncat la pământ, cu capul în mâini, dar urletele ascuțite continuau. Barcelona şi Heide aproape că se călcară în picioare, grăbindu-se să iasă în stradă. Legionarul se lipi de un perete scund şi îndată îşi pregăti arma, hotărât să împuşte pe oricine ar veni. Urletele începură să alterneze cu vocea Micuțului, care înjura de mama focului. Se auziră paşi grei de bărbați care alergau şi, ridicându-mă din ascunzătoare, văzui doi civili din corpul tehnic de armată năvălind pe uşă cu armele pregătite. Erau urmați îndeaproape de un caporal care flutura o lanternă şi jura moarte sabotorilor şi hoților.

Micuțul începu iar să înjure. Lanterna se stinse brusc, cineva țipă, se auziră lovituri şi bufnituri, un foc de armă. Era o învălmăşeală şi o panică generală. Cineva începu să strige după ajutor. Îmi aprinsei lanterna şi mă ridicai încet. Dintr-o dată magazia părea că se umpluse de lume. Caporalul dispăruse şi unul din civili se năpustea spre uşă. Văzui cum o puşcă

zboară prin aer şi-l nimereşte drept în moalele capului. Omul căzu ca un bolovan, însoțit de cârâitul satisfăcut al lui Porta.

— Ce adunătură de rahați, zise Micuțul. Mă întreb de ce unii oameni nu-şi văd de treabă şi-şi vâră nasul unde nu le fierbe oala.

Stătea aşezat lângă o scroafă imensă, după toate aparențele, moartă. Gâdilă cu dragoste creatura pe după urechea roz.

— Curajoasă fată, zise el cu satisfacție. Te-ai luptat bine.

Nu fără greutate şi cu mulți nervi izbutirăm să târâm animalul în stradă.

— V-ar fi mai uşor, ne sfătui Porta, dacă ați ține-o de picioare.

— Tacă-ți fleanca! i-am zis eu, fioros. După numai cinci minute de luptă cu porcul simțeam o dorință puternică să pocnesc pe cineva în cap. De ce n-am venit cu un cuțit ca să spintecăm nenorocirea asta aici şi acum?

— Asta-i treabă de artist! zise Porta indignat. Vrei să strici tranşarea?

— De m-ar vedea bătrânul meu general, zise Gregor. Ar muri de râs. V-am spus vreodată că pe vremea când el...

— Da, zise Micuțul, tranşant.

— Da? Chiar v-am spus? Sigur?

— La dracu cu generalul! am izbucnit eu. Hai să vedem cum ducem acasă blestematul ăsta de porc!

În cele din urmă, trei dintre noi am reuşit să ridicăm creatura pe umeri. O țineam ca pe un sicriu şi pornirăm înşirați de-a lungul drumului, cu paşi măsurați de înmormântare. O vreme, străzile rămaseră pustii, dar pe măsură ce ne apropiam de Porte de Vanves, traficul se îndesi şi am fost obligați să ne oprim. Era o muncă obositoare să cari un porc cât un munte şi cred că devenisem mai neglijenți şi o lăsasem mai moale, iar Barcelona se împiedică, leşul alunecă şi, înainte să-l putem opri, scăpă din strânsoarea noastră şi căzu rostogolindu-se în mijlocul străzii.

— Tâmpiților! urlă Porta, fără îndoială cu viziunea macabră a meselor sale din următoarele şase săptămâni distruse sub roțile vreunui camion. Luați-l de-acolo!

Începurăm să dansăm printre maşini, agitând brațele şi strigând, când un Kübel frână brusc, cât pe aici să lovească porcul cu botul. Uşa se deschise şi un căpitan sări afară din maşină.

— Ce dracu mai e şi asta? strigă el, înghiontind porcul cu piciorul.

Încă o dată, Günther salvă situația. Înaintă obraznic şi salută. Căpitanul, asemenea majorității oamenilor, fu vizibil şocat la vederea lui.

— Patrulăm pe stradă, domnule. Treaba noastră este să ne asigurăm că drumurile sunt libere şi traficul se desfăşoară normal. Ăsta, hoitul ăsta — trase un şut disprețuitor în prețiosul nostru porc — a fost aruncat în mijlocul unei artere principale de către partizanii francezi. Fără îndoială ca să producă o busculadă şi să ne dea şi mai multă tataie de cap.

Căpitanul dădu din cap înțelegător.

— Fără îndoiala, confirmă el.

Privi în jos către porc. O cută îi apăru între sprâncene.

— Unde... ăă... unde duceți leşul? întrebă el cu indiferență.

— Înapoi la cartierul general, domnule.

Günther se holbă aproape amenințător la căpitan. Porta, simțind că

nu e singurul care a fi mâncat friptură de porc, se grăbi să adauge că am raportat deja descoperirea unui hoit. Ca urmare, el trebuie dus.

— Desigur. Căpitanul îşi îndreptă spatele. Desigur... Foarte bine, luați-l din drum! Şi mai repede, că țineți toată circulația în loc!

Porcul fu cărat în grabă pe trotuar, ridicat înapoi pe umerii noştri şi am pornit din nou la drum. Călătoria părea că nu se mai termină. Un porc mare este un animal greu de cărat. Când am ajuns pe Bulevarul Saint Michel, eram cu toții obosiți şi nervoşi, ne ciondăneam ca nişte puşti; eram plini de sudoare şi puțeam a porc. Bătrânul zicea din cinci în cinci minute că nu poți să cari un porc pe străzile Parisului fără să atragi atenția asupra ta, iar Heide ținu un monolog non-stop pe tema „nu trebuia de la început să ne băgăm în treaba asta". Cum niciunul dintre ei nu ajuta la căratul porcului, remarcile lor fură în mare măsură ignorate.

— Sunt doi poliţişti francezi în faţa noastră, anunță Barcelona.

Am privit înainte, dar nu puteam sa văd nimic din cauza porcului şi mai aveam în față şi pe namila de Barcelona.

— Ce fac acolo?

— Ne aşteaptă pe noi, din câte se vede. Stau acolo şi ne aşteaptă... Unul dintre ei îşi desface tocul armei. Încă nu-şi scoate revolverul, dar arată de parcă ar avea chef să împuşte pe cineva.

Am mormăit. Mă gândeam că dacă iese cu împuşcături, trebuie să ne ascundem în spatele porcului. Dar nu se ajunse acolo. Legionarul înaintă către primul polițist, extrem de prietenos şi fumând cu indiferență o țigară.

— Bonsoir, monsieur l'agent!

Omul ridică o sprânceană la auzul vorbelor franțuzeşti, pe urmă o ridică şi pe cealaltă când văzu „La Croix de Guerre" (Crucea de Război) prinsă la pieptul Legionarului.

— Qu'est-ce que c'est que ça?... (Ce e asta?), întrebă el arătând spre porc.

— Marché noir confisqué *(* Marfă confiscată de pe piața neagră), replică dulceag Legionarul.

Cel de-al doilea polițist o luase puțin înainte, dar mai stătea cu mâna pe revolver. Legionarul îşi scoase țigările.

— Vrei o țigară?

Omul ezită, pe urmă se aplecă să ia una. Iute ca fulgerul, dintr-o mişcare, Legionarul îl aruncă la pământ. Bicicleta căzu peste el. Colegul lui se întoarse imediat şi o luă la fugă, trăgând încontinuu, dar înainte de a se îndepărta destul, roata din față a bicicletei alunecă într-o baltă de ulei, omul căzu înainte peste ghidon, se izbi de o barieră cu lumini de avertizare şi un indicator cu „Ocolire" şi se înțepeni într-o groapă. Rămase liniştit în fundul gropii, iar noi am pus semnul de ocolire deasupra ei, pregătindu-ne de plecare.

— Că tot veni vorba, am sugerat eu, nu putem să folosim biciletele?

După ciondănelile de rigoare şi expuneri agresive, am găsit un mijloc de a căra porcul, care să ne scutească de dureri de umeri. Am fixat două carabine între cele două biciclete, de la un cadru la altul, şi am pus porcul deasupra lor. Era acum mai simplu pentru doi oameni să conducă bicicletele, cu o mâna sprijinind porcul, iar ceilalți care mergeau pe jos trebuiau să alerge ca să poată ține pasul.

Strada Şcolilor. Un camion de trupe, plin până la refuz cu poliție pedestră, se apropia încet. Bătrânul începu să se vaite.

— Îmi ajunge, mormăi el. Asta-mi mai lipsea!

Ne strecurarăm în întunericul de la marginea drumului. Vehiculul opri ceva mai încolo. Habar n-aveam de ce tocmai acolo şi dacă ne zăriseră. Nu puteam decât să stăm şi să aşteptăm.

— Caută ei ceva, murmură Porta, în timp ce ne adăposteam.

— Pe noi ne caută, nici vorbă, zise Micuțul. Curcanii ăia au dat alarma, ştiu eu. Trebuia să mă lăsați să-i termin atunci când am vrut.

Undeva, aproape de noi, se auzi țăcănitul unei mitraliere. Un grup de polițişti pedeştri săriră din maşină si dispărură alergând în întuneric. Se întoarseră în câteva minute cu doi tineri în cătuşe, îi împinseră în maşină şi plecară. Astfel de scene erau de acum ceva obişnuit în Paris. Era războiul de noapte pe care-l purtau ambele tabere, împrăştiind teroarea în oraş. Cetățeni nevinovați sau vinovați erau scoşi din aşternuturi în toiul nopții şi ridicați pentru interogatorii şi torturi; soldați germani erau descoperiți cu gâturile tăiate; copii erau bătuți şi împuşcați. Începuse să domnească brutalitatea care a marcat eliberarea Parisului.

Ascunserăm leşul în umbra întunecată a unei uşi şi plecarăm să dăm o raită ca să ne lămurim ce-i cu podul. Aşa cum ne avertizase Heide de nu ştiu câte ori, în două ore avea să se crape de ziuă.

— Şi cred că nu vă gândiți că putem cără chestia asta pe străzile Parisului, la lumina zilei.

— De ce nu? întrebă amenințător Porta. După mine, e mai dubios să ne învârtim aşa cu el în toiul nopții.

— Dumnezeule! zise Heide. Numai să ne vadă cineva cu muntele ăsta de carne şi ne punem pe urme jumătate din Paris. Îți bagă cuțitul în spate pentru o bucată râncedă de şuncă, darmite pentru un porc întreg.

Din câte puteam să ne dăm seama, podul părea nepăzit. Ne-am întors să luăm porcul şi am găsit acolo o baborniță care se holba la el cu ochii cât cepele, cu gura căscată, cu mâinile încrucişiate peste stomac.

— Sfântă Fecioară Maria! strigă ea când ne apropiarăm, Domnilor... domnule — se repezi la Porta, care era în frunte — fie-vă milă de o femeie bătrână! N-am spus vreodată o vorbă împotriva nemților! Niciodată! Bărbatul meu a dezertat în primul război şi de atunci n-a mai tras cu puşca!

Pe măsură ce vorbea, vocea ei devenea mai ascuțită şi mai puternică. Porta începu şi el să strige la ea pe franțuzeasca lui. Îl întrecea ca debit, dar pe de altă parte el striga mai tare. Se luptară ce se luptară, până când în cele din urmă Porta scăpă din ghearele ei şi înjură destul de tare ca să fie auzit de jumătate din Europa.

— Eu şef! Porc, prietenul meu! Tu...? Tu nu..., atunci mori!

Porta începu să tragă cu o mitralieră imaginară. Bătrâna scuipă la picioarele lui, se dădu un pas înapoi şi rămase acolo privindu-ne cu ură.

— Minunat vorbeşti franțuzeşte, zise Legionarul, admirativ. Nici eu nu mă descurcam mai bine.

— Ei, cred că-i destul de bine, recunoscu Porta cu modestie. Când faci parte din trupele de invazie, cred că trebuie să încerci să stăpâneşti limba locului.

— Sunt întru totul de acord, zise Legionarul cu o mutră serioasă.

Gregor întrerupse discuția, în timp ce urmărea atent ce se petrece pe stradă.

— Uşurel! O s-avem necazuri.

Porta îşi scoase imediat revolverul. Micuțul se juca deja cu tăişul cuțitului pe care-l păstra tot timpul în buzunar. Necazurile se apropiară, în persoana a doi tineri, amândoi în jur de 20 de ani, mergând umăr la umăr, cu mâinile vârâte în buzunare — semn clar al vremurilor pe care le trăiau. Legionarul le tăie suav calea.

— Bonsoir, messieurs. Où allez-vous? (Bună seara. Încotro?)

— Prendre l'air. Cest défendu? (Să luăm aer. E interzis?)

— Pendant le couvre-feu, oui. (După ora stingerii, da).

Cei doi tineri ne priveau, neştiind ce să facă. Porta trase piedica revolverului, pentru orice eventualitate.

— Ei? zise blând Legionarul.

Deodată se auziră paşi care mărşăluiau. Cizme grele pe caldarâm. Voci aspre care vorbeau germana.

— Patrulă! şuieră Barcelona.

Ne îngrămădirăm în cadrul uşii. Dacă o patrulă ne surprindea cu o asemenea captură, n-aveam de ales, trebuia să-i împuşcăm. Cei doi puşti se înghesuiră împreună cu noi, la fel de dornici să nu fie văzuți. Babornița se sufoca pe undeva printre noi, cu mâna Micuțului peste gură. Legionarul îşi scoase puşca de pe umăr şi stătea pregătit să tragă o rafală în prima persoană care ar fi încercat să intervină.

Patrula ajunse peste drum de noi. Erau opt, purtând obişnuitele căşti de metal şi insignele în formă de semilună. Aveau în frunte un Oberfeldwebel. După cum arăta, părea să n-aibă linişte dacă îi trecea o noapte fără să fi lăsat în urmă măcar două cadavre.

Patrula trecu fără să observe nimic şi Porta mângâie cu dragoste capul porcului ucis.

— N-am nici o îndoială, prietene, zise el, ăştia ar da oricât să pună mâna pe tine, grăsanule!

Legionarul se întoarse către cei doi. În panica generală, îşi scoseseră revolverele. Asta nu era o surpriză pentru noi: ştiam că trebuie să aibă. Dar ceea ce prezenta interes era că aveau nişte „P-38” — revolverele folosite în armata germană.

— Frumoase arme aveți aici, remarcă Legionarul. De unde le-ați cules? Dintr-un magazin de jucării?

— Le-am găsit.

— Nu mai spune! Legionarul ridică din sprâncene. Sunteți siguri că nu vi le-a adus Moş Crăciun? Am aflat că sunt foarte la modă acum.

— Şi ce-ți pasă de unde le avem? întrebă tânărul, sfidător. Ce ai de gând să faci? Să alergi la Gestapo? râse el. Nu prea cred! Nu erați chiar dornici să dați peste patrula aia, aşa-i?

Legionarul se repezi la el şi-l luă de guler.

— Încă o vorbă din asta, amice, şi ajungi în cer.

— De ce nu ne descotorosim de ăştia doi, ca să terminăm treaba? zise nerăbdător Micuțul, jucându-se cu cuțitul.

Celălalt tânăr, care nu vorbise până atunci, înaintă şi-şi ridică mâinile

împăciuitor.

— Nu credeți că e cazul să terminăm cu dușmănia asta?

În germană. Cu accent hamburghez. Zâmbi când văzu cum ne holbam la ei.

— Da, sunt de-al vostru. Așa că nu văd de ce să ne certăm. Ce faceți voi aici — se uită în jos spre masa enormă de carne roz — este complet ilegal și v-ar putea costa viața dacă sunteți prinși. Pe de altă parte, eu sunt în aceeași situație. Am dezertat din armată. Asta m-ar putea costa pe mine viața. Așa că suntem chit, nu? Și, apropo — adăugă el — pe mine mă cheamă Carl. El e Fernand.

— Așa, va să zică, zise Legionarul îngustându-și ochii. Deci, ești dezertor.

— Dezertor și sabotor! Heide se îndreptă spre ei într-una din înfățișările lui amenințătoare. Știi ce facem noi cu de-ăștia ca voi? Ce-ați făcut și voi cu patru din oamenii noștri ieri. Au fost împușcați cu un „P-38” și abia acum îmi dau seama...

— Niciodată n-am tras într-unul de-ai voștri, zise iute Carl. E un lucru pe care nu l-aș putea face, îți spun clar asta.

— Te aștepți să cred în cuvântul unui dezertor?

— Ajunge! zise tăios Legionarul. Îl împinse de o parte pe Heide și se întoarse către Carl. În orice caz, aș vrea să știu ce faceți voi pe-aici la ora asta?

Carl ridică din umeri.

— Treburi... Știi cum e.

— Hm. Și să zicem că vă lăsăm să plecați liniștiți, după cum vreți voi. Cine ne garantează că n-o să alergați la prima patrulă care vă iese în cale?

Carl începu să râdă.

— Cred că glumești! Chiar credeți că ne-am risca pielea pentru un porc nenorocit? Ce mă interesează pe mine, chiar de-ați înjunghia o mie de porci? Nu, prietene. Cu ea — făcu un semn către bătrână, pe care o uitaseră în învălmășeala generală — cu ea trebuie să aveți grijă. Ea o să înceapă să bârfească cu vecinele prin piață și numaidecât noutatea o să facă înconjurul Parisului. Dacă aș fi În loccul vostru, aș ucide-o. Viața nu face doi bani în zilele astea, nimeni n-o să-i simtă lipsa.

Bătrâna se lipi de zid, tremurând.

— Termină cu clănțănitul! tună Legionarul. Ce-ai? S-a atins cineva de tine?

— E portăreasa de vis-a-vis, zise Fernand. N-are ce căuta pe-afară acum, în toiul nopții. De câteva săptămâni ne tot gândim să ne descotorosim de ea.

Bătrâna țipă și se aruncă gemând la picioarele lui Porta, înconjurându-i gleznele. Legionarul o apucă de umeri și o trase în sus.

— Ascultă aici, femeie. Trebuie să-ți ții gura dacă vrei să mai trăiești, O.K.? O singură vorbă și ești terminată. Și nu uita că de-aici încolo ești pe listă. Ai înțeles?

Bătrâna se topi într-o clipă peste drum, spre casa ei.

Carl și Fernand ne însoțiră până la capătul străzii.

— Cum dracu credeți c-o să ajungeți cu enormitatea asta? întrebă Fernand. Nu e chiar un lucru care să nu-ți sară în ochi, nu-i așa? N-o să

puteți niciodată să treceți Sena cu el. Toate podurile din Paris sunt păzite.

Mai sperasem ca micul pod Notre-Dame să fie uşor de trecut, dar se vedea treaba că ne trezisem prea târziu.

— Acum o jumătate de oră nu era nimeni acolo! se plânse Bătrânul cu amărăciune.

Fernand dădu din umeri.

— Vă înşelați. Sau a fost o capcană. Puteți să vă convingeți singuri.

Se zăreau doi polițişti înarmați care păzeau malul celălalt al râului. Stăteam acolo încruntați, când din spatele nostru auzirăm cum se apropia un Kübel.

— Ascundeți porcul! şuieră Günther.

Dintr-o singură mişcare Barcelona şi cu mine răsturnarăm bicicletele şi porcul zbură peste gardul viu, în grădina de la Saint-Julien-le-Pauvre. Se auzi un răcnet speriat de cealaltă parte a gardului. Porcul căzuse peste doi vagabonzi care dormeau şi care deja fugeau cât îi țineau picioarele pe o stradă laterală. Fără îndoială era pentru prima dată în viața lor când le cădea în cap mana cerească, dar fuseseră prea înspăimântați ca să profite de ea.

Stăteam înțepeniți la capătul podului de aproape o oră şi nu eram în stare să găsim o soluție. Heide repeta cu încăpățânare, că de la început, nu trebuia să ne băgăm în treaba asta. Bătrânul bombănea ca de obicei pe sub mustață, iar Fernand subliniase de cel puțin o sută de ori că fiecare pod din Paris era păzit şi că lucrul era imposibil de făcut.

— N-am putea să înotăm? sugeră Porta.

— Şi să tragem porcul după noi?

— Dă-l încolo de porc, se oțărî Bătrânul. Nu merită atâta bătaie de cap.

Începu să se ciondănească cu Porta.

— Unul dintre noi ar putea să traverseze înot şi să aranjeze gărzile, zisei eu şi privii cu înțeles spre Legionar, care era adeptul acestui soi de treburi.

— Dacă cineva ucide pe împuțiții ăia, izbucni Heide, o să ne rupem gâturile cu toții.

— Şi atunci ce propui?

— Să ne descotorosim de porc.

— Să ne descotorosim de porc?! repetă Porta, amenințător.

— Exact asta am spus. Să aruncăm porcul. V-am spus de la început că trebuia să avem un plan, dar ca de obicei, n-am fost luat în seamă. A, nu, au zis ei, acționăm după ureche. S-o lăsăm în plata Domnului. Ce să ne mai încurcăm cu vreun plan. Şi uite ce s-a întâmplat. S-a întâmplat exact ce-am zis eu. Am rămas înțepeniți cu porcul în mijlocul Parisului...

— Hei, unde s-a dus Micuțul? întrebă Barcelona, încercând să creeze o diversiune.

— Nu ştiu şi nici nu-mi pasă, zise Bătrânul. De la început nu trebuia să facem asta.

— Exact ce am spus eu tot timpul, dar pe mine nu mă ascultă nimeni, niciodată. Dacă voi ați ține din când în când seama de ce spun eu...

— E limpede, declară Fernand, de parcă tocmai s-ar fi întors cu veşti,

că n-au de gând să lase nici un singur pod nepăzit. Nu sunt ei proşti. Dacă laşi unul, e ca şi cum le-ai lăsa pe toate. Ai trafic ilegal pe-acolo toată noaptea. E chestie de bun simț...

Şi discuția continuă, din ce în ce mai aprinsă. Cred că nimeni dintre noi n-a observat întoarcerea Micuțului, până când a apărut aruncând ceva în mijlocul nostru cu un „Ha !" sonor, plin de satisfacție.

— Ce-i asta? zise posomorât Bătrânul.

Micuțul ne oferi un zâmbet de proprietar.

— A ce seamănă?

Îl privirăm cu atenție şi Bătrânul ridică din umeri cu indiferență.

— Un sicriu.

— Ai ghicit-o din prima! E un sicriu. Un sicriu de băgat porci în el.

Ce era al lui, era al lui. Nu prea avea el creier, dar acum venise cu o idee trăsnet.

— De unde dracu ai făcut rost de el? întrebă admirativ Legionarul.

— Oh, pur şi simplu l-am săltat. Mă plimbam prin jur, căutând ceva care să ne fie de folos, şi am zărit sicriul ăsta în curtea unui antreprenor de pompe funebre. Aşa că l-am luat şi l-am adus aici.

— Dar o să-ncapă porcul? am zis eu, nelinişstit.

Porcul încăpu de minune. Îl băgarăm înăuntru, puserăm capacul, ne luarăm rămas bun de la Carl şi Fernand şi o pornirăm în pas de înmormântare peste pod. Gărzile rămaseră respectuos în poziție de drepți când trecurăm prin dreptul lor. Porta se folosi de ocazie să-şi dezvelească unicul dinte şi să lase câteva lacrimi să-i curgă pe obraz.

Se lumina de ziuă şi Parisul se trezea. Cum mergeam aşa cu sicriul, eram însoțiți de priviri de simpatie şi compătimire. „Haină Roşie" împreună cu Janette ne aşteptau în bistrou, dar la vederea sicriului, Janette scoase un țipăt şi se repezi în bucătărie. Chiar şi „Haină Roşie" se arătă puțin încurcat.

— Un accident? zise el.

Ne numără şi fruntea i se încreți a mirare.

— Păi, sunteți toți...

— Ne-am gândit să fim pregătiți!

— Păzea, zise Porta, în timp ce trânteam sicriul pe podeaua bucătăriei. Se întoarse către Bătrân. Cum se numea porcul ăla de demult?

— Al cui porc? întrebă răbdător Bătrânul.

— Al zeilor. Odin şi Thor şi toată gaşca.

— Habar n-am.

— Odin, îl informă Barcelona. Odin era ăla cu porcul! Cum se numea?

— Asta aş vrea să ştiu. Cum se numea?

Nimeni nu ştia. Întrebarea făcu turul şi se întoarse la Porta, care să căznea să-şi amintească dacă porcul era al lui Odin, al lui Freya sau al lui Thor. Micuțul ieşi afară în stradă şi se apucă să întrebe trecătorii şi curând un întreg grup de străini discutau problema.

— Trebuie să ştie cineva, zise Porta.

— Poliția, zisei eu. Încearcă la poliție.

Legionarul puse iute mâna pe telefon. Vorbi foarte politicos şi chiar se scuză, dar auzirăm cu toții valul de înjurături de la celălalt capăt al firului.

— N-am vrut să vă supăr, zise împăciuitor Legionarul.

— E un idiot, care vrea să ştie numele unui porc celebru, se auzi prin telefon o voce, care-i explica colegului.

Şi auzirăm şi răspunsul, slab, dar clar:

— Singurul porc celebru pe care-l cunosc se numeşte Adolf!

Pe urmă am încercat la Feldgendarmerie. Alte înjurături, însoțite de data asta cu amenințări de arestare. Încă nu găsisem răspuns când, peste o oră, părăseam bistroul, lăsând porcul în grija Janettei.

Ajungând în Place Clichy, am fost opriți de o patrulă. Ne cerură actele — mai mult din automatism — dar era clar că nu-i interesau.

— Aş vrea să vă-ntreb ceva, zise şeful patrulei, aplecându-se confidențial către noi. Îl cunoaşteți pe tipul ăla de i se zice Odin? Ştiți că avea un porc?

Făcurăm semn că da, dar ni se tăiase respirația.

— Ei, ştiți cumva cum îl chema?

Regretarăm că suntem atât de neştiutori.

Peste o jumătate de oră eram înapoi la cazarmă. Stupefiați, constatarăm că nimeni nu dormea. Erau cu toții prea ocupați cu discuțiile despre porci.

— Hei, voi de colo! Un ofițer ne făcu semn cu mâna. Nu vi se întâmplă să ştiți cum se numea porcul ăla de era al lui Thor? Avem aici o mică dispută. Vrem să ne lămurească cineva, dacă ştie.

Se pare că nimeni în tot Parisul nu ştia. Eu n-am aflat nici până în ziua de azi.

CAPITOLUL PAISPREZECE

Într-o zi, Feldgendarmeria arestă doi puşti pentru port ilegal de armă. Cel mai mare dintre băieți avea 13 ani; celălalt, numai 12 ani.

Fură condamnați la moarte, dar maiorul Schneider — ori dintr-un umanitarism neobişnuit, ori că simțea apropierea iminentă a sfârşitului războiului — ezită să îndeplinească execuția. După câteva zile de nehotărâre, se adresă direct generalului von Choltitz şi îi ceru sfatul.

— De ce vii la mine? zise rece von Choltitz. Problema nu mi se pare a avea vreo importanță.

— Dar sunt nişte copii, domnule.

— Sunt destul de mari ca să ştie care-s legile, nu?

Maiorul Schneider n-avea ce spune. Cei doi băieți au fost executați în ziua următoare, la Mont Valerien.

GESTAPO-UL CAPITULEAZĂ

Vestea se răspândi rapid în toată cazarma: sosise Gestapo-ul. Erau afară, în curte, puteau fi văzuți de orice masochist care, voia să-i privească. În fața uşilor principale era parcat un Mercedes negru, enorm, păzit de două D.K.W.-uri astmatice.

Ştirea am aflat-o la micul dejun. Micuțul scăpă îmbucătura din gură şi dădu fuga să ascundă nişte dinți de aur furați, sub tufele de trandafiri ale Hauptfeldwebel-ului Hoffmann. Toți începurăm să alergăm de colo-colo într-o activitate frenetică. Foarte puțini mai aveam poftă de mâncare. Porta continua să mănânce imperturbabil, dar Barcelona spunea mereu despre el că are un stomac în plus.

Pe la bucătărie se apucară iute să reajusteze cântarele. Ajutoarele franceze dispărură ca prin minune şi nu se mai arătară câteva zile.

Maiorul Hinka se retrase prudent. Ofițerul de la infirmerie, care fusese în cazarmă cu numai cinci minute în urmă, se dăduse şi el la fund. Se părea că nu numai noi, soldații obişnuiți, eram stăpâniți de dorința puternică de a nu da ochi cu Gestapo-ul.

Am primit ordinul să ne adunăm în curte.

— Asta e, mormăi întunecat Heide. Ce vă spuneam eu?

Lângă mine, pe Gregor îl treceau toate apele de spaimă.

— După ce crezi că umblă ăştia?

— De unde dracu să ştiu eu? izbucnii enervat că mă copleşise frica.

Cei de la Gestapo se instalară în sala de mese, acum goală. Opt bărbați, purtând familiarele trenciuri de piele şi pălării cu boruri largi, devenite de-acum uniformă. Se instalaseră plini de importanță pe o platformă ridicată la un capăt al încăperii — aşezați pe scaune cu spătar înalt, sub coroanele strălucitoare care rămăseseră încă agățate pe pereți după sărbătoarea „Kraft durch Freude" ținută cu trei zile în urmă.

Am fost chemați în sala de mese şi ne-am aliniat în celălalt capăt al încăperii, în timp ce „băieții" de la Gestapo îşi plimbau privirile reci peste

şirurile noastre ordonate, căutând o față care să le atragă atenția. În fața lor şedea un tip mărunt, îndesat şi fălcos, cu nişte ochi bulbucați, ca de sticlă, şi cu brațele atârnânde şi lungi, ca de maimuță. În mijlocul camerei era un rând de scaune goale, iar ei stăteau acolo, amenințători, pândindu-şi primele victime.

Omul-maimuță luă o carafă cu apă şi bău cu înghițituri zgomotoase. În tăcerea care se aşternuse îi auzeam gâlgâitul. Se aplecă în față şi ni se adresă încurajator.

— Kriminalobersecretär Schluckbebier, Gestapo.

Făcu o pauză scurtă, fără îndoială pentru ca informația să ajungă în capetele noastre de soldați proşti.

— Am venit aici, zise biruitor Kriminalobersecretär-ul, ca prieten. Am venit să vă ajut. Noi, de la Gestapo, suntem de-ai voştri. Trebuie să aveți încredere în noi şi să ne spuneți totul. Deodată, zâmbetul i se şterse şi fu înlocuit cu o grimasă de ură şi ferocitate. Doar cei cu conştiința încărcată trebuie să se teamă de noi! Numai cei care au greşit, cei care şi-au trădat patria şi şi-au abandonat Führerul, trebuie să tremure când ne văd!

Urmă o nouă pauză. Nimeni nu mişca. Câțiva căscară.

Treptat, fața lui Schluckbebier se destinse, expresia fioroasă fu înlocuită cu un zâmbet deschis de țăran simplu din Westfalia.

— Haide! zise el încurajator. Hai să ne înțelegem. Să fim sinceri. Cei cu conştiința curată n-au absolut nici un motiv de teamă. Noi cei din Gestapo vă respectăm. Mândria Armatei Germane! Să ne ridicăm cu toții şi să cântăm imnul național!

Tipul bătea tactul bine dispus, cu carafa de apă. Cei de la Gestapo cântau cu convingere; din colțul nostru se auziră câteva sunete anemice şi hârâite. Schluckbebier dădu aprobator din cap când imnul se încheie într-un urlet final. Pe urmă lăsă carafa şi-şi puse mâinile în şolduri.

— Aş fi vrut să fie doar o vizită de curtoazie. Din păcate, există probleme serioase — ce zic, grave! — care trebuie discutate.

Făcu un pas înainte şi-şi aruncă brațele spre noi. Vocea îi urcă într-un crescendo apoteotic.

— Evrei sabotori v-au pătat onoarea!

Aruncai o privire spre Porta, care stătea lângă mine, şi amândoi ridicarăm din umeri.

— Ştiți, continuă Schluckbebier pe acelaşi ton, că tranzacțiile pe piața neagră sunt pedepsite prin Codul Penal?

Scoase din buzunar o copie a Codului Penal şi o flutură triumfător pe deasupra capului, ca pe o torță a libertății.

— Pedepsite cu moartea!

Vocea îi urcă o jumătate de octavă. Mâna care ținea torța libertății făcu o mişcare tăioasă în jurul gâtului, care nu lăsa nici un dubiu asupra intenției.

— Bişnița este noua plagă a Europei. Terminați cu bişnița şi în felul ăsta scăpați de evreii din Coloana a 5-a. Îşi agită brațele amenințător. Şi o să scăpăm de ei! O să curățăm Europa de bubele astea dureroase. O s-o curățăm de aceşti porci jegoşi de evrei, care inițiază aceste afaceri scârboase.

Kriminalobersecretär-ul îşi fixă privirea cruntă asupra primului rând

de soldați. Din nefericire, dintr-o neinspirată organizare, primul rând îl formam noi.

— Voi treceți acolo!

Brațul îi zvâcni către scaunele goale. Plini de speranță, aşteptam ca altcineva să asculte ordinul, cineva cu conştiința curată, dar se părea că toți ne trădasem patria şi pe Führer şi aveam toate motivele să ne temem de o confruntare cu Gestapo-ul. Nimeni nu se mişcă. N-aveam ce face, decât să înaintăm țanțoşi şi să ne aşezăm în semicerc pe scaune. Îmi spuneam că trebuie să fie o întâmplare; omul n-avea nimic cu noi, voia doar nişte țapi ispăşitori care să stea pe scaunele de pedeapsă şi el să scoată untul din ei. Problema era că aveam o conştiință încărcată şi nu puteam să fiu sigur.

— Aşa, acum ascultați. Schluckbebier se propti cu picioarele crăcănate în fața noastră. V-am mai spus, noi de la Gestapo suntem prietenii voştri. Suntem aici ca să vă ajutăm să vă apărați onoarea împotriva acestor escroci de pe piața neagră.

Bău restul de apă din carafă şi scoase un râgâit sonor.

— Au dispărut zece saci cu cafea! țipă el. Evreii au vândut cafeaua pe piața neagră! Noi, la Gestapo, ştim asta! Noi ştim totul! Unde e cafeaua?

Întrebarea părea destul de generală, dar noi, care stăteam ca la expoziție în mijlocul camerei, ne simțeam cei mai suspectați. Restul oamenilor se folosiră de ocazie pentru a-şi fixa privirile asupra noastră, iar noi simțeam povara grea a opiniei publice, care ne condamna iremediabil. Cu coada ochiului vedeam cum Bătrânul îşi rupea distrat carnetul de notițe în fâşii lungi de hârtie; Heide aruncă țigara pe jumătate fumată şi imediat îşi aprinse alta. Günther, cu capul dat pe spate, studia atent tavanul gol. Barcelona era foarte ocupat să-şi smulgă un nasture de la uniformă; Micuțul îşi examina talpa uneia din cizme, iar Gregor îşi scobea sârguincios dinții cu o unghie. Numai Porta era nepăsător. Se uita țintă drept în ochii lui Schluckbebier şi cele două perechi de ochi se înfruntară.

Urmă o tăcere lungă. Schluckbebier părea că-l aşteaptă pe Porta să vorbească. Să mărturisească, poate. Porta îşi ținea buzele strâns lipite.

— Cum vreți! Schluckbebier îşi mută privirea asupra noastră. Atunci să trecem la punctul doi. Acum trei zile a fost furat un camion plin cu lenjerie de pat, în timp ce rămăsese nesupravegheat câteva clipe în fața cazărmii companiei a doua. Unde este lenjeria? Aştept!

Aşteptam cu toții. Trecură zece minute bune. Nu se auzea nici un sunet. Nimeni nu tuşea, nimeni nu-şi sufla nasul, nimeni nu-şi târa picioarele. Abia îndrăzneam să respirăm, dar şi asta cu teamă, să nu scoatem vreun şuierat sau alt zgomot.

— Proştilor! urlă Schluckbebier. Să nu credeți că puteți să scăpați! Gestapo-ul nu lasă niciodată pe nimeni să scape! Aici nu sunteți pe front. In tranşee poate v-au lăsat să faceți pe nebunii, dar aici nu! Nu când aveți de-a face cu Gestapo-ul. Vă previn! O să fim fără milă. Cei care şi-au trădat Führer-ul să ştie că vor fi pedepsiți!

Şapte semne de aprobare din spate. Schluckbebier făcea spume la gură. Dintre buze îi săreau stropi de salivă. Se învârti în jurul mesei, izbi cu pumnul şi carafa se rostogoli pe podea.

— Herr Kriminalrat!

Spre groaza şi consternarea mea, Porta se ridicase în picioare oferindu-i lui Schluckbebier, înnebunit de furie, cel mai fermecător dintre surâsurile lui ştirbe.

— Ne-ați spus că Gestapo-ul e aici ca să ne ajute?

Mormăială generală în toată încăperea. Nu ne venea să ne credem urechilor. Toată compania a 2-a se holba la Porta.

— Da, şi? zise Schluckbebier.

— Cu umilință şi respect, aş vrea să fac o plângere. Suntem rău tratați.

Cu infinită tristețe, Porta se aplecă şi scoase la iveală dintr-o cizmă, un document voluminos.

— În ultimele patru luni, zise el, nu ne-am primit rațiile de zahăr. Întoarse o pagină, arătă cu degetul pe ea. Două grame de om la fiecare cazarmă, aşa spune aici.

Schluckbebier îl privi cu ochii îngustați, pe urmă pocni din degete.

— Să vină administratorul cazărmii!

Doi dintre gangsterii în haine de piele părăsiră încăperea în căutarea nefericitului. Când fu adus, Schluckbebier îi urmări fiecare pas.

— Administratorule! Mi se spune că oamenii nu şi-au primit rațiile de zahăr pe ultimele patru luni. E adevărat?

Administratorul ridică din umeri cu superbă indiferență.

— Absolut adevărat. Regimentul nu a primit nici un fel de zahăr pentru a fi distribuit oamenilor.

— Înțeleg. Mulțumesc. Schluckbebier se întoarse triumfător către Porta. În stadiul în care se află acum războiul, numai un nebun sau un trădător şi-ar face griji în legătură cu două grame nenorocite de zahăr! Cu toții trebuie să facem sacrificii. Plângerea se respinge.

— Atunci aş vrea să fac alta, zise Porta, foarte sigur pe el. În ultimele două luni n-am primit alocația de cizme care ni se cuvine. M-am plâns de nenumărate ori despre asta, iar ultima oară am fost amenințat cu destulă violență. Acuma, nu ştiu dacă asta e drept şi corect, şi cred că nici Gestapo-ul nu ştie, fiind preocupat, cum ați spus, să ne apere interesele. Soldaților care luptă pentru Führer ar trebui să li se permită să-şi ceară drepturile fără a fi amenințați. Ce-ar spune Führer-ul dacă ar ajunge să afle despre asta? Uitați-vă ce cizme port! Porta îşi ridică laba enormă şi i-o arătă. A trebuit să mi le cumpăr singur.

Schluckbebier le privi cu un amestec de scârbă şi curiozitate. Evident, nu erau cizme regulamentare de armată şi nu fuseseră fabricate în cel de-al Treilea Reich. Din fundul încăperii, Hauptfeldwebel Hoffmann zâmbi nerăbdător. Se părea că de data asta Porta împinsese lucrurile cam prea departe. Oricum, cine mai auzise de alocație de cizme?

— Cine-a mai auzit de alocație de cizme? întrebă plictisit Schluck-bebier.

— Dar scrie aici! Porta îşi băgă vesel o mână într-un buzunar şi scoase altă broşură. Capitolul 12, pagina 365, paragraful patru, rândul opt:

„Fiecare soldat, subofițer şi ofițer care îşi procură singur cizmele va primi 12 pfeningi pe zi, care îi sunt acordați special pentru acest scop.”

Porta surâse împăciuitor de jur-împrejur. Fețele impenetrabile ale

celor de la Gestapo începuseră să se contracteze nervos. Veniseră să facă lumină în problema importantă a furtului de cafea şi Porta îi înecase în tâmpeniile lui. Şi, din câte se părea, fără cale de ieşire.

— De când, zise disperat Schluckbebier. De când nu ți-ai primit banii?

— A, cam de multişor, aş putea spune! Dar am ținut o evidență. La ora actuală mi se datorează 17 mărci şi 24 de pfeningi. Şi peste o oră o să fie 26 de pfeningi.

Hoffmann explodă pe neaşteptate:

— Dar e ridicol! N-am mai auzit în viața mea asemenea prostii! Ce Dumnezeu, bani pentru cizme! Noi suntem în război şi pe tine te preocupă banii de cizme. Aş vrea să ştiu ce-ar avea de spus Generalul von Choltitz despre asta!

— Şi eu, domnule, recunoscu cinstit Porta. Din nefericire, aceste lucruri mărunte care ne preocupă pe noi, soldații de rând, nu sunt luate în seamă de autorități. Şi poate că dumneavoastră vi se par neînsemnate, domnule, dar vă spun că pentru noi contează mult.

— Obergefreiter Porta, îți ordon aici şi acum, să încetezi a mai plictisi pe toată lumea. Încă un cuvânt şi voi fi obligat să fac ceva ce o să regretăm amândoi — iar tu mai mult decât mine. Răbdarea mea are o limită — şi de data asta vorbesc în numele Armatei, nu al Gestapo-ului!

Schluckbebier se răsuci şi apucă o altă carafă cu apă. Bău lacom. Ei, da, în numele Armatei! Şi cine credeau ăştia de la Armată că sunt? Cel de-al Treilea Reich ar fi într-o stare de adevărată anarhie, dacă Armata ar prelua conducerea. Termină de băut şi mai privi puțin de jur-împrejur..

— E timpul să dea lovitura, mormăi Micuțul.

— Scuzați-mă, domnule, zise Porta cu umilință către Hoffmann, dar ştiați că unui ofițer îi este interzis să amenințe sau să intimideze un inferior, când acesta îşi face plângerea? Asta poate avea urmări serioase domnule. Citeam chiar ieri... Am notat pe-aici, pe undeva... Pagina 42, aliniatul 3 din Regulament. Semnat de un locotenent-colonel din Statul maior al generalului Reibert. M-am gândit că e de datoria mea să vă spun, domnule.

Hoffmann se întoarse, roşu de furie. Vedeam cum îşi încleştează pumnii şi îi descleştează şi-mi era mila de el. Îmi venea şi mie să-l pocnesc pe Porta numai când îi auzeam vocea aia mieroasă şi umilă.

Schluckbebier era între ciocan şi nicovală. Evident, era plictisitor că acest Obergefreiter, cam papă-lapte, trebuia să-l facă să-şi piardă timpul în felul ăsta. Pe de altă parte, era de netăgăduit că omul cunoştea Regulamentul din scoarță-n scoarță, ştia care-i sunt drepturile şi nu spusese însuşi Adolf că există o singură lege pentru toți, de la cei din urmă soldați până la cei mai înalți în grad?

În partea opusă a încăperii, locotenentul Löwe îşi îndrepta țanțoş spatele cu un surâs de imensă satisfacție. Porta îl supusese de nenumărate ori aceluiaşi tratament, iar acum era foarte amuzat să-i vadă pe alții suportându-l.

— Obergefreiter, zise Schluckbebier pe un ton plăcut şi prietenos, ai o evidență a banilor care ți se datorează?

— Bineînțeles că am! zise Porta cu indignare.

Hoffmann se răsuci.

— Dar asta-i o minciună! O minciună gogonată! Cretinul ăsta nu-i în stare nici măcar să-şi scrie corect numele, ce să mâi vorbim de ținerea unei evidențe! Cât despre cizmele pe care le poartă, vă spun eu de unde le are... le-a furat, aşa cum fură totul! Şi acum încearcă să le pună pe toate în cârca Armatei! Vă spun eu!

Hoffmann se plimba cu paşi mari, nervos.

— Pe ăsta îl urmăresc de trei ani. E un psihopat, un escroc şi un ordinar! Puteți fi siguri că el şi nu altul a furat cafeaua! Ar trebui arestat imediat, este o ruşine pentru Armată.

Locotenentul Löwe izbucni într-un râs plin de satisfacție şi, după el, căpitanul Gickel de la Compania I. Încet-încet, râsul deveni molipsitor şi curând întreaga încăpere se zguduia de hohote. Porta zâmbi şi-şi pocni călcâiele, şmechereşte.

— Herr Kriminalrat, îmi acordați pemisiunea să mă apăr împotriva acestor acuzații calomnioase?

Schluckbebier ridică o sprânceană.

— Bineînțeles, e dreptul dumitale. Şi poate că ai şi nişte martori pe care să-i chemi.

— Atunci, să încep!

Hoffmann se apropie de semicercul nostru de scaune şi-l arătă cu degetul pe Micuțul.

— Kreutzfeldt!

Fără îndoială că se simțea în siguranță cu un bufon ca Micuțul.

— Nu uita că te afli sub jurământ, omule, aşa că nu încerca să mă minți! A furat sau nu, idiotul ăsta, cizmele pe care le poartă, de la un soldat american mort? Şi întâmplător, e o mare crimă să jefuieşti cadavre!

— Sunt sigur că Obergefreiter Porta n-ar jefui nicicând un cadavru, zise Micuțul, arătându-se foarte mirat. În orice caz, nu l-am văzut niciodată jefuind vreunul. Cât despre cizme, ştiu că le-a cumpărat de la un sergent major din Regimentul 177 Infanterie, în ziua când au dat foc depozitului.

Micuțul se aşează la loc, foarte mulțumit de sine. Hoffmann îşi muşcă buza de jos.

— Astea sunt numai minciuni şi ştii foarte bine!

Perfect calm, Porta scoase alte hârtii dintr-un buzunar, căută printre ele şi alese o chitanță semnată de Stabszahlmeister Bauser, din Regimentul 177 Infanterie. Schluckbebier mai bău nişte apă.

— Obergefreiter Porta, s-ar părea că ți se datorează — cât spuneai — 17 mărci şi 24 de pfeningi.

— Aproape 36 de pfeningi, îl corectă Porta. Din principiu, îmi place să am o evidență clară a tuturor lucrurilor, adăugă el pe un ton evlavios.

— Foarte bine. Schluckbebier făcu un semn cu capul către Hoffmann. O să ai grijă ca acest om să fie plătit numaidecât, Hauptfeldwebel? Şi e mai bine ca toate astea să rămână între noi. Nu vrem să producem necazuri mai sus, nu-i aşa?

— Am să-i dau eu însumi banii! izbucni Hoffmann, aruncând în Porta cu un pumn de monezi.

Schluckbebier se aplecă în față zâmbind.

— Mai ai şi alte reclamaţii de făcut, Obergefreiter?

— Da, nenumărate, zise Porta cu francheţe. Dar n-aş vrea să vă mai necăjesc cu ele acum, Herr Kriminalrat. Ştiu că aveţi lucruri mai importante de făcut — şi, oricum, suntem în război, nu?

— Ce ipocrizie! mormăi Hoffmann.

Schluckbebier se mai gândi puţin — fără îndoială întrebându-se dacă ar putea reveni la problema acută a cafelei, cum ar putea stabili vinovăţia de netăgăduit a lui Porta şi în acelaşi timp cum s-ar putea învoi cu el să închidă ochii în schimbul a jumătate din pradă. Zece saci de cafea! Însemna o avere şi chiar jumătate din ea ar fi făcut aproape suportabil cel de-al cincilea an de război. Evident însă, Porta nu era atât de prost pe cât părea. Era destul de viclean şi avea cu siguranţă un puternic simţ de autoconservare, aşa că trebuia să trateze problema cu grijă.

— În legătură cu cafeaua aia, începu Schluckbebier după ce se hotărî. Nu-mi place că trebuie să revin la subiect, dar ai fost acuzat că ai furat-o, Obergefreiter.

— Vai, da, aşa este, recunoscu Porta, aruncând o privire de reproş către Hoffmann, aş vrea să vă pot ajuta, Herr Kriminalrat. Din păcate, nu ştiu nimic despre cafea. Ştiţi, eu nu beau niciodată aşa ceva.

În acel moment, în timp ce Hoffmann căsca din nou gura la auzul unei asemenea enormităţi spuse de Porta, uşa se deschise brusc şi Feldwebel Winkelmann, care avea în grijă depozitul, năvăli în încăpere.

— Herr Oberinspektor! se îndreptă alergând către Schluckbebier, agitându-şi braţele. Veşti bune, Herr Oberinspektor! Tocmai am controlat din nou sacii de cafea şi nu lipseşte nici unul!

— Poftim?! icni Schluckbebier cu răsuflarea tăiată.

— Sunt toţi, nu lipseşte nici unul, întări Feldwebel-ul plin de fericire. Sacii care nu se găseau fuseseră lăsaţi în spatele grămezilor de orz. N-ar fi trebuit să se afle acolo, în mod normal nimeni nu s-ar fi gândit să-i caute în locul ăla. Oamenii mi-au dat ideea să mă uit după rafturi, Herr Oberinspektor. Nu prea sunt atenţi. Toate sunt amestecate, nu există nici un fel de ordine. Uneori nici nu ştiu cum să mă mai descurc. Ştiţi, se mai întâmplă şi lucruri de-astea, dacă n-am oameni care să facă treabă ca lumea.

Schluckbebier îşi încleştă fălcile. Îşi făcuse deja socoteala că va avea cinci saci de cafea. Aşa că, oricum ai fi privit lucrurile, tot de un furt era vorba.

— Dar e ridicol! declară Hoffmann, nerăbdător. Minţi, Winkelmann! Ştii foarte bine că am numărat sacii ăia împreună şi am controlat toate rafturile.

Schluckbebier, Hoffmann, alţi doi în haine de piele şi Feldwebel-ul se încolonară solemn şi se îndreptară către depozit. Şaptesprezece saci de cafea braziliană, marcaţi cu ştampila regulamentară a armatei, stăteau aliniaţi unul lângă altul. Fiecare sac fu desfăcut şi conţinutul trecu cu grijă prin faţa nărilor care adulmecau lacom. Fiecare sac conţinea, fără nici o urmă de îndoială, cea mai pură cafea naturală.

Lui Hoffmann îi era clar că Feldwebel-ul o scosese la capăt într-un fel sau altul, dar îi era peste putinţă să afle cum reuşise. Pentru o clipă, crezu că lucrase în combinaţie cu Porta, dar alungă scârbit acest gând. Porta era

destul de priceput la şterpelit din stocurile armatei, ca să mizeze pe ajutorul unui amator ca Winkelmann.

— Se pare, zise în silă Hoffmann, că ne-am înşelat în privința cafelei...

— Ha! Schluckbebier îşi îndesă pălăria peste ochi. Aşa am ajuns! Rapoarte false, treabă de mântuială, pierdere de timp zadarnică a Gestapoului... Ai să găseşti la paragraful 309. Şi ăsta nu-i un delict minor, Hauptfeldwebel. Ai putea avea necazuri serioase. Da, da, necazuri foarte serioase.

Unii dintre acoliții lui începuseră să zăngăne cătuşele în buzunar. Întregul grup, mai puțin Winkelmann, se întoarse încet în sala de mese. Hoffmann căzuse pe gânduri, dar părea mai degrabă preocupat decât îngrijorat. Mă întrebam ce mai pune la cale creierul lui bolnav...

— Obersekretär, zise el deodată, dacă tot sunteți aici şi ca să nu pierdeți timpul în întregime, aş vrea să solicit o anchetă în legătură cu un incident care a avut loc acum trei ani şi în care a fost implicată Compania a 5-a din Regimentul 27 Tancuri, Plutonul 2, Grupa I-a. Îi acuz aici de înaltă trădare, refuz de a îndeplini ordinele şi laşitate în fața inamicului... Printre altele, adăugă el amenințător.

Schluckbebier se încruntă.

— Poți dovedi o asemenea acuzație?

— Desigur, zise Hoffmann.

Era o întâmplare de care ne aminteam cu toții. Două *Tiger*-uri se defectaseră chiar în fața liniilor inamice. Fuseseră abandonate, dar un colonel mai „omenos” din cartierul general al statului major dăduse ordin să fie recuperate. Locotenentul Löwe, care ştia prea bine câte vieți ar fi costat salvarea tancurilor, a refuzat clar să îndeplinească ordinul. Între cei doi ofițeri izbucnise o ceartă violentă, căreia îi pusese brusc capăt o grenadă ce explodase în fața colonelului. Porta fusese suficient de nedelicat ca să-l apuce râsul la vederea cadavrului ofițerului, drept care, exasperat, Löwe îl pocnise peste față. Nu se născuseră nici un fel de resentimente între el şi Porta, la care disciplina lăsa frecvent de dorit şi înghițise palmele pur şi simplu, dar întreaga întâmplare ajunsese la urechile lui Hoffmann şi era clar că de atunci o ținuse în el, în aşteptarea unui moment favorabil.

Existau două capete de acuzare: refuzul de a îndeplini ordinele şi lovirea unui Obergefreiter de către un ofițer. Ocazia se ivise şi Hoffmann voia s-o folosească la maximum.

Schluckbebier asculta toată istoria cu un interes crescând. Aparținea acelei categorii de oameni care nu puteau suferi ofițerii, şi mai ales pe aceia care luptaseră în prima linie. Aşa că asta era o ocazie şi pentru el, nu numai pentru Hoffmann. Problema era serioasă şi dacă acuzația putea fi dovedită, asta putea duce uşor la o avansare pentru cei care o scoteau la lumină. Strict vorbind, problema nu era de competența lui Schluckbebier, ci mai degrabă a Feldgendarmeriei, dar se putea aranja.

Se întoarse către locotenentul Löwe, care stătea în apropiere, palid şi nervos.

— Este adevărat, locotenente?

Urmă o pauză. Aşteptam neliniştiți răspunsul lui Löwe. Era el ofițer, dar noi eram cu toții de partea lui.

— Da, zise Löwe, pe un ton foarte grav.

Schluckbebier îşi exprimă surpriza şi oroarea.

— Cum, ai lovit un subordonat? Dumneata, un ofițer? Să ridici mâna asupra unuia din oamenii dumitale? Şi ai tupeul să stai aici şi să recunoşti asta?

O ținu aşa, pe acelaşi ton, aproape zece minute. Atinse toate culmile şi octavele mirării. Trase aer în piept şi cu forțe proaspete continuă discursul într-un crescendo de furie isterică, împroşcând o ploaie de invective profund disprețuitoare la adresa ofițerilor, în general şi a lui Löwe, în special. Pe la jumătate, Porta se ridică şi deschise gura ca să vorbească, dar Schluckbebier era tocmai în culmea cuvântării lui înfocate şi îi trebuiră mai multe minute ca să-şi poată regla respirația.

— Herr Kriminalrat, începu Porta, cu vocea aceea oribilă, lipicioasă, pe care o folosea în astfel de ocazii, tot ceea ce spuneți dumneavoastră e de un bun simț elementar. Sunt întru totul de acord. Toți ofițerii sunt nişte porci şi ar trebui spânzurați.

Peste fața lui Schluckbebier trecu o expresie vecină cu teama. Chiar spusese el asta? Era adevărat, desigur, dar poate că nu trebuia să fi mers atât de departe. Putea fi periculos.

Porta se lovi teatral peste piept, însoțindu-şi gestul de cuvintele „Gott mit Uns”.

— Numai bunul Dumnezeu, zise el pios, veghează asupra soldatului de rând. Ofițerii pot să se poarte cum vor ei, ştiind că tot nu se află mai departe. Asta o ştim şi noi, soldații. Măcar de-ar afla Führer-ul!... Dar sunt sigur că veți putea să-i strecurați la ureche o vorbă, acum când ştiți şi dvs. cum stau cu adevărat lucrurile, Herr Kriminalrat. O vorbă de-a dumneavoastră ar avea mare influență.

Bietului Löwe nu-i venea să creadă, că tocmai Porta putea pleda astfel împotriva lui. Nu erau ei doi tocmai prieteni, dar existase întotdeauna între ei o înțelegere, o anumită simpatie şi chiar respect.

— Eu unul am primit destule bobârnace de la superiorii mei, continuă Porta. De obicei, le accept ca făcând parte din serviciul în armată. Dar atunci, când cu întâmplarea de care v-a spus Hauptfeldwebel-ul am văzut roşu în fața ochilor. Asta recunosc. Ca să vă spun adevărul, eram atât de furios ca am spus toată povestea unor prieteni pe care-i am în G.G.S.A. Totul s-a lămurit demult.

— Un moment, Obergefreiter! Schluckbebier întinse o mână tremurândă către carafa goală. Spui că s-au ocupat de asta cei de la G.G.S.A?

— Chiar aşa, zise Porta.

Fața roşie de țăran sănătos a lui Schluckbebier deveni palidă. Toată lumea ştia că G.G.S.A. Însemna „Geheimes Gericht der Soldaten und Arbeiten” (Administrația Secretă a Justiției pentru Soldați şi Muncitori). Era un tribunal unde orice soldat sau muncitor, oricât de umil, putea să-şi depună reclamația şi să fie sigur că o să i se facă dreptate. Era o organizație puternică şi poate singura de care se temea chiar şi Gestapo-ul.

Din nefericire pentru liniştea lui, Schluckbebier n-avea de unde să ştie dacă Porta făcuse sau nu reclamația. Dacă da, atunci el, Schluckbe-

bier, spusese deja prea multe ca să mai fie în siguranță. Iar dacă nu, era clar că nu va şti niciodată, pentru că nu-şi putea permite riscul de a cerceta. Oricât de mică ar fi fost posibilitatea amestecului G.G.S.A.-ului în această poveste, era mai bine să te ții deoparte şi să nu te bagi singur în laț...

Schluckbebier începu să-şi îngrămădească talmeş-balmeş hârtiile în servieta de piele.

— Foarte bine, zise el aspru. Am să fac raportul. Îl privi amenințător pe Hoffmann. Data viitoare când mai vii la Gestapo cu poveşti despre evrei şi bişniță şi cafea furată, să te asiguri mai întâi că ai dovezi, altfel dai de bucluc. Acum ai avut noroc. Te lăsăm în pace. Dar să nu crezi c-o să se mai întâmple — şi mai ales, să nu crezi c-o să uităm. Raportul meu o să fie acolo la dosar şi nu te scăpăm din ochi. Bun. Făcu semn din cap. Acum, goliți încăperea. Toată lumea să iasă. Tu — Obergefreiter — tu stai pe loc! Vreau să-ți vorbesc.

Camera se goli mult mai iute decât se umpluse. Schluckbebier puse o mână binevoitoare pe umărul lui Porta.

— Ia spune-mi, pe cine cunoşti de la Geheimes Gericht? întrebă el, luându-l cu binişorul.

— Strict secret, rânji Porta. Numele astea prețuiesc mai mult decât viața mea.

— Ei, haide, haide, încercă Schluckbebier cu un râs forțat. Neoficial!

— Oficial sau neoficial, e strict secret.

— Hm! Schluckbebier îl privi o clipă, pe urmă se hotărî. Hai cu mine la cantină. Avem ceva de discutat.

Abia mai târziu am aflat de slabele încercări ale lui Schluckbebier 216 de a descoperi adevărul.

— Am şi eu prieteni la Geheimes Gericht, începu el simulând indiferența. Eram curios dacă-i cunoşti.

— S-ar putea, zise Porta. Vă duceți des pe la ei? Probabil c-o să ne întâlnim acolo zilele astea.

— Tot ce se poate, confirmă Schluckbebier, iar Porta observă că începuse să respire cam greu.

Se aşternu tăcerea. Porta continua să-şi păstreze rânjetul, iar Schluckbebier îşi storcea creierii să găsească o nouă metodă de a-l aborda.

— Încă o cafea? încercă el în cele din urmă.

— De ce nu, aprobă Porta. Se pare că e la modă la ora actuală.

— Parcă spuneai că nu bei niciodată?...

— M-am gândit să încerc, ca să văd ce-am pierdut atâția ani.

Schluckbebier aşteptă până li se puseră în față alte cafele, pe urmă se aplecă peste masă cu un zâmbet tainic.

— Acum, hai să vorbim ca de la bărbat la bărbat, camarade! Unde ai ascuns marfa?

— Marfa? făcu Porta.

— Ei, ştii ce vreau să spun. Cafeaua!

— Ah... da. Da. Acum vin de-acasă. Porta clătină din cap abordând din nou mina lui imbecilă. Cafeaua! Sigur că da!

— Am prieteni, zise Schluckbebier, care ar plăti bine pentru cafea naturală.

— Ce mult aş vrea să fi avut nişte cafea ca să le-o pot oferi, zise Porta îndurerat. Dar în caz că găsesc vreodată, unde pot da de prietenii dumneavoastră?

— Nu e nevoie să ştii cum îi cheamă, dar ai cuvântul meu că ți-ar plăti cum trebuie... Juma-juma şi încheiem târgul. Ce zici?

— Cred că glumiți! Şi zece la sută e mult.

— Să zicem douăzeci. Prietenii mei sunt persoane influente. N-ai avea decât de câştigat dacă facem afacerea.

Porta se gândi puțin.

— Hai, şaptesprezece.

— Şaptesprezece? Schluckbebier îşi schimbă deodată mina zâmbitoare cu o mutră ca la Gestapo — frunte brăzdată, ochi îngustați, gură strâmbată într-un rânjet sinistru. Te comporți prosteşte, prietene. Nu-ți dai seama că puterea oamenilor influenți poate acționa în două feluri — ori în avantajul tău, ori împotriva ta, în funcție de serviciile pe care le aduci. Doar nu vrem să-i supărăm, nu-i aşa?

Porta se ridică fără o vorbă. Dădu pe gât cafeaua, îşi strânse centura şi se întoarse să plece. Schluckbebier incepu să se agite după el.

— Dar, băiete dragă, nu trebuie să te superi! Poate tonul meu te-a iritat? Crede-mă că n-am vrut decât să glumesc!

— Ştiu eu mai bine ca oricine ce-i aia o glumă, zise Porta cu demnitate. Bunicul meu a fost clovn celebru, şi un patriot pe deasupra. Obişnuia să-şi încânte spectatorii cu o spirală vopsită în culorile naționale, pe care o învârtea cu dosul. Aşa că, vedeți, am şi eu simțul umorului. Dar pur şi simplu n-am putut să gust gluma dumneavoastră. Prea suna a amenințare ca să mai fie şi amuzantă.

— Bine, dar ascultă! Schluckbebier se apropie de Porta şi îi şopti la ureche. Ştiu sigur că unul dintre ofițerii de ordonanță ai generalului von Choltitz caută cafea... Şi nu pentru el, ştii! Chiar pentru general în persoană!

— Doar nu vreți să spuneți că ar trebui acum să mărşăluiesc până la von Choltitz cu un sac de cafea sub braț?

— Nu, nu, sigur că nu! Mă descurc eu cu lucrurile astea. Aş aranja în aşa fel, încât să nu fie nevoie să intrăm în contact cu generalul. E înconjurat de spionii de la organizația internațională a evreilor şi e o treabă periculoasă să-l abordezi, dacă nu ştii drumul prin toată țesătura asta.

— Cunoşti pe cineva care ştie? întrebă glumind Porta.

— Noi, Gestapo-ul, ştim totul... Ei, şi-acum Schluckbebier îl luă de braț pe Porta şi ieşiră împreună — ce zici, rămâne la şaptesprezece la sută?

Târgul s-a făcut în aceeaşi seară. Ne întâlnirăm cu toții la un pahar în bucătăria hotelului Meurice şi bineînțeles că îl invitarăm şi Schluckbebier.

— Ia spune-mi, zise Porta, zici că eşti om cult?

— Cult? Sigur că sunt un om cult! Doar nu crezi că ajungeam într-o asemenea poziție fără o cultură solidă la bază.

— Habar n-am. Dar dacă zici că ai cultură, poate ne ajuți să lămurim o mică problemă.

— Am să-ncerc, promise cu emfază Schluckbebier. Care-i problema?

— E că vrem să ştim cum îl chema pe porcul lui Odin, zise Porta.

— Porcul lui Odin? Ce e cu toate prostiile astea despre porci? întrebă Schluckbebier. E pentru a patra oară azi că mă întreabă cineva de porci.

— Toată chestia e, zise Porta, ştii sau nu ştii?

Aşteptam cu răsuflarea tăiată ca tipul de la Gestapo să-şi etaleze cultura în fața noastră. Şi tot aşteptarăm până ce isprăvirăm aerul din plămâni. În cele din urmă, Schluckbebier îşi scutură capul:

— E ceva ciudat, recunoscu el, că până şi eu, cu toată cultura şi educația mea, nu-mi pot aminti numele acelui porc nenorocit!

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Garda de la lagărul de tranzit cunoscut sub numele de La Rolande, de lângă Beaune, era formată din oameni care în general se credeau capabili de sentimente de milă. Mai cu seamă unul dintre ei, Unterscharführer Kurt Reimling, zicea că înțelege prea bine tulburările psihice ale prizonierilor săi; ba, mai mult, că ajunsese până acolo încât le împărțea cu ei.

— Ucide-mă împreună cu copiii mei! se rugă de el într-o zi o mamă evreică.

Avea trei copii mici şi în momentul execuției gărzile voiseră să-i despartă. Reimling contramandă ordinul. Mama şi copiii rămaseră împreună până la sfârşit, iar el execută întâi copiii, repede şi uşor, ca femeia să poată vedea cu ochii ei că nu suferă. Reimling era un adevărat maestru în mânuirea revolverului.

Unii dintre S.S.-işti afirmau că victimele lor chiar le mulțumeau pentru suferințele oferite. Oberscharführer Carl Neubourg, care conducea lagărul de la Drancy, era unul dintre aceştia. Umanitarismul şi bunătatea inimii sale în determinaseră să meargă până acolo, încât să permită unei familii de evrei de a sărbători Kaddisch-ul (rugăciunea pentru morți) înainte de a-i sili pe membrii săi să se spânzure singuri, fiecare în prezența tuturor celorlalți. Cu toate acestea, generozitatea sa putea să-l coste scump. Dacă autoritățile ar fi descoperit, ar fi avut de plătit cu trei zile de izolare forțată şi interdicția de promovare timp de şase luni.

Dar, în general, ofițerii închisorii erau gata să-şi primească pedeapsa maximă pentru încălcarea regulamentului.

Nu era de mirare că victimele le erau recunoscătoare.

O NOAPTE LA PARIS

Armele ne fuseseră oferite printr-un agent dublu numit „Şobolanul", care era membru în comitetul de primire a celor paraşutați în Franța. Depozitul se afla într-o fabrică părăsită din spatele Gării de Nord. Ne întâlnirăm cu Şobolanul în stradă, iar el ne conduse înăuntru şi ne arătă trei rafturi pline cu arme.

— Sunt toate de cea mai bună calitate, ne asigură el. Trimise chiar de Churchill.

Înaintarăm ca să ne uităm. Chiar atunci uşa se deschise şi trei inşi năvăliră înăuntru, fiecare din ei cu o mână îndesată în buzunarul drept al trendului. Rămaseră în fața uşii, cu ochii la armele din spatele nostru.

— Paraşutate? întrebă unul dintre ei, mai mult către Şobolan decât către noi.

— Parola, aruncă Porta. Dacă vă e dragă viața şi vreți să vă mai bucurați de ea, scoateți mâinile din buzunare... Înțelegeți ce vreau să spun?

Cei trei se întoarseră către el.

— Ne amenințți? întrebă unul din ei,

— Nu neapărat. Depinde cum vă purtați.

— Astea sunt arme furate. Vă dați seama? Vă dați seama ce li se întâmplă celor cu arme furate?

— Nu prea, zise Porta. Încearcă să iei una şi poate ne lămurim.

— Nu vă mai bateți capul!

Vocea venea de la uşă. Günther, care rămăsese afară, tocmai în acest scop, îi urmase pe cei trei înăuntru. Avea un pistol mitralieră rusesc.

— Faceți ce vi se spune şi scoateți mâinile alea din buzunare, pe urmă mai vorbim.

— Nu prea bine lucrat, remarcă liniştit Legionarul în timp ce le lua *Colt*-urile. Am impresia că sunteți amatori. Oricum, nu asta contează. Să trecem la afaceri. Făcu semn cu mâna către arme. Aveți de făcut vreo ofertă pentru grămăjoara asta?

Cel mai tânăr dintre ei ridică din umeri.

— Da, avem într-adevăr nevoie de arme. Am vrea să vi le cumpărăm. Dar nu suntem chiar atât de proşti încât să purtăm la noi bani mulți. Unul dintre ai voştri să meargă cu noi şi ajungem la o înțelegere.

— Unul dintre ai noştri? Legionarul râse. Păi, de ce nu toți?

— Ar fi periculos.

— Pentru cine?

— Un grup mare atrage atenția, protestă tânărul.

— Dar înseamnă mai multă siguranță, i-o întoarse iute Legionarul. Hai să nu mai pierdem timpul cu argumente, prieteni! Noi avem armele, voi le vreți... Noi punem condițiile, O.K.?

— Dar nu sunt ale voastre!

Legionarul ridică o sprânceană.

— Cine spune că nu sunt?

— Dar au fost paraşutate de englezi.

— Şi ce-i cu asta? Cine le are? Voi sau noi? Noi. Aşa că, ce puteți să faceți?

Pentru o clipă părură furioşi, dar Legionarul clătină din cap zâmbind.

— Lăsați-o baltă, băieți! Nu merită să vă riscați viața, odată ce v-ați încurcat cu Armata germană. Dacă avem chef, vă tragem un glonte în cap şi nimeni n-o să ne întrebe de ce. Nu că am vrea asta, adăugă el mărinimos, dacă ştiți să vă purtați.

Tânărul ridică din umeri.

— Bine, asta e situația. Credeam că e vorba de vreo bişniță reală. Dacă ştiam cu cine avem de-a face, nu veneam noi aici, Cât vreți pe marfa asta?

Porta spuse imediat prețul, care îmi păru chiar şi mie exorbitant. Omul îl privi scârbit.

— Ascultă, puteți voi să fiți Armata germană, dar la prețul ăsta găsim arme oriunde în Paris!

— Dacă alții le vând tot la prețul ăsta, atunci de ce să le lăsăm noi mai ieftin?

Urmă o pauză. La urma urmei, mă gândeam, poate că nici nu era o sumă exagerată. Doar ne riscasem pielea pentru asta.

— Hai, să nu ne mai batem capul, zise în cele din urmă Legionarul, plictisit la culme. De ce mai pierdem timpul? Putem să vindem grămada asta oriunde şi oricând.

— Şi ce facem cu ăştia trei? întrebă Micuțul.

— Îi încuiem jos, sugeră Barcelona. Pot să putrezească acolo până s-o termina războiul.

Unul dintre ei ridică mâna.

— Un moment. Jucați tare, iar noi n-avem cum să vă ținem piept. Putem să facem rost de bani. Avem pentru zece arme *Sten,* cu câte o mie de cartuşe, şi zece revolvere. O.K.?

— O.K., zise Legionarul. Unul dintre voi să se ducă după bani iar ceilalți doi rămân aici până se întoarce.

— Tu. Günther făcu semn cu P.M.-ul către unul dintre ei. Şi vezi să nu stai toată noaptea.

— Cât timp să-ți dăm? zise Barcelona.

— Un sfert de oră-mi ajunge. Cu puțin noroc, mă întorc în zece minute. Îmi trebuie, să zicem, douăzeci de minute cu totul.

— E-n regulă, zise Günther. Ai cinci minute. Şi vezi, nu încerca vreo şmecherie, dacă vrei ca prietenii tăi să mai trăiască.

— Doar nu sunt nebun!

Günther îi dădu drumul să plece. Micuțul pregătise deja două cabluri de sârmă cu noduri marinăreşti. Barcelona aşezase două scaune într-un colț. Cei doi ostateci fură aşezați pe ele, cu mâinile legate la spate şi cu cablurile trecute peste cap şi în jurul gâtului. Cea mai mică mişcare ar fi fost de ajuns ca să-i sugrume.

Aşteptam. Nici nu trecură zece minute, că omul se întoarse gâfâind. Avea două serviete pline cu bancnote şi Porta se şi repezi la ele.

— Aveți aici toți banii, zise omul cu acreală. Acum, dați-ne armele.

Eliberarăm pe cei doi ostateci şi-i urmărirăm în timp ce inspectau rafturile, alegându-şi cele zece arme *Sten* şi revolverele. Treptat atmosfera se mai destinse. Aleseră armele şi le ascunseră în spatele unui triciclu vechi pe care-l foloseau pentru transport. Plecarăm împreună să bem ceva la cel mai apropiat bistro, ca să mai discutăm problema grenadelor de mână. Din câte înțelegeam, aveau nevoie de aceste grenade mai mult decât orice. Şobolanul zicea că ştie unde ar putea face rost, aşa că peste o jumătate de oră ne urcarăm cu toții într-un camion vechi, marcat cu literele W.L. (Wehrmacht Luftwaffe), pe care tot el îl adusese.

Aveam mitralierele la îndemână şi eram pregătiți să le folosim la prima provocare. Eram în război, propriul nostru război care făcea parte dintr-unul mai mare, şi nu voiam să ne asumăm riscuri inutile. Un vehicul amfibie cu patru polițişti se ținu după noi o vreme, dar în cele din urmă hotărâră că jocul nu merita osteneala şi maşina dispăru la o intersecție.

Porta opri camionul într-o parcare, în fața unui bloc vechi. Am coborât aruncând o privire scurtă prin jur, am apăsat butonul care deschidea uşa de la intrare şi am urcat scările din patru-n patru trepte, în linişte şi foarte rapid. Ajunşi în fața apartamentului, Porta ciocăni tare în uşă.

— Cine e?

— Adolf şi Poliția Secretă! Deschideți sau spargem uşa.

Urmă un moment de tăcere. Apoi, uşa se crăpă încet, cu precauție. Imediat, Porta îşi vârî un bocanc în deschizătură. În fața noastră stătea un Feldwebel al Feldgendarmeriei.

— Ia te uită! zise el sarcastic. Poliția secretă, ai? Asta se cheamă o glumă, aşa trebuie s-o iau, nu?...

— Ia-o exact cum e, zise Porta. Şi poftim încă o glumă... Apăsă țeava puştii în pieptul Feldwebel-ului. Haide, mâinile sus, n-avem timp să stăm aici toată noaptea.

Omul îşi ridică fără grabă mâinile.

— Asta o să te coste viața, Obergefreiter. Cred că-ți dai seama.

— Nu-ți mai face atâtea griji. Eu nu-mi fac.

Porta îl împinse din fața uşii. Ceilalți îl urmarăm, năvălind înăuntru şi aproape umplurăm cămăruța. Porta se întoarse şi-l lovi pe Feldwebel în burtă. Omul icni şi se prăvăli, iar Porta îl împinse pe un scaun. Camera era luminată de un singur bec slab. Podeaua n-avea covor, iar în mijlocul încăperii se afla o ladă mare cu muniție, înconjurată de un morman de arme. Deasupra mormanului clocea un individ care purta haina de piele cenuşie şi pălăria Gestapo-ului. Într-un colț al camerei erau patru inşi cu fețele întoarse la perete, păziți de un alt polițist. Cel de-al doilea Feldwebel bea bere, tolănit într-un scaun. Sări ca ars când năvălirăm înăuntru, dar noi aveam avantajul numeric şi al surprizei.

— Mâinile sus! comandă scurt Porta.

Omul în haină de piele se execută imediat. Feldgendarmul care păzea prizonierii ezită şi trebui să fie „încurajat” de stiletul Legionarului, ce-i fulgeră pe lângă urechi şi-l îngrămădi în perete.

— O.K., zise Porta. Acum hai să ne jucăm de-a scaunele muzicale... Voi patru — dintr-o lovitură, Feldwebel-ul zbură în celălalt colț al camerei — schimbați locurile cu ceilalți patru. Nasurile la perete şi un glonț prin cap la cea mai mică mişcare.

Se făcu schimbul. Cei patru civili se holbau zăpăciți, întrebându-se dacă fuseseră salvați sau doar scoşi de pe frigare ca să fie aruncați în foc.

— Mai sunt alte gângănii de-astea pe-aici? întrebă Porta arătând cu, capul spre fereastră.

— Mai mult ca sigur, zise Gregor. Mă duc să controlez.

Günther se aşeză pe cel mai apropiat scaun şi eliberă pârghia de siguranță a P.M.-ului.

— Ce făceați voi aici? întrebă Porta pe cei trei polițişti care stăteau cu nasurile lipite de perete.

Tăcere.

— Păi, veniseră să ne aresteze, zise vesel unul dintre foştii prizonieri. Era un francez mărunțel, negricios şi slab, cu ochi strălucitori. O secundă dacă mai trecea, şi n-am mai fi fost decât o murdărie pe perete.

Micuțul se căută prin buzunare şi scoase la iveală cablul de oțel.

— Vreți să vă scap de ei?

— Un moment. Francezul îl opri ridicând o mână. Trebuie să aflăm cine le-a spus de locul ăsta. Cineva i-a trimis la sigur, ne aşteptau aici când am ajuns.

— Bine. Günther traversă încăperea spre agentul Gestapo-ului şi-i înfipse țeava puştii în spate. Aflăm noi repede... Cum te cheamă, şoricelule?

— Breuer, veni țâfnos răspunsul. Max Breuer, Kriminalobersecretär.

— Atunci, pregăteşte-te să spui tot, Max Breuer. Ce le-ai făcut tu

altora o să-ți facă ție alții... să vedem cât poți să rezişti!

— O să ne distrăm, zise vesel Micuțul.

Se duse la bucătărie şi umplu o găleată de la chiuvetă.

— Mai întâi o să jucăm jocul cu apa, zise el.

Îl apucă pe Kriminalobersecretär ca pe o păpuşă de paie, îl forță să se aşeze în genunchi şi-i vârî capul în găleata cu apă. Îl ținu zdravăn până când, treptat, omul încetă să se mai zbată.

Micuțul îl scoase şi aşteptarăm să-şi revină. Începu să vomite pe el şi pe urmă rămase cu ochii plini de sânge țintă la noi. Francezul se aplecă iute către el şi întrebarea căzu ca o lovitură.

— Cum ai aflat unde suntem?

Nici un răspuns. Repetă întrebarea. Omul închise ochi şi nu scoase o vorbă.

— Cum ai aflat unde suntem?

Francezul îl lovi puternic în pântece, dar se vede că nu calculase bine distanța, căci dăduse prea tare şi omul leşină din nou.

— Nu prea ai tehnică, zise nemulțumit Legionarul. Încă una din asta şi-o să pice mort înainte să scoți ceva de la el.

Cu veşnica lui țigară în colțul gurii, Legionarul se aplecă asupra Kriminalobersecretär-ului şi-i turnă apă rece peste față. Ochii însângerați clipiră şi se deschiseră din nou.

— O.K., zise Legionarul! Aşa mai merge. Acum mă auzi?

Omul răspunse cu un gest slab.

— Cine ți-a dat ancheta asta? întrebă Legionarul. Te sfătuiesc să vorbeşti, pentru că, deşi nu-mi place să folosesc violența, mă tem că răbdarea mea se apropie de limită şi ți s-a pus deja aceeaşi întrebare de patru ori. Dacă nu-mi răspunzi imediat, va trebui să încep prin a-ți administra puțin din propriul tău medicament.

Tăcerea se prelungea. Aşteptam cu toții, întunecați, până când în cele din urmă Legionarul oftă.

— Ei bine, cred că va fi o experiență interesantă pentru tine să te afli o dată pe post de primitor... Micuțule, ține-i capul drept.

Încet, Legionarul îşi scoase țigara din gură şi apropie vârful incandescent de nările omului. Se auzi un urlet şi mirosul neplăcut de carne arsă umplu încăperea. Legionarul zâmbi.

— O dată... Imediat mai frigem şi prin alte părți.

— Are dinți de aur? întrebă Porta.

— Şi ce dacă are? se repezi Micuțul. Am şi eu dreptul să-i iau la fel ca şi tine!

— Gura! Vă certați mai târziu.

Legionarul îi dădu pe amândoi la o parte. Cu o mişcare bruscă şi sigură îi apucă mâna dreaptă şi-i răsuci un deget. Tresării la auzul pocniturii, iar omul urlă din nou şi se prăbuşi pe podea.

— Ei? zise blând Legionarul.

Nici un răspuns. Micuțul înaintă şi-i prinse o mână sub talpa cizmei. Începu să apese încet până când gemetele victimei umplură încăperea. Legionarul îi făcu un semn şi Micuțul îi dădu drumul.

— Ce zici, Herr Breuer?

În cele din urmă, omul nu mai rezistă. Cu o voce slabă, el murmură

numele unei fete şi o adresă.

— Toate astea vă spun ceva? întrebă Legionarul, întorcându-se către francezi.

Trei dintre ei făcură semne aprobative din cap, privind acuzator către al patrulea.

— Bineînțeles! E fata aia cu care ieşea Jacques. Îi spuneam întruna că nu trebuie să aibă încredere în ea. Acum ştim sigur — şi asta explică multe altele.

Deodată, unul dintre polițişti izbucni în râs. Micuțul zbieră la el şi începu să-l pocnească cu capul de perete. Bătrânul, care până atunci păstrase o tăcere gravă, înaintă şi-l trase de umăr.

— Pentru Dumnezeu, lasă-l în pace! Să terminăm odată cu toată violența asta.

— Toate bune, protestă Porta, dar nu-i putem lăsa aşa, să alerge la cartierul general, nu?

— La dracu! strigă furios Bătrânul. Ce suntem noi, ucigaşi ordinari?

— Nici o grijă, că doar avem de-a face cu nişte sfinți! izbucni Porta. N-am chef să-mi risc pielea pentru gunoaiele astea ordinare.

Bătrânul părăsi brusc încăperea. Auzirăm uşa din față pocnind în urma lui, pe urmă paşii lui coborând scările. Aşteptarăm cu toții nehotărâți, timp de câteva clipe, apoi, la un semn al Legionarului, îl urmarăm cu toții. Prizonierii rămaseră cu Günther şi cei trei francezi. Abia ajunserăm în stradă, că se auziră focuri de armă. Mă simțeam uşurat că se terminase totul, dar eram bucuros că nu eu, ci Günther rămăsese să tragă în urma noastră.

Ne întâlnirăm cu toții ceva mai târziu într-un bar de pe Bulevardul Saint-Michel, ca să încheiem cel de-al doilea târg din seara aceea, iar Porta îşi îndesă un maldăr de bancnote în buzunarul din interiorul vestonului, fără a se osteni să-şi ascundă satisfacția.

— Ce s-a întâmplat până la urmă cu prizonierii noştri?

Günther ridică din umeri.

— I-am îndesat într-un dulap. Am încuiat uşa şi-am ieşit. Sunt acolo în siguranță până la sfârşitul războiului, dacă nu cumva vreunul mai grăbit n-o să explodeze între timp.

— În ce mă priveşte, zise Bătrânul, m-am săturat până peste cap de soiul ăsta de treburi. De-acum încolo, pe mine să nu mai contați.

— Nici pe mine, zise Heide.

Bătrânul era, desigur, afectat de partea etică a lucrurilor. Heide se temea să nu-şi rateze cariera. Porta ridică din umeri.

— Cum vreți. Nu vă obligă nimeni. Şi cu cât suntem mai puțini, cu atât ne rămâne mai mult. Cel puțin, aşa văd eu lucrurile... Şi cine le vede la fel, înseamnă că e de partea mea.

O parte dintre noi rămaseră cu francezii, iar restul se întoarseră la cazarmă. Plecară fără mine, căci aveam întâlnire cu Jacqueline în apartamentul ei de pe Avenue Kleber. Era acasă şi mă aştepta. Dar era tristă şi cam speriată.

— Toată nebunia asta, şi crimele, îmi spuse ea. E mai rău ca oricând. Nimeni nu mai are încredere în nimeni. Oriunde te duci, auzi numai poveşti cu oameni care sunt împuşcați pe stradă ori înjunghiați ori

strangulați fără nici un motiv.

— Nu mai poate dura mult, zisei eu ca s-o liniştesc. Războiul e pe sfârşite. Trupele noastre se retrag pe toate fronturile — chiar şi aici, la Paris, mulți dintre şefi îşi fac bagajele.

I-am povestit aventura noastră din noaptea trecută, cu afacerile la negru şi împuşcarea prizonierilor. Se înfioră şi scutură din cap cu deznădejde.

— Vezi, ce-ți spuneam eu? Parcă a înnebunit toată lumea. Chiar şi tu. Să vinzi arme care vor fi folosite împotriva voastră! Arme care te pot ucide chiar pe tine, până la urmă! Ce sens au toate astea? Să ucizi oameni pentru bani, să-i împuşti, să omori aşa, tot timpul; e un asemenea măcel încât viețile oamenilor nu mai au nici o valoare.

Îmi umplu paharul cu whisky, dispăru puțin în dormitor şi se întoarse îmbrăcată într-un chimono japonez. Se aşeză lângă mine pe canapea.

— Ştii ce-am văzut ieri? Cum unii de-ai voştri au dat foc unui olog pe stradă.

Am ridicat din umeri. Ce puteam să-i răspund, sau ce puteam s-o întreb? Cine mai ştia sau cui îi mai păsa de ce oamenii se omorau între ei?

— Prietenii tăi nu mă plac, continuă ea. Crezi că or să mă ucidă?

— Dumnezeule din ceruri! zisei eu, şocat. De ce naiba să facă asta?

Zâmbi cu tristețe.

— Ce întrebare prostească! Oamenii nu mai au motive pentru care să ucidă. Pur şi simplu ucid atunci când au chef. Şi oricum, s-ar putea ca prietenii tăi să aibă un motiv: tu mă iubeşti şi eu te iubesc, iar oamenii îndrăgostiți pot fi periculoşi.

Priveam gânditor la corpul ei suplu care se ghicea pe sub mătasea brodată a chimonoului. Avea privirea voalată şi ochii întredeschişi şi ştiam că e uşor amețită. Râse, îşi ridică picioarele pe canapea şi le întise cât erau de lungi

— Hai să ne îmbătăm. Hai să ne facem criță... La urma-urmei, ce dracu ne mai rămâne de făcut?

Se aplecă brusc şi-mi prinse brațele în jurul gâtului, lipindu-şi obrazul de al meu.

— Te iubesc, Sven. Ştii asta? Te iubesc... Adăugă, fără nici o legătură: M-au amenințat pentru că am continuat să te primesc aici.

— Cine te-a amenințat? zisei eu. Porta şi ai lui?

— Bineînțeles că nu!

— Atunci, cine?

— Oh — îmi apăsă un deget pe buze — nimeni. Nimic. N-a fost decât o glumă cam proastă. Las-o baltă, măcar în seara asta.

— Dar vreau să ştiu...

— Lasă, Sven! Sunt o proastă.

N-o credeam. Ar fi trebuit să mă lămuresc atunci şi acolo, dar ea mă îmbrățişă, iar chimonoul i se desfăcu şi pe moment am uitat totul.

— Oh, Sven, aş fi vrut să fii francez, zise ea cu glas şoptit. Nu pot să-i sufăr pe nemți. N-am ce face. Pur şi simplu nu pot să-i sufăr!

— Dar nu m-am născut neamț, îi amintii eu.

— E totuna. Eşti în armata lor... Tu-i urăşti pe francezi?

— De ce i-aş urâ?

— Dar lupți împotriva noastră, ce Dumnezeu!

— Nu urăsc pe nimeni în mod special, zisei eu.

Când revenirăm la realitate, afară se întuneca. Jacqueline întinse mâna după țigări, dar pachetul era gol.

— N-am nici eu, zisei. Mă îmbrac şi ies să caut. Întotdeauna găseşti la bişniță, dacă ştii unde să cauți.

— Bine, dar ai grijă. Sări din pat şi plecă goală spre bucătărie. Până vii, fac cafeaua. Să nu întârzii, da?

N-am întârziat mult. Ştiam precis unde să caut şi m-am întors cu țigările în mai puțin de un sfert de oră. La intrare am trecut pe lângă doi tineri, care se holbau cam mirați la uniforma mea neagră şi s-au strecurat pe lângă mine fără o vorbă. Îi urmării cu privirea dispărând la colțul străzii, în timp ce mă întrebam ce-ar putea căuta pe-acolo la ora aceea din noapte, pe urmă incidentul îmi ieşi cu totul din minte. Urcai treptele câte patru odată, nerăbdător să mă întorc la Jacqueline, să stau lângă ea în pat, să bem cafea şi să fumăm. Uşa de la intrarea în apartament era întredeschisă. Mă gândeam că e deja în pat şi mă aşteaptă. Aveam permisie 48 de ore, puteam petrece liniştiți împreună toată noaptea, iar în următoarele două-trei zile, era aproape sigur că războiul urma să ia sfârşit.

O strigai în timp ce intram în salon.

— M-am întors! Am reuşit să iau cinci pachete de douăzeci de la un puşti, chiar din colț!

Nici un răspuns.

— Hei, am venit! strigai din nou.

Tot nici un răspuns. Simții în nări mirosul de ars. Neliniştit, mă îndreptai spre bucătărie. Cafeaua dăduse în foc, gazul mai ardea încă. Jacqueline zăcea întinsă pe podea. Am ştiut imediat că era moartă. Câteva clipe n-am fost în stare să mă mişc, stăteam acolo, cu ochii țintă la ea, repetându-i numele prosteşte.

Când în cele din urmă găsii curajul s-o privesc, am văzut că avea gâtul tăiat. Nu mai era decât o gaură mare, roşie, din care sângele mai gâlgâia uşor. Fața ei era deja rece şi înțepenită, obrajii traşi. Pieptul ei era „brăzdat, cu litere mari, de un singur cuvânt: COLABORAȚIONISTĂ.

Peste o jumătate de oră, după ce înghițisem o sticlă întreagă de whisky, îmi aprinsei cea de-a zecea țigară şi închisei uşor uşa apartamentului în urma mea. Mi-am aranjat centura, am controlat cele două revolvere grele şi am bătut încet în uşa portăresei. În cele din urmă apăru, cu o față speriată; am apucat-o de gât şi am tras-o spre mine.

— Cine erau băieții ăia doi care au intrat aici acum 45 de minute?

— Nimeni, domnule soldat!

— Cum adică, nimeni? Răspunde ca lumea, femeie! Ți-am spus că au fost doi băieți aici!

— Dar nu ştiu — nu i-am văzut — nu pot să-mi petrec tot timpul urmărindu-i pe toți cei care intră şi ies...

Era palidă şi tremura de groază. Îmi era până şi mie clar că nu mințea. O împisesem într-un colț şi ieşii afară, în Avenue Kleber. Pentru prima dată în viața mea ştiam cum e să simți că vrei să ucizi întruna, numai pentru simpla plăcere de a ucide.

În aceeaşi noapte începu *Eliberarea.* Un copil se întorcea acasă de la cinema. Era târziu şi alergă aproape tot drumul, de teamă că taică-său să nu fie îngrijorat. Dar în timp ce alerga râdea, filmul fusese atât de nostim, că încă îl mai dureau fălcile şi stomacul i se zguduia de hohote.

— Papa! Copilul alergă în sus pe scări şi intră în camera unde tatăl citea. Ştiu c-am întârziat, dar a fost atât de nostim că am mai văzut o dată puţin din film şi pe urmă am alergat tot drumul până acasă!

Tatăl zâmbi, puse deoparte cartea şi începu fără grabă să pregătească cina, în timp ce copilul ciripea ca o vrăbiuţă, ţinându-se după el, prea entuziasmat ca să poată sta liniştit la masă.

— Două ouă şi puţin lapte, zise tatăl reuşind să-şi strecoare cuvintele prin avalanşa de vorbe ale copilului. Asta-i o tentaţie specială pentru tine, şi ai şi două felii de pâine nemţească şi o bucăţică de budincă. Ce crezi, îţi ajunge?

— Mai e vorbă! îl linişti copilul. Nu-mi e nici pe jumătate foame ca de obicei. Îl ştii pe Jean, care are tatăl în Rezistenţă? Îmi spunea că dacă ţi-e foame, trebuie să bei multă apă şi să mesteci hârtii, şi-ţi trece. Am încercat şi eu azi după-amiază şi a mers, văd că nu-mi mai chiorăie stomacul.

Tatăl îl privi în tăcere în timp ce mânca. Nici el nu mâncase de două zile. Era mai important să hrănească copilul şi poate între timp venea eliberarea, cine ştie? Prin Paris se vorbea că două divizii aliate erau în drum spre oraş.

Copilul continua să sporovăiască.

— Ieri a fost ucis un informator pe Bulevardul Mich. Ai auzit? Mi-a spus Raoul. Au venit doi tipi cu bicicletele şi l-au împuşcat chiar în mijlocul străzii, cu lume prin jur. Raoul zicea că erau nişte băieţi ca noi, cam de aceeaşi vârstă. Jean voia să ne ducem şi noi astă-seară şi să facem la fel, dar un profesor ne-a citit azi o poveste întreagă despre asemenea lucruri. Zicea că seara trebuie să venim direct acasă şi să nu ne băgăm în nimic. Toţi profesorii se tem teribil de „Boches", ştii?

Dădu la o parte cojile de ou şi luă laptele. Pâinea se topise deja, înghiţită de un stomac tânăr şi flămând, care încă era pe jumătate gol.

— Ştii că sunt singurul băiat din clasă al cărui tată are Crucea de Război cu trei lauri? Ceilalţi sunt teribil de geloşi... Papa, ştii că vin americanii? Toţi „Boches"-ii ăştia în uniforme negre or să fie împuşcaţi în curând. Ieri a fost măturat un bistro întreg. Era plin de „Boches". Raoul zicea că a văzut cum le curge sângele din maţe. Sânge de „Boche". Mamă, ce-aş mai fi vrut şi eu să văd! Mâine am să-ţi perii uniforma, Papa. Trebuie să ţi-o pui când sosesc americanii. Ştii că au mii de tancuri? Crezi că or să treacă cu ele prin tot Parisul? Crezi...

Tatăl se ridică.

— E ora de culcare... Da, da, ştiu că sosesc americanii, dar n-or să fie aici prea curând. O să mai treacă ceva timp, mai avem de aşteptat.

— Când or să sosească? Crezi că vor veni noaptea?

— S-ar putea, zise tatăl. O să vedem mâine dimineaţă când ne sculăm.

Arşiţa nopţii de august era grea şi apăsătoare. Perpelindu-se în pat, copilul auzi cum tatăl său stinge veioza şi se duce în camera lui. Auzi uşa închizându-se. Pe urmă, imediat urmă explozia. Copilul fu smuls din pat şi

se trezi lipit de perete. Praful şi bucăţile de cărămidă curgeau pe el. Simţi mirosul de fum şi văzu cum flăcările dansau pe podea.

Scoaseră întâi copilul. Era zgâriat şi speriat, dar nu era prea grav. Mai trecu un timp până-i găsiră pe tată. Dădură la o parte bucăţi de moloz, cărămizi, lemnărie şi geamuri sparte. Omul fu întins pe trotuar şi chiar copilul putu să-şi dea seama că era mort. Din faţa lui nu mai rămăsese nimic altceva decât o masă însângerată.

Copilul fu luat de-acolo, gemând, şi lăsat în grija unor călugăriţe de la o mănăstire aflată în apropiere. Îi dădură un calmant şi fu culcat, dar înainte de a cădea într-un somn agitat, nişte oameni sosiră şi-l întrebară dacă a auzit sau a văzut ceva înainte de explozie. Nu văzuse nimic. Un vecin spunea că trecuse pe-acolo o maşină care încetinise în dreptul clădirii şi un om aruncase ceva prin fereastra din faţă a apartamentului. Altcineva spunea că văzuse doi oameni care ieşiseră din umbră. Unii ziceau că erau în uniformă, alţii că erau civili.

Copilul rămase singur pe lume. Mult aşteptaţii lui americani sosiseră, dar prea târziu ca să-l salveze de la tragedia personală. Nu s-a descoperit niciodată cine-l ucisese pe tatăl băiatului, dacă fuseseră nemţi sau francezi, şi nici de ce fusese ucis. Fusese un trădător, descoperit şi lichidat de concetăţenii săi? Sau fusese şi el, ca mulţi alţii, o victimă inocentă a teroriştilor?

Nimeni n-a aflat vreodată. Şi era doar un caz din atâtea sute.

CAPITOLUL ŞAISPREZECE

Bruno Witt avea mulți prieteni în Paris — sau cei puțin, aşa credea el. Unde se aflau ei în acea zi de august, el n-avea de unde să ştie, dar în mod sigur îşi neglijaseră datoria de prieteni.

Urmărit de o gloată isterică, coti pe strada Faubourg-du-Temple. În fruntea urmăritorilor se afla o fată, Yvonne Dubois, care fusese o fidelă membră a Rezistenței în ultimele 24 de ore. Înainte de asta, făcuse parte dintr-un grup select de femei, care aveau intrare liberă în camerele particulare ale S.D.-ului din Hotelul Maiestic. Astăzi întorsese prudent spatele unor asemenea privilegii. Datoria ei se afla limpede în fața ochilor şi îşi concentra întreaga energie, pentru cauza Rezistenței.

Datorita panicii, Bruno Witt se împiedică şi căzu. Mulțimea tăbărî pe el într-o clipă. Tunica sa gri deschis fu repede sfâşiată, iar două gospodine se luaseră la ceartă pentru chipiu, Yvonne Dubais îi înfipse în gât o pereche de foarfeci şi îşi înmuie veselă mâinile în sângele cald care gâlgâia.

— Am ucis un agent al Gestapo-ului! țipă ea şi-şi flutură mâinile însângerate către mulțimea aflată pe cealaltă parte a străzii: Am ucis un agent al Gestapo-ului.

Noii veniți n-o luară în seamă. Erau prea ocupați cu propriile lor acte patriotice. În mijlocul lor se aflau două fete, goale, fiecare cu câte o svastică pictată pe piept. Când gloata s-a oprit, victimele au fost aşezate pe câte un scăunel în mijlocul străzii şi, printre fluierături şi bătăi din palme, au fost tunse chilug.

Acum, că venise ELIBERAREA, erau cu toții scoşi afara, la lumină. Mame cu copii mici care-şi rezolvaseră problemele în timpul războiului trăind cu soldați germani; negustoraşi şi funcționari care-şi denunțaseră compatrioții loiali, Gestapo-ului; bătrâne portărese care aduseseră moartea multor luptători din Rezistența pentru că-şi băgaseră nasurile unde nu trebuia. Cu toții erau scoşi afară din ascunzători şi expuşi pe scări, spre bucuria mulțimii isterice.

Aşezat într-un căruț, un bărbat gol era plimbat în sus şi în jos pe una din străzile principale, cu o placă atârnată de gât. Pe ea era scris un cuvânt ajuns familiar: COLABORAȚIONIST. O femeie de la un balcon deşertă deasupra lui conținutul unei oale de noapte. Din păcate, nu nimeri unde trebuia. Vinovatul fu doar stropit, în vreme ce unul dintre noii eroi naționali fu blagoslovit din plin pe cap şi pe umeri.

— Liberté!, urla mulțimea.

Cu toții erau nerăbdători să-şi dovedească patriotismul, să-şi întreacă vecinii în acte de curaj în fața inamicului. Nu exista o singură persoană care să nu fi ucis măcar un soldat german. Mulți declarau că au ucis nenumărați germani. Străzile ar fi trebuit să fie de-acum pline până la refuz cu leşurile „Boche”-ilor urâți de toată lumea şi care îndrăzniseră să-şi încrucişeze spadele cu bunii şi drăguții de ruşi.

Acordeoanele şi banjo-urile cântau la toate colțurile de stradă. Lumea era din nou fericită. În Franța revenise Democrația.

— M-am ocupat personal de apărarea Parisului, îi declară von Choltitz

generalului american care-l interoga. Eu aveam ordin să distrug oraşul, dar normal că îndată ce mi-am dat seama că Führer-ul şi-a pierdut mințile a trebuit să hotărăsc singur.

— Am salvat trei evrei de la camera de gazare, zise un ofițer de la Gestapo. Eu însumi i-am salvat! Am dovezi, am martori!

— Am cunoscut un colonel care a luat parte la atentatul împotriva Führer-ului în 20 iulie; se numea Schmaltz, de la N.S.F. Ştiam ce se pune la cale şi, cu toate astea, nu l-am denunțat autorităților. Puteam s-o fac. Ar fi trebuit s-o fac, era datoria mea! Dar mi-am riscat pielea şi am tăcut.

Peste noapte, toți francezii deveniseră patrioți şi toți nemții fuseseră obligați să îndeplinească ordine cu care nu erau de acord. Oricum, Parisul fusese eliberat!

REFUZ DE A ÎNDEPLINI ORDINUL

Era miezul nopții. În camera generalului Mercedes, ofițerii țineau o şedință de consiliu. Erau cu toții în uniforme de luptă şi fiecare purta armă. Mercedes stătea aplecat deasupra unei hărți.

Trebuia să părăsim Parisul în ziua aceea, trecând frontiera pe la Strasbourg, având în frunte Batalionul al II-lea.

— Cred că trebuie să ne aşteptăm la atacuri ale grupărilor din Rezistență, avertiză Mercedes. Acum au ieşit cu toții la lumină şi sunt dornici de răzbunare. Avem ordin să ne regrupăm cât se poate de repede. Nimic, repet, nimic nu trebuie să ne stea în cale. Orice atac trebuie respins cu toate mijloacele posibile... Trebuie să reuşim! Sunt destul de clar, domnilor?

Ofițerii aprobară din cap cu gravitate. Mercedes se ridică, potrivindu-şi banda neagră care-i acoperea locul unde avusese ochiul drept. În acel moment sună telefonul, ordonanța generalului ridică receptorul, ascultă un moment, apoi zise:

— E pentru dumneavoastră, domnule. Generalul von Choltitz. Zice că e foarte urgent.

Mercedes se strâmbă.

— Alo? Aici general-maiorul Mercedes.

— Ah, Mercedes! Sunt Choltitz. Ce dracu faci acolo, omule? Se aude că-ți faci bagajele şi pleci. Sper că nu-i adevărat?

— Mă tem că este, domnule general. În aproximativ două ore vom părăsi Parisul şi ne vom afla în drum spre Strasbourg.

La capătul celălalt al firului se produse o adevărată explozie. Mercedes îndepărtă receptorul de la ureche şi întregul grup de ofițeri izbucni în râs.

— Îți interzic să faci aşa ceva! Îți sunt încă ofițer superior şi cred că îmi pot exercita autoritatea. Îți ordon să rămâi pe loc până hotărăsc eu că te poți retrage.

— Îmi pare rău, domnule, dar din întâmplare nu mă mai aflu sub comanda dumneavoastră. Am primit ordinul de retragere direct de la generalul Model. Am instrucțiuni să ne retragem în câteva ore, cu întregul echipament.

Respirația grea a generalului se auzea în toată încăperea.

— Echipament? Adică, ce înțelegi mai exact prin asta? Arme, muniție, tancuri?

— Da, domnule. Toate armele, toată muniția şi toate tancurile aflate sub comanda mea. Mercedes zâmbi cam amar. Cred că vă amintiți, domnule, că eu comand o divizie de tancuri care practic nu există.

Von Choltitz fornăi la capătul celălalt al firului.

— Pot să te întreb care este obiectul acestei manevre inutile?

— Am ordin să trec frontiera pe la Strasbourg, unde ne vom regrupa şi vom recepționa 400 de tancuri noi, ieşite acum din fabrică. Generalfeldmareşalul mi-a acordat două săptămâni pentru ca oamenii să se obişnuiască cu noile maşini. Mercedes râse din nou, la care toți ofițerii clătinară din cap şi începură să şuşotească între ei. Nu e el prea generos cu perioada de instruire, dar vom face tot ce putem. Puteți spera că ne vom întoarce la Paris într-o lună.

— Generale Mercedes, repet, îți interzic cu desăvârşire să părăseşti Franța! Contramandez ordinele Feldmareşalului Model, ai înțeles? Nu le mai lua în seamă! Îmi asum întreaga responsabilitate pentru asta. Imediat voi telefona la Cartierul general al armatei pentru a-i informa în legătură cu hotărârea mea. Dar insist ca dumneata şi oamenii dumitale să rămâneti pe loc până la noi ordine!

— Îmi pare rău, repetă apăsat Mercedes. Dacă nu primesc contramandarea ordinului direct de la generalul Model în persoană, plecăm în două ore.

— Am impresia că uiți, generale, că eu şi nu Model dețin comanda! Divizia dumitale mi-a fost trimisă special de însuşi Reichsführer-ul nostru. Dacă îndrăzneşti să acționezi contrar ordinelor mele, ai să ajungi în fața Curții Marțiale, îți jur pe Dumnezeul meu!

Se făcu linişte la celălalt capăt al firului, întreruptă doar de un oftat icnit al ofensatului von Choltitz.

— Mai eşti acolo, Mercedes?

— Da, domnule.

— Cred că am fost destul de clar?

— Foarte clar.

— Dacă părăseşti Parisul înainte ca eu să-ți dau permisiunea, am să te învinuiesc pentru sabotarea ordinelor Führerului. Aşa voi face, îți dau cuvântul meu!

— Vă cred, zise blând Mercedes.

Pauză. Von Choltitz tuşi şi încercă să schimbe tactica.

— Problema e, înțelegi, că fără trupele dumitale n-am cum să rezist nici o zi împotriva ăstora din Rezistență. Soldații mei sunt ucişi la lumina zilei! Mi-au împuşcat chiar un ofițer de ordonanță! Mercedes, îți spun că situația e disperată.

— Vă înțeleg, generale. Cu toate acestea, vă repet că trebuie să execut ordinele date de generalul Model.

— Ai să ajungi în fața plutonului de execuție pentru asta, Mercedes. Am să-ți fac raport, nici o grijă. La generalul Heitz, nu la altcineva.

— Faceți cum vi se pare mai potrivit, domnule. Iar acum, vă rog să mă scuzați, trebuie să încep pregătirile de plecare.

Mercedes aşează încet receptorul. Se întoarse către ofițeri cu o mină

gânditoare.

— Mai plecăm? întrebă unul dintre ei.

— Bineînțeles, zâmbi Mercedes. Cred că am spus tot ce trebuia. Acum e mai bine să plecați. Cu cât plecăm mai repede de-aici, cu atât mai bine. Şi țineți minte — nimeni, repet, nimeni nu trebuie să ne oprească!

Toată cazarma semăna cu un muşuroi de furnici sub asediu. Oamenii alergau de colo-colo cărând haine, arme, hârtii. Era un zgomot continuu de vehicule care demarau. O companie de recunoaştere plecă în căutarea celor nouă tancuri. Micuțul şi Porta dispărură în toiul învălmăşelii şi făcură o vizită neaşteptată sergentului-major.

— Ce dracu vreți? răcni el când dădu cu ochii de ei.

— Domnule, zise Porta cât putea de milităreşte. Obergefreiter Porta şi Obergefreiter Kreutzfeld din Compania a 5-a, domnule...

— Pentru Dumnezeu, ştiu cine sunteți! Pentru ce-ați venit să mă bateți la cap? Nu vedeți că sunt băgat în treburi până peste cap?

— Am venit să ne oferim serviciile, domnule.

— Şi la ce dracu sunteți voi buni? mârâi sergentul major.

— Vrem să ajutăm la împachetarea proviziilor.

— Dumnezeule mare!

Înjurăturile sergentului se ridicară până la tavan, umplură toată încăperea. Rupse în bucățele țigara pe care o fuma.

— Să mă ferească Dumnezeu să vă las pe voi măcar să vă apropiați de locul acela, clovni nenorociți ce sunteți!

— Dacă aşa credeți..., începu Porta, foarte ofensat.

— Da, aşa cred eu! Numai un idiot ar putea crede altfel! Dacă puteam, vă lăsam în Paris, să se descurce francezii cu voi! Nu există alții mai incompetenți, mai leneşi, mai...

Porta şi Micuțul se retraseră cu demnitate din fața sergentului-major. Mândria lor rănită îşi căută adăpost la un prieten al lui Porta, care era ordonanță medicală, Obergefreiter Ludwig, instalat în splendida singurătate a infirmeriei. Se uitau tânjind de la fereastră, cum alții mai norocoşi cărau alimente într-un camion.

— Uită-te la ăia! zise Micuțul cu o voce scăzută până la nivelul unui oftat amarnic.

Erau cutii cu conserve de carne, cu şuncă, cu ciocolată.

— Cafea! zise Ludwig înghițind în sec.

— Coniac! plescăi Micuțul.

— Ia uite la idiotul ăla gras de colo. Ludwig arătă cu degetul spre un soldat transpirat, aproape strivit sub greutatea unei lăzi. Ce credeți c-o avea acolo?

— Nu ştiu, dar am un chef nebun să aflu!

Cu o mutră gânditoare, Porta contempla situația, scărpinându-şi tacticos posteriorul.

— Orice-ar fi, fac pariu că-i ceva de mâncare! Şi pentru ceva de mâncare merită să încerci...

— Aia te prind una-două, o să-ți rupi gâtul, zise cu gravitate Ludwig. Chiar săptămâna trecută au împuşcat doi de la artilerie numai fiindcă şterpeliseră o cutie de tutun.

— După cum o să lucrez eu, zise Porta, nici n-or să afle vreodată că

le-a dispărut ceva. Asta-i necazul cu soldații din ziua de azi: nu se pricep să facă o treabă şi atunci renunță. Când am intrat eu în armată, un soldat nu era soldat dacă nu ciupea ceva de ici-de colo. Se învață foarte repede. Acum, unii sunt atât de nătăfleți că poți să-i ții o zi întreagă încuiați în magazia cu alimente şi nu şutesc nici măcar un pachet de țigări.

— E totuşi o diferență, obiectă Ludwig, între un pachet de țigări şi un lădoi plin cu Dumnezeu ştie ce.

— Vrei să vezi cum fac? întrebă Porta. Nu vrei să te învăț vreo şmecherie, două?...

Scoase din buzunar o grenadă de mână. Se strecură uşor în curte, aşteptă câteva secunde şi se ascunse neobservat în spatele unei stive de lăzi. În fundul curții erau nişte canistre de benzină, care aşteptau să fie încărcate într-un camion. Formau o țintă excelentă pentru grenada lui Porta. Explodară toate într-o mare de flăcări şi oamenii care încărcau alimentele fugiră în toate direcțiile să se pună la adăpost. În secunda următoare, Porta era la coada camionului şi arunca lăzi către Micuțul şi Ludwig, care învingându-şi teama, se repeziseră calici să dea o mână de ajutor. Reuşiră să ducă cinci lăzi în infirmerie, după care renunțară, căci fierbințeala din curte devenise de nesuportat. Urcară şi se închiseră iute înăuntru, privind de la fereastră flăcările care se întindeau şi fumul negru şi gros.

Între timp, toată cazarma era cuprinsă de învălmăşeală, de teroare şi de presupuneri. Grupuri de oameni se luptau între ei în nebunia generală. O santinelă intrată în panică trase asupra unui soldat şi-l omorî pe loc. Cu toții credeau că Rezistența ataca prin surprindere şi cu toată forța. În final, afacerea se soldă cu 4 morți şi 17 răniți, unii foarte grav.

În mijlocul acestor frământări, Porta şi Micuțul reuşiseră să care patru dintre lăzi la cantonamentul Companiei a 5-a.

— Dumnezeule mare! exclamă Bătrânul, aşezând lăzile câte două. Nu sunteți decât nişte criminali ordinari, amândoi! E normal să mai ciupeşti de ici-colo nişte suplimente la rație, dar să arunci grenade de mână şi să şterpeleşti toată grămada asta, e prea de tot. Mi-e scârbă de voi, amândoi!

Bătrânul le întoarse spatele dezgustat.

— Necazul cu tine, zise Porta împăciuitor, e că eşti prea al naibii de cinstit. Eu ştiu că statul ne-a furat nouă cei mai frumoşi ani ai tinereții şi avem dreptul să-i furăm şi noi ceva în schimb. E altceva dacă furi de la prieteni. Oricine are dreptul să fure de la stat. Cel puțin, aşa văd eu lucrurile.

— Dar nu să arunci cu grenadele alea nenorocite, mormăi Bătrânul.

— Nu puteam să facem rost de haleală altfel.

Micuțul se şi apucase să desfacă o conservă de peşte. Luă cu vârful cuțitului o bucată şi o întinse Bătrânului.

— Uite, zise el, ia o sardină. Astea-s pentru eroi şi trebuie să recunosc că eşti un adevărat erou.

Traversarăm Parisul într-o coloană subțire, de la cazarmă până la Porte d'Orléans. Oraşul fremăta. Acum că ne retrăgeam, toată lumea voia să pună mâna pe noi, iar partizanii acționau în forță. O împuşcătură de la o fereastră de mansardă răni grav un ofițer din Statul Major. Imediat, o mică echipă se desprinse şi năvăli în casă. Era goală. Găsiră doar doi

băieți care încercau să se ascundă la mansardă, cu o puşcă veche nemțească. Fură vârâți în camionul nostru, tremurând de groază şi aşteptând hotărârea generalului Mercedes. Nu-i trebui mult să decidă că, în ciuda vârstei lor, vor fi împuşcați. Execuția fu amânată până la ieşirea din Paris. Era un risc inutil să fie ucişi în mijlocul mulțimii infierbântate. Şi pe urmă, coloana nu putea fi oprită în centrul oraşului.

Peste o jumătate de oră, sub privirile îngrozite ale celor doi băieți, rănitul muri.

— Vedeți? Porta îi obligă să privească. Poate că asta o să vă învețe minte să nu vă mai jucați cu puşca. Ai?...

Le arse câte o pereche de palme şi-i obligă să stea lângă mort tot restul călătoriei.

După ce ne aflarăm la o bună distanță de Paris şi se întunecă, aşezarăm tabăra pentru noapte. Execuția fu amânată până în zori. Maiorul Hinka se înfurie la culme, când ulterior se descoperi că cei doi băieți dispăruseră. Ca de obicei, Porta fu numaidecât declarat parte vinovată. Heide zicea că se trezise în timpul nopții şi-l văzuse pe Porta întorcându-se singur din pădure. Era aproape sigur că dusese copiii departe şi îi ajutase să fugă ca să-şi salveze viața. Pe de altă parte, atât Gregor cât şi Günther se juraseră că băieții mai erau încă acolo la câteva ore după sosirea lui Porta. Toată afacerea fu lăsată baltă din lipsă de timp şi de probe, dar cred că nici unul dintre noi nu avea vreo îndoială că versiunea lui Heide era cea adevărată.

Barcelona făcuse rost de undeva de un aparat de emisie-recepție. Reuşise să prindă o voce în engleză şi ne notarăm iute lungimea de undă. De fapt dădusem peste postul de comandă a Diviziei a 3-a din armata americană. Stabilirăm îndată legătura cu ei.

— Salut, yankeilor! chițăi surescitat Barcelona. Mă auziți? Cum stau lucrurile pe la voi? Vă descurcați?...

— Salut, friților! Noi suntem bine, dar voi? răspunse o voce într-o germană destul de corectă.

— Nu prea rău, zise Barcelona. Hei, ia zi, Yank, aveți pe cineva p'acolo care ne-ar putea răspunde la o întrebare care arde?

— Despre ce-i vorba, Friț?

— Ne chinuim de când a început împuțitul ăsta de război să aflăm cum se numea porcul lui Odin?

— Porcul lui Odin?

— Exact.

Urmă o pauză.

— Ai spus „porcul lui Odin”?

— Chiar aşa.

Urmă o nouă pauză.

— Drace, nu cumva vreți să ne trageți pe sfoară? întrebă suspicioasă vocea.

— Ba de loc! i-o întoarse Barcelona. Avem, aşa, o adevărată sete de cunoaştere.

— Atunci, stai puțin, să-i întreb pe ceilalți.

Aşteptarăm şi peste câteva minute se auzi din nou vocea yankeului.

— Hei, mai eşti pe fir, Friț? Din întâmplare, aveți noroc. Unul dintre ai

noştri e norvegian.

— Adică, ai răspunsul?

— Te cred că-l am, dar cu o condiție...

— Care, Yank?

— E simplu: eu îți dau numele porcului, iar voi vă retrageți imediat şi puneți capăt acestui război blestemat.

— Din partea mea, e OK., fu de acord Bercelona. De fapt, chiar acum suntem în drum spre Adolf şi o să ne străduim să-i băgăm mințile în cap... Acum, ia zi, care-i numele porcului?

— Era denumit „Golden Brush" (Perla de Aur) şi era al Freyei, nu al lui Odin. Cel puțin, aşa mi-a zis expertul nostru.

Urmă un val de bucurie. Imediat luarăm legătura cu celelalte unități ca să le dăm vestea cea mare.

— Salut, Dietrich. Am aflat numele porcului lui Odin!

— Salut, Heinz! Ştii, porcul ăla...

— Salut, Wolf! Ştim cum se numea porcul lui Odin. Numai că nu era al lui, era al Freyei şi se numea „Golden Brush".

— Pe dracu, zise Wolf. Mi-am amintit şi eu şi nu e nici un „Golden Brush". De fapt se numea „Saerimner". Şi chiar era al lui Odin.

Urmă o dispută aprinsă. Divizia a 3-a americană se agăța cu încăpățânare de „Golden Brush". Nu le păsa de „Saerimner" şi ziceau că sună a nume nazist. Pe de altă parte, Wolf îi acuza că e o invenție de-a lor şi încearcă să ne convingă să-i credem. Problema n-a fost niciodată elucidată.

Coloana înainta. Traversarăm Rinul pe o vreme rea, cu un aer întunecat din care începu să plouă cu găleata. Pe tot drumul erau clădiri în ruină, mormane de dărâmături, urme de incendii; tot oraşul era la pământ, locuitorii trăiau în viziuni, ca şobolanii. De-a lungul drumului se țineau după noi o droaie de copii flămânzi, care-şi ridicau brațele subțiri ca nişte bețe, cerşind o bucată de pâine. Totul în jur purta amprenta războiului.

La 25 august, de la o stație de radio inamică am aflat următoarele ştiri:

„Divizia a 28-a sub comanda generalului Leclerc a intrat în această dimineață în Paris. Clopotele bat în tot oraşul şi populația este înnebunită de emoție. Orice german destul de nerod ca să se arate pe străzi o face pe propria răspundere şi cu riscul vieții. Gărzile de la Fresnes au fost măcelărite de prizonieri. Toate femeile suspectate că au avut legături cu trupele de ocupație sunt rase în cap, li se smulg veşmintele şi pe corp li se pictează svastici. Americanii l-au arestat de generalul von Choltitz. Întregul oraş urmează să fie iluminat în timpul nopții. Vive la France!"

Închiserăm radioul şi rămaserăm aşa, uitându-ne o vreme unii la alții.

— Ştiți ce cred eu? zise Porta în cele din urmă. Bătrânul Choltitz n-a avut destulă dinamită să mănture tot locul şi acuma pun pariu că se chinuie să-i lămurească cum l-a salvat el de la distrugere.

— N-o să-l creadă, zise Barcelona.

— Pe lângă asta, obiectă Micuțul, totul stă scris aici, în ordine şi alte chestii de-astea.

Porta ridică din umeri.

— Ăştia de sus întotdeauna reuşesc să iasă din toate încurcăturile.
— De data asta nu, zise Barcelona.
— Pui pariu? făcu Porta.

CUPRINS

CAPITOLUL ÎNTÎI 1
NICI O CRUŢARE PENTRU PLUTONUL NOUĂZECI ŞI UNU 2

CAPITOLUL DOI 15
***ULTIMA ORĂ* 16**

CAPITOLUL TREI 25
***PE MUNTELE GOLGOTA* 25**

CAPITOLUL PATRU 34
***ÎNCARTIRUIREA* 37**

CAPITOLUL CINCI 56
***ÎN STILUL LUI HEMINGWAY* 56**

CAPITOLUL ŞASE 69
***O MITRALIERĂ PIERDUTĂ* 69**

CAPITOLUL ŞAPTE 85
***DESCOPERIREA UNUI DEPOZIT AMERICAN* 85**

CAPITOLUL OPT 102
***GENERALUL VON CHOLTITZ ÎL VIZITEAZĂ PE HIMMLER* 102**

CAPITOLUL NOUĂ 111
***AR PUTEA FI SALVAT PARISUL?* 111**

CAPITOLUL ZECE 115
***CAMERA DE GARDĂ DE LA HOTEL MEURICE* 115**

CAPITOLUL UNSPREZECE 125
***EVADAREA DIN ÎNCHISOAREA DE LA FRESNES* 125**

CAPITOLUL DOISPREZECE 134
***ÎN MONTMARTRE CU „HAINĂ ROŞIE”* 134**

CAPITOLUL TREISPREZECE 143
***PLIMBARE NOCTURNĂ PRIN PARIS* 143**

CAPITOLUL PAISPREZECE 154
GESTAPO-UL CAPITULEAZĂ 154

CAPITOLUL CINCISPREZECE 166
O NOAPTE LA PARIS 166

CAPITOLUL ŞAISPREZECE 176
REFUZ DE A ÎNDEPLINI ORDINUL..... 177

CUPRINS 184